

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.
Levélcím: 1391, Budapest 62. Pf.: 211
Telefon: (06-1) 472-8865, Fax: (06-1) 472-8860
Ügyszám: Vj/073/2011.
Iktatószám: Vj/073-497/2011.

Betekinthető változat!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa

- a dr. T. M. ügyvéd, valamint az Oppenheim Ügyvédi Iroda (1053 Budapest, Károlyi u. 12.) által képviselt **Corax-Bioner Környezetvédelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (1119 Budapest, Etele út 57.),
- a M. Dr. K. É. felszámolóbiztos (Kvantál Gazdasági Tanácsadó és Szolgáltató Kft., 1115 Budapest, Keveháza u. 3. I. em.) által képviselt **GERGELY AIR Légiszolgáltató és Export-Import Korlátolt Felelősségű Társaság „f.a.”** (2481 Velence, külterület 050. hrsz.),
- a dr. C. I. ügyvéd által képviselt **KOMPLEX AIR Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (3980 Sátoraljaújhely, Cserjés sor 1.),
- a K. Á. ágazatvezető által képviselt **KOBO-COOP-'96 Ipari, Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság** (9027 Győr, Vágóhid utca 7.),
- a Kondács Gábor ügyvezető által képviselt **RSZ-COOP Légiszolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság** (5600 Békéscsaba, Gyóni Géza u. 11. I. em. 10.),
- a dr. K. Z. ügyvéd és a Siegler Ügyvédi Iroda / Weil, Gothsal & Manges (1054 Budapest, Bank Center, Gránit Torony, Szabadság tér 7.) által képviselt **SZEMP AIR Légiszolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (6728 Szeged, Napos út 7.),
- a dr. Mórocz Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. M. I.) által képviselt **"FARMMIX" Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság** (4220 Hajdúböszörmény, Ipartelep utca 20.), valamint
- a dr. M. Á. ügyvéd (értesítési cím: Andrékó Kinstellar Ügyvédi Iroda, 1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.) által képviselt **Bayer Hungária Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (1123 Budapest, Alkotás u 50.), a **Bayer Sp. z o.o** (Al. Jerozolimskie 158, 02-326 Warszawa, Poland), a **Bayer CropScience Limited** (230 Cambridge Science Park Milton Road, Cambridge Cambridgeshire CB4 0WB, Egyesült Királyság), valamint a **Bayer SAS** (16 rue Jean Marie Leclair, CP 106, 69226 Lyon, Franciaország)

eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban – nyilvános tárgyalást követően – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy

- I. a Bayer Hungária Kft. és a Corax-Bioner Környezetvédelmi Zrt. 2010. március 3-tól 2011. december 31-ig tartó időszak vonatkozásában verseny korlátozását célzó és ilyen hatást kiváltó megállapodást kötöttek a szúnyogirtó anyagok piacára történő belépés korlátozása, illetve egyben a 2011. március 18-tól 2011. december 31-ig tartó időszak vonatkozásában a versenytárs kiszorítása céljából is, amely megállapodásnak részesei voltak a Bayer CropScience Limited és a Bayer Sp. z o.o vállalkozások is;
- II. a Corax-Bioner Környezetvédelmi Zrt. és a "FARMMIX" Kereskedelmi Kft. 2010. április 16-án egyes szúnyogirtó szerekre vonatkozó, e szúnyogirtó szerek piacának felosztását célzó megállapodást kötöttek egymással 2010. december 31-ig kiterjedően,
- III. a Corax-Bioner Környezetvédelmi Zrt. és a GERGELY AIR Légiszolgáltató és Export-Import Kft. 2010. június 3. és 2011. június 16. között egységes, komplex és folyamatos jogsértést követtek el azáltal, hogy 2010. június 3-án versenykorlátozó céllal a szúnyoggyérítési piacot és ennek keretében a velencei-tavi, a tiszai-tavi és a szigetközi régióban érintett – részben közbeszerzési - eljárásokat felosztották egymás között, valamint áregyeztetést is folytattak. A SZEMP AIR Légiszolgáltató Kft. is jogsértést követett el azáltal, hogy szervezője és résztvevője volt a Corax-Bioner Környezetvédelmi Zrt. és a GERGELY AIR Légiszolgáltató és Export-Import Kft. 2010. június 3-ai versenykorlátozó célú találkozásának.
- IV. A fenti jogsértések miatt eljáró versenytanács kötelezi a(z)
 - a Bayer Hungária Kft.-t, hogy fizessen meg 18.000.000,- Ft, azaz (tizennyolcmillió forint);
 - a Bayer CropScience Limited vállalkozást, hogy fizessen meg 22.150.000,- Ft, azaz (huszonnégyezerötven forint);
 - a Bayer Sp. z.o.o vállalkozást, hogy fizessen meg 22.150.000,- Ft, azaz (huszonnégyezerötven forint);
 - a Corax-Bioner Környezetvédelmi Zrt.-t, hogy fizessen meg 11.385.000,- Ft, azaz (tízegymillióháromszáznyolcvanöt ezer forint);
 - a "FARMMIX" Kereskedelmi Kft.-t, hogy fizessen meg 495.000,- Ft., azaz (négy százkilencvenöt ezer forint);
 - a GERGELY AIR Légiszolgáltató és Export-Import Kft.-t, hogy fizessen meg 3.900.000,- Ft, azaz (hárommilliókilencszáz ezer forint);
 - SZEMP AIR Légiszolgáltató Kft.-t, hogy fizessen meg 500.000,- Ft, azaz (ötszáz ezer forint);

versenyfelügyeleti bírságot, amelyet a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kötelesek megfizetni a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlájára. Befizetéskor a közlemény rovatban feltüntetendő: az eljárás alá vont neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizetés jogcíme (bírság). Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

- V. Az eljáró versenytanács nevesíti a Bayer vállalkozás-csoport tagjai közül a Bayer Hungária Kft.-t a Bayer CropScience Limited és a Bayer Sp. z o.o vállalkozásokkal szemben kiszabott bírság mögöttes felelőseként annak érdekében, hogy az elsődleges kötelezettek nem fizetése esetén kötelezze őt a bírság, illetve annak be nem hajtott részének megfizetésére.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevélben terjesztheti elő.

Az eljáró versenytanács meghozta továbbá az alábbi

v é g z é s t .

- I. A KOMPLEX AIR Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., a GERGELY AIR Légiszolgáltató és Export-Import Kft., valamint a Corax-Bioner Környezetvédelmi Zrt. vállalkozásokkal szemben, a 2010. június 12-én az ÁNTSZ által szervezett, a 2010-es tiszai árvízvet követő szúnyoggyérítési projekt keretében a piac felosztására vonatkozó egyeztetés tekintetében az eljárást megszünteti.
- II. A KOMPLEX AIR Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. és a GERGELY AIR Légiszolgáltató és Export-Import Kft. vállalkozások a Sárospataki Önkormányzat által 2011. március 31-én kiírt szúnyoggyérítési pályázat keretében a piac felosztását célzó és ilyen hatású egyeztetés tekintetében az eljárást megszünteti.
- III. Az eljáró versenytanács a KOBO-COOP-'96 Ipari, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft., az RSZ-COOP Légiszolgáltató és Kereskedelmi Kft., valamint a Bayer SAS vállalkozásokkal szemben az eljárást minden tekintetben megszünteti.
- IV. Az eljáró versenytanács a 2007-2009. közötti vizsgált magatartások tekintetében az eljárást megszünteti.

A végzés ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtandó vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelemnek van helye.

A jogorvoslati kérelmeket a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen is jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

Indokolás

I.

Az eljárás megindításának körülményei

I.1. Az eljárás megindítása és kiterjesztése

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2012. január 26-án versenyfelügyeleti eljárást indított a Corax-Bioner Környezetvédelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: Corax), a GERGELY AIR Légiszolgáltató és Export-Import Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Gergely Air), a KOMPLEX AIR Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Komplex), a KOBO-COOP-'96 Ipari, Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Kobo-Coop), az RSZ-COOP Légiszolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Rsz-Coop), és a SZEMP AIR Légiszolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Szemp Air) ellen.

2. A versenyfelügyeleti eljárás megindításának a napján a GVH a Tpv. 65/A. §. (1) bekezdése szerinti előzetes értesítés nélküli helyszíni vizsgálatot tartott a Corax, a Szemp Air és a Gergely Air székhelyén. A helyszíni vizsgálatokat a Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiuma, a 2011. november 15-én kelt végzésével¹ engedélyezte.

3. Az eljárás tárgya az ügyindító végzés² szerint a Magyarországon meghatározó, vegyszeres kémiai és biológiai, légi és földi úton történő szúnyoglárvá- és imágó gyérítést és irtást végző vállalkozások szúnyogirtásra kiírt közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos magatartása volt 2007-től kezdődően. A vizsgálat kiterjedt a 2010-es árvízi helyzet miatt létrejött, a Katasztrófavédelem által, állami pénzből finanszírozott, rendkívüli irtások területének közöttük történő felosztására is. Az eljárás tárgyát képezték továbbá a légi szúnyogirtó és egyben irtószergyártó Corax a fenti vállalkozásokkal kötött megállapodásai is.

4. Az eljárás megindításakor rendelkezésre álló adatok alapján feltételezhető volt, hogy az eljárás alá vont, vegyszeres kémiai és biológiai, légi és földi úton történő szúnyoglárvá, és imágó gyérítést és irtást végző vállalkozások – 2007 óta létező megállapodás keretében – felosztották a hazai működési területeket (szúnyogirtásra kiírt közbeszerzési eljárásokat), továbbá megállapodtak a közbeszerzéseken adandó kivitelezési árakban. A vállalkozások magatartása kiterjedt a vállalási árszint emelésének egyeztetésére is, valamint arra, hogy a területi elosztásért

¹ Vj-73/1/2011.

² Vj-73/2/2011

cserébe a piacvezető légi szúnyogirtó és egyben irtószergyártó Corax megállapodást kötött a fenti vállalkozásokkal, miszerint amennyiben az irtószerrel tőle vásárolják, az ő működési területükön szúnyogirtási szolgáltatóként nem dolgozik, illetve olyan ajánlati árakat ad, amelyekkel lehetővé teszi, hogy magasabb árakkal tudják a megrendeléseket elnyerni. Az eljárás alá vontak ezzel a magatartásukkal valószínűsíthetően megsértették a Tpvt. 11. §-ának (1) bekezdését., illetve a (2) bekezdésének a) és d) pontjait.

5. 2012. november 21-én a GVH a vizsgálatot kiterjesztette a Corax által más gyártó és értékesítő vállalkozásokkal, a szúnyogirtáshoz használatos irtószergyártás és értékesítése piacán megkötött megállapodásokra is.³ Egyúttal ügyfélként bevonta a "FARMMIX" Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaságot (a továbbiakban: Farmmix) és a Bayer Hungaria Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságot (a továbbiakban: Bayer) is.

6. 2012. november 21-én a vizsgálat a Tpvt. 65/A. §-ának (1) bekezdése szerinti előzetes értesítés nélküli helyszíni vizsgálatot tartott a Farmmix és a Bayer székhelyén.⁴

7. A GVH 2012. december 19-én a Bayer Sp. z o.o.-t, 2013. május 27-én pedig a Bayer CropScience Limited-et, valamint a Bayer SAS-t az eljárásba ügyfélként bevonta, mert a Bayerrel együttműködve, feltehetően szintén részt vettek a szúnyogirtáshoz használatos irtószer gyártást és értékesítést végző vállalkozások közötti egyeztetésekben, amely kihatott a szúnyogirtást végző vállalkozások közötti, vizsgált egyeztetésekre is.⁵

I.2. Engedékenységi kérelmek

8. A Bayer, a Bayer Sp.z o.o., a Bayer CropScience Limited és a Bayer SAS elsődlegesen a bírság mellőzésére, másodlagosan a bírság csökkentésére irányuló kérelmet nyújtottak be a GVH-hoz 2013. március 27-én. A kérelmezőkről - az általuk 2013. május 17-én tett nyilatkozatuk alapján – az eljáró versenytanács a 2013. július 11-én kelt végzésében megállapította, hogy a kérelem benyújtásának időpontjában egy vállalkozáscsoportba, a Bayer csoporthoz tartoztak, ezért a közös engedékenységi kérelmük benyújtásának nem volt akadálya.

9. A bírság alóli mentességgel kapcsolatban az eljáró versenytanács megállapította, hogy a vizsgálat során a kérelmező eljárás alá vont vállalkozások a Tpvt. 78/A. §-a (2) bekezdésének b) pontja szerinti olyan engedékenységi kérelmet nyújtottak be, amellyel a jogsértés elkövetése ugyan bizonyítható, de a GVH a kérelem benyújtásának időpontjában már rendelkezett elegendő bizonyítékkal ahhoz, hogy a jogsértést bizonyítsa, tekintettel arra, hogy a GVH a kérelem benyújtását megelőzően az eljárás alá vontaknál tartott helyszíni kutatás során a vizsgálat tárgyát képező feltételezett jogsértéssel kapcsolatos bizonyítékok jelentős részét birtokba vette (így a kérelmező által benyújtott valamennyi akkori bizonyítékot is). Előzőekre tekintettel a kérelemben feltárt jogsértés vonatkozásában a Tpvt. 78/A. §-a (2) bekezdése a) és b) pontjában foglaltak nem teljesülnek.

10. A kérelem bírságcsökkentésre való irányultságával kapcsolatban az eljáró versenytanács megállapította, hogy a vizsgálat során a kérelmezők Tpvt. 78/A. §-ának (3) bekezdése szerinti olyan engedékenységi kérelmet nyújtottak be, amely jelentős többletértéket képviselt a kérelem benyújtásának időpontjában a GVH rendelkezésére álló bizonyítékokhoz képest, mivel az eljárás

³ Vj-073/52/2011.

⁴ A bírói engedélyező végzés iktatószáma Vj-073-49/2011.

⁵ Vj-073-143/2011.

alá vont kérelmező vállalkozások a jogsértés elkövetését beismerték és a jogsértést alátámasztó bizonyítékokat kontextusba helyezték, amivel lehetővé tették a jogsértés részleteinek feltárását, a kérelmezők szerepének pontosabb megértését és megerősítették a jogsértés bizonyíthatóságát.

11. Mindezek alapján az eljáró versenytanács a Tpv. 78/B. §-ának (6) bekezdése alapján megállapította, hogy a kérelmezőkkel szemben a bírság 30-50% közötti mértékű csökkentésének van helye a határozat meghozatalakor.

12. Az eljáró versenytanács 2015. március 17-én kelt Vj/73-433/2011. számon kiegészítette a 2014. július 15-én kelt, Vj/73-357/2011. számon nyilvántartott előzetes álláspontját, majd 2015. június 25-én új előzetes álláspontot küldött meg az eljárás alá vontaknak Vj/73-456—460/2011. iktatási szám alatt. Az ügyben tárgyalásra került sor 2014. szeptember 10-én és 2015. augusztus 5-én.

II.

Az érintett vállalkozások

II.1. Az eljárás alá vontak

II.1.1. A Corax-Bioner Zrt.

13. A Corax-Bioner Zrt. két jogelőd vállalkozása, a Corax Kft. és a Bioner Kft. egyesülésével jött létre 2004-ben. Azóta négy üzletággal, a kármentesítéssel, az agrárüzletággal, a diagnosztikai üzletággal és a kártevőirtással működik ma is.

14. A Corax-Bioner Zrt. részvényeinek 54,72%-át a Pólus Plusz Befektetési Zrt. tulajdonolja, 12,49%-át a Lőrincz és Társai Kft., 3,87%-át Kardos Győző és szintén 3,87%-át Sárik József. Jelenleg a Corax vezérigazgatója: dr. Szabó Zoltán. A vizsgált időszakban a vállalkozás üzletpolitikai döntéseit 2011 végéig Lőrinc Árpád vezérigazgató, illetve Petri István vezérigazgatóhelyettes hozta.

15. A Corax-Bioner Zrt. a kártevőirtás piacán a kilencvenes években 70-80%-os piaci részesedéssel rendelkezett, jelenleg piaci részesedésének mértéke 25-30%. A visszaszoruló irtási tevékenysége miatt kezdett bele az irtószergyártásba és -forgalmazásba. A Corax-Bioner Zrt., jóllehet szakmailag és technikailag is képes deltametrin hatóanyagú szúnyogirtó anyag gyártására, de különböző okok miatt nem lépett be erre a piaci szegmensre.⁶ A budaörsi üzemében gyártja a szúnyogirtó szereket, és szúnyogirtó anyagok előállítására is alkalmas gyártókapacitással is rendelkezik. A Corax budaörsi üzemét a vizsgált időszakban (2010-2012) korszerűsítették és bővítették.

16. A Corax-Bioner Zrt. olajos alapú szúnyogirtó szert állít elő, nagyrészen a Bayer Hungária Kft.-től beszerzett K-Othrin 10 ULV CC koncentrátumból. Ezt budaörsi gyárában a Corax felhasználásra kész K-Othrin ULV irtószerré keveri, amit részben saját maga használ fel, részben pedig értékesíti. Az általa elkészített olajos alapú szúnyogirtószert döntő hányadát az RSZ Coop

⁶ A megállapodásokkal érintett termékek bemutatásakor különbséget teszünk szúnyogirtó anyag és szúnyogirtó szer fogalma között.

Kft., a Szemp Air Kft., a Gergely Air Kft., a Kobo-Coop Kft. és a Komplex Air Kft. eljárás alá vont vállalkozások részére értékesítette.⁷

17. A Corax-Bioner Zrt. székhelye Budapest, de szúnyogirtó tevékenységet az egész ország területén ellát. A vizsgált időszakban minden régióban, ezen belül a fővárosban, valamint 11 megyében végzett szúnyogirtást. A szolgáltatási árbevételének nagyjából 80%-át adja a három helysín: a Balaton, Budapest és a Dunakanyar.

18. A szúnyogirtás munkafázisainak egy részét alvállalkozókkal végezteti el, jellemzően az irtószer légi kijuttatását, mert maga nem rendelkezik légi járművekkkel és nem is tervez ilyet beszerezni.

19. A 2014. évi nettó árbevétele 1.568.561 ezer Ft volt.⁸

I.1.2. Gergely Air Kft.

20. A Gergely Air Légiszolgáltató és Export–Import Kft. 1994-ben, velencei telephellyel alakult. Főbb tevékenységi köre a légi járművek üzemeltetése, karbantartása, javítása, közegészségügyi és egyéb célú légi és földi szúnyoggyérítés. Szúnyogirtószer gyártásával, forgalmazásával nem foglalkozik.

21. A vállalkozás 100%-ban Gergely Gábor ügyvezető igazgató tulajdonában van. Irányítási feladatokat egyedül az ügyvezető lát el, más vállalkozásban érdekeltsége nincs, pozíciót más gazdasági társaságban nem tölt be.

22. Székhelye, legfontosabb telephelye Velencén található, Békéscsabán telephellyel és saját repülőgépekkel rendelkezik.

23. Az eljárás alá vont vállalkozás a vizsgált időszakban a 2010. év kivételével a Bayer Hungária Kft.-től szerezte be a szúnyogirtó szert. 2010-ben a szúnyogirtószer beszerzésére vonatkozó egyedi „VIP” megállapodást kötött a Corax-szal. 2010 óta az eddigi olajbázisú szer helyett a vízbázisú készítményt alkalmazza, az Aqua K-Othrint, amelyet a Coraxtól vásárol.

24. A vállalkozás szúnyogirtó tevékenysége kiterjed egész Magyarország tevékenységére. Saját megítélése szerint a szúnyogirtási piacon a piaci részesedése 15 %.

25. A 2014. évi nettó árbevétele 39.006.000,- Ft volt⁹. A céggel szemben 2015. május 15-i hatállyal felszámolási eljárás indult. A felszámoló neve Kvantál Gazdasági Tanácsadó és Szolgáltató Kft. (1115 Budapest, Keveháza u. 3.), képviselőjére jogosult személy Máhrné Dr. Kazaraczkai Éva.

I.1.3. Komplex Air Kft.

⁷ Vj-73-127/2011. számú irat 1.2 pontja.

⁸ Az adat forrása az IM Céginformációs és elektronikus cégeljárásban közreműködő szolgálat honlapjáról 2015. június 10-én letöltött elektronikus beszámoló.

⁹ Vj/73-432/2011. sz. irat

26. A Komplex Air Kft. 2005-ben jött létre. A vállalkozás fő profilja a légi kémiai, biológiai szúnyogirtás. Ez a tevékenység adja a vállalkozás éves bevételének legnagyobb részét. 1995-től alvállalkozóként, majd 1999-től fővállalkozóként van jelen a Komplex Air a szúnyogirtási szolgáltatás piacán. Sem irtószergyártással, sem forgalmazással nem foglalkozik, kizárólag irtási tevékenységet végez.

27. A Komplex Kft. ügyvezetője Kozák Miklós Béla, rajta kívüli tulajdonosok továbbá Kozákné Boros Katalin és Kántor Péter.

28. A Komplex Air tulajdonában egy darab KA-26-os típusú helikopter van, szúnyogirtó tevékenységét ezzel végzi. Magyarország területén belül szúnyogirtó tevékenységet Borsod-Abaúj-Zemplén megye területén folytat, esetenként Szabolcs-Szatmár-Bereg megye szomszédos településein is.

29. A vizsgálattal érintett időszakban, azaz 2007 és 2012 közötti időszakban az általa felhasznált szúnyogirtó szert a Corax-tól szerzi be. A 2010. évben egyedi „VIP” szerződés alapján, kedvezményes áron szerezte be tőle az irtószert.

30. A 2014. évi nettó árbevétele 87.167 ezer Ft volt.¹⁰

I.1.4. Kobo-Coop Kft.

31. A Kobo-Coop Kft. 1996-ban jött létre, azóta az alábbi három területen folytat tevékenységet: közúti jármű- és utánfutógyártás, -javítás, autóalkatrész kereskedelem, légi szolgáltatás. Székhelye Győrben van, más telephellyel nem rendelkezik. Szúnyoggyérítéssel 1998 óta foglalkozik.

32. A vállalkozás tulajdonosa Kóbori Béla ügyvezető (90%) és Kóboriné Nagy Marianna (10%). A fentiekben említett három ágazatot ágazatvezetők irányítják Kóbori Béla ügyvezető igazgató közvetlen irányítása alatt.

33. Szúnyoggyérítési kapacitása jelenleg 2 db An-2 repülőgép.

34. A vállalkozás irtóanyag gyártásával és forgalmazásával nem foglalkozik. Az általa használt K-Othrin ULV szúnyog irtószert évek óta, rendszeresen a Corax-tól szerzi be. A 2010. évben a Corax-szal egyedi „VIP” szerződés alapján, kedvezményes áron szerezte be az irtószert.

35. A vállalkozás szúnyogirtó tevékenységét Észak-Nyugat Magyarország területén végzi, Győr – Moson – Sopron és Komárom – Esztergom megyékben. A vállalkozás csak a régióban meghirdetett pályázatokon indul. Észak-Nyugat Dunántúlon konkurensa a Gergely Air és a DDD Kft.

36. A Kobo-Coop a Corax alvállalkozójaként is részt vesz kivitelezési munkákban.

37. A 2014. évi nettó árbevétele 396.989 ezer Ft volt¹¹.

¹⁰ Az adat forrása az IM Céginformációs és elektronikus cégeljárásban közreműködő szolgálat honlapjáról 2015. június 10-én letöltött elektronikus beszámoló.

¹¹ Vj/73-356/2011.

I.1.5. Rsz-Coop Kft.

38. Az RSZ-COOP Kft. 1992-ben jött létre, fő tevékenységi köre a légi növényvédelem és egyéb közegészségügyi ellátás, légi és földi szúnyoggyérítés, valamint a rókák veszettség elleni immunizálása. Jelenleg három tulajdonosa van az eljárás alá vont vállalkozásnak Kondács Péter, Kondács Gábor és Szűcs Lajos személyében. A vállalkozás önálló képviselőre jogosult ügyvezetője Kondács Gábor.

39. A vállalkozás székhelye Békéscsabán található, bejegyzett telephelyei nincsenek. Régiós szúnyoggyérítést is végez Szekszárd kistérség, Kőrös-régió területén, és egyes településeknek is végez irtást (pl. Füzesgyarmat, Szeghalom). Alapvetően azokban a régiókban és területeken pályázik, ahol tudja növelni a légi járművei kihasználtságát, és amelyek székhelyének vonzáskörzetében találhatóak.

40. Szúnyogirtó szer gyártásával és forgalmazásával nem foglalkozik, de a vizsgálattal érintett időszakban 3-4 alkalommal előfordult, hogy alvállalkozói részére vegyszert forgalmazott, azaz a már kiszertelt szabad forgalmú készítményt adta tovább alvállalkozói részére, akik nem tudták máshonnan beszerezni a készítményt és ezzel próbálta őket segíteni.

41. A vizsgálattal érintett időszakban minden alkalommal a Corax-tól vásárolta az irtószert.¹² 2010-ben a Corax-szal egyedi „VIP” szerződés alapján, kedvezményes áron szerezte be az irtószert.

42. A 2014. évi nettó árbevétele 194.658 ezer Ft volt.¹³

I.1.6. Szemp Air Kft.

43. A Szemp Air Kft. 1997-ben alakult, fő tevékenysége a légi növényvédelem, talajerő utánpótlás, a légi-földi közegészségügyi védekezés, mint a szúnyog, kullancs és szövőlepkéirtás, repülőgépek bérbeadás. Irtóanyag gyártással, értékesítéssel nem foglalkozik.

44. A vállalkozás tevékenységi köre az elmúlt években bővült a légi megfigyeléssel és az EU standardja alapján működő légi járműkarbantartással és a légi járművezető képzéssel.

45. A Szemp Air tulajdonosai az alábbi természetes személyek: Molnár Géza 33%, Páli Attila 33%, Szabó Péter 33%. A maradék 1%-ban, fejenként 0,25% tulajdonrészrel az alábbi önálló szavazatra nem jogosult személyek a tagok: Molnár Gusztáv, ifj. Molnár Géza, Ürmös Márta, Molnár Mihály. A vállalkozás ügyvezetője Szabó Péter.

46. A szúnyogirtó szert döntően a Corax-tól vásárolja, illetve a Bábólna-Bio Zrt.-től is vásárol, átlagosan évente 10 millió forint értékben.¹⁴ A 2010-ben egyedi „VIP” szerződés alapján, kedvezményes áron szerezte be az irtószert.

¹² Vj/73-99/2011- számú irat 1. számú melléklete.

¹³ Az adat forrása az IM Céginformációs és elektronikus cégeljárásban közreműködő szolgálat honlapjáról 2015. június 10-én letöltött elektronikus beszámoló.

¹⁴ Vj-73-12/2011. sz. irat

47. A Szemp Air az ország legnagyobb mezőgazdasági célú légi jármű flottáját tartja fenn, 8 darab repülőgéppel rendelkezik.

48. Jellemzően azon településeken végez irtási tevékenységet, amelyek közelében van telepített repülőgépük és rendelkezésre állnak a tárgyi feltételek (repülőtér, vegyszertároló, megfelelő számú légi jármű). Földrajzilag ezek az alábbi területek: Békés megye, Csongrád megye, Bács-Kiskun megye, Jász-Nagykun Szolnok megye, valamint a Duna vonalán az Adony és Paks közötti terület.

49. Saját becslése szerint a vizsgálattal érintett időszakban a kémiai irtás terén 15%-os piaci részesedése lehetett.¹⁵

50. A 2014. évi nettó árbevétele 1.432.863 ezer Ft volt.¹⁶

I.1.7. Farmmix Kft.

51. A Farmmix Kft. 1996-ban alakult növényvédő szer, vetőmag, műtrágya kereskedelmével, kemikáliák és vetőmag csomagolásával foglalkozó gazdasági társaságként. A vállalkozás jogelődje a Farmmix Bt., amely 1991-től végzett hasonló tevékenységet. Működési területe Kelet-Magyarország, ezen belül Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod, valamint Csongrád megyékben önálló telephelyekkel rendelkezik, központja 1999 óta Hajdúböszörményben van. A Farmmix szúnyogirtással kapcsolatos szolgáltatást soha nem végzett

52. A Farmmix családi vállalkozás, tulajdonosa 50%-ban dr. Frommer Lajos és szintén 50%-ban felesége dr. Frommer Lajosné dr. Filep Magdolna.

53. A vállalkozás a 2009. év végén megszerzett ÁNTSZ engedély alapján a deltametrin alapú Delta ULV, illetve a Delta Fog elnevezésű irtószerek gyártójaként és forgalmazójaként van jelen a piacon. Az említett szúnyogirtó szerek előállításához minden évben deltametrin hatóanyagot használt, amelyet 2008-ban az Agrovar Bt.-től, 2009-ben a Bayer-től, 2010-ben a Corax-tól, 2012-ben pedig ismét a Bayer-től szerzett be. A saját gyártású szúnyogirtó szeren kívül más szúnyogirtó szert nem forgalmazott.

54. A Farmmix az általa gyártott irtószert kisebb piaci részesedésű, szúnyogirtást végző vállalkozások részére értékesítette. Az eljárás alá vont vállalkozások részére nem értékesített egyetlen alkalommal sem irtószert.

55. A 2014. évi nettó árbevétele 5.804.614 ezer Ft volt.¹⁷

I.1.8. A Bayer-csoport

¹⁵ Vj-73-172/2011. sz. irat

¹⁶ Vj/73-348/2011.

¹⁷ Az adat forrása az IM Céginformációs és elektronikus cégeljárásban közreműködő szolgálat honlapjáról 2015. június 10-én letöltött elektronikus beszámoló..

56. A Bayer-csoport jelen eljárással érintett tagjai a Bayer Hungária Kft., a Bayer Sp. z o.o, a Bayer CropScience Limited és a Bayer SAS. E vállalatok a jelen eljárás során engedékenységi kérelmet nyújtottak be a GVH-hoz.

I.1.8.1. Bayer Hungária Kft.

57. A Bayer Hungária Kft. 1994. január 1-jén, az AGFA Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. jogutódjaként jött létre. A székhelye Budapesten található, ügyvezető igazgatója Gerhard Waltl.

58. A Bayer Hungária a Bayer Global Investments B.V. 100 %-os tulajdonában álló leányvállalat. A Bayer Global Investments B.V. a Bayer G.F.B.MBH közvetlen irányítása alatt áll (tulajdonosai: Bayer G.f.B.mgh 75,7% és Bayer CropScience AG 24,3%). A Bayer G.f.B.mBH a Bayer AG (24,3%) és a Bayer AG 100%-os tulajdonában álló Bayer Pharma AG (75,7%) tulajdonában áll. A Bayer AG egy multinacionális vállalat, amely első sorban az egészségügyi és mezőgazdasági termékek, valamint csúcsmínőségű alapanyagok előállításával és forgalmazásával foglalkozik. Az Environmental Science a Bayer CropScience része. Az utóbbi világszerte hat működési részlegről áll: a Crop Protection üzletág négy regionális működési részlegről, valamint az Environmental Science és Seeds részlegekből. Az Environmental Science kizárólag nem mezőgazdasági kártevőirtó szerekkel foglalkozik, míg a Bayer CropScience az otthoni, kiskerti rovarölő szerektől egészen az erdőgazdasági felhasználásig kínál termékeket és szolgáltatásokat.

59. A Bayer Hungária 2002-ben megvásárolta az Aventis-CropScience Kft. eszközeit és a Bayer Hungárián belül megalapította CropScience üzletágat. Az üzletág fő tevékenysége a növényvédelmi szerek, vetőmagok és mezőgazdaságon kívüli kártevőirtó szerek gyártása és forgalmazása.

60. A vizsgálattal érintett időszakban a Bayer Hungária saját Environmental Science részlegén belül az üzletág vezetője Gerő Judit volt. A szúnyogirtó termékek értékesítésével kapcsolatos üzletpolitikai döntések meghozatala az ő feladat- és hatáskörébe tartozott.

61. Gerő Judit az üzletágon belül 2010. december 31-ig Austin Daviesnek, 2011. január 1-jétől 2012. január 8-ig Sylvain Moissoner felé, majd 2012. január 9-től Andrsevits Zoltánnak tartozott beszámolási kötelezettséggel. A beszámolási kötelezettség időszaka alatt Austin Davies a Bayer CropScience Limiteddel, Sylvain Moissonier a Bayer Sp.z.o.o-val, Andrsevits Zoltán a Bayerrel állt munkaviszonyban.

62. A Bayer Hungária 2008-ig a Bayer által gyártott Reslin-t és Aqua Reslin Super-t is forgalmazta. Ezek nem deltametrin hatóanyagú készítmények voltak. A Bayer jelenlegi szúnyogirtó szereinek hatóanyaga a deltametrin, amely a pyrethroidok kémiai csoportjába tartozik. A pyrethroid egy szerves vegyület, napjainkban a rovarirtó szerek hatóanyagaként használt leggyakoribb anyagok.

63. A kémiai szúnyogirtó termékek gyártásához szükséges hatóanyagot a Bayer csoporton belül a franciaországi Bayer SAS szerezte be a Bayer CropScience Limited indiai üzemétől és a Bayer SAS készítette ebből a Bayer Hungária által megvásárolt és Magyarországon forgalmazott szúnyogirtó termékeket, azaz az K-Othrine 10 ULV-t és az Aqua K-Othrint, amit változatlan formában értékesített tovább. A Bayer Hungária csak ezeket a saját vállalkozáscsoporton belül gyártott szúnyogirtó szereket forgalmazza.

64. A K-Othrin 10 ULV egy korábbi termék, a K-Othrin 1 ULV koncentrált formája, amelyet 1997 óta forgalmaznak. A K-Othrin 1 ULV deltametrin-alapú, a szúnyogirtás területén használatos, használatra kész ULV alkalmazás volt. A Bayer-csoport Magyarországon már nem árul K-Othrin 1 ULV-t.

65. A K-Othrin 10 ULV egy deltametrin-alapú szúnyogirtószer koncentrátum. Használatra kész szúnyogirtó szer előállításához ezt a koncentrátumot kell hígítani ipari fehérolajjal. Jelenleg a Bayer-csoport csak Magyarországon forgalmaz K-Othrin 10 ULV-t, ugyanis ezt kizárólag a magyar piacra gyártják.

66. A Bayer Hungária az általa gyártott irtószer koncentrátumból nem készíti azonnal felhasználható irtószert.

67. A vizsgált időszakban a Bayer Hungária az általa értékesített K-Othrin 10 ULV legnagyobb részét a Corax-Bionernek értékesítette, ezen kívül az eljárás alá vont vállalkozások közül a Gergely Air és a Farmmix is vásárolt tőle.¹⁸

68. A Bayer Hungária 2014. évi nettó árbevétele 41.736.984 ezer Ft volt.¹⁹

I.1.8.2. Bayer CropScience Limited

69. A Bayer CropScience Limited (a továbbiakban Bayer (UK)) 100%-os tulajdonosa a Bayer Agriculture Ltd. AG, amely vállalkozást a Bayer CropScience Holding Ltd. irányítja közvetlenül. A Bayer CropScience Holding Ltd.-nek a Bayer AG 100%-os tulajdonában álló Bayer CropScience AG a kizárólagos tulajdonosa. A társaság székhelye az Egyesült Királyságban, Cambridgeben található. Törvényes képviselője Mark Wilkinson.

70. A Bayer (UK) a Bayer AG által önállóan irányított multinacionális vállalkozáscsoport brit tagvállalata. Elsősorban mezőgazdasági termékek, valamint csúcsmínőségű alapanyagok forgalmazásával foglalkozik. Három üzleti egységre tagozódik: a Crop Protection, az Environmental Science és a Seeds üzletágakra. A Crop Protection üzletág fő tevékenységi körébe tartozik a növényvédelmi szerek és egyéb agrokémiai termékek gyártása és nagykereskedők felé történő forgalmazása. Az Environmental Science üzletág két alüzletágra tagozódik: Kiskert és Professzionális üzletág. Az Environmental Science üzletágon belül a Professzionális üzletágot 2011-ben integrálták a Bayer (UK)-be, ugyanis addig a Bayer SAS keretén belül működött. Professzionális üzletága kártevőirtó és gyomirtó termékeket és szolgáltatásokat kínál professzionális felhasználásra (közterek és golfpályák gondozásához és szúnyogirtás céljára). 2010-ig Austin Davies feladata volt a magyarországi tevékenység felügyelete. 2005 óta dolgozott, mint Business Development Project Manager a Bayer (UK)-nél. Nem volt joga a magyarországi szúnyogirtó szer, valamint annak alapját képező hatóanyag gyártása és értékesítése vonatkozásában önálló üzletpolitikai döntések meghozatalára, azonban a részleg pénzügyi teljesítményét érintő döntésekkel kapcsolatban konzultációs joga volt.

¹⁸ A 2007-2012 között értékesített szúnyogirtó szerek eladási adatait a Vj-73-83/2011. számú irat 1. számú melléklete tartalmazza.

¹⁹ Az adat forrása az IM Céginformációs és elektronikus cégeljárásban közreműködő szolgálat honlapjáról 2015. június 10-én letöltött elektronikus beszámoló..

71. Gerő Judit az üzletágon belül 2010. december 31-ig Austin Davies felé tartozott beszámolási kötelezettséggel

72. A Bayer CropScience Limited 2014. évi nettó árbevétele 337.459.000 GBP volt,²⁰ amelynek az MNB által közzétett napi árfolyamok 2014. évi átlagán (382,93 HUF/GBP) számolt forintértéke 129.222.864.408,- Ft volt.

I.1.8.3. Bayer Sp.z o.o.

73. A Bayer Sp.z o.o [a továbbiakban Bayer (PL)] a Bayer Global Investments B.V 100%-os tulajdonában lévő leányvállalat, Székhelye Lengyelországban található. A kilencvenes évek elején jött létre. A lengyel CropScience üzletág a Bayer (PL) részeként működik, nem képez önálló részleget, mindazonáltal szoros együttműködésben dolgozik a Bayer (UK)-vel.

74. A Bayer (PL) nem hozott üzletpolitikai döntéseket a magyarországi szúnyogirtó szer és az annak alapját képező hatóanyag gyártása és értékesítése vonatkozásában. Sylvain Moissonier 2011. óta a Bayer (PL) alkalmazottja a közép-európai és oroszországi régió BCS/ES üzletágának vezetője. Korábban Country Manager Professional Pest Control pozícióban dolgozott Franciaországban. Nincs joga a magyarországi szúnyogirtó szer, valamint annak alapját képező hatóanyag gyártása és értékesítése vonatkozásában önálló üzletpolitikai döntések meghozatalára, azonban a részleg pénzügyi teljesítményét érintő döntésekkel kapcsolatban konzultációs joga van.

75. Gerő Judit az üzletágon belül 2011. január 1-től 2012. január 8-ig Sylvain Moissoner felé tartozott beszámolási kötelezettséggel.

76. A 2014. évi nettó árbevétele 1.824.772.129,74 PLZ²¹, amely a zloty 2014-es MNB napi forintárfolyamainak átlagán (73,77- Ft) számolva 134.613.440.010,92- Ft-nak felel meg.

I.1.8.4. Bayer SAS

77. A Bayer SAS a Bayer Holding France SCS 100%-os tulajdonában áll. A Bayer Holding France SCS közvetlen irányítója a Bayer Global Investments B.V. 99,9 %-os tulajdonosi részesedéssel. Székhelye Franciaország, Lyonban. Törvényes képviselője Franck Garnier.

78. A Bayer SAS a Bayer AG által önállóan irányított multinacionális vállalkozáscsoport franciaországi tagvállalata, elsősorban az egészségügyi és mezőgazdasági termékek, valamint csúcsmínőségű alapanyagok előállításával és forgalmazásával foglalkozik. CropScience üzletága fő tevékenységi körébe tartozik a növényvédelmi szerek, vetőmagok és mezőgazdaságon kívüli kártevőirtó szerek gyártása és forgalmazása. Az Environmental Science üzletág a CropScience üzletág része. Az Environmental Science üzletág kártevőirtásra szolgáló termékeket és szolgáltatásokat kínál otthoni, kerti és professzionális felhasználásra, mint például a szúnyogirtás.

²⁰ Vj/73-427/2011.

²¹ Vj/73-465/2011.

79. 2014. évi nettó árbevétele pedig 1 707 929 772 EUR volt²², amely az Euro 2014-es MNB napi forintárfolyamainak átlagán (308,66 - Ft) számolva 527.169.603.425,52 - Ft-nak felel meg.

I.1.8.5. A Bayer vállalkozáscsoport

80. A Bayer-csoport globális, multinacionális vállalat, amely fő tevékenységi területei az egészségügy, a mezőgazdaság és a high-tech polimer anyagok. A 2014. évi beszámolójuk szerint a CropScience az év során különösen jól teljesítve 11,2 %-os forgalom-növekedést ért el.

81. A cégcsoporthoz 75 országban összesen 302 vállalkozás tartozik.

82. A Bayer-csoport 2014. évi konszolidált mérlegadatai alapján a cégcsoport 2014. évi nettó árbevétele 42,239 billió USD volt.²³ Ez az előző évekhez képest 7 százalékos árbevétel-növekedést jelentett. Egyaránt javultak a cégcsoport pénzügyi mutatói, különösen az EBITDA 5 százalékkal, a nyereség pedig 7,6 százalékkal.

I.2. Egyéb érintett vállalkozás, a Bábolna Bio Kft.

83. A Bábolna Bio Kft. (a továbbiakban: Bábolna vagy Bábolna Bio) működése több mint 40 évre tekint vissza. Tevékenységének négy évtizede alatt vezető szerepet vívott ki a nagyterületű, szervezett, közegészségügyi kártevőmentesítés, valamint a professzionális és háztartási irtószer gyártás és forgalmazás terén.

84. A korszerű, hatékony irtószer fejlesztése és gyártása érdekében a Bábolna Bio létrehozott egy saját kutató laboratóriumot, illetve irtószergyártó és kiszerező üzemeket. Üzemeiben megvalósította a rovarnövekedést szabályozó hormon analógok (IGR) gyártását, amelyek korszerű és nem toxikus, környezetbarát hatóanyagok különösen a csótányok, bolhák, szúnyogok, hangyák illetve legyek elleni védekezésnél használhatóak fel a környezet veszélyeztetése nélkül.

85. A Bábolna Bio jelen van a szúnyogirtási szolgáltatási piacon mind a gyártás, mind az értékesítés területén, szúnyog imágó-, és lárvairtó készítményeket is gyárt és forgalmaz. Imágóirtó készítményei a Mosquitox 1 ULV szúnyogirtó szer, a Mosquitox 1 ULV Forte szúnyogirtó szer, a Mosquitox Lambada 1 ULV szúnyogirtó szer. Forgalmazott szúnyoglárva irtó készítményei a Vectobac 12 AS szúnyoglárvairtó szer, a Teknar HP-D szúnyoglárvairtó szer és a Vectobac G szúnyoglárva irtó granulátum.

86. A Bábolna Bio a vizsgálattal érintett időszakban a Mosquitox szúnyog imágó irtószerén kívül más forrásból imágó szert nem szerzett be és nem is értékesített.

III.

Az eljárásban vizsgált termékek és piacok fő jellemzői

87. A jelen eljárásban érintett piaci vertikum a szúnyogirtás, amely magában foglalja a szúnyogirtó anyagok és szerek gyártását, forgalmazását, valamint magát a szúnyoggyérítést

²² Vj/73-452/2011.

²³ https://www.google.hu/?gws_rd=ssl#q=bayer+ag+annual+report+2014+pdf

(amelyet a köznyelvben ténylegesen szúnyogirtásnak neveznek)²⁴. A jelen eljárásban vizsgált magatartások a szúnyogirtás valamennyi piaci vertikális szintjét érintik, ezen belül különösen a *légi kémiai* szúnyogirtáshoz szükséges szúnyogirtó anyagok és szerek gyártásának és fogalmazásának szintjein, valamint az ezzel a módszerrel történő szúnyoggyérítés szintjein valósultak meg.

88. A szúnyogirtásnak három módszere van: a földi melegködképzés, a légi kémiai (ULV)²⁵ eljárás és a biológiai módszerek. A vizsgált időszakban Magyarországon a légi kémiai szúnyogirtásra használt készítmények a deltametrin nevű hatóanyagot tartalmazták. A deltametrin alapú szúnyogirtó készítmények gyártása többszörös engedélyeztetési eljárás és hatásvizsgálat alapján folytatható. A vizsgált időszakban kizárólag a Bábolna Bio Kft. és a Bayer állított elő és forgalmazott deltametrin hatóanyagot tartalmazó készítményeket Magyarországon.²⁶ A Corax a vizsgált időszakban technikailag és szakmailag képes lett volna deltametrin alapú készítményt gyártani, azonban nem kezdett bele a gyártásba.

89. A Bábolna Bio Kft. a deltametrin hatóanyagból felhasználásra kész, olajos hígítású szúnyogirtó szert állít elő Mosquitox néven, amely további hígítást nem igényel. A Bábolna Bio Kft. ezt az irtószert forgalmazza a kereskedők és közvetlenül az irtást végző végfelhasználók részére.

90. A Bayer a deltametrin hatóanyagból további hígítást igénylő szúnyogirtó koncentrátumot (szúnyogirtó anyagot) készít és értékesít. A Bayer által gyártott K-Othrin 10 ULV irtóanyag 1:9 arányú *olajos hígítással* válik közvetlenül felhasználható szúnyogirtó szerré. Az olajos hígításhoz ipari fehérolajat használnak, és a tevékenység külön hatósági engedélyhez kötött. A Bayer nem rendelkezett a vizsgált időszakban hatósági engedéllyel arra, hogy az általa gyártott koncentrátumot olajjal hígítsa, így a terméket a hatósági engedéllyel rendelkező nagykereskedők számára értékesítette. 2010 és 2012 között a Bayer a K-Othrin 10 ULV koncentrátumot kizárólag a hígítási engedéllyel rendelkező Corax és Farmmix részére értékesítette,²⁷ akik a részükre értékesített hatóanyagból készített K-Othrin ULV (Corax) és Delta (Farmmix) szúnyogirtó szereket értékesítették az irtást végző felhasználók felé. A Corax a Bayer teljes értékesítésének mintegy 90%-át vásárolta fel.²⁸

91. A Bayer másik deltametrin alapú szúnyogirtó anyag terméke az Aqua K-Othrin nevű, deltametrin hatóanyagú, *víz alapú irtószert* koncentrátum. A terméket az alkalmazás helyén vízben kell feloldani és utána használható fel ULV eljárással vagy melegködképzéssel. Mivel a hígításához nem szükséges hatósági engedély, ezért azt bármelyik irtást végző vállalkozás el tudja végezni. A Bayer ezért az általa gyártott Aqua K-Othrin irtóanyagot, a már említett nagykereskedőkön túlmenően az irtást végző felhasználók felé közvetlenül is értékesíti. A vizsgált időszakban a víz alapú irtószert egyre kedveltebb lett. Az eljárás alá vont irtást végző

²⁴ Szúnyogirtás helyett szakmai berkekben jobbra a szúnyoggyérítés kifejezést használják. A két fogalom alatt ugyanazt a tevékenységet értjük.

²⁵ Ultra Low Volume. Permetezési technika, amely kis anyagkibocsátás mellett nagy területek kezelését teszi lehetővé.

²⁶ A Bayer a Bayer-csoporton keresztül Indiából, míg a Bábolna Kft. a szintén indiai Gharda Chemical Limiteden keresztül szerzi be a deltametrint.

²⁷ Bayer adatszolgáltatás Vj/73-84/2011 I. számú melléklet

²⁸ 2010-ben a Corax felvásárolta a Bayer teljes K-Othrin 10 ULV készletét, ezért a Farmmix kénytelen volt azt a Corax-tól megvásárolni. Ez az értékesítési megállapodás is a vizsgált jogsértések részét képezi.

vállalkozások közül a Gergely Air 2010-től kezdve csak Aqua K Othrint használt, amit közvetlenül a Bayer-től vagy a Corax-tól vásárolt. A Bayer értékesítésében az Aqua K-Othrin a 2010-től egyre nagyobb hányadot tett ki, 2012-re elérve a teljes értékesített mennyiség felét.

92. Az olajos alapú irtószerek értékesítésének piacán elsősorban a Corax és a Bábolna Bio Kft. versengett az irtást végző vállalkozásokért, ám a Corax jelentős árelőnnyel bírt a Bábolnával szemben.²⁹ Emellett további kisebb piaci részesedésű vállalkozások (Farmmix, illetve a viszonteladó Agrosol 2000 Kft. és Zephyr Kft.) is jelen voltak az értékesítési szegmensben. Vizes alapú irtószert a Bábolna Kft. nem gyártott és forgalmazott, ezért ezt a típusú terméket kizárólag a Bayer-től és a tőle vásárló nagykereskedőktől tudták a szúnyogirtó vállalkozások beszerezni.

93. A vizsgált időszakban az eljárás alá vont irtást végző vállalkozások – a Gergely Air kivételével – túlnyomórészt olajos alapú irtószert használtak, amit döntően évek óta a Corax-tól vásároltak.

94. A hazai szúnyogirtási szolgáltatási piacon az irtás megrendelői jellemzően települési önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzatok tulajdonában lévő gazdasági társaságok, katasztrófavédelmi igazgatóságok, közegészségügyi hatóságok, állategészségügyi hatóságok.

95. Szúnyogirtást jellemzően közbeszerzési eljárások keretében vesznek igénybe, de esetenként közvetlen ajánlatkéréssel, vagy közbeszerzési értékhatár alatti beszerzésre kiírt pályázatok révén is kérnek ajánlatokat. A (köz)beszerzési eljárásokkal érintett egyes térségek köre esetenként átalakulhat, változik, illetve egy adott területen nem feltétlenül ugyanaz az önkormányzat, vagy önkormányzati társulás írja ki minden évben a pályázatot.

96. Az eljárás alá vont szúnyogirtó vállalkozások a szúnyogirtási piacnak mintegy 80%-át lefedik. A Gergely Air és a Corax az egész ország területén vállal munkát, míg a többi vállalkozás a székhelyéhez, illetve a telephelyéhez közeli működési területén végez irtást.

97. Az eljárás alá vont vállalkozásokon kívül számtalan regionális szinten működő kisebb vállalkozás végez szúnyoggyérítési tevékenységet többek között a Fly Coop Kft., a Rovért Kft., a Rotor Kft., vagy a Hortobágy Kft. E vállalkozások piaci részesedése elhanyagolható az eljárás alá vont vállalkozások piaci részesedéséhez képest.

IV.

A vizsgált magatartások bemutatása

98. A GVH vizsgálata az eljárás alá vontak közötti egyeztetések három, jól körülhatárolható körét tárta fel. Az egyeztetések első köre a Bayer és a Corax között a *szúnyogirtó anyagok gyártásának felosztására vonatkozó megállapodás*, a második köre a Corax és a Farmmix között a *szúnyogirtó szer forgalmazás piacát felosztó megállapodás*. A harmadik a *légi szúnyoggyérítést végző vállalkozások között megállapodások és összehangolt magatartások*,

²⁹ Corax adatszolgáltatás Vj 73-127/2011

amelyek a piac felosztására és az árak rögzítésére irányultak. Az egyeztetések a fentiek szerint érintették a szúnyogirtás mindhárom piaci vertikumát.

99. A vizsgálat rendelkezésére álló bizonyítékok az alábbi forrásokból származnak:

- a. a Corax-Bioner székhelyén tartott rajtaütés során beszerzett papír alapú iratok és elektronikus másolatok (Vj/73-003/2011);
- b. a Szemp Air székhelyén tartott rajtaütés során beszerzett papír alapú iratok és elektronikus másolatok (Vj/73-004/2011);
- c. a Gergely Air székhelyén tartott rajtaütés során beszerzett papír alapú iratok és elektronikus másolatok (Vj/73-005/2011);
- d. a Farmmix székhelyén tartott rajtaütés során beszerzett papír alapú iratok és elektronikus másolatok (Vj/73-059/2011);
- e. a Bayer székhelyén tartott rajtaütés során beszerzett papír alapú iratok és elektronikus másolatok (Vj/73-060/2011);
- f. a Bayer csoport (Bayer Hungária Kft., Bayer CropScience Limited, a Bayer SAS és a Bayer Sp.z.o.o.) engedékenységi kérelme, az engedékenység keretében való együttműködés során szolgáltatott iratok és a vizsgálat során szóban és írásban tett nyilatkozatok (Vj/73-313/2011);
- g. az eljárás alá vontak adatszolgáltatásai;
- h. a harmadik felek adatszolgáltatásai;
- i. ügyfelek, tanúk és védett tanúk meghallgatásairól készült jegyzőkönyvek.

IV.1. A Bayer Hungaria és a Corax-Bioner közötti megállapodás

100. A megállapodás előzménye, hogy 2009. december 14-én Kárpát Krisztina (Bayer AG) „*Re: Interim Audit*” tárgyú belső e-mail³⁰ küldött Gerő Judit kereskedelmi igazgató (Bayer) és Gáspár Gabriella (Bayer) részére. Az e-mail szövege szerint, „*Tekintettel a jövő évet érintő Corax szúnyogirtó szer gyártás félelmetes helyzetére a főnököm a jan 5-6-7 –én már Pesten lesz, mivel riadóztattam. Három teljes napig az összes fontos partnerrel tárgyalunk.*” Gerő Judit megerősítette,³¹ hogy az e-mail a Corax, saját gyártású szúnyogirtó szerrel való piacralépésének veszélyére vonatkozott.

³⁰ Vj/73-60/2011 számú irat (a Vj 73/2011/BY/31 és Vj 73/2011/BY/32 számú mellékletből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-98/2011 számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum), amely a Vj/73-125/2011, valamint a a Vj/73-131/2011, és a Vj/73-133/2011 számú végzésekkel üzleti titokmentesítésre került sor. A Bayer 2013. február 15. engedékenységi kérelme 3/1. számú melléklet

³¹ Vj-73-110/2011 számú irat 4. oldal

IV.1.1. A Bayer Hungaria és a Corax-Bioner közötti megállapodást alátámasztó bizonyítékok részletes, időrendben történő ismertetése

2010

101. 2010. február 3-án Gerő Judit (Bayer) „Re Corax” tárggyal küldött e-mailt³² Austin Davies (Bayer CropScience Limited) részére, hogy tájékoztassa a Corax esetleges piacra lépésének veszélyeiről.³³ Az e-mail szerint a „Corax a legnagyobb ügyfelünk. A K-Othrin 10 ULV-re kapott [...] (nagy mennyiségre tekintettel nagyon különleges ár), A K-Othrin 10 ULV listaára 2010-re [...] forint/liter. [...] Ez minden, ha nagyon komolyak vagyunk velük, akkor talán megnyerhetjük az ügyet”³⁴.

102. Hosszas egyezkedéseket követően³⁵ a Bayer és a Corax között végül 2010. március 3-án jött létre megállapodás a deltametrin hatóanyagú szúnyogirtó anyag 2010-2011-ben történő, kedvezményes árú értékesítéséről.³⁶ A megállapodás lényege az volt, hogy a Bayer a rendkívül kedvező árú mennyiségi kedvezmény alkalmazásának feltételül szabta, hogy a Corax nem kezd saját szúnyogirtó anyag gyártásába. A megállapodásról írásos szerződés nem készült, azt a felek belső célra készült emlékeztetői és feljegyzései tanúsítják. Ezen iratok egyike a „Corax és a Bayer Environmental Science között 2010. március 3-án megállapodott árak 2010-re és 2011-re (Austin Davies-sel történő tárgyalás alapján)” elnevezésű belső Bayer jelentés.³⁷ A jelentés a vásárolt mennyiségekhez kapcsolódó sávok szerint felsorolja a 2010-2011-ben alkalmazandó K-OTHRIN 10 ULV árakat. A 2010. évre vonatkozóan ez [...] liter esetén [...] HUF/liter, [...] liter esetén [...] HUF/liter ([...] % kedvezmény), míg [...] liter esetén [...] HUF/liter ([...] % kedvezmény) volt. A 2011. évre vonatkozóan [...] liter esetén [...] HUF/liter, [...] liter esetén [...] HUF/liter ([...] % kedvezmény), míg [...] liter esetén [...] HUF/liter ([...] % kedvezmény) volt. Az Aqua K-Othrin 2010-es bevezetési ára [...] HUF/liter, de a Corax részére adott speciális ár [...] HUF/liter volt. A Bayer nyilatkozata³⁸ szerint a megállapodás kifejezetten ugyan csak azt rögzítette, hogy a Bayer kedvezményesen adja a K-Othrin 10 ULV és az Aqua K-Othrin szúnyogirtó anyagot a Corax részére 2010. és a 2011. években, de a piacfelosztásra, a piactalépés megelőzésére vonatkozó megegyezést a felek egyértelműen a megállapodás részének tekintették és tiszteletben is tartották. Lőrincz Árpád (Corax) megerősítette,³⁹ hogy a megállapodás lényege az volt, hogy a Bayer a rendkívül kedvező árú mennyiségi kedvezmény alkalmazásának feltételül szabta, hogy a Corax nem kezd saját szúnyogirtó anyag gyártásába.

³² Vj/73-60/2011 számú irat (a Vj/73/2011/BY/31 és Vj/73/2011/BY/32 számú mellékletből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-98/2011 számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum), amelynek titokmentes változatai a Vj/73-129/2011. és a Vj/73-135/2011. sz. iratok. Megegyező tartalommal az engedékenységi kérelméhez a Bayer 2013. február 15. benyújtott E/1-1/2013. sz. irat 3/2. számú mellékletében, illetve 2013. március 8-án benyújtott a E/1-3/2013. sz. irat 9. oldala, amelyek az iratokhoz a Vj/73-313/2011. sz. alatt kerültek csatolásra, és amelyeknek titokmentes változatai a Vj/73-329/2011. sz. iratban lelhetők fel.

³³ Vj/73-110/2011 számú irat 4. oldal

³⁴ Corax is our biggest customer. [...] K-Othrin 10 ULV was [...] HUF/liter (very special price for a big quantity) List price of K-Othrin 10 ULV for 2010 [...] HUF/liter. [...] That is all, and we can be very sincere with them, and WIN the case!!!”

³⁵ Vj/73-251/2011 számú irat 4. oldal

³⁶ Bayer 2013. március 8. engedékenységi kérelemhez benyújtott a E/1-3/2013. sz. irat (8. oldal), Vj/73-313/2011.

³⁷ Vj/73-60/2011 számú irat Vj-73/2011/BY/3 melléklete.

³⁸ Bayer 2013. március 8. engedékenységi kérelemhez csatolt E/1-3/2013. irat (8. oldal), Vj/73-313/2011.

³⁹ Vj/73-251/2011 számú irat 4. oldal

Elmondása szerint a megállapodás csak hosszas egyeztetést, és Austin Davis többszöri magyarországi látogatását követően jött csak létre.

103. 2010. március 6-án, Lőrincz Árpád (Corax) "Megrendelés" tárggyal küldött e-mailt⁴⁰ Gerő Judit (Bayer) részére. Az e-mail szerint „Kérésedre, valamint a köztünk lévő megállapodásra hivatkozva megrendeltük a 2010. évre [...] liter K-Othrin I szúnyogirtó szer hatóanyagot a kialakított [...] ft/l egységáron. Az Aqua K-Othrinra vonatkozóan részünkre elegendő a raktáron lévő [...] l a [...] Ft/l egységáron. Amennyiben ez utóbbi termékre a Gergely Air pótigényt jelentene be, úgy azt azonnal közöljük”.

104. 2010. március 12-én Austin Davis (Bayer Sp. z o.o.) „Corax prices” tárggyal írt e-mailt⁴¹ Gerő Judit (Bayer) részére. Az e-mail szerint „Csak hogy megerősítsük, hogy miben állapodtunk meg a Corax-szal, mielőtt a szerződésbe foglaljuk a számadatokat. A 2010. évre vonatkozóan [...] literig nincs áremelés [...] HUF/liter, [...] liter [...] HUF/liter ([...] % kedvezmény), míg [...] liter [...] HUF/literbe ([...] % kedvezmény) került. A 2011. évre vonatkozóan [...] liter [...] HUF/liter, [...] [...] HUF/liter ([...] % kedvezmény), míg [...] liter [...] HUF/literbe ([...] % kedvezmény) került.” Az Aqua K-Othrin listaárát figyelembe véve célszerű megerősíteni, hogy a listaár [...] HUF/liter lesz. A Corax részére adott ár [...] HUF/liter.”⁴²

105. 2010. április 7-én a Bayer elfaxolta a Coraxnak a Gergely Air számára, az Aqua K-Othrin termékekre 2010-ben alkalmazandó árat, jelezve, hogy [...] HUF/liter helyett [...] HUF/liter árat érvényesít.⁴³

2011

106. 2011. január 13-án Gáspár Gabriella (Bayer) „Fw: Re Corax prices 2009/2010” tárggyal írt belső e-mailt⁴⁴ Gerő Judit részére. Az e-mail mellékletként tartalmaz egy „Corax prices 2009-2011.” elnevezésű excel fájlt. Az e-mailben Gáspár Gabriella elmondja, hogy „[m]ellékelten küldöm a Corax-nak szóló 2011-es K-Othrin 10 ULV ajánlatokat, a számításokat az utasításaid alapján végeztem el, ezért a 2010-es tervezett árakat vettem alapul és minden árkategóriát [...] %-al emeltem. A 2011-re javasolt árakkal a 2009. évi árakhoz képest [...] %-os csökkentést, míg a 2010. évi árakhoz képest [...] %-os növekedést mutatnak.”⁴⁵

⁴⁰ Vj/73-60/2011 számú irat Vj-73/2011/BY/5. melléklete

⁴¹ Vj/73-60/2011 számú irat Vj-73/2011/BY/4 melléklete, illetve a Bayer 2013. február 15. engedékenységi kérelme E/1-1/2013. sz. irat 3/3. melléklete, Vj/73-313/2011.

⁴² „Just to confirm of what has been agreed with Corax before entering the figures into the contract. Year 2010 till [...] liter no price increase [...] HUF/liter, [...] liter –[...] % [...] HUF/liter, [...] liter [...] % [...] HUF/liter, Year 2011 till [...] liter no price increase [...] HUF/liter, [...] liter [...] % [...] HUF/liter, [...] liter [...] % [...] HUF/liter. Regarding the list price of Aqua K othrin therefore it is good to reconfirm: so list price is [...] HUF/liter. Price to Corax: [...] HUF/liter”

⁴³ Vj/73-60/2011 számú irat Vj/73/2011/BY/25 melléklete

⁴⁴ Vj/73-60/2011 számú irat Vj/73/2011/BY/31 és Vj/73/2011/BY/32 számú mellékletből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-98/2011 számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum, Bayer 2013. február 15. engedékenységi kérelem, E/1-1/2013. sz. irat 3/10 számú melléklete, Vj/73-313/2011.

⁴⁵ Hereby you can find the 2011 K-Othrin 10 ULV price proposals for Corax.(see end of chart)I made the calculation on the basis of your instructions, so I took the 2010 originally planned prices (quantity stages) as basis and increased each price range by approx. 3 % (round figures were made).Then I made a comparison as to the 2009 and 2010 prices supposing that in 2011 15 000 L K-Othrin 10 ULV will be sold.With the suggested 2011 prices

107. 2011. február 25-én Sylvian Moissonnier (Bayer Sp. z o.o.) „2011.02.25. Business review Hungary” tárgyú írt e-mailt⁴⁶ Gerő Judit (Bayer) részére. A levélhez mellékletként csatolták a „2011.02.25. Business review Hungary.xls” fájlt. E dokumentum az alábbi bejegyzést tartalmazza: „A Corax szerződési feltételek elküldve, az ügyfél visszautasítja az ajánlatot, és azzal fenyeget, h Bábólnára vált, magyarországi látogatás 17 vagy 18-án, a Corax-al találkozó megszervezése.”⁴⁷

108. 2011. március 7-én a Corax belső operatív ülést tartott. Az erről készült belső Emlékeztetőből⁴⁸ kitűnik, hogy a cég tárgyalásokat folytatott a Bayerrel és a meglévő nézetkülönbségek miatt előkészületeket folytattak a saját deltametrin hatóanyagú szúnyogirtó szer gyártására, arra az esetre, ha nem jönne létre megállapodás. Az emlékeztető szerint: „folyik az előkészület saját gyártásunkra is, ha nem sikerülne megállapodni a Bayerrel. Alapanyag beszerzése, komoly árkülönbségek vannak a piacon (Deltametrin Bayer ára:137.000Ft/kg, kínai cég ajánlata: 125 USD/kg).”

109. 2011. március 9-én, 15:11-kor Stefan Wifvesson (Bayer SAS) ”Re: your visit 16-18 the March – important new meeting” tárgyú írt e-mailt⁴⁹ Gáspár Gabriella (Bayer) és Sylvian Moissonnier (Bayer Sp. z o.o.) részére. Az e-mail szerint „Péntek 18-án Lyonban van dolgom és ezért már 17-én, csütörtök délután el kellene indulnom Budapestről.”⁵⁰ 17 óra 11 perckor Sylvian Moissonnier válaszolt Gáspár Gabriella, és másolatban Gerő Judit (Bayer) részére: „A Corax-szal - aki a legfontosabb viszonteladó partner - történt egyeztetés 10 óra 30 perctől 14 óráig tart,. A tárgya az ártárgyalások és a szúnyogirtási tenderek.”⁵¹

110. 2011. március 11-én Austin Davies (Bayer Sp. z o.o.) „Re. Discussions with Corax” tárgyú írt e-mailt⁵² Gerő Judit (Bayer) részére. Az e-mail szövege szerint: „Megerősítjük, hogy Judit és én kétéves egyezséget kötöttünk az árakra és a mennyiségekre vonatkozóan a Corax-al, amiért cserébe a Corax beleegyezett, hogy a hogy 2011-ben nem használja a saját termékét. Mi

there is a decrease of 7% as compared to 2009 and an increase of 15,8 % as compared to 2010 - taken the actual average 2010 selling price into account.”

⁴⁶ Vj/73-60/2011 számú irat Vj/73/2011/BY/31 és Vj/73/2011/BY/32 számú mellékletből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-98/2011 számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum, Bayer 2013. február 15. engedékenységi kérelemhez benyújtott E/1-1//2013. sz. irat, 3/11 számú melléklete, Vj/73-313/2011.

⁴⁷ „Corax terms and conditions sent. Customer refuse offer and threatens to switch to Babolna : Action JG to obtain Babolna prices, March 2011”

⁴⁸ Emlékeztető az Operatív Értekezlet 2011.03.07-ei üléséről Vj/73-003/2011 számú irat Vj/73/2011/CORAX/2. és Vj/73/2011/CORAX/3 mellékletéből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-96/2011. számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum.

⁴⁹ Vj/73-60/2011 számú irat Vj/73/2011/BY/31 és Vj/73/2011/BY/32 számú mellékletből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-98/2011. számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum.

⁵⁰ „And informed her about my committments on Friday 18th in Lyon and I would need to depart from Budapest already on the Thursday 17th in the late afternoon.”

⁵¹ „talks with Corax (most important VC customer) from 10.30 to approx. 2 pm including lunch. Subject: price negotiations and mosquito control tenders”

⁵² Vj/73-60/2011 számú irat Vj/73/2011/BY/31 és Vj/73/2011/BY/32 számú mellékletből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-98/2011 számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum, Bayer 2013. február 15. engedékenységi kérelem, 3/15 számú melléklet

tiszteletbe tartottuk az egyezség ránk vonatkozó részét 2010-ben, és 2011-ben is azt fogjuk, és nekik is ezt kell tenniük.”⁵³

111. 2011. március 15-én Gerő Judit (Bayer) válaszolt Austin Davies (Bayer Sp. z o.o.) és Gáspár Gabriella (Bayer) részére, megjegyezve, hogy „A két évre vonatkozó ármegállapodás célja az volt, hogy elkerüljék a helyi gyártást.”⁵⁴ Ugyanaznap küldött másik válaszában⁵⁵ pedig jelezte, hogy „Csatolom a mellékletet, amit pénteken elfelejtettem. Megállapodtunk, hogy mindenképp 25% kedvezményt adunk nekik, amennyiben beleegyeznek, hogy nem használják a saját termékeiket. Így kezdjük, ők bármit is mondanak.”⁵⁶ Az e-mailhez csatolta a „Corax K-Othrin 10 ULV és AQUA K-Othrin Prices.doc” című mellékletet,⁵⁷ amely szerint: „Múlt évben a Corax-al történt két tárgyalás során Lőrincz Árpád és a csapata arról értesítette Austint, hogy hosszú távon a Corax deltametrin alapú szúnyogirtó szerrel kíván rendelkezni.”^{58 59}

112. A Bayer értelmezése szerint a 2011. március 9. és 15. között keletkezett e-mailek a 2010 évi két éves megállapodásra és az abban rögzített árak folyamatban lévő újratárgyalására utaltak. A felek végül a Corax javaslatára abban állapodtak meg, hogy a Corax 25%-os kedvezményt kap, feltéve hogy nem kezd saját termék gyártásába.

113. A március elején előkészített Bayer-Corax tárgyalást végül 2011. március 18-án tartották a Bayer központjában, 10:30 és 12:30 között. A tárgyaláson Gerő Judit (Bayer), Sylvain Moissoner (Bayer Sp. z o.o.), valamint Lőrincz Árpád és Petri István (Corax) vettek részt. A találkozó kezdeményezője Lőrincz Árpád volt. A találkozón létrejött megállapodást, az előző évhez hasonlóan (lásd a 102. bekezdést) most sem foglalták szerződésbe, de annak tartalmáról, a felek belső célra készült jelentései világos képet adnak. A megállapodásról készült Corax feljegyzés⁶⁰ az alábbiak szerint foglalja össze: „A tárgyalás célja: két éves megállapodás, a Corax-Bioner Zrt. leader pozíciójának megerősítése Magyarországon. Elért eredmény: megállapodás két évre, mind két fél számára kedvező feltételek alapján. [...] C[orax]B[ioner] Zrt. 2010-ben elfogadta a Bayer kérését mi szerint:két évre állapodunk meg, a saját fejlesztésű termékét az adott időszakban nem hozza piacra. Az árakra vonatkozóan: a Bayer termékeinek az ára mennyiségtől függően sávosan de, mindig az egész mennyiségre visszamenőleg vonatkozik. A fentiek alapján a saját partnereinkkel is két évre állapodtunk meg; sem ez sem a piac alakulása nem engedi meg az attól való eltérést. A vásárolt mennyiség alapján a K-Othrin 10 ULV ára

⁵³ To confirm that last year Judit and I agreed a two year deal on prices and volumes with Corax and as for their part they agreed not to use their own product in 2011. We honoured our part of the deal in 2010 and will in 2011 and they need to do the same.

⁵⁴ „The price that we agreed for two years was really to avoid any start for the local production.”

⁵⁵ Vj/73-60/2011 számú irat Vj/73/2011/BY/31 és Vj/73/2011/BY/32 számú mellékletből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-98/2011 számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum, Bayer 2013. február 15. engedékenységi kérelem, 3/15 számú melléklet

⁵⁶ „I attach the attachment which I forgot to do on Friday. Yes, by all means, we agreed to give the - 25 % if they agree not to use their product. An excellent comment..... That is how we have to start, whatever will they say to us.”

⁵⁷ Vj/73-60/2011 számú irat Vj/73/2011/BY/28 melléklete

⁵⁸ Vj/73-60/2011 számú irat Vj/73/2011/BY/28 melléklete 1. oldal 1. bekezdés.

⁵⁹ „Last year during our two discussions with Corax, Austin was informed by Mr. Árpád Lőrinc and his team, that in long term, Corax intends to have their own production of an aerial mosquito control product, based on deltametrin.”

⁶⁰ Vj/73-003/2011 számú. irat Vj/73/2011/CORAX/2. és Vj/73/2011/CORAX/3 mellékletéből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-96/2011. számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum.

[...],- Ft/l volt, 2011-re a megállapodás [...],- Ft/l árat határozott meg. Az Aqua K-Othrin ára [...], - Ft/l került rögzítésre. Ismételten felajánlotta az együttműködési lehetőséget a CB Zrt. saját biológiai szűnyoglárva termékének továbbfejlesztésében és külföldi piacra hozatalában.[...] CB Zrt. Főtárgyaló: Felajánlja, hogy "reaktiváljuk" a korábbi két évre szóló megegyezést, és ez esetben a CB Zrt. sem hozza piacra 2011-ben a saját termékét és vállalja a Bayer felé az egy átlagos év forgalmát más termék összetételben, nagyobb hangsúlyt helyezve az Aqua K-Othrin-ra, mert a CB Zrt. számára is a környezetvédelem kiemelt feladat. A két éves megállapodás keretében a CB Zrt. vállalja, hogy nem vásárol a Bábólna Bio termékéből. 2011-ben átlagévvel kell számolni minden szempontból. Figyelembe véve a kölcsönös partnerség lehetőségeit a CB Zrt. az alábbiakat javasolja. 2011. A CB Zrt. vállalja:[...]liter K-Othrin 10 cc vásárlását [...],- Ft/l fix áron, [...] liter Aqua K-Othrin vásárlását [...],- Ft/l fix áron. 2010-ben nem jön ki a piacra deltamethrin hatóanyagú saját termékkel. Nem vásárol a Bábólna Bio termékéből. Tudomásul veszi, hogy a Farmmix Kft. és a Gergely Kft. hasonló - sávos - árajánlatot kap a Bayer két termékére. 2012. A CB Zrt. vállalja: [...] liter Aqua K-Othrin vásárlását [...],- Ft/l fix áron.A hiányzó olajos irtószert saját gyártású termékkel egészíti ki. Ha a piac nem fogadja el az Aqua K-Othrin alkalmazását ez esetben a kieső Aqua K-Othrin mennyiség értékében K-Othrin 10 cc vásárol meg [...],- Ft/l fix áron. Szorosan együttműködik a biológiai termékének továbbfejlesztésében. Bayer Főtárgyaló: Ismerteti és kibővíti a Bayer elvárásaival és a Felek közötti alábbi megállapodás írásban történő rögzítését, kéri:2011. \-[...] liter K-Othrin 10 cc eladását/vásárlását [...],- Ft/l fix áron.[...] liter Aqua K-Othrin eladását/vásárlását [...],- Ft/l fix áron. Ha és amennyiben a piac igényli a CB Zrt. további megrendelést is leadhat a fenti feltételek szerint.2010-ben a CB Zrt nem hozza ki a piacra deltamethrin hatóanyagú saját termékét. A CB Zrt nem vásárol a Bábólna Bio termékéből. Felek tudomásul veszik, hogy a Farmmix Kft. és a Gergely Air hasonló - sávos - árajánlatot kap (hat) a Bayer két termékére. Felek mindent megtesznek a biológiai lárvairtó szer közös továbbfejlesztésének elkezdesében. 2012. [...] liter Aqua K-Othrin eladását/vásárlását [...],- Ft/l fix áron. Ha a piac nem fogadja el az Aqua K-Othrin alkalmazását, ez esetben a CB Zrt a kieső Aqua K-Othrin mennyiség értékében K-Othrin 10 cc vásárol, [...],- Ft/l fix áron. Felek megállapodnak, hogy az infláció követése és annak az árakban történő esetleges mértékének érvényesítése külön megegyezés tárgyát képezi, egy a 2012. év elején tartandó tárgyalás keretében. Ha és amennyiben a piac igényli a CB Zrt további megrendelést is, adhat a fenti feltételek szerint. Felek mindent megtesznek a biológiai lárvairtó szer közös továbbfejlesztésének folytatásáért. Felek az emlékeztetőt egymásnak megküldik, a megállapodás mielőbbi szerződésben történő rögzítés céljából.”

114. A 2011. március 18-i megbeszélésről a Bayernél is készült egy Emlékeztető.⁶¹ Ennek szövege szerint: „2011. évre a K-othrin 10 ULV termék ára minimum [...] liter megvásárlása esetén [...] Ft/l +ÁFA, az Aqua –K-Othrin termék ára minimum [...] liter megvásárlása esetén [...] Ft/l+ÁFA. A 2012. évre az Aqua K-Othrin termék ára minimum [...] liter megvásárlása esetén [...] Ft/l+ÁFA.[...] Kiegészítő megállapodásban⁶² a Corax vállalja, hogy 2011-ben nem vásárol a Bábólna Zrt.-től kémiai irtószert, nem jelenik meg a piacon saját gyártású irtószerral. A Bayer Kft. vállalja, hogy a Farmmix Kft. felé szigorúan a Corax–Bioner Zrt. részére korábban

⁶¹ Vj/73-60/2011. számú irat Vj/73/2011/BY/22 melléklete

⁶² Vj/73-60/2011. számú irat Vj-73/2011/BY/22 melléklete 2. oldal

kiadott mennyiségtől függő lépcsős árakat alkalmazza. Felveti és támogatja az anyacégnél a biológiai lárvairtószerek közös fejlesztését és Magyarországon kívüli piacra vitelét.”

115. A Bayer nevében eljáró Gerő Judit nyilatkozata szerint⁶³ minden év elején leültek tárgyalni a Corax-szal a várható rendelt mennyiségről. A mennyiségre vonatkozó megállapodás után indultak az ártárgyalások, már a főnökei bevonásával. A Corax minden évben átlagosan 10-15.000 literben rendelt előre, bizományosi értékesítésre. Az a Bayer számára is nyilvánvaló volt, hogy a vásárolt mennyiség miatt a legnagyobb kedvezményt mindig a Corax érthette el. A Corax a többi, a Bayertől vásárló cégnek szabott árakra vonatkozóan nem kapott tájékoztatást. Az eredeti megállapodásuk 2010-2011-re vonatkozott. A második megállapodás eredetileg csak 2011-re (újrátárgyalást követően) szólt, de mivel az alapkonceptióban megállapodhattak, ezért érthette úgy a Corax, hogy a megállapodott feltételek 2012-re is kiterjednek majd.

116. A védett tanú vallomásaiban⁶⁴ elmondta, hogy az, hogy a Gergely Air és a Farmmix ugyanolyan sávós kedvezményeket kap, mint a Corax, a Corax kérésére került a szerződésbe, a piaci fair play jegyében. A kikötés egyébként nem arra vonatkozott, hogy ugyanazt a sávós kedvezményt kapja mindhárom vevő, hanem hogy mindannyiuk számára legyenek sávós kedvezmények (megjegyezzük, hogy ez az értelmezés csak a Corax által készített feljegyzésre alapítható, a Bayer saját Emlékeztetője ennél egyértelműbben fogalmaz). Gerő Judit szerint végeredményben biztos, hogy nem kapott ugyanolyan kedvezményt a Farmmix és a Gergely Air, mint a Corax, mert kevesebb mennyiséget rendeltek. Arról, hogy egy másik vevő milyen áron kapta a terméket, ő soha nem tájékoztatta a vevőit. A Bábolnától való vásárlás kizárása szerinte szintén a Corax kezdeményezésére került a megállapodásba.⁶⁵

117. A tanúként nyilatkozó Lőrincz Árpád⁶⁶ elmondta, hogy a Bayerrel kötött megállapodás 2011-es újrátárgyalásakor azon feltételek rögzítését, hogy a Corax ne vásároljon a Bábolnától, illetve, hogy a Farmmix és a Gergely Air hasonló sávós ajánlatot kapjon, illetőleg, hogy a Corax ne gyártson saját szúnyogirtó anyagot, a Bayer kezdeményezte. Nem tudja, hogy a Bayer miért ragaszkodott e feltételekhez mivel a Corax egyébként sem vásárolt a Bábolnától, így ezzel kapcsolatban nem volt kifogása. A hasonló sávós árajánlat tekintetében elmondta, hogy a Corax eredetileg kizárólagos forgalmazó szeretett volna lenni, de a Bayer ebbe nem egyezett bele. Ezután tudomásul vette, hogy a Gergely Air és a Farmmix is kap kedvezményt, de ezek mértékét, vagy a tényleges árakat nem ismerte. A Bayer betartotta a megállapodást, és a meghatározott kedvezmények szerint adta az irtószert. A Corax szintén tartotta magát a megállapodáshoz és nem lépett be a gyártási piacra.

118. A Gergely Air nyilatkozatában⁶⁷ elmondta, hogy nem ismerte a Corax és a Bayer közötti megállapodás lényegét. Az világos volt számára, hogy mint nagyfelhasználó, a Corax nyilván komoly árengedményt kap, de ennek pontos mértékét nem ismerte. Nem tudott arról, hogy a Gergely Air ugyanakkora sávós kedvezményeket kapott volna, mint a Corax, vagy a Farmmix. Aqua K-Othrint csak a Bayertől vásárolt, mert ennek a szernek a kísérletezésében komoly segítséget nyújtott és ezért árengedményre jogosultnak érezte magát. Véleménye szerint

⁶³ Vj/73-110/2011. számú irat. 4. oldal

⁶⁴ Vj/73-297/2011. számú irat 5. oldal

⁶⁵ Vj/73-110/2011. számú irat. 4. oldal

⁶⁶ Vj/73-251/2011. számú irat 4. oldal 3. bekezdés

⁶⁷ Vj/73-261/2011. számú irat 4. oldal

ugyanakkor öt nagyobb árkedvezmény illette volna meg, mint amit ténylegesen kapott, mert a Gergely Air segítségével nélkül nem tudott volna végigmenni a szer engedélyeztetési eljárása. Nevetségesnek is tartotta volna, ha a Coraxtól kellett volna megvásárolni az Aqua K-Othrint. A Gergely Air a Coraxtól csak K-Othrint ULV-t vásárolt.

119. A Farmmix nyilatkozata⁶⁸ szerint nem volt tudomása a Corax által a Bayertől kapott kedvezményekről, a köztük lévő megállapodás tartalmát nem ismerte. Az viszont szerinte is köztudomású volt, hogy az értékesített mennyiséghez kapcsolódnak kedvezmények, sőt ezt számára Gerő Judit (Bayer) is jelezte.

120. 2011. március 22-én Gerő Judit (Bayer) „2011- március 18-i tárgyalás a 2011 és a 2012-re vonatkozó szerződés tárgyában.” tárggyal írt e-mailt⁶⁹ Lőrincz Árpád (Corax) részére, a következő szöveggel: „*Hivatkozással a múlt pénteken lefolytatott beszélgetésünkre ezúton szeretném most hamarjában visszaigazolni a mindkét fél által elfogadásra került árakat és feltételeket. 2011-es év Minimum [...] liter K-Othrin 10 ULV ár [...] Ft/liter, Aqua K-Othrin Min [...] liter Ár [...] Ft/liter, 2012-es évminimum [...] liter K-Othrin, ár [...] Ft/liter, a K-othrin 10 ULV ára [...] ft/liter, beleszámítva az inflációt*”. Ezt követően a kereseti és az inflációs tényezőket figyelembe véve újra kell tárgyalni a 2012-es árakat és értékesítési feltételeket.[...] *Kérlek mindenképp jelezetek vissza, ha lehet még a mai napon, illetve max a holnapi nap folyamán, hogy egyetértetek-e a levéllel, mert a Kereskedelmi Szerződéseket mielőbb szeretnénk perfektuálni.*”

121. 2011. április 6-án Gerő Judit (Bayer) „*Re-K-Othrin bekerülési ára*” tárggyal írt e-mailt⁷⁰ Horváth Tamás (Bayer), valamint Gáspár Gabriella (Bayer) részére, a következő szöveggel: „*Sylvian Moissonnier úrral és a Corax vezetőségével való megbeszélés után (nagyon hosszas, kimerítő, szinte vitákba menő megbeszélés volt) a K-Othrin 10 ULV bekerülési árát 2011-re, illetve 2012-re a következőkben határoztuk meg.. Aki él és mozog, itt Magyarországon összelötykölheti a Kínából megvásárolt deltametrin valamivel, és piacra dobhat szúnyogirtó szert. Jelenleg hazai konkurenciánk van, ez a Bábolna Bio, de a Corax is kb. 1000 ft/liter áron gyárthatna, ha akarna szúnyogirtó szert. Akkor viszont én pusztulnék el. Erre rájövén alakítottuk ki az árakat, 2011 [...] ft/liter, ugyanez marad 2012-re is, esetlegesen majd megemelnénk az infláció mértékével.*”

122. A Bayer képviselőjeként eljáró Gerő Judit az e-maillal kapcsolatban elmondta, hogy a deltametrin még 2012-ben is behozható lett volna unión kívülről, ezért a megállapodás kiterjedhetett volna 2012-re is, de erről nincs tudomása. A deltametrin behozatalt csak 2013-tól kezdte tiltani az uniós szabályozás. A változás a Corax gyártási lehetőségeinek megszűnését is jelentette.⁷¹

⁶⁸ Vj/73-227/2011. számú irat 3. oldal

⁶⁹ Vj/73-60/2011. számú irat Vj/73/2011/BY/20 melléklete

⁷⁰ Vj/73-60/2011. számú irat Vj/73/2011/BY/14 melléklete és a Vj/73/2011/BY/14 melléklete, Vj/73-60/2011. számú irat Vj/73/2011/BY/31 és Vj/73/2011/BY/32 számú mellékletből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-98/2011. számú jegyzőkönyv mellékletként átadott dokumentum

⁷¹ Vj/73-110/2011. számú irat. 5. oldal teteje

IV.1.2. A Bayer Hungaria és a Corax-Bioner közötti megállapodást alátámasztó bizonyítékok összefoglalása

123. Az előző pontban részletezett bizonyítékok alapján a Bayer-Corax megállapodás létrejöttének körülményei és tartalma az alábbiak szerint foglalható össze:

- a) A Bayer 2009 körül tudomást szerzett arról, hogy a legjelentősebb szúnyogirtó szer forgalmazó és a szúnyoggyérítés piacán is jelen lévő Corax azt tervezi, hogy szúnyogirtó anyag gyártóként is megjelenik a piacon. 2009 végén már reális lehetőségként értékelte a Bayer a Corax irtóanyag gyártási piacra lépését.
- b) 2010-ben a Corax piacra lépése már valószínűbbnek tűnt, és súlyosan érinthette a Bayer K-Othrine 10 ULV eladását, mivel az fő forgalmazóját veszítette volna el. Gerő Judit⁷² a Bayer 2010 februárjában már figyelmeztette a vezetőséget, arról hogy abban az esetben, ha a Corax kínai hatóanyag felhasználásával saját irtóanyag előállításba kezd, akkor nagykereskedőként is a saját termékeit fogja kínálni vevőinek.
- c) Ezen előzményeket követően, a Corax – Lőrincz Árpád előadása szerint - megkereste a Bayert, hogy hajlandó felhagyni a saját irtóanyag gyártásának a tervével, ha cserébe a Bayer kedvezményes K-Othrin ULV árakat ajánl neki. A Bayer képviseletében Austin Davies és Gerő Judit többszörös egyeztetés után végül 2010. március 3-án, két éves megállapodást kötött a Corax-szal annak érdekében, hogy az ne lépjen be a piacra. A megállapodás szerint a Bayer ennek fejében, 2010-2011-ben kedvezményesen adta a K-Othrin 10 ULV és az Aqua K-Othrin szúnyogirtó készítményeket. A piacralépés elmaradására vonatkozó megegyezést a felek egyértelműen a megállapodás részének tekintették és tiszteletben is tartották.
- d) A 2010-es megállapodással kapcsolatban 2011 elején, a két fél között értelmezési és árvita alakult ki, amelynek során a Corax ismételten az irtóanyaggyártás piacára való belépéssel fenyegette meg a Bayert. A felek végezetül 2010-2011-re nézve újratárgyalták az árakat. Ennek keretében a Corax újabb, jelentős, a vásárolt mennyiséghez kötött, immár visszamenőlegesen alkalmazandó árkedvezményeket kapott. A megállapodás arra terjedt ki, hogy 2011-ben a Corax egyfelől „saját termékét az adott időpontban nem hozza piacra” (113. pont), másfelől nem vásárol a Bábolna Bio termékeiből.

IV.2. Corax és a Farmmix közötti megállapodást alátámasztó bizonyítékok

124. A Corax és a Farmmix 2010. április 16-án, az adott évre vonatkozó Egyedi Megállapodást⁷³ kötött. A megállapodás szövege szerint „[a] Farmmix Kft. „Delta” márkanevű irtószer gyártásához a Corax-Bioneer Zrt. a Bayer Hungaria Kft. által gyártott K-Othrin 10 ULV koncentrátumot biztosít [...] Ft/liter +ÁFA rendkívüli áron, mennyiségi kikötés nélkül, 30 napos fizetési határidővel. Ennek fejében pedig a Farmmix Kft. nem ad ajánlatot a Corax Kft. évtizedes törzsvevőinek; Szemp Air Kft., RSZ-COOP, KOBO-COOP Kft., Gergely-Air Kft., Komplex Air Kft. részére. Az Aqua K-Othrin kémiai szúnyogirtó szer árát a Felek [...].

⁷² A vizsgált magatartásokkal érintett személyek felsorolását a melléklet tartalmazza.

⁷³ Vj/73-59/2011. számú irat, Vj/73/2011/Farmmix/003 melléklete, Vj/73-003/2011. számú irat Vj/73/2011/CORAX/2. és Vj/73/2011/CORAX/3 mellékletéből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-96/2011 számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum.

Ft/liter +ÁFA, a Corabac L szúnyoglarva irtószer árát a Felek [...] Ft/liter +ÁFA egységárban határozzák meg.”

125. 2010. április 22-én Lőrincz Árpád (Corax) „Emlékeztető” tárggyal írt e-mailt⁷⁴ Frommer Lajos (Farmmix) részére. Az e-mail szövege szerint *”Csatoltan elküldöm az emlékeztetőt, melyet szeretném, ha ez évben megállapodásként kezelnék és tartanánk be.”* A levélhez csatolt emlékeztető tartalmában megegyezik a 2010. április 16-i Egyedi Megállapodással. 2010. május 14-én Lőrincz Árpád (Corax) továbbította⁷⁵ a Frommer Lajosnak április 22-én elküldött e-mailt Petri István (Corax) részére.

126. Lőrincz Árpád elmondása⁷⁶ szerint azért volt szükség a megállapodásra, mert 2010-ben a Corax felvásárolta a Bayer - Farmmix által is alapanyagként használt - teljes szúnyogirtó anyag készletét. A Corax beleegyezett az értékesítésbe, de azzal a feltétellel, hogy a Farmmix abból a mennyiségből nem szolgálja ki a Corax vevőit. A Corax akkori vezérigazgatója, a tanúként meghallgatott Lőrincz Árpád szerint a szerződésbe *„ez a pont az én kezdeményezésemre került bele, hogy ne rontsa el az árainkat. A Farmmix tartotta a szavát és nem is szolgálta ki a vevőinket.”*

127. A Farmmix elmondta,⁷⁷ hogy több alkalommal is volt találkozó a Corax-szal, a szúnyogirtáshoz nem kapcsolódó témákban. A Corax-szal kapcsolatban a Farmmixot elsődlegesen egy, a növényvédő szerekre vonatkozó megállapodás érdekelte, mert a Farmmix tevékenysége szinte kizárólag e területre fókuszál. A Farmmix által gyártott Delta Fog szúnyogirtó anyag előállításához szükséges szúnyogirtó szer értékesítésének feltételeit a Farmmix szerint Lőrincz Árpád indítványozta, a megállapodás tartalmát is Lőrincz Árpád határozta meg. A Farmmix - elmondása szerint - a megállapodásban nevesített cégeket nem is ismerte, azokkal korábban sem volt üzleti kapcsolata. A Farmmix célja a hosszú távú együttműködés kialakítása volt, és egyfajta gesztusnak vélték, hogy eleget tesznek a Corax értékesítést korlátozó feltételének. A megállapodás megkötése után a Farmmix egyik megjelölt vállalkozásnak sem szállított, és azok nem is keresték meg, irtószer vagy irtóanyag vásárlása céljából. A Farmmix-Corax megállapodásban szereplő szúnyogirtó anyag árak 5-6%-kal voltak kedvezőbbek annál az árnál, amit a Bayertől kaphatott volna, ha annak még lett volna értékesíthető irtószere.

128. A Corax-Farmmix megállapodás kapcsán a Szemp Air elmondta,⁷⁸ hogy arról nem hallott, a Farmmix-nak vevője nem volt. A Delta Fog piacra kerülésekor ugyan megkereste a Farmmix-ot, de mivel az ajánlott ár magasabb volt, mint a Bábolna vagy a Corax ára, nem rendeltek tőle. A Kobo-Coop elmondása⁷⁹ szerint a Farmmix-ot nem ismeri, azzal üzleti kapcsolata nem volt. A Komplex Air, elmondása⁸⁰ szerint nem volt üzleti kapcsolatban a

⁷⁴ Vj/73-003/2011. számú irat Vj/73/2011/CORAX/2. és Vj/73/2011/CORAX/3 mellékletéből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-96/2011 számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum.

⁷⁵ Vj/73-003/2011. számú irat Vj/73/2011/CORAX/2. és Vj/73/2011/CORAX/3 mellékletéből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-96/2011. számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum.

⁷⁶ Vj/73-251/2011. számú irat 4. oldal

⁷⁷ Vj/73-227/2011. számú irat 3. oldal

⁷⁸ Vj/73-262/2011. számú irat 4. oldal

⁷⁹ Vj/73-276/2011. számú irat 4. oldal

⁸⁰ Vj/73-280/2011. számú irat 4. oldal

Farmmix-szal, évtizedek óta kizárólag a Coraxtól vásárol. A Gergely Air elmondta,⁸¹ hogy a Farmmix nem kereste meg ajánlattal, és nem vásároltak tőle. A kérdéses időszakban nem volt a Corax törzsvevője, az akkor még általuk is használt olajbázisú szert a Corax-tól, a Bábolatól és közvetlenül a Bayertől is vásárolták. A védett tanú vallomásaiban⁸² elmondta, hogy a Corax és a Farmmix közötti megegyezésről nem tudott, erről nem is hallott.

129. 2010-ben a Corax, mint szúnyogirtó szer nagykereskedő, kiemelt (VIP) vevőivel, így valamennyi eljárás alá vont szúnyogirtó vállalkozással egy évre szóló, mennyiségi kedvezményt biztosító egyedi megállapodásokat kötött a K-Othrin 10 ULV szúnyogirtó szer értékesítésre vonatkozóan.⁸³

130. A Farmmix-el való szerződés megkötését és a megállapodás tartalmát – Lőrincz Árpád szerint - a Corax indítványozta, azt a Farmmix változtatás nélkül fogadta el.⁸⁴ A Corax törzsvevőinek kiszolgálását tiltó kikötést azért vették bele a megállapodásba, mert a Corax ezzel akarta megakadályozni, hogy a Farmmix a Corax által szállított irtószerrel szolgálja ki annak vevőit, és így letörje az árát.⁸⁵

131. Lőrincz Árpád tanúvallomása szerint a Corax a megállapodásról tájékoztatta a Bayert.⁸⁶

132. A két fél által 2011-re nézve kötött újabb megállapodás⁸⁷ már nem tartalmazta azt a szerződéses kikötést, hogy a Farmmix nem szolgálja ki a Corax törzsvevőit.⁸⁸

IV.3. A szúnyoggyérítést végző vállalkozások közötti egyeztetésekkel kapcsolatos bizonyítékok

133. A szúnyoggyérítési piacon folyamatosan jelen volt a munkákért való verseny és azon törekvés kettőssége, hogy minden szolgáltató a saját székhelyéhez közel, az általa legjobban ismert és legkevesebb átrepüléssel ellátható területeken nyújtson szolgáltatást. Az egyes munkákért való verseny mellett ezért újra és újra megjelentek olyan kezdeményezések, hogy valójában ésszerűbb lenne a munkák egymás közötti, földrajzi alapon való felosztása. Ezen kezdeményezések közé tartozott a regionális tenderek szervezésének ötlete,⁸⁹ a MAKOSZ (Magyar Kártevőirtók Országos szövetsége) fórumain ebben az irányban tett lépések,⁹⁰ illetőleg az egyes szúnyogirtó vállalkozások között létrejött egyeztetések és összejárások is.

⁸¹ Vj/73-261/2011. számú irat 4. oldal

⁸² Vj/73-110/2011. számú irat 4. oldal

⁸³ Vj/73-003/2011. számú irat Vj/73/2011/CORAX/2. és Vj/73/2011/CORAX/3 mellékletéből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-96/2011. számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum.

⁸⁴ Lőrinc Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-251/2011. számú irat 4. oldal utolsó bekezdés, Frommer Lajos meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-227/2011. számú irat 3. oldal

⁸⁵ Lőrinc Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-251/2011. számú irat 4. oldal utolsó bekezdés

⁸⁶ Lőrinc Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-251/2011. számú irat 6. oldal 2. bekezdés

⁸⁷ Farmmix kutatási anyag Vj/73-59/2011 számú irat, Vj/73/2011/Farmmix/002 számú melléklet

⁸⁸ Lőrinc Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-251/2011. számú irat 5. oldal 2. bekezdés, Frommer Lajos meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-227/2011. számú irat 3. oldal

⁸⁹ Fekete Gábor meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-235/2013. számú irat 3. oldal

⁹⁰ MAKOSZ 2010. december 1-i ülésének jegyzőkönyve, a Vj/73-003/2011. számú irat Vj/73/2011/CORAX/2. és Vj/73/2011/CORAX/3 mellékletéből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-96/2011. számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum

134. A szúnyogirtó vállalkozások között több relációban is azonosíthatóak voltak – az említett törekvésekkel összefüggésbe hozható – egyeztetések. A feltárt bizonyítékok három, egymástól elkülönülő magatartáscsoport köré csoportosíthatók:

- a. a Corax és a Gergely Air közötti megállapodás, illetve az ehhez kapcsolódó (Tisza-tavi, a két Velencei-tavi és a mosonmagyaróvári) tenderekkel összefüggésben lezajlott egyeztetések;
- b. a 2011 márciusában kiírt sárospataki tender; illetve
- c. az ÁNTSZ által 2010-ben a tiszai árvízvet követően kiírt tenderen követett magatartások.

IV.3.1. A Corax és a Gergely Air közötti megállapodás és a kapcsolódó tenderek

IV.3.1.1. A Corax és a Gergely Air közötti megállapodás

135. A szúnyogirtó vállalkozások közötti egyeztetések egyike a Corax és a Gergely Air között létrejött „megbékélés” volt. A Corax és a Gergely Air közel egy évtizeden át tartó feszült piaci viszonyt⁹¹ követően, 2009 végén-2010 elején „rendezte” viszonyát.⁹² A Gergely Gábor és Lőrincz Árpád közötti viszony rendezésében Szabó Péter, a Szemp Air ügyvezetője vállalt kezdeményező szerepet, mert számára is zavaró volt a két cég önköltségi ár alatti versenye.⁹³

136. A Corax és a Gergely Air közötti megállapodás arra irányult, hogy a szúnyogirtó vállalkozások „lehetőség szerint hagyományosnak mondható” működési területeiken vállaljanak munkát,⁹⁴ egymás területeit ne zavarják, a tendereken ne lépjenek fel egymás versenytársaként.⁹⁵

137. 2010. június 3-án, a Corax, a Gergely Air és a Szemp Air találkozón vett részt az M0-ás mentén. A találkozót igazolja a Gergely Airnél lefoglalt naptárbejegyzés,⁹⁶ amely e nap kapcsán azt a bejegyzést tartalmazza, hogy: „3 cég találkozó Corax, Gergely, SzempAir”. A bejegyzés [...] ⁹⁷származik.⁹⁸ Lőrinc Árpád tanúvallomásában elismeri⁹⁹ a találkozó tényét. A találkozó helyszínét nem tudta megerősíteni, de azt igen, hogy valamikor volt az M0-ás mentén, Szigetszentmiklóson volt egy ilyen találkozó.

138. 2010. december 15-én, „Szúnyoglárvá gyérítés biológiai módszerrel” című konferenciát tartott a MAKOSZ, amelyen Lőrincz Árpád a következőket adta elő: „25 éves munkássága alatt

⁹¹ Lőrinc Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-251/2011. számú irat 3. oldal 3. bekezdés

⁹² A két akkori cégvezető, Lőrincz Árpád és Gergely Gábor is megerősítette, hogy a két vállalkozás évek óta egymás árai alá ígérve, a végén már az önköltségi ár alatt tett ajánlatokat. Lásd: Lőrinc Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-251/2011. számú irat 5. oldal 5. bekezdését, Gergely Gábor meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-261/2011. számú irat 3. oldal 3. bekezdését

⁹³ Lőrinc Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-251/2011. számú irat 5. oldal 7-8. bekezdés, Szabó Péter meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-262/2011. számú irat 3. oldal

⁹⁴ Lőrinc Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-251/2011. sz. irat 6. oldal, Gergely Gábor meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-261/2011. sz. irat 3. oldal 5-6. bekezdés

⁹⁵ Gergely Gábor meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-261/2011. sz. irat 4. oldal 2. bekezdés

⁹⁶ Vj/73/2011/005 sz. irat, Vj/73/2011/Gergely Air/001 számú melléklete, 06.03. napján bejegyzés, Vj/73/2011/005 sz. irat. Vj/73/2011/Gergely Air/003 számú melléklete, 06.03. napján bejegyzés

⁹⁷ Védett adat.

⁹⁸ Vj/73-220/2011. számú irat, a betekinhető változat iratszama Vj/73-332/2011.

⁹⁹ Vj/73-251/2011. számú irat

*(ebben az üzletágban) két nagy célt tűzött maga elé. Legyen béke a nagyobb szakkivállalatok között, találja meg mindenki a helyét a piacon és dolgozzon tisztességesen, lehetőleg saját székhelyéhez közel, hogy ne kérdőjelezhessék meg a gyérités szükségességét. Ez úgy néz ki, sikerült.*¹⁰⁰

139. A Bayer¹⁰¹ utalt a három vállalkozás közötti együttműködésre a 2011. március 9. és 15. között keletkezett e-mailekben, a 2010. évi két éves megállapodásra és az abban rögzített árak folyamatban lévő újratárgyalásával kapcsolatban. A Bayer előadta, hogy az információ alkalmazottjától, Gerő Judittól származik, aki a Corax-szal történt megbeszélések alapján tudta, hogy a vállalkozások piaci békére törekednek. Lőrincz Árpád ezzel kapcsolatban annyit mondott neki, hogy szeretne békét a szúnyogirtó cégek között, hogy mindenki a saját területéhez közel eső működési területén végezze a munkát. A Corax nagyon régi partnere volt a Bayerek, így velük többször tárgyalt és emlékezete szerint a feljegyzésekben leírtakat valamelyik tárgyalás során hallhatta.

140. A védett tanú megerősítette,¹⁰² hogy az információk Lőrincz Árpádtól származtak, aki azt mondta, hogy az irtást végző vállalkozások nem mennek más területére. A védett tanú szerint erről a konferencia¹⁰³ résztvevők közül mindenkinek beszélt Lőrincz Árpád. Hangsúlyozta, hogy nem azt mondta Lőrincz Árpád, hogy leírták, ki hol fog irtani, hanem „köztudomású volt”, hogy „ha a Gergely Air irt valahol, akkor irtson ott”. Lőrincz Árpád szerette volna, ha minden K-Othrin termék rajta keresztül került volna piacra, de ez nem volt így. Lőrincz Árpád egy ideálisnak gondolt helyzetet vázolt fel, amelyben mindenki a saját területén dolgozik, és minden szert a Corax-tól vásárolnak. Ennek háttere az lehetett, hogy a Bayer mindig mennyiségi árkedvezményeket alkalmazott, és a Corax is nyilván úgy gondolkodott, hogy ha rajta keresztül vásárolnak a többiek, akkor alacsonyabb árat tudnak elérni. A védett tanú nem tudott arról, hogy a Corax és a Szemp Air között lettek volna egyeztetések vagy megállapodások, de elhangozhatott, hogy esetlegesen majd a Szemp Air is egy adott területen dolgozik.

141. 2011. március 15-én Gerő Judit (Bayer) által Austin Davies (Bayer Sp. z o.o.) és Gáspár Gabriella (Bayer) részére megküldött e-mailjében kitért az említett három vállalkozás szerepére is. Eszerint „...*Három nagy vállalkozás van Magyarországon, akik a piac [...]%-át lefedik: Corax, Gergely-Air, Semp-Air. Corax manapság jó viszonyban a másik két vállalkozással (30 évig versenytársai voltak egymásnak), akik megállapodtak – azzal a kikötéssel, hogy mindegyik a Corax Kft.-től vásárolja a terméket - speciális részesedésükben, hogy egymást ne zavarják. A múltban a Bayer piaci részesedése [...]%, míg a Bábolna részesedése [...]% volt. Az elmúlt két évben a piaci részesedésünk [...]% lett a Bábolna [...]%-val szemben, mert a Gergely-Air és a Semp-Air csak Corax (Bayer) terméket használt.*”^{104 105}

¹⁰⁰ Vj/73-003/2011. számú irat Vj/73/2011/CORAX/2. és Vj/73/2011/CORAX/3 mellékletéből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-96/2011. számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum.

¹⁰¹ Vj/73-110/2011. számú irat 4. oldal

¹⁰² Vj/73-297/2011. számú irat, anonimizált változatának iratszama Vj/73-333/2011.

¹⁰³ A 2010. december 15-én, a MAKOSZ által megtartott konferenciára utal.

¹⁰⁴ Vj/73-60/2011. számú irat Vj/73/2011/BY/28 melléklete 3. oldal utolsó előtti bekezdés

¹⁰⁵ „There are three big companies in Hungary which give around [...]% of mosquito control: Corax, Gergely Air (who is in favour of the Aqua K othrin) and Semp Air. Practically Corax nowadays has good relationships with these two other companies (they were competing for 30 years) and they agreed on special shares of the relevant territories in Hungary, so not bothering each other, but the only condition was to buy all products from Corax. In the

142. A Corax és a Gergely Air közötti megállapodással kapcsolatban Lőrincz Árpád előadta,¹⁰⁶ hogy a találkozót a Szemp Air ügyvezetője, Szabó Péter kezdeményezte. A közvetítésre azért volt szükség, mert addigra a Gergely Air-rel való viszony már nagyon feszült volt, és az árverseny irreális mértéket öltött. A 2010. június 3-i találkozó egy békekötési kísérlet volt, amelyet még több találkozó is követett. A Gergely Air ügyvezetője „hallgatott Szabó Péterre,” aki így „elhozta a békét” a két vállalkozás között.¹⁰⁷ A Gergely Airrel létrejött megállapodás alapján a viszony rendezése abban állt, hogy azokat a területeket, ahol a Gergely Air dolgozott, a Corax nem támadta meg.¹⁰⁸ Ez azt jelentette, hogy vagy nem adott árajánlatot, vagy pedig mesterségesen magas, ún. segítő ajánlatot adott. A cél az volt, hogy „normális” árakat kérjenek a vállalkozások a szolgáltatásért. Lőrincz Árpád szerint a megállapodással érintett terület a Velencei-tó, a Tisza-tó és a szigetközi régió volt. A megállapodás eredményeként 800-1000 forintos hektáronkénti árak alakultak ki a korábban egyes esetekben kínált 500 forintos ár helyett. A Corax megőrizte stabil területeit, így a (már 30 éve általa ellátott) Balatont, Budapestet, a Dunakanyart, Miskolcot és Pécsét. Lőrincz Árpád szerint a Szemp Air nem lett részese a létrejött megállapodásnak.

143. Lőrincz Árpád tagadta, hogy ötöle származnak a Gerő Judit e-mailjében megjelenő, a Corax - Gergely Air - Szemp Air közötti piacfelosztásra vonatkozó információk. Elismeri, hogy megállapodtak a Gergely Air-rel abban, hogy egymást nem zavarják, de a Szemp Airrel és más vállalkozással nem volt ilyen kapcsolata. Ennek oka az volt, hogy a Szemp Airrel és a többi vállalkozással nem állt fenn a Gergely Airhez hasonló vita,¹⁰⁹ ezért nem volt szükség velük megállapodásra sem. Tagadta azt is, hogy megállapodtak volna a vállalkozások abban, hogy csak a Corax-tól vásárolnak. Elmondása szerint erre amúgy sem lett volna lehetőség, mert ha egy kiíró elégedett volt egy szerrel, akkor általában azt kérte, hogy továbbra is azt használják, így a szűnyogirtást végző nem mindig van olyan helyzetben, hogy eldöntse, kitől szerzi be az irtószert. Véleménye szerint Gerő Judit nem volt szakértő, és talán csak jó képet akart festeni a főnökei felé, azért jelentett nekik ilyesmit. Fenntartotta, hogy a kijelentések nem a Corax-tól származnak.

144. A Corax gázmestere, Gáspár János¹¹⁰ szintén tagadta, hogy tudott volna arról, hogy volt olyan megállapodás a szűnyogirtással foglalkozó cégek között, hogy csak a Corax-tól vásárolnak irtószert.

IV.3.1.2. Corax és a Gergely Air közötti megállapodáshoz kapcsolható tenderekkel kapcsolatos egyeztetések

A Tisza-tavi tender

past my market share was about [...]% of the mosquito market, as Babolna took the rest [...]%. For the last two years it went up to [...] and [...] to babolna, as these Gergely Air and Semp Air companies used only Corax (Bayer) product”

¹⁰⁶ Vj/73-251/2011. számú irat

¹⁰⁷ Erre utal egyebek mellett az a Lőrincz Árpádtól tanúvallomásából származó mondat, miszerint ...[M]ondta is neki [Gergely Gábornak] Szabó, hogy ’ugyan most van nagy területed, de jobb lenne valami normális viszonyt kialakítani, ahogy a többi irtó is csinálja’”, uo. 5.o.

¹⁰⁸ Lőrincz Árpád tanúvallomása szerint: „...Szabó Péter volt, akire hallgatott a Gergely, a helyzet egyikünknek sem volt jó. Gergely elmondta a helyzetét és abban maradtunk, hogy azokon a helyeken, ahol már bedolgozta magát, nem fogunk indulni, vagy segítő ajánlatot adunk.” Vj/73-251/2011. számú irat 8.o.

¹⁰⁹ Lásd erről a Corax és a Gergely Air között létrejött „megbékélésről” szóló megállapodást Vj/73-251/2011. számú irat.

¹¹⁰ Vj/73-240 /2011. sz. irat 3. oldal

145. A Tisza-tavi Területfejlesztési Önkormányzati Társulás adatszolgáltatásában elmondta,¹¹¹ hogy 2011. március 30-án írta ki a Tisza-tó térségére vonatkozó, vegyszeres kémiai szúnyogirtás tárgyában az általános egyszerű közbeszerzési¹¹² eljárást. Az ajánlatok beadásának határideje és a bontás napja 2011. április 18. volt. Az eredményhirdetés 2011. április 21-én volt. A tenderen a Corax-RSZ-Coop konzorciumi ajánlattal szemben a Gergely Air nyert, alacsonyabb árajánlatával. Az adatszolgáltatásból kitűnik az is, hogy egy 2008-as tender alapján a 2008 és 2010 közötti időszakban is a Gergely Air végezte a szúnyogirtást a Tisza-tó területén.

146. 2011. április 12-én a Gergely Air és a Corax találkozót tartott. Ezt igazolja az adott nap kapcsán a Gergely Air által ügyintézés során használt naptárakban szereplő „10 óra Lőrincz találka”, illetve „10 óra Corax.” bejegyzések.¹¹³ A naptárban lévő bejegyzések szerint a találkozó a 2011. évi Tisza-tavi pályázatra vonatkozott („Tisza-Tót ma megadni -ár.”).¹¹⁴ A Gergely Air által ügyintézés során használt jegyzetfüzetben szereplő kapcsolódó bejegyzésekből pedig kitűnik az is, hogy a felek a találkozón egyeztették a beadandó árakat, akként, hogy a Gergely Air árai alacsonyabbak legyenek („Tisza Tó árakat küldeni Gáspár Jani, Corax 1300 +ÁFA LK, 1050 +ÁFA FK, 3200+ÁFA LB, Gergely nettó 1200 – LK, 1000 – FK, 2900 LB”)¹¹⁵

147. A védett tanú szerint¹¹⁶ a feljegyzésben szereplő „árakat küldeni” fordulat arra utalhat, hogy az árak nem már pályázatként benyújtott árak voltak, hanem olyan jövőbeli árak, amiket a feljegyzés elkészültét követően kellett volna benyújtani az ajánlatkérőnek.

148. A védett tanú¹¹⁷ elmondta, hogy a 2011. április 12-i bejegyzés¹¹⁸ szerint találkozó volt Gergely Gábor és Lőrincz Árpád között. A „Tisza-tót ma megadni ár” feltehetően arra vonatkozik, hogy aznap kellett beadni az ajánlatot vagy esetleg az ajánlati árat a már beadott ajánlathoz. A jegyzetfüzetben található Corax-árak kapcsán elmondta, hogy minden, a füzetben szereplő áradat, csak közvetlenül Gergely Gábortól származhatott. Nem tudta megmondani, hogy honnan származnak az árak, de feltehetőleg valami történt, aminek a révén Gergely Gábor megtudta az árakat. Azt meg tudta erősíteni, hogy [...] ¹¹⁹.

149. Ugyancsak megállapítható, hogy a jegyzetfüzetben a Gergely Gábor által lediktált, Gáspár Jánosnak (Corax) küldendőként megjelölt, a Corax-hoz rendelt légi irtási hektáronkénti árak megegyeznek a Corax által később ténylegesen benyújtott ajánlat alapján számítható hektáronkénti árakkal. A Gergely Gábor által lediktált Corax árakat ugyanis nem 500, illetve 5400 hektárra kell leosztani, hanem a Tisza-tavi Területfejlesztési Önkormányzati Társulás adatszolgáltatása szerint annak 15%-ával megnövelt területre, azaz 575 hektárra, illetve 6210 hektárra. Az alábbi táblázatból látszik, hogy a Gergely Gábor által lediktált árak a légi biológia (LB) és a légi kémiai (LK) esetében pontosan megegyeztek a Corax később benyújtott ajánlati áraival. A földi kémiai irtásra vonatkozóan a Gergely Gábor által lediktált Corax árak ugyan nem

¹¹¹ Vj/73-247/2011. számú irat

¹¹² Kbt. III. rész VI. fejezet

¹¹³ Vj/73-2011/005 számú irat Vj/73/2011/Gergely Air /004 számú melléklete április 12. napján bejegyzés.

¹¹⁴ Vj/73-2011/005 számú irat Vj/73/2011/Gergely Air /004 számú melléklete április 12. napján bejegyzés.

¹¹⁵ Vj/73-2011/005 számú irat Vj/73/2011/Gergely Air /007 számú melléklete 14. oldal., Vj/73-2011/005 számú irat Vj/73/2011/Gergely Air /008. számú melléklete 6. oldal lap alja.

¹¹⁶ Vj/73-212/2011. számú irat, anonimizált változatának iratszama Vj/73-331/2011.

¹¹⁷ Vj/73-220/2011. számú irat. 3. oldal

¹¹⁸ Vj/73-2011/005 számú irat Vj/73/2011/Gergely Air /004 számú melléklete április 12. napján bejegyzés.

¹¹⁹ Védett adat.

egyeztek meg a későbbi tényleges ajánlati árral, viszont mindkettő magasabb volt Gergely Gábor jegyzetfüzetében leírt GERGELY AIR Légiszolgáltató és Export-Import Kft. (a továbbiakban: Gergely Air) ajánlatnál, amely utóbbi viszont megegyezett a később ténylegesen benyújtott Gergely Air ajánlattal.

	Légi Biológiai	Légi Kémiai
Irtandó terület	500+75=575 ha	5400+810=6210 ha
A jegyzetfüzet szerint a Corax által beadandó nettó ár/ha	3200 HUF/ha	1300 HUF/ha
Corax által beadott nettó árajánlat	1.840.000 HUF	8.073.000 HUF
Corax által beadott hektáronkénti nettó árajánlat (ár/ha)	3200 HUF/ha	1300 HUF/ha

150. A Tisza-tavi Területfejlesztési Önkormányzati Társulás helyiségében 2011. április 18-án megtartott tenderbontás jegyzőkönyve szerint a Gergely Air az alábbi nettó árajánlatokat tette: légi biológiai szúnyoglárvairtás – 1.450.000,- Ft, légi kémiai szúnyogirtás – 6.480.000,- Ft, ill. földi kémiai (melegködös) szúnyogirtás – 500.000,- Ft, mindösszesen 8.430.000,-Ft. A bíráló bizottság 2011. április 21-i ülésének jegyzőkönyve szerint ez lett a nyertes ajánlat.¹²⁰

151. A Tisza-tavi tenderrel kapcsolatban Lőrincz Árpád azt nyilatkozta¹²¹, hogy a Corax - Gergely Air „kibékülés” alapján a Gergely Air kérte, hogy a Corax adjon a Tisza-tavi projekten segítő árajánlatot. A felek személyesen találkoztak, majd Gergely Gábor kikalkulálta az árat, amit a Corax-nak kellett leadnia. Amint azt a megállapodás létrejötte kapcsán kifejtette, a két cég közötti viszony rendezése abban állt, hogy azokat a területeket, ahol hagyományosan a Gergely Air dolgozott, a Corax nem támadta meg, azaz vagy nem adott árajánlatot, vagy segítő ajánlatot adott. „Kérjél egy normális árat” mondták a Gergely Airnek, és ezzel segítették a pályázati indulását. E területek voltak a Velencei-tó, a Tisza-tó, a szigetközi régió. Az együttműködés eredményeként „normális” 800-1000 forintos hektáronkénti árak alakultak ki. Lőrincz Árpád szóhasználata szerint „ha ez versenyellenes volt, akkor ezt elkövették, ezt be kell vallani”. Kéthárom olyan esetre tudott visszaemlékezni a 2011-es évben, amikor kérésre segítő ajánlatot adott a Corax a Gergely Airnek.¹²²

152. Gáspár János (Corax) elmondta,¹²³ hogy a jegyzetfüzetben található áradatok bontás után közzétett árak. Nem emlékezett arra, hogy bontás előtt átküldték volna neki a Tisza-tóra vonatkozó árakat, és nem tud arról sem, hogy árakkal kapcsolatos egyeztetés lett volna a Corax és a Gergely Air között. Gázmesterként nem vett részt az árak kialakításában, döntési joga nem volt. Ő csak kitöltötte az ajánlati lapot, valamint ő írta és állította össze a pályázati anyagokat, ő töltötte ki benne az árakat, de nem ő határozta meg az árat.

¹²⁰ Vj/73-247/2011.

¹²¹ Vj/73-251/2011. számú irat 5. oldal

¹²² Vj/73-251/2011. számú irat 7. oldal

¹²³ Vj/73-240 /2011. számú irat 3. oldal alja

Az első Velencei-tavi projekt

153. A Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás 2011. április 26-i ajánlattételi határidővel hirdetett meg szűnyogirtási tendert.¹²⁴ A védett tanú¹²⁵ elmondta, hogy a tender egy elektronikus árlejtéses eljárás volt, és emlékei szerint, bár három vállalkozást hívtak fel ajánlattételre, a Fly-Coopot, a Corax-ot és a Gergely Air-t, a Fly-Coop végül nem adott be ajánlatot.

154. A Gergely Air ügyintézési célokra használt naptáraiban a Velencei-tavi projekt kapcsán április 26-ánál megjelölve az alábbi bejegyzések találhatók: „*Velence leadási határidő*”,¹²⁶ illetve „*Velencei tó árajánlat leadás*”.¹²⁷ A Gergely Air ügyintézési célokra 2011-ben használt jegyzetfüzetében pedig a „*Velence megegyezés, ha nem megy magas áron, akkor mindketten visszalépünk, 1250 LK, 3000 LB Velence, 8* kémiai, 3*biológiai*”¹²⁸ bejegyzés olvasható.

155. A pályázat alapján végül nem hirdettek győztest és az önkormányzat új pályázatot írt ki, amelyen a felek összejátszása folytatódott (lásd a második Velence-tavi tendert). Lőrincz Árpád is megerősíti, hogy az első kiírás sikertelen volt, mert az eljárás végére nem maradt pályázó, és ezért újra ki kellett írni.¹²⁹

156. Az első Velencei-tavi tenderrel kapcsolatban Lőrincz Árpád azt nyilatkozta¹³⁰, hogy a „*ha nem megy magas áron, mindketten visszalépünk*” bejegyzés arra vonatkozott, hogy a Corax nem akart a Velencei tónál dolgozni, de kellett a Gergely Airnek egy partner. Ezért a Corax azt mondta, hogy támogatásul benyújtanak egy pályázatot, csak mondja meg a Gergely Air, hogy milyen árat írjon be a Corax saját pályázatába. A Corax elismeri, hogy a Gergely Air határozta meg, hogy mi legyen az ár, amit beadnak. A védett tanú¹³¹ megerősítette, hogy a jegyzetfüzet azon bejegyzése, hogy „*ha nem megy magas áron, akkor mindketten visszalépünk*” a Gergely Airre és a Corax-ra vonatkozott.

157. Gáspár János (Corax) elmondta, nem emlékszik arra, hogy a Corax indult volna a 2011-es Velencei-tavi tenderen, vagy hogy egyeztetett volna a Gergely Airrel. Ha volt ilyen egyeztetés, akkor az Lőrincz Árpáddal kellett, hogy történjék, mert ő volt döntéshozatali helyzetben.¹³²

A mosonmagyaróvári tender

158. A Mosonmagyaróvári Térségi Társulás adatszolgáltatása¹³³ szerint a szigetközi térségben való szűnyoggyérítési munkák elvégzésére, 2011. május 23-án ajánlati felhívást küldött a Corax, a Gergely Air, valamint a Kobo Coop részére összesen 6259 hektárra vonatkozóan. A pályázatok benyújtásának határideje 2011. június 8-a volt, az ajánlatok bontását és értékelését

¹²⁴ A tender anyagát a vizsgálat nem tudta beszerezni.

¹²⁵ Vj/73-220/2011 számú irat 4. oldal, betekinhető változatának iratszama Vj/73-332/2011.

¹²⁶ Vj/73-2011/005 számú irat Vj/73/2011/Gergely Air /004 számú melléklete április 26. napján bejegyzés.

¹²⁷ Vj/73-2011/005 számú irat Vj/73/2011/Gergely Air /002 számú melléklete április 26. napján bejegyzés.

¹²⁸ Vj/73-2011/005 számú irat Vj/73/2011/Gergely Air /007 számú melléklete 14. oldal.

¹²⁹ Vj/73-251/2011 számú irat 7. oldal

¹³⁰ Vj/73-251/2011 számú irat 7. oldal

¹³¹ Vj/73-220/2011 számú irat 4. oldal, betekinhető változatának iratszama Vj/73-332/2011.

¹³² Vj/73-240 /2011számú irat 3. oldal alja

¹³³ Vj/73-222/2011 számú irat. A Szigetközi Önkormányzatok Szövetsége (Vj/73-309/2011) és Dunaszigeti Önkormányzat (Vj/73-217/2011) adatszolgáltatásukban megerősítették, hogy a vizsgált időszakban a térségben egyedül a Mosonmagyaróvári Térségi Társulás folytatott le eljárást.

2011. június 10-én tartották. A tendert a Gergely Air nyerte meg 1.375 HUF/ha áru ajánlattal. Ténylegesen azonban csak 1865 hektáron történt kémiai gyérítés.¹³⁴

159. A Gergely Air adminisztrációs célokra használt naptáraiban is június 8-hoz kapcsolódóan szerepelnek a „Móvár leadás”¹³⁵, „Mmóvár leadni”¹³⁶ bejegyzések. A szigetközi térségben 2011-ben nem volt más pályázat szúnyogirtási tevékenység végzésére.¹³⁷

160. A Gergely Air adminisztrációs célokra használt jegyzetfüzete a következő bejegyzést tartalmazza a mosonmagyaróvári projekt kapcsán: „Mmóvár jún 8, Gáspárral árat egyeztetni”.¹³⁸ A védett tanú szerint ezt Gergely Gábor diktálta a titkárnőjének.¹³⁹

161. A Corax jóval magasabb áron adott be ajánlatot, mint a Gergely Air.¹⁴⁰

162. A mosonmagyaróvári tenderrel kapcsolatban Lőrincz Árpád elmondta, hogy a „Gáspárral árat egyeztetni” bejegyzés alapján a mosonmagyaróvári projekt valószínűleg a Gergely Air és a Corax közötti egyeztetés részét képezte. Mosonmagyaróváron szerinte évek óta a Gergely Air dolgozott.¹⁴¹ Ő erről az egyeztetésről konkrétan már nem tudott, „az a Gáspárnak lehetett kiadva”.

163. Gáspár János (Corax) nem emlékezett arra, hogy személyesen egyeztetett volna árakat Gergely úrral, ebben a kérdésben neki nem is volt döntési jogosultsága. Álláspontja szerint a jegyzetfüzetben leírtak csak egy feltételezést rögzítenek. Elképzelhetőnek tartja, hogy beszélgetett valakivel, aki továbbadta az információt Gergely úrnak. Nem tud róla, hogy Mosonmagyaróvár kapcsán lettek volna egyeztetések.¹⁴²

A második Velencei-tavi tender

164. A Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás 2011 júniusában újra meghirdette korábban sikertelen szúnyoggyérítés tárgyú tenderét. Az ajánlatkérő a Fly-Coop Kft.-t, a

¹³⁴ A Mosonmagyaróvári Önkormányzat a 2009. és a 2010. években is írt ki pályázatot szúnyoggyérítés tárgyában. 2009. évben a Corax (950 HUF/ha) és a Gergely Air (800 HUF/ha) nyújtott be ajánlatot, de a pályázatot a Gergely Air nyerte meg a jóval kedvezőbb ajánlatával. 2010. évben kizárólag a Gergely Air nyújtott be ajánlatot (950 HUF/ha) áron.

¹³⁵ Vj/73/2011/005 sz. irat. Vj/73/2011/Gergely Air/002 számú melléklete, 06.08. napján bejegyzés,

¹³⁶ Vj/73/2011/005 sz. irat. Vj/73/2011/Gergely Air/004 számú melléklete, 06.08. napján bejegyzés,

¹³⁷ A Győri Kommunális Szolgáltató Kft. a budapesti CEU Tender Kft. bevonásával 2010 áprilisában bonyolított le szúnyoggyérítéssel kapcsolatos közbeszerzési eljárást.¹³⁷ A GyőrSzol Zrt. szúnyoggyérítéssel kapcsolatos közbeszerzési kiírást ezt követően nem indított egészen 2013. július 29-ig. A 2010-ben kiírt tenderen kizárólag a Labeko konzorcium nyújtott be ajánlatot. A konzorcium vezetője a „LAVILL” Kft., míg két tagja a Berberis Kft. és a Kobo-Coop volt. (Vj/73-258/2011. számú irat)

¹³⁸ Vj/73/2011/005 sz. irat, Vj/73/2011/Gergely Air/008 számú melléklete, 16. oldal tetején bejegyzés

¹³⁹ Vj/73-220/2011 számú irat, betekinhető változatának iratszámja Vj/73-332/2011.

¹⁴⁰ Vj/73-222/2011 számú irat. A Szigetközi Önkormányzatok Szövetsége (Vj/73-309/2011) és Dunaszigeti Önkormányzat (Vj/73-217/2011) adatszolgáltatásukban megerősítették, hogy a vizsgált időszakban a térségben egyedül a Mosonmagyaróvári Térségi Társulás folytatott le eljárást.

¹⁴¹ A Kobo-Coop nyilatkozata szerint szintén régebb óta a Gergely Air volt a nyertes szolgáltató ezen a területen. Ld. Kóbori Béla meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-276/2011. sz. irat 3. oldalát. A Mosonmagyaróvár Térségi Társulás adatközlése szerint 2009-2010-ben is a Gergely Air volt a pályázaton nyertes szolgáltató. (Vj/73-222/2011. számú irat 3. oldal)

¹⁴² Vj/73-240 /2011. számú irat 4. oldal

Coraxot, valamint a Gergely Airt hívta fel ajánlattételre. Az ajánlatok benyújtásának határideje és bontásának napja 2011. június 10-e volt. A tenderen csak a Gergely Air nyújtott be ajánlatot, így az ajánlatkérő a június 16-i eredményhirdetésen a Gergely Air-t hirdette ki nyertesnek.¹⁴³

165. Egy, a Gergely Air által készített, utoljára 2011. június 1-jén módosított „Pályázatok megosztása cégenként.xls” dokumentumban¹⁴⁴ a Velencei-tavi projekt kapcsán az alábbi bejegyzés szerepel: „*Velence Gergely, Corax, Fly Coop kapott meghívást, Corax nem indul*”.

166. A Gergely Air adminisztrációs célokra használt jegyzetfüzeteiben a projekt kapcsán az alábbi bejegyzések szerepelnek: „*Gáspárt hívni, ne vegye meg a Velencét*”,¹⁴⁵ „*Velencét a Corax nem veszi meg*”,¹⁴⁶ „*Lőrincz Árpai egyeztetni a holnapi találkozót*”.¹⁴⁷

167. A védett tanú¹⁴⁸ elmondta, hogy a „*Gáspár ne vegye meg a Velencét*” azt jelenthette, hogy fel kell hívnia Gáspár Jánost, hogy a Corax ne vegye meg a velencei pályázat anyagát. A „*Velencét a Corax nem veszi meg*” bejegyzéssel kapcsolatban elmondta, hogy az még június 10-e előtt készülhetett.

168. A második Velencei-tavi tenderrel kapcsolatban Lőrincz Árpád a Corax képviselőjében tett nyilatkozatában¹⁴⁹ elmondta, hogy két-három olyan eset volt a 2011-es évben, amikor kérésre segítő ajánlatot adtak. A „*ne vegye meg Velencét*” bejegyzés arra utal, hogy a Velencei-tavi tender második kiírásra is kiterjedt a korábbi megállapodás. Feleslegesen nem akartak már dolgozni, nem is adtak be ajánlatot, ez volt a megállapodás.”

169. Gáspár János (Corax) elmondta,¹⁵⁰ nem emlékszik arra a bejegyzés kapcsán, hogy Gergely úr javasolni akarta neki, ne vegye meg a pályázati anyagot. Azt sem tudja, hogy Velence nyílt vagy meghívásos közbeszerzési eljárás volt-e. Ha meghívásos volt, akkor nem is kell megvenni a pályázati anyagot. Nem emlékszik, hogy Gergely úr erről egyeztetett volna vele. Nem tudta megmondani, hogy honnan tudta Gergely úr, hogy a Corax nem veszi meg a Velencére szóló pályázati anyagot

IV.3.2. A sárospataki pályázattal összefüggő egyeztetés

170. A Sárospataki Önkormányzat adatszolgáltatása¹⁵¹ szerint 2009 és 2012 között minden évben bonyolított szúnyoggyérítés tárgyában pályázatot, amelyen az által meghívott ajánlattevők tehettek ajánlatokat. Az ajánlattevők minden évben a Komplex Air, Rotor Air Kft., Repülőgépes Növényvédelmi Szolgálat Kft., AERO-COOP Kft. közül kerültek ki, és minden évben a Komplex Air nyerte meg a tendereket. 2011-ben március 31-én írta ki a pályázatot az

¹⁴³ Vj/73-311/2011. számú irat, a Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás adatközlése

¹⁴⁴ Vj/73-005/2011. számú irat, Vj/73/2011/Gergely Air/010/1-3. elektronikus dokumentum, amiből a leválogatott dokumentumokat a Vj/73-97/2011. számú jegyzőkönyv mellékleteként nyújtott át a vizsgálat az ügyfélnek

¹⁴⁵ Vj/73/2011/005. sz. irat. Vj/73/2011/Gergely Air/008 számú melléklete, 16. oldalán bejegyzés

¹⁴⁶ Vj/73/2011/005. sz. irat. Vj/73/2011/Gergely Air/008 számú melléklete, 16. oldalán bejegyzés

¹⁴⁷ Vj/73/2011/007. sz. irat. Vj/73/2011/Gergely Air/007 számú melléklete, 17. oldalán bejegyzés

¹⁴⁸ Vj/73-220/2011. sz. irat. 4. oldal, betekinhető változatának iratszama Vj/73-332/2011.

¹⁴⁹ Vj/73-251/2011. számú irat 7. oldal

¹⁵⁰ Vj/73-240 /2011.számú irat 4. oldal

¹⁵¹ Vj/73-308/2011.

önkormányzat.¹⁵² Az ajánlatok benyújtásának határideje 2011. április 8-a volt, a bontást és az eredményhirdetést 2011. április 11-én tartották. A tendert a Komplex Air nyerte meg.

171. 2011 márciusában¹⁵³ a Gergely Air által az ügyintézés során használt jegyzetfüzetébe¹⁵⁴ az alábbiakat jegyeztette be Gergely Gábor:¹⁵⁵ „Komplex Air Kft. Kozák Sárospatak, Baranyi Istvánné egyeztetni vele [telefonszám]”. A védett tanú szerint ez azt jelentette, hogy *ne adjanak árajánlatot oda, ahol ők dolgoznak.* [...] ¹⁵⁶ előfordult, hogy olyan helyen dolgoztak, ahol korábban a Komplex dolgozott éveken át.¹⁵⁷ [...] ¹⁵⁸ A területeket egyeztették.¹⁵⁹

172. A Gergely Air a sárospataki tenderen végül ténylegesen tartózkodott az ajánlattételtől.¹⁶⁰

173. Baranyi Istvánné¹⁶¹ tanúkenti meghallgatásán tagadta, hogy a 2011-es, önkormányzati kiírású tenderen a Gergely Air munkatársaival megbeszélést folytatott volna. Elismerte, hogy ismeri Gergely Gábort, és hogy telefonon talán beszélt az alkalmazottaival is. Elmondása szerint ő a projekt szakmai részét irányítja, ezért nincs is értelme vele projektekről egyeztetni, annak ellenére, hogy egyébként részt vesz az ajánlatok előkészítésében is. Elmondta, hogy ugyan nem a Komplex Air alkalmazottja, de 18 éve minden évben együttműködik e vállalkozással és más vállalkozás számára nem nyújt szűnyogirtással kapcsolatos szolgáltatást.¹⁶²

IV.3.3. A 2010-es tiszai árvíz utáni szűnyoggyérítési projekttel kapcsolatos egyeztetés

174. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal (Kormányhivatal) adatszolgáltatása¹⁶³ szerint, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei árvízi helyzetre tekintettel, 2010. június 9-én kormánydöntés született a szűnyoggyérítés azonnali megkezdéséről. Az ajánlatkérő ÁNTSZ 2010. június 12-én ajánlattételi felhívást küldött a Komplex Air, a Corax és a Gergely Air részére.¹⁶⁴ A kiválasztás alapja az volt, hogy e három cégnek volt érvényes szórási engedélye a megye területére. A Gergely Air elmondta,¹⁶⁵ hogy személyesen is be kellett menniük szombaton az ÁNTSZ-hez, ahol azt mondták nekik, hogy azonnal, akár már másnap el kell kezdeniük az irtást. A Komplex Air szerint¹⁶⁶ az ÁNTSZ telefonon értesítette a vállalkozásokat, hogy

¹⁵² Vj/73-310/2011. számú irat melléklet

¹⁵³ Az egyeztetés alapjául szolgáló bizonyíték keletkezésének pontos időpontja nem ismert. A vállalkozások közötti egyeztetés időpontjának meghatározására a vizsgálat a védett tanú nyilatkozatát vette alapul, tekintettel arra, hogy azt alátámasztja a sárospataki tender kiírásának időpontja.

¹⁵⁴ Vj/73-2011/005 számú irat Vj/73/2011/Gergely Air /009.számú melléklete 27. oldal.

¹⁵⁵ A. védett tanú vallomása szerint a jegyzetfüzetben azt jegyezték fel, amit Gergely Gábor diktált, vagy egyébként feljegyeztetett. Vj/73-212/2011. számú irat 2. oldal, betekinthező változatának iratszámja Vj/73-331/2011.

¹⁵⁶ Védett adat.

¹⁵⁷ A vallomás ezen részét alátámasztja a Tiszaújvárosi Városgazdálkodási Kht. adatszolgáltatásának (Vj/73-164/2011) a Miskolci ÁNTSZ munkatársa, Partizer Gábor által készített, a 2010-es BAZ megyei irtás területi leosztását rögzítő táblázatával való összevetése. Eszerint 2010-ben a Gergely Air végzett munkát Tiszaújváros környékén, jöllehet ott korábban és az ÁNTSZ által felülírt 2010-es tender szerint is a Komplex Air dolgozott.

¹⁵⁸ Védett adat.

¹⁵⁹ Vj/73-220/2011. számú irat 5. oldal lap alja, betekinthező változatának iratszámja Vj/73-332/2011.

¹⁶⁰ Vj/73-308/2011.

¹⁶¹ A Komplex Air gázmestere.

¹⁶² Vj/73-280/2011. sz. irat 3. oldal

¹⁶³ Vj/73-249/2011. számú irat

¹⁶⁴ Vj/73-48/2011. számú irat 03. melléklet.

¹⁶⁵ Vj/73-114/2013. számú irat

¹⁶⁶ Vj/73-280/2011. sz. irat 3. oldal lap alja

jelenjenek meg az ÁNTSZ-nél 11 órakor. E megbeszélésen részt vett a Komplex Air (Kozák Miklós ügyvezető és Baranyi Istvánné gázmester), Gáspár János a Corax gázmestere és a Gergely Air (Gergely Gábor ügyvezető és a cég gázmestere). Az ÁNTSZ részéről Falusi Ferenc és Partizer Gábor járt el.¹⁶⁷

175. Az ÁNTSZ által összehívott, 2010. június 12-i megbeszélésen dőlt el, hogy az egyes vállalkozások melyik területeken és milyen vállalási árért fognak dolgozni.

176. A területek felosztása kapcsán a Kormányhivatal adatszolgáltatása¹⁶⁸ ismerteti, hogy a szünyogirtási területeket ugyan az ÁNTSZ jelölte ki, de részéről senki nem vett részt e területek cégek közötti felosztásának meghatározásában. Az Ajánlatkérő ismertette elvárásait a leghatékonyabb feladatelvégzésre,¹⁶⁹ átadta az ajánlati felhívást, a Vállalkozási Szerződés tervezetét és az Ajánlattételi Nyilatkozatot. A tárgyalás során a vállalkozások maguk egyeztek meg a területek felosztásában.¹⁷⁰

177. Baranyi Istvánné tanúkénti meghallgatásán megerősítette, hogy a megbeszélésen az ÁNTSZ hozott egy listát az irtandó területekről, majd a jelen lévő Gergely Air, Corax és Komplex Air megnézte, hogy ki melyik területen dolgozott korábban, kinek mekkora a kapacitása. Ezt követően mindhárom cég megmondta, hogy melyik területet akarja. *„Volt egy hatalmas térkép, láttuk, hogy mi van hozzánk közel, és ráhagytuk a többi cégre, hogy ők melyik területeket választják. ... Az ÁNTSZ nem vett részt a területek felosztásában, csak utólag jóváhagyta a felosztást”*.

178. Gáspár János tanúként tett nyilatkozata szerint, úgy történt a területek kijelölése, hogy a térkép előtt álltak a három cég képviselői és az ÁNTSZ, és közösen bejelölték azt, hogy melyik területen ki fog dolgozni. Ennek alapja a korábbi működési terület volt a helyismeret miatt, illetve az, hogy egybefüggő területeket hozzanak létre. Így alakult ki a konszenzus, ezt foglalták írásba.¹⁷¹

179. A vállalási árak tekintetében a Kormányhivatal adatszolgáltatása¹⁷² előadta, hogy miután a vállalkozások megegyeztek az ellátandó területek egymás közötti felosztásában, mind a három vállalkozás benyújtotta formális ajánlatát.¹⁷³ Mindhárom ajánlattevő nettó 1200 Ft hektár/alkalom egységdíjat ajánlott.¹⁷⁴ Az ÁNTSZ ezt a díjat túlzónak ítélte, mivel véleménye szerint az ajánlattevők nem vették figyelembe, hogy a kijelölt területek a szokásosnál nagyobb, összefüggő egészet alkotnak, így a fajlagos költségek alacsonyabbak. Ajánlattevők azzal érveltek, hogy a szokásos piaci ár nettó 1500 Ft/hektár/alkalom, melytől ajánlatuk 20%-al alacsonyabb. Rövid vita és szünet után a tárgyalás tovább folytatódott, ahol az ÁNTSZ kijelentette, hogy nettó 950/hektár/alkalom egységes nettó vállalási árnál nem hajlandó többet fizetni. Az ajánlattevők elfogadták az ÁNTSZ érveit és a végső ajánlati dokumentumban egységesen nettó 950/ft/hektár/alkalom árat ajánlottak, melyet az ajánlatkérő elfogadott.

¹⁶⁷ Vj/73-114/2013. számú irat

¹⁶⁸ Vj/73-249/2011. számú irat

¹⁶⁹ Vj/73-249/2011. számú irat

¹⁷⁰ Vj/73-293/2011.

¹⁷¹ Vj 73-240 /2011. számú irat 3. oldal

¹⁷² Vj/73-249/2011. számú irat

¹⁷³ Vj/73-48/2011. sz. irat 06.a, 06.b, 06.c mellékletei

¹⁷⁴ Vj/73-293/2011.

180. Gáspár János tanúvallomásában¹⁷⁵ azt adta elő, hogy az ÁNTSZ már a megbeszélések elején leszögezte, hogy mi az a maximum ár, amit az ÁNTSZ az irtásért fizetni tud és emiatt is volt az, hogy a költségek csökkentése érdekében egybefüggő irtási területeket képeztek, hogy kiküszöböljék az „üresjáratokat”.

181. 2010. június 12-én, 18:20-kor Partizer Gábor (ÁNTSZ), egy a három vállalkozás részére küldött, „*Javított Szúnyogirtás É-Mo Régió 2010 06 12 felosztás*” tárgyú e-mailben¹⁷⁶ mellékelte egy „*javított É-Mo Régió felosztás.xls*” elnevezésű excel fájlt, amely részletesen rögzíti, hogy melyik területen melyik vállalkozás végzi majd az irtást. A területi felosztást rögzítő dokumentum a későbbiekben beérkező pótigények miatt még alakult, amint arról Partizer Gábor ugyanezen címzetti körnek küldött, a táblázat módosított változatát tartalmazó, 2010. június 14-i e-mailje¹⁷⁷ is tanúskodik.

182. A 2010-es tiszai árvíz utáni szúnyoggyérítési projekttel kapcsolatban Lőrincz Árpád nyilatkozata¹⁷⁸ szerint „*ott a helyszínen döntöttek, hogy kinek hol kell irtania, és másnap meg is kellett kezdeni az irtást.*” Elmondása szerint a légi irtás engedélyezése hosszú, két-három hetes folyamat, ezért minden vállalkozás ott tudott csak irtani, ahol már volt engedélye a cégnek. Másnapi munkakezdés mellett lehetetlenség volt eltérni a területi felosztástól.

183. A 2010-es tiszai árvíz utáni szúnyoggyérítési projekttel kapcsolatban a Lőrincz Árpád nyilatkozata¹⁷⁹ szerint az árakat a kiíró határozta meg, ezért a vállalkozásoknak annyi döntésük volt, hogy vállalják-e vagy sem. Az állam egy szerve irreális ár mellett, lényegében egy szívességet kért, s a vállalkozások csak elfogadták a speciális, állam által diktált feltételeket.

V.

Az eljárás alá vontak nyilatkozatai

V.1. A vizsgálati szakaszban tett észrevételek

V.1.1. Corax-Bioner

184. A vizsgált magatartással érintett időszakban Lőrincz Árpád volt a Corax vezérigazgatója, aki a vizsgálat időszakában már nem volt a vállalkozás alkalmazottja vagy képviselője, ezért a vizsgálat tanúként hallgatta meg. Nyilatkozatai ezért nem tekinthetők a Corax-Bioner jelenlegi vezetése álláspontjának. A Corax-Bioner jelenlegi képviselői a vizsgálati szakaszban nem tettek észrevételt.

¹⁷⁵ Vj/73-240 /2011. számú irat 3. oldal

¹⁷⁶ Vj/73-005/2011. számú irat, Vj/73/2011/Gergely Air/010/1.-3. elektronikus dokumentum, amiből a leválogatott dokumentumokat a Vj/73-97/2011. számú jegyzőkönyv mellékleteként nyújtott át a vizsgálat az ügyfélnek.

¹⁷⁷ Vj/73-005/2011. számú irat, Vj/73/2011/Gergely Air/010/1.-3. elektronikus dokumentum, amiből a leválogatott dokumentumokat a Vj/73-97/2011. számú jegyzőkönyv mellékleteként nyújtott át a vizsgálat az ügyfélnek.

¹⁷⁸ Vj/73-251/2011. számú irat 7. oldal

¹⁷⁹ Vj/73-251/2011. számú irat 7. oldal

V.1.2. Gergely Air

185. A Bayer Hungaria és a Corax-Bioner közötti megállapodással kapcsolatban a Gergely Air nyilatkozatában¹⁸⁰ elmondta, hogy nem ismerte a Corax és a Bayer közötti megállapodás lényegét. Az világos volt számára, hogy mint nagyfelhasználó, a Corax nyilván komoly árengedményt kap, de ennek pontos mértékét nem ismerte. Nem tudott arról, hogy a Gergely Air ugyanakkora sávós kedvezményeket kapott volna, mint a Corax, vagy a Farmmix. Aqua K-Othrint csak a Bayertől vásárolt, mert ennek a szernek a kísérletezésében komoly segítséget nyújtott és ezért árengedményre jogosultnak érezte magát. Véleménye szerint ugyanakkor őt nagyobb árkedvezmény illette volna meg, mint amit ténylegesen kapott, mert a Gergely Air segítsége nélkül nem tudott volna végigmenni a szer engedélyeztetési eljárása. Nevetségesnek is tartotta volna, ha a Coraxtól kellett volna megvásárolni az Aqua K-Othrint. A Gergely Air a Coraxtól csak K-Othrint ULV-t vásárolt.

186. A Corax és a Gergely Air közötti megállapodással kapcsolatban a Gergely Air nyilatkozatában¹⁸¹ valószínűsíti, hogy a kérdéses napon létrejött találkozó a három vállalkozás között, de fenntartja, hogy annak tárgya vegyszerekre is vonatkozhatott, illetőleg hogy légügyi és repülési kérdésekben rendszeresen találkoznak a szúnyogirtással foglalkozó vállalkozások. Megerősíti ugyanakkor, hogy az erős verseny miatt, már az irtóanyag árát sem fedező, 500 forintos vállalási árat ígértek, és hogy a kiegyezést a gazdasági racionalitás és a józan ész diktálta. Elismeri, hogy „tűzszünet” jött létre a Corax és a Gergely Air között és kifejtette, hogy a józan ész alapján ez azt jelentette, hogy a másikat is hagyni kell területhez jutni, gazdaságilag megfelelően működni. Elmondása szerint Szabó Péter valóban segített normalizálni a viszonyt a Corax-szal.

187. Szerinte¹⁸² a vállalkozások nem ültek le soha, hogy megegyezzenek a területfelosztásról. Hangsúlyozta azt is, hogy abban az időben alapvetően a Bayertől vásárolt irtóanyagot és csak kisebb mennyiséget vett a Coraxtól. Elismerte, hogy törekedett minél magasabb piaci részesedés elérésére, de nem igaz, hogy a három vállalkozás 80%-ot bírt volna a piacból.

188. A Tisza-tavi tenderrel kapcsolatban a Gergely Air nyilatkozatában tagadta, hogy ármegállapodás jött létre a vállalkozások között és kijelentette, hogy a 2011-es Tisza-tavi tendernél nem küldte el az alkalmazni kívánt árat a Corax-nak és ilyen utasítást sem adott senkinek.”¹⁸³ Bár fenntartotta, hogy a felek nem neveztek meg konkrét területeket, elismerte, hogy voltak területek, például a Balaton, amiket a Gergely Air is Corax területnek tartott. Szerinte a Corax pályázatainak egyes tendereken való hiánya feltehetőleg csak magára a Corax-ra volt visszavezethető.¹⁸⁴

189. Az első Velencei-tavi tenderrel kapcsolatban a Gergely Air nyilatkozatában¹⁸⁵ tagadta, hogy lett volna olyan egyeztetés, hogy ha nem elég magas az ár, akkor visszalépnek, de azt elismerte, hogy olyan egyeztetés lehetett, hogy tiszteletben tartják egymás területét. Elismerte, hogy 2010-2011-ben az egyik ilyen tiszteletben tartandó terület a Velencei-tó volt, majd

¹⁸⁰ Vj 73-261/2011 számú irat 4. oldal

¹⁸¹ Vj 73-114/2011 számú irat

¹⁸² Vj 73-261/2011 számú irat 4. oldal

¹⁸³ Vj 73-114/2011 számú irat

¹⁸⁴ Vj-73-261/2011 számú irat 3. oldal

¹⁸⁵ Vj 73-261/2011 számú irat 4. oldal

pontosított, hogy az nem minősült kifejezetten a Gergely Air területének, bár jelen voltak ott. A Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás adatközlése¹⁸⁶ szerint, legalább 2009-től kezdődően már rendszeresen pályázott a Gergely Air az elvégzendő munkákra.

190. A második Velencei-tavi tenderrel kapcsolatban a Gergely Air megerősítette, hogy „A pályázatok megosztása cégenként.xls” fájlban szereplő bejegyzés, hogy „Velencén a Corax nem indul” a Corax-tól származó információ volt.¹⁸⁷

191. A sárospataki tenderrel kapcsolatban a Gergely Air nyilatkozatában¹⁸⁸ tagadta, hogy lett volna egyeztetés a Komplex Air gázmesterével, Baranyi Istvánnéval, vagy a Komplex Air más vezetőjével a 2011-es sárospataki tenderről, amelyen egyébként emlékei szerint veszítettek.

192. A 2010-es tiszai árvíz utáni szűnyogyérítési projekttel kapcsolatban a Gergely Air nyilatkozata¹⁸⁹ szerint az ÁNTSZ döntötte el, hogy adott vállalkozás hol dolgozik, és jelölte ki a területeket az egyes vállalkozásoknak.

V.1.3. Komplex Air

193. A sárospataki tenderrel kapcsolatban a Komplex Air nyilatkozatában¹⁹⁰ elmondta, hogy a 2011-es sárospataki projektre adtak be ajánlatot, és ők is végezték a munkát. Az elmúlt húsz évben szinte mindig ők dolgoztak ott. Nem emlékszik, hogy közbeszerzési pályázat volt, vagy sima pályáztatás, hogy volt-e egyáltalán bontás. Nem emlékszik rá, hogy kik pályáztak még rajtuk kívül, de feltételezi, hogy Nyíregyháza melletti cégek lehettek. Tagadta, hogy egyeztetett volna a Gergely Airrel és állítása szerint bármilyen egyeztetés az ügyvezetőn, Kozák Miklóson keresztül történhetett csak, nem pedig Baranyi Istvánnén keresztül. Ha a Gergely Air kapcsolatba lépett Baranyi Istvánnéval, akkor talán azt szerethették volna, hogy Baranyiné legyen a gázmesterük, amikor a kérdéses területen dolgoznak. Általában jellemző, hogy a vállalkozások egymás gázmestereit veszik igénybe, mert kevés van belőlük. A területek felosztásáról nem tud semmit. Gergely Gáborral 2010-ben együtt csinálták az árvizes irtást, de erről a projektről nem egyeztettek.

194. A Komplex Air Vj/73-369/2011. sz. beadványában megerősítette, hogy a 2011. március 31-én meghirdetett pályázat során nem volt formális kiírás, hanem a sárospataki önkormányzat saját hatáskörben eldöntve megkereste a környéken szűnyogirtó tevékenységet végző vállalkozásokat ajánlatbekérés céljából. Tudomása szerint a megkeresett gazdasági társaságok között nem szerepelt a Gergely Air Kft.

195. A 2010-es tiszai árvíz utáni szűnyogyérítési projekttel kapcsolatban a Komplex Air megerősíti,¹⁹¹ hogy a munkák felosztása úgy történt, hogy térképen egyeztették, melyik terület melyik vállalkozáshoz van közelebb, kinek van adott területen helyismerete. Figyeltek arra is, hogy ne keresztezzék egymás útvonalát, ne legyenek kitérők és nyilvánvaló volt, hogy mindenki a hozzá legközelebbi területet választotta. A miskolci ÁNTSZ-től Partizer Gábor irányította a

¹⁸⁶ Vj/73-311/2011. számú irat

¹⁸⁷ Vj 73-114/2011 4. oldal alja

¹⁸⁸ Vj/73-261/2011 számú irat 4. oldal

¹⁸⁹ Vj/73-114/2013. számú irat

¹⁹⁰ Vj 73-280/2011 számú irat 3. oldal

¹⁹¹ Vj 73-280/2011 3. oldal lap alja

munkaelosztást, ő is nézte a térképet. Nem tudja, hogy érdemben beleszólt-e a leosztásba, de ő hagyta jóvá.

V.1.4. Szemp Air

196. A Corax és a Farmmix közötti megállapodással kapcsolatban a Szemp Air előadta,¹⁹² hogy arról nem hallott, a Farmmixnak vevője nem volt. A Delta Fog piacra kerülésekor ugyan megkereste a Farmmixot, de mivel az ajánlott ár magasabb volt, mint a Bábolna vagy a Corax ára, nem rendeltek tőle. A Komplex Air, elmondása¹⁹³ szerint nem volt üzleti kapcsolatban a Farmmix-szal, évtizedek óta kizárólag a Corax-tól vásárol. A Gergely Air elmondta,¹⁹⁴ hogy a Farmmix nem kereste meg ajánlattal, és nem vásároltak tőle. A kérdéses időszakban nem volt a Corax törzsvevője, az akkor még általuk is használt olajbázisú szert a Coraxtól, a Bábolnától és közvetlenül a Bayertől is vásárolták.

197. A Corax és a Gergely Air közötti megállapodással kapcsolatban Szabó Péter a Szemp Air képviseletében nyilatkozva megerősítette,¹⁹⁵ hogy a találkozóra ő hívta meg a Coraxot és a Gergely Airt, valahová Budapestre az M0-ás mellé. Elmondása szerint azért akart találkozni a két vállalkozással, hogy kiderítse, azok valóban önköltség alatti árakon versenyeznek, vagy pedig ő kapja túlzottan magas áron a szúnyogirtó anyagot. A találkozón meggyőződött arról, hogy a két cég valóban költség alatti árazást folytat. Állítása szerint az ő „füle hallatára” megállapodás nem jött létre a Corax és a Gergely Air között, és tagadja, hogy a Szemp Air ilyen megállapodás részese lett volna.

198. A Szemp Air¹⁹⁶ csak egy olyan találkozóra emlékszik, amelyen a három cég vett részt, de elképzelhető, hogy volt egy második is. A találkozó témáját nem tudja felidézni.

199. A Szemp Air szerint¹⁹⁷ nem igaz, hogy a piac 80%-át fedné le a három vállalkozás, valamint az sem, hogy jó kapcsolat van a három cég között. Tagadta, hogy megegyeztek volna a magyarországi területfelosztásról. Nem zárta ki, hogy a Gergely Air és a Corax között létrejött az említett megállapodás, de annak ő nem volt részese. Valótlannak tartotta azt is, hogy megállapodtak volna a vállalkozások arról, hogy kizárólag a Corax-tól veszik az irtószert. Bizonyítékként hivatkozik arra, hogy ténylegesen sem csak a Corax-tól vásárolt irtóanyagot.

V.1.5. Farmmix

200. A Bayer Hungaria és a Corax-Bioner közötti megállapodással kapcsolatban a Farmmix nyilatkozata¹⁹⁸ szerint nem volt tudomása a Corax által a Bayertől kapott kedvezményekről, a köztük lévő megállapodás tartalmát nem ismerte. Az viszont szerinte is köztudomású volt, hogy az értékesített mennyiséghez kapcsolódnak kedvezmények, sőt ezt számára Gerő Judit (Bayer) is

¹⁹² Vj 73-262/2011 számú irat 4. oldal

¹⁹³ Vj 73-280/2011 számú irat 4. oldal

¹⁹⁴ Vj 73-261/2011 számú irat 4. oldal

¹⁹⁵ Vj 73-262/2011 számú irat 3. oldal. Szabó Péter, tévesen 2011-re teszi a találkozói időpontját.

¹⁹⁶ Vj 73-262/2011. számú irat

¹⁹⁷ Vj 73-262/2011 számú irat 3. oldal lap alja

¹⁹⁸ Vj 73-227/2011 számú irat 3. oldal

jelezte. Nem volt tudomása arról, hogy a 2011. évi Bayer-Corax megállapodásban utalnak a Farmmixre.

201. A Corax és a Farmmix közötti megállapodással kapcsolatban a Farmmix előadta,¹⁹⁹ hogy több alkalommal is volt találkozó a Corax-szal, a szúnyogirtáshoz nem kapcsolódó témákban. A Corax-szal kapcsolatban a Farmmixot elsődlegesen egy, a növényvédő szerekre vonatkozó megállapodás érdekelte, mert a Farmmix tevékenysége szinte kizárólag e területre fókuszál. A Farmmix által gyártott Delta Fog szúnyogirtó anyag előállításához szükséges szúnyogirtó anyag értékesítésének feltételeit a Farmmix szerint Lőrincz Árpád indítványozta, a megállapodás tartalmát is Lőrincz Árpád határozta meg. A megállapodásban nevesített cégeket nem is ismerte, azokkal korábban sem volt üzleti kapcsolata. A Farmmix célja a hosszú távú együttműködés kialakítása volt, és egyfajta gesztusnak vélték, hogy eleget tesznek a Corax értékesítést korlátozó feltételének. A megállapodás megkötése után a Farmmix egyik megjelölt vállalkozásnak sem szállított, és azok nem is keresték meg, irtószer vagy irtóanyag vásárlása céljából. A Farmmix-Corax megállapodásban szereplő szúnyogirtó anyag árak 5-6%-kal voltak kedvezőbbek annál az árnál, amit a Bayertől kaphatott volna, ha annak még lett volna értékesíthető irtóanyaga.

202. A szerződés megkötését és a megállapodás tartalmát a Corax indítványozta, azt a Farmmix változtatás nélkül fogadta el.²⁰⁰ A Corax törzsvevőinek kiszolgálását tiltó kikötést azért vették bele a megállapodásba, mert a Corax ezzel akarta megakadályozni, hogy a Farmmix a Corax által szállított irtószerrel szolgálja ki annak vevőit, és így letörje az árait.²⁰¹

V.1.6. Bayer

203. A Bayer Hungaria és a Corax-Bioner közötti megállapodással kapcsolatban Gerő Judit nyilatkozata szerint²⁰² minden év elején leültek tárgyalni a Corax-szal a várható rendelt mennyiségről. A mennyiségre vonatkozó megállapodás után indultak az ártárgyalások, már a főnökei bevonásával. A Corax minden évben átlagosan 10-15.000 literben rendelt előre, bizományosi értékesítésre. Az a Bayer számára is nyilvánvaló volt, hogy a vásárolt mennyiség miatt a legnagyobb kedvezményt mindig a Corax érthette el. A Corax a többi, a Bayertől vásárló cégnek szabott árakra vonatkozóan nem kapott tájékoztatást. Az eredeti megállapodásuk 2010-2011-re vonatkozott. A második megállapodás eredetileg csak 2011-re (illetve visszamenőleg 2010-re) szólt, de mivel az alapkoncepcióban megállapodtak, ezért érthette úgy a Corax, hogy a megállapodott feltételek 2012-re is kiterjednek majd.

204. Gerő Judit az 2011. április 6-án Gerő Judit (Bayer) „*Re-K-Othrin bekerülési ára*” tárggyal írt e-maillal kapcsolatban elmondta, hogy a deltametrin még 2012-ben is behozható lett volna unión kívülről, ezért a megállapodás feltehetőleg kiterjedt 2012-re is. A deltametrin behozatalt csak 2013-tól kezdte tiltani az uniós szabályozás. A változás a Corax gyártási lehetőségeinek megszűnését is jelentette.²⁰³

¹⁹⁹ Vj 73-227/2011 számú irat 3. oldal

²⁰⁰ Lőrinc Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj73-251/2011 számú irat 4. oldal utolsó bekezdés, Frommer Lajos meghallgatási jegyzőkönyve Vj 73-227/2011 számú irat 3. oldal

²⁰¹ Lőrinc Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj73-251/2011 számú irat 4. oldal utolsó bekezdés

²⁰² Vj 73-110/2011 számú irat. 4. oldal

²⁰³ Vj 73-110/2011 számú irat. 5. oldal teteje

205. A Bayer és a Corax közötti kétéves megállapodás mellékletében a Corax és a Gergely Air közötti együttműködésre vonatkozó rész kapcsán a Bayer előadta, hogy az információ alkalmazottjától, Gerő Judittól származik, aki a Corax-szal történt megbeszélések alapján tudta, hogy a vállalkozások piaci békére törekednek. Lőrincz Árpád ezzel kapcsolatban annyit mondott neki, hogy szeretne békét a szúnyogirtó cégek között, hogy mindenki a saját területéhez közel eső működései területén végezze a munkát. A Corax nagyon régi partnere volt a Bayerek, így velük többször tárgyalt és emlékezete szerint a feljegyzésekben leírtakat valamelyik tárgyalás során hallhatta.²⁰⁴

V.1.7. Kobo-Coop

206. A Corax és a Farmmix közötti megállapodással kapcsolatban a Kobo-Coop előadta²⁰⁵, hogy a Farmmixot nem ismeri, azzal üzleti kapcsolata nem volt.

207. A Corax és a Gergely Air közötti megállapodással kapcsolatban a Kobo-Coop úgy nyilatkozott,²⁰⁶ hogy nem hallott arról, hogy a Corax, a Szemp Air és a Gergely Air felosztotta volna a területeket, vagy hogy rögzítették volna, hogy kizárólag a Corax-tól vesznek irtószert. Az utóbbi megállapodást egyébként nem tartotta racionálisnak, mert szerinte nem logikus, ha valaki önként elzárja magát a számos beszerzési lehetőségéből fakadó választás lehetőségétől.

V.2. Az előzetes álláspontra tett nyilatkozatok

V.2.1. Corax

A Corax-Bayer megállapodással kapcsolatban

208. A Corax szerint közte és a Bayer között nem jött létre és nem is valósult meg olyan tartalmú megállapodás, miszerint a Bayer sávosan meghatározott kedvezményei fejében a Corax vállalta, hogy nem lép a szúnyogirtó anyagok piaci szegmensére, azaz nem kezdi el saját szúnyogirtó anyagok gyártását, továbbá nem vásárol a Bayer versenytársától, a Bábolna Zrt-től szúnyogirtó anyagot a 2010. és 2011. évekre vonatkozóan. Álláspontja szerint a felek közötti nyilatkozatváltások nem érték el az akarategység szintjét (kifejezett elfogadó vagy ráutaló magatartás hiányában).

209. Az álláspontját egyrészt arra alapozza, hogy a kérdéses időszakban a Corax számára sem jogi, sem pedig gazdasági szempontból egyáltalán nem volt reális a piacralépés.

210. Nem vitatja, hogy a Bayerral 2010. március 3-án kötött szóbeli szerződést, amelynek tárgya a deltametrin hatóanyagú szúnyogirtó anyag 2010-2011-ben történő adásvétele volt, és amelyben a Bayer a mennyiségi kedvezményeket adott a Coraxnak. Megjegyzi, hogy az a tény, hogy a Corax adásvételi szerződés keretében mennyiségi kedvezményekben részesült, semmiképpen nem lehet kifogásolható a Tpv. 11. §-a alapján, hiszen az ilyen kedvezmények a kereskedelmi forgalomban szokásos üzleti megoldást (hűségkedvezményt) jelentenek, amely legfeljebb erőfölényes társaságok esetében okozhat versenyproblémát.

²⁰⁴ Vj 73-110 /2011 számú irat

²⁰⁵ Vj 73-276/2011 számú irat 4. oldal

²⁰⁶ Vj/73-267/2011 számú irat 3. oldal lap alja

211. Másrészt, azt állítja, hogy a Coraxnak a 2010-2011-es időszakban egész egyszerűen nem volt gyakorlati lehetősége sem saját gyártású koncentrátum, sem pedig a Bayer hatóanyagától eltérő (mástól beszerzett hatóanyagú) szúnyogirtó anyag gyártására. Ennek legfőbb oka, hogy bármilyen szúnyogirtó anyag gyártásához Magyarországon az illetékes hatóság — nevezetesen az ANTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatal — engedélye szükséges, ilyen engedélye pedig a Coraxnak a kérdéses időszakban nem volt.

212. Lényeges szerinte, hogy még amennyiben a Corax a feltételezett megállapodással szemben 2010-ben vagy 2011-ben úgy is döntött volna, hogy megpróbálja megszerezni az irtószer gyártására vonatkozó engedélyt, ez akkor sem jelentett volna reális piacra lépési lehetőséget 2010-2011. években, sem a költség, sem pedig az idő oldaláról. A kérdéses engedély megszerzése ugyanis igen jelentős költségekkel járt volna, és csak hosszú idő alatt lett volna kivitelezhető.

213. Jelzi továbbá, hogy az előzetes álláspontban citált bizonyíték-töredékek egyébként is elégtelenek a versenyjogi értelemben vett reális akarategység bizonyításához; azok ugyanis mindössze annyit tanúsítanak, hogy a piacra lépés — mint állítólagos üzleti szándék - felvetése a Corax részéről megtörtént, amelyet pedig a másik fél, a Bayer igen komolyan vett. Nincs azonban arra vonatkozóan konkluzív bizonyíték, különösen nem a Corax részéről — amely a Corax „valós akaratának leképeződését” alátámasztaná e tárgyban (amint azt a versenyjogi joggyakorlat megkívánná egy megállapodás létrejöttéhez).

214. Negyedsorban elvi élel kívánja rögzíteni, hogy a már római jogban is ismert „*unus testis, nullus testis*²⁰⁷” elve alapján — különösen figyelemmel a versenyjog büntetőjogias jellegéből fakadó magas bizonyítási sztenderdre és ártatlanság vélelmének elvére — egyetlen fél (nevezetesen a Bayer) által szolgáltatott bizonyíték nem is lenne elégséges egy más vállalkozás (nevezetesen a Corax) versenyjogi felelősségének megállapításához. Egyetlenegy fél által tett felvetések — amelyet a másik érintett fél cáfol — nem tekinthetők olyan hiteles, minden kétséget kizáró bizonyítéknak, amelyek a versenyjogi vádakkal érintett jogsértést a alátámaszthatná.

215. A Bayer által benyújtott belső dokumentumok között semmilyen érdemi értékelés nincs arra nézve, hogy a Corax piacralépése pontosan milyen jogi, közgazdasági és időbeli keretek között történhetne / történhetett volna meg. Ehelyett a dokumentumokban mindössze olyan erős érzelmi töltetű szavak találhatók, mint „félélmetes”, „riadóztattam”, „én pusztulnék el”, és olyan nyilvánvalóan szakmaiatlan értékelések, mint például, hogy „aki él és mozog, itt Magyarországon összelötykölheti a Kínából vásárolt deltametrint valamivel”. A szakmai tények és engedélyezési követelmények fényében a Bayer ezen állításai súlytalanná válnak, azok hitelessége nyilvánvalóan megkérdőjeleződik. Ez pedig értelemszerűen ugyancsak súlytalanná teszi a Corax-szal kötött állítólagos „megállapodás” tartalmát is.

216. A Corax nem vitatja, hogy a piacralépésre vonatkozó jelzés / szándék a tárgyalások-során valóban elhangozhatott a képviselője részéről. A fentiek fényében az ok csakis az üzleti tárgyalás technikájában, annak taktikai oldalában kereshető: a szerződéses egyeztetések során ugyanis világosan látszik, hogy a piacralépésre vonatkozó szándék jelzésével a Corax a tárgyalófelének igen érzékeny pontját találta el. A Corax ezért úgy látta, hogy a kedvezményekre vonatkozó

²⁰⁷ „Egy tanú, nem tanú”.

pozícióját elősegítheti, ha (az egyébként egyáltalán nem reális, és akaratát semmiben nem tükröző) piacralépés érdemi lehetőségét felveti. Ez a tárgyalástechnikai eszköz láthatóan „bejött”, és a Bayer — abban a reményben, hogy elkerüli a Corax piacralépését - komoly árengedményeket tett.

217. A Corax-Bábolna közötti viszonytal összefüggésben előadta, hogy Corax ténylegesen is üzleti kapcsolatba lépett a Bábolnával, 2010-ben [...] millió forint értékben vásárolt tőle irtószert, miközben a Bayertől [...] millió Ft értékben koncentrátumot: a Corax beszerzésének tehát igen jelentős része, [...] %-a Bábolnától történt.²⁰⁸

218. Végül jelzi, hogy még abban a nem várt esetben, ha, a Versenytanács megállapíthatónak tartaná, hogy a felek megállapodtak abban, hogy a kérdéses időszakban a Corax kizárólag a Bayertől vásároljon szúnyogirtó anyagot, előadja, hogy az ilyen eladói kizárólagosság a versenyjogi szempontból jól ismert a forgalmazói kapcsolatokban, mint ún. vertikális, korlátozás. Az ilyen vertikális korlátozás semmiképpen nem tekinthető célja szerinti (tehát valamiféle súlyos, vagy kökemény) versenykorlátozásnak. Pont ellenkezőleg: az egyik tipikus olyan kikötés, amely a vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alóli mentesítéséről szóló 205/2011. (X. 7.) Korm. rendelet (illetve annak a kérdéses megállapodás Megkötésekor hatályos megfelelője) alapján minden további nélkül csoportos mentesülésben, vagy egyedi mentesítésben részesülhet.

A Corax-Farmmix megállapodással kapcsolatban

219. Nem vitatja, hogy a megállapodás létrejött, azonban álláspontja szerint az nem jogsértő. Egyrészt kijelenti, hogy a kérdéses megállapodás megkötésével a vállalkozás semmilyen szempontból nem szándékozta a verseny korlátozását, ilyen irányú bizonyíték nem is áll a Versenytanács rendelkezésére. Épp ellenkezőleg: a Corax éppen hogy ezen megállapodás segítségével tette lehetővé a versenytársa részére az érdemi versenyben történő részvételt. Lényeges ugyanis, hogy — amint azt az előzetes álláspont is megállapítja - a Corax megvásárolta a Bayer, Farmmix által is alapanyagként használt teljes szúnyogirtó koncentrátum készletét. A Corax tehát a megállapodás révén a koncentrátumot (alapanyagot) biztosította egy szúnyog irtószerek forgalmazásában érdekelt versenytársa részére, méghozzá kedvező („rendkívüli”) áron. A felróható szándék hiányát — és a megállapodás egyedi, kiegészítő jellegét - támasztja alá az is, hogy a felek azt csak egyetlen évre kötötték meg, a további években ilyen megállapodás megkötésére soha nem került sor.

220. Másrészt hangsúlyozza, hogy a kérdéses megállapodásban foglalt, a törzsvevőkre vonatkozó kikötés közgazdaságilag eleve nem is volt alkalmas a piaci verseny bármiféle érdemi befolyásolásra, azaz a fent már idézett versenyjogi joggyakorlat alapján nem lehet jogsértő, hiszen legfeljebb jelentéktelen mértékben korlátozta a versenyt. Ennek oka, hogy a Corax a kérdéses megállapodás megkötésének idejére (2010. április 16.) már aláírta a megállapodásban említett „törzsvevőkkel” a szúnyogirtóanyag értékesítésére vonatkozó egész éves megállapodásait (az egyik esetében az érdemi megegyezés megszületett, csak az aláírás történt adminisztratív okokból pár nappal később, április 21-én): így ezen „törzsvevők” Farmmix általi valamiféle utólagos megkeresése, vagy éppen a vevők felek között előzetes „felosztása” egyáltalán nem is lett volna életszerű. Ezt egyébként az is alátámasztja, hogy a tényleges piaci

²⁰⁸ Vj/73-89/2011.

helyzet úgy alakult, hogy a „törzsvevőkkel” kötött szerződésekben kialakult ár jóval kedvezőbb volt, mint amelyekkel a Farmmix később — a Corax által a Farmmix részére eladott alapanyag felhasználásával előállított szúnyogirtószerrel — megjelent a piacon. Ennek alátámasztására E/4. sz. alatt csatolta szerződéseket.

A szúnyoggyérítő vállalkozások közötti megállapodásokkal kapcsolatban

221. A Corax ennek kapcsán leszögezi, hogy 2010-ben, Szigetszentmiklóson valóban találkozott Lőrincz Árpád és Gergely Gábor (oly módon, hogy a találkozón Szabó Péter is ott volt), Ugyancsak nem vitatja, hogy a találkozón megállapodás született a felek között, de nem másról, mint a két fél közötti ellenséges, feszültségekkel teli személyes és jogi helyzet normalizálásáról. A megállapodás tartalma szerint tehát nem irányult másra, mint a folyamatban lévő jogi eljárások lezárására, egymás piaci hírneve rombolásának megszüntetésére, a környezetbarát technológiák (vizes oldószerű irtószer, biológiai irtás) elterjesztésében való közreműködésre, illetőleg a felek közötti személyes jellegű nézeteltérések rendezésére.

222. Ezt támasztja alá az is, hogy a két fél között — bár az érdemi verseny minden tekintetben fennmaradt - a nyilvános háborúk megszűntek, és a különféle elmérgesedett vitás pontok — így különösen a Közbeszerzési Döntőbizottság előtti jogviták - lezárultak. Az egyezség tehát a verseny érdemi dimenzióit — értékesítést, árakat, mennyiségeket, ügyfeleket, stb. semmilyen tekintetben nem érintette. Mindezek alapján Lőrincz Árpád és Gergely Gábor közötti találkozó/egyezség versenyjogilag semlegesnek tekinthető, annak kapcsán a Corax versenyjogi felelőssége nem állapítható meg.

223. Az Előzetes Álláspont állításának alátámasztására – álláspontja szerint – lényegében egyetlen olyan bizonyítékra hivatkozik, amely versenyjogilag relevánsnak tekinthető, és egy állítólagos akarategység létrejöttére utalhat, nevezetesen Corax állítólagos „beismerő nyilatkozatára”, amelyet a Versenytanács valójában Lőrincz Árpád erősen ellentmondásos tanúvallomásának félreértelmezéséből vezet le. Az Előzetes Álláspont e tanúvallomást a Corax nyilatkozataként tünteti fel, annak ellenére, hogy Lőrincz Árpád meghallgatása idején már nem volt a Corax vezető tisztségviselője, és ennek megfelelően jogi lehetősége sem volt arra, hogy a Corax, mint ügyfél képviselőjében nyilatkozatot tegyen. Lőrincz Árpád eljárásjogi helyzetét tekintve tanúként került meghallgatásra, mely tény egyébként a tanúkihallgatáson készült jegyzőkönyvből is egyértelműen kitűnik. Ebből tehát következik, hogy az állítólagos jogsértést alátámasztó „ügyféli beismerő nyilatkozat” az Előzetes Álláspont megállapításával ellentétben egyáltalán nem áll rendelkezésre, mindössze egyetlen tanú vallomásának félreértelmezett szavai támasztják alá a Versenytanács koncepcióját.

224. A 2010. júniusi szigetszentmiklósi találkozón a Versenytanács által feltételezett versenykorlátozó megállapodás nem jött létre, a releváns tények mindössze egy, a felek közötti versenyjogilag semleges megbeszélés megtörténtét támasztják alá.

A Tisza-tavi tenderrel kapcsolatban

225. Nem bizonyított a Gergely Air és a Corax közötti összehangolt magatartás, mert Lőrincz Árpád a meghallgatásakor már nyugdíjas volt, továbbá nem emlékezett arra, hogy adtak-e egyáltalán ajánlatot vagy segítő ajánlatot adtak, ill. összekeveri a Tisza-tavi és a Velencei-tavi pályázatokat. Mindazonáltal, ha tett is a Tisza-tavi tenderre vonatkozó kijelentéseket, esetleg egyoldalú gesztust a Gergely Air-nak, a Corax igazgatóságának erről nem volt tudomása, ezért a

Corax felelőssége sem állapítható meg. Hozzáteszi, hogy Gáspár János a meghallgatása idején a Corax munkavállalója (gázmestere) és nem vezető tisztségviselője volt, így a Corax nevében nem tehetett nyilatkozatot.

226. Nem bizonyított továbbá az sem, hogy a Corax által beadott és a jegyzetfüzet és az abban szereplő adatok valóban Gergely Gábortól származnak-e. A védett tanúk kijelentései csupán feltételezéseket tartalmaznak.

Az első Velencei-tavi projekt

227. A két fél ellentmondó nyilatkozatot tett, Gergely Gábor szerint ugyanis nem volt olyan egyeztetés, hogy ha nem elég magas az ár, akkor visszalépnek. A jegyzetfüzeti bejegyzésből nem lehet tudni, hogy egy megvalósult vagy egy egyoldalúan tervezett megegyezésre vonatkozik. A „ha nem megy magas áron, akkor mindketten visszalépünk” nem konklúzív.

228. A naptárbejegyzések rendes gazdasági működés körébe eső operatív feljegyzések.

A második Velencei-tavi projekt

229. Az Előzetes Álláspontban felsorolt feljegyzések alkalmatlanok a bizonyításra, a védett tanú bizonytalan állítást tett. Nem bizonyított, hogy a xls. file-ban szereplő bejegyzés a Corax-tól származik. A „Gáspárt hívni, ne vegye meg Velencét” jövőre vonatkozó felhívás, versenyjogi relevanciája nincs. A „Velencét a Corax nem veszi meg” kijelentésről nem bizonyított, hogy az ajánlatok beadása előtt készült, vagy csak a védett tanú feltételezi. A „Lőrincz Árpai egyeztetni a holnapi találkozót” feljegyzésből nem lehet tudni, hogy a tervezett egyeztetésre sor került-e, eredményes volt-e, az sem bizonyított, hogy valóban sor került-e a találkozóra. Nincs bizonyíték arra, hogy az egyáltalán versenyellenes célú volt-e.

230. A fentiekkel kapcsolatban az egységes, folyamatos, komplex jogsértés nem állapítható meg, mert nem bizonyított, hogy a szigetszentmiklósi megállapodás két évre szólt, nem bizonyított az akaratgyezség, a négy, elszórtan elkövetett esetleges egyeztetésre nincs elég bizonyíték, mert nem volt megállapodás az érvényesítés módjában, nem volt összefogó szervezettség sem.

A 2010-es tiszai árvízvet követő magatartással összefüggésben

231. Az ÁNTSZ ráhatása miatt a Coraxnak nem volt autonóm mozgástere, ezért versenyjogsértés kizárt.

Jogkövetkezmények

232. Az előzetes álláspont nem tér ki részletesen arra, hogy a felsorolt bírságkiszabási körülményeket és szempontok közül melyeket és milyen súllyal kívánja beszámítani enyhítő és súlyosító körülményként. Ezért a Corax indítványozza, hogy a VT egészítse ki az előzetes álláspontját a bírság kiszabásának részletes szempontjaival.

233. Az indítvány fenntartása mellett, mind a verseny veszélyeztetettségével, mint pedig a jogsértés piaci hatásával kapcsolatban kifejti azokat a szempontokat, amelyek alapján szerinte az állítólagos jogsértések nem fenyegettek a verseny jelentős csökkenésével, vagy megszűnésével, nem módosították az érintett piacok struktúráját, a fontosabb versenydimenzióknak csak szűk szeletét érintették, mert nem kapcsolódtak sem az innováció, sem a minőségi versenyhez.

234. A jogsértés piaci hatása körében előadta, hogy cél alapon szándékozik a Versenytanács a jogsértést megállapítani, a tényleges piaci hatások bizonyítása nélkül. Hangsúlyozza, hogy a Bayer-Corax megállapodás nem járt a Bábona Bio kiszorításával.

235. A bírság kiszabásának alapjául vett releváns forgalom kiszámításakor a 2010-re nem számolható a Coraxnak releváns forgalom, mivel nem volt lehetősége saját irtószert gyártani, 2011 és 2012-re pedig a Bayertől való vásárlásának összege a releváns, amelyet a Vj/73-89/2011. sz. adatszolgáltatásában közölt a GVH-val.

236. Téves továbbá szerinte a mosonmagyaróvári tender értékének számítása is, mert csak a ténylegesen gyérített hektárszámot kellett volna alapul venni a nyertes hektárra vetített ajánlatának szorzatával.

237. A jogsértéshez való viszonyulással összefüggésben előadja, hogy a vállalkozás kifejezetten versengő magatartást tanúsított, és a kifogásolt magatartásokból számszerűsíthető előnye nem származott, és a GVH nem tárt fel olyan körülményt, amely a vállalkozás felróhatóságát alátámasztaná. Lényeges enyhítő körülmény szerinte, hogy a GVH korábban még nem marasztalta el egyetlen eljárásban sem a vállalkozást.

238. További enyhítő körülménynek kérte elismerni, hogy a jelen eljárás az ügyintézési határidőkre vonatkozó jogszabályok megsértésével aránytalanul hosszú ideje folyik.

239. A kiegészítő és módosító előzetes álláspont vonatkozásában – a fentebb ismertetett álláspontjának kiegészítéseként - előadta²⁰⁹, hogy a mosonmagyaróvári tender értékét nem a kiírás, hanem a tényleges szerződéses érték alapján kellett volna megállapítani. Hozzáteszi, hogy a Farmmix-al kötött megállapodásban a Corax kezdeményező szerepe nem állapítható meg. Hivatkozik arra a körülményre, hogy a megállapodás megkötésének időpontjában a Corax már megkötötte a szerződéseit az említett törzsvevőivel, és így nem lett volna értelme erre vonatkozóan megneemtámadási „egyezmény” kikötni a Farmmix számára.

V.2.2. Gergely Air

240. Gergely Air Kft határozott jogi álláspontja²¹⁰, hogy a terhére rótt magatartásával nem követett el semminemű az adott jogszabályi környezetben szankcionálható jogsértést. A Gergely Air Kft-t az előzetes álláspont IV/3. pontjában rögzítettek érintik. E körben, a megállapított tényállás vonatkozásában az alábbi észrevételeket terjesztette elő.

241. A Versenytanács a 121. pontban részletesen rögzíti, hogy milyen, az adott piac területi alapon történő felosztására vonatkozó igények jelentek meg, egyfelől a piaci szegmens szereplői, másfelől egyes országos hatáskörűnek nevezett szövetségek részéről. Ezen megállapítás azonban jórészt fikció!

242. A 123. pontban tényként került rögzítésre, hogy a szűnyogirtó vállalkozások közötti egyeztetések egyike a Corax és Gergely Air Kft közötti „megbékélés” létrehozása volt, s ebben tevékeny közvetítő szerepet vállalt Szabó Péter a Szemp Air Kft ügyvezetője. Ezen megállapítással szemben a feltárt bizonyítékok arra mutatnak, hogy koránt sem a két gazdasági szereplő üzleti alapú, sokkal inkább az ügyvezetők személyes jellegű kapcsolatának rendezéséről van szó, melyben Szabó Péter valóban korrekt és minden üzleti

²⁰⁹ Vj/73-442/2011.

²¹⁰ Vj/73-397/2011.

érdeket nélkülöző közvetítói szerepet vállalt, és melynek motivációját tanúvallomásában elő is adta. Meg kívánjuk jegyezni, hogy sem a nevezett gazdasági szereplők ügyvezetői, mint magánszemélyek közötti kommunikáció, sem ügyvezetői minőségükben történő tárgyalások önmagukban nem minősülnek és nem minősülhetnek versenyjogilag tilalmazott magatartásnak.

243. Téves az a megállapítás, hogy a nevezett gazdasági társaságok között a verseny megszűnt volna, csupán arról van szó, hogy az adott piacon folytatott korrekt verseny további fennmaradása mellett a képviselők tartózkodtak, több tanú által is alátámasztottan addig többször is tanúsított minősíthetetlen viselkedéstől.

244. Az nem vitatott tény, hogy Szigetszentmiklóson sor került egy egyeztetésre, azonban ezen egyeztetésen a fent taglalt személyes konfliktus feloldása mellett csupán informatív jellegű szakmai konzultáció folyt a felek között, így többek között az újonnan megjelent és még inkább környezetbarát irtási technológiák kapcsán felmerülő technikai kérdések, illetve a nevezettek által képviselt gazdasági szereplők piaci hírnevének csorbítását célzó személyes konfliktusból eredő kommunikáció egyszer és mindenkorra történő befejezése.

245. E körben a(z 1. és 2. számú) védett tanú(k) nyilatkozata semmilyen relevanciával nem bír, hiszen a találkozó megtörténtét senki nem cáfolta. Mind a (3. számú) védett tanú, mind Lőrincz Árpád nyilatkozatának akként történő értelmezése, hogy a nevezett piaci szereplők az adott piaci szegmensen történő szolgáltatást területi alapon felosztották volna, - akként „mindenki marad a saját területén”- egyfelől teljes félreértelmezése nevezett vallomásoknak, másfelől korábbi pályázati anyagokban fellelhető okirati bizonyítékokkal cáfolható tény. Sem a Corax, sem a Gergely Air Kft nem rendelkezett olyan kapacitással, mely lehetővé tette volna, hogy egymaga az ország teljes területét illetve az országban felmerülő valamennyi szúnyogirtási tevékenységet érintően szolgáltatson. Értelemszerűen, már csak a nevezett cégek bázisaira is figyelemmel, voltak olyan területek és munkák, amelyeket feltétlenül meg kívántak kapni, s voltak olyanok, melyek elvégzésére nem is pályáztak. Azonban az elnyert munkákat minden esetben szabályszerűen kiírt és lefolytatott pályázati eljárásban szerezték meg, csupán a meghívásos tenderek képeztek ez alól kivételt. Azonban a meghívásos tenderek esetében a tender kiírója soha nem befolyásoltatott egyik piaci szereplő által sem.

246. Az előzetes álláspont 141. pontjában rögzített logikai lánc, különböző egymással logikai összefüggésben közvetlenül nem álló bejegyzések kapcsán állít fel egy olyan ok-folyamatot, ami nem létezik. A Tisza-tavi tender „ármegadására” vonatkozó bejegyzésből önmagában nem következik, hogy e körben Gergely Gábor, és Lőrincz Árpád egyeztetett, mint hogy az sem, hogy a naptárbejegyzés önmagában igazolná, hogy a bejegyzésben előjegyzett esetleges találkozó ténylegesen létre is jött vagy sem.

247. A jegyzetfüzetben rögzített „Corax árak” kapcsán meg kívánja jegyezni, hogy szintén nem minősül versenyjogilag értékelendő magatartásnak a konkurencia árainak nyilvántartása, mely nyilván a pályázati eljárás jellegéből fakadóan minden esetben ismert, így mind a Gergely Air Kft ismerhette és nyilvántarthatta a Corax által korábban alkalmazott árakat, és ugyanazt megtehetette a Gergely Air Kft által alkalmazott árak vonatkozásában mind a Corax, mind bármely más adott pályázatokon résztvevő esetleges piaci szereplő. Így egy évvel később lefoglalt jegyzetfüzetben rögzített bejegyzésből kizárólag akkor következne a Versenytanács által levont következtetés, ha minden kétséget

kizáróan bizonyított tény lenne, hogy az adott árakat még a tenderbontás előtt csalárd célból, és nem azt követően információs, és statisztikai célból rögzítették.

248. A Velencei tó és környéke soha nem minősült a Gergely Air Kft területének, mint ahogy az ország egyetlen szegmensét sem tekintette egyik érintett vállalkozás sem a saját territóriumának, az azonban nehezen vitatható tény, hogy a Gergely Air Kft hosszú évek óta nem dolgozik Velencei tónál, annak ellenére, hogy ott van a telephelye és székhelye. Nyilván egy terület felosztását célzó megállapodás létrejötte esetén, a gépeit helyben tároló Gergely Air Kft erre a területre igényt formálhatott volna, ehhez képest egyetlen pályázaton sem sikerült munkát kapnia a nevezett területen.

249. A mosonmagyaróvári tender kapcsán álláspontja szerint semminemű a versenykorlátozó megállapodásra utaló bizonyítékot nem sikerült feltárni. Nehezen tudja elképzelni, hogy a Corax árképzéséről és a pályázati feltételek kialakításáról annak gázmesterével kellett volna egyeztetnie bárkinek is. Az kétséget kizáróan előfordult, hogy Gergely Úr nem túl elegánsan megkísérelt információkat kiszedni konkurencia érdekkörében eljáró alkalmazottaktól, de ez Gáspár Úr esetében hiábavaló próbálkozásnak bizonyult.

250. A 2. Velencei-tavi projekt kapcsán hangsúlyozza, hogy a különböző naptárbejegyzések sajátos és prekonceptiózus logika szerint történő összefűzése nem minősül olyan bizonyosságnak, mely alkalmazhatóvá tenné a Versenytanács által felállított tényállás alapján alkalmazni kívánt joghátrányt.

251. A sárospataki projekt kapcsán előadja, hogy az adott piaci szereplők bármelyike egy adott tenderen nem szerepel, és nem pályázik, nem jogsértő. Álláspontja szerint nincs egyetlen olyan piaci szereplő sem, amely minden kiírt pályázaton részt vesz.

V.2.3. Komplex Air

252. A sárospataki tenderrel kapcsolatban előadja, hogy ezen munkálatok elvégzésére nem volt tender vagy pályázat kiírás, hanem az önkormányzat saját hatáskörében eldöntve megkereste a környékben szúnyogirtó tevékenységet végző vállalkozásokat ajánlatbekérés céljából. Ismeretei szerint a megkeresett gazdasági társaságok között nem szerepelt a Gergely Air.

253. Baranyai Istvánná gázmesterre vonatkozóan megjegyzi, hogy a különböző pályázatok kialakítása során természetesen fontos szerepe van, mivel az árajánlat kialakításakor szakmailag ő tudja meghatározni a vegyszerek típusát, felhasználható mennyiségét, a szükséges munkafolyamatokat, biztonsági előírásokat stb. Határozottan kijelenti, hogy nevezett személy soha senkivel nem folytatott semmilyen olyan egyeztető megbeszélést, amelynek alapján a Komplex Air Kft. döntést hozhatott volna bármilyen munkával kapcsolatosan.

254. A fentieket is figyelembe véve a Gergely Air Kft. ügyintézés során használt jegyzetfüzetében lévő márciusi „Komplex Air Kft. Kozák Sárospatak. Baranyai Istvánné egyeztetni vele {telefonszám}" bejegyzés nem bír semmilyen bizonyító erővel, mivel a pályázat a bejegyzést követően később került kiírásra. Összegezve az előzőekben felsoroltakat tényként megállapítható, hogy a Gergely Air Kft. a sárospataki tendereken soha nem vett részt, őket az

önkormányzat ajánlattételre vonatkozóan soha nem kereste meg, így a Komplex Air Kft. a terhére megállapított jogsértő cselekményt nem követhette el.

255. A 2010.-es tiszai árvíz utáni szúnyoggyérítési projekttel kapcsolatos egyeztetésben való érintettségüket nem ismeri el. A hivatkozott ügyben állami megrendelés történt (ANTSZ), ahol kifejezetten a megrendelő képviselője által meghatározott feltételek szerint jártunk el, így kizártnak tartja, hogy bármilyen törvénytörtés történhetett volna.

V.2.4. Szemp Air

256. A 2014. szeptember 3-i beadványában²¹¹ a 2010. június 3-i szigetszentmiklósi találkozóval kapcsolat előadta, hogy a 2010. június 3-i találkozásnak volt jogszerű célja. Szabó Péter szándéka szerint egyrészt a két ügyvezető közötti elmérgesedett személyes viszonyt próbálta emberileg elviselhető mederbe terelni azért, hogy a versenytársak közötti elkerülhetetlen találkozások (pl. tenderbontás, konferencia) ne ezen két személy személyeskedő vitájától legyenek hangosak. Emellett Szabó Péter azt is meg akarta tudni, hogy az olajbázisú vegyszerek fő viszonteladójának számító Corax, illetve a vízbázisú vegyszerekre specializálódott Gergely Air milyen viszonteladási árakat tudnának nyújtani a Szemp Air számára.

257. A tanúvallomásokból jól látható, hogy Lőrincz Árpád és Gergely Gábor személyes viszonya rendkívül elmérgesedett, Lőrincz Árpád szerint az ő és Gergely Gábor kapcsolatában „igazából személyes gyűlölet is volt már”. A 2013. szeptember 16-án meghallgatott védett tanú vallomásából kiderül, hogy „utálta egymást a Gergely Air és a Corax”, és hogy ez a viszony 2009-2010 körül javult meg valamennyire. Az „utálat” szó használata azt mutatja, hogy a tanú itt nem üzleti rivalizálásra, hanem személyes ellentétre, ellenszenvre utal. A védett tanú utalt arra is, hogy Gergely Gábor és Lőrincz Árpád egymás társaságát olyannyira kerülték, hogy a korábbi években szakmai konferenciákon „*ha az egyik bejött, a másik kiment.*”

258. Előadta és példákkal is alátámasztotta, hogy a két ügyvezető közötti személyes gyűlölet egymás rendszeres és alaptalan feljelentgetésében, egymásra „kígyót-békát kiabálásban” nyilvánult meg (ANTSZ, légügyi hatóság, önkormányzatok előtti példátlan viselkedés a két ügyvezető között), amely már olyan szintet ért el, hogy az iparágban is zavaró tényezővé vált. A kölcsönös vádaskodásokba és feljelentésekbe torkollott személyes vita az önkormányzatok tendereztetési gyakorlatát is befolyásolta. Tudomásuk szerint több önkormányzat amiatt tért át az éves tenderekről a hosszabb idejű, jellemzően öt éves szerződésekre, mert megelégtéltek, hogy a közbeszerzési eljárásokat folyamatosan a két ügyvezető ellenségeskedése terheli, a közbeszerzési eljárások ritkításával pedig az ilyen konfliktushelyzetek is ritkábbá válhattak.

259. Szabó Péter törekvése, amelyet a tanúvallomások „békítő szerepként” említenek, kizárólag arra irányult, hogy az elmérgesedett, az iparág számára is zavaró személyes viszonyt emberileg elviselhető mederbe terelje azért, hogy a versenytársak közötti elkerülhetetlen találkozásokat (pl. tenderbontás, konferencia) ne a személyeskedő viták uralják.

260. A 2010. június 3-i találkozón Szabó Péter másik célja az volt, hogy megtudja, a Corax, illetve a Gergely Air, milyen viszonteladási árakat tudnának nyújtani a Szemp

²¹¹ Vj/73-385/2011.

Airnek a K-Othrin olaj bázisú, illetve az Aqua K-Othrin víz bázisú vegyszerre. Szabó Péter tanúvallomásában is elmondta: „[általános] politikája, hogy mindig két beszerzési forrást alkalmaz, hogy ne legyen kiszolgáltatva a beszállítónak.”

261. A Szemp Air beadványában hivatkozik a Vj/96/2010. ügy 342-348. pontjaiban leírt két feltételre, amelyben az eljáró versenytanács - az Elsőfokú Bíróság *Treuhand* ügyben²¹² hozott döntésére támaszkodva – kifejtette annak feltételeit, hogy mikor merülhet fel egy vállalkozásnak a jogsértő versenykorlátozó megállapodásban résztvevő felekkel együttes felelőssége akkor is, ha a vállalkozás az ilyen megállapodásnak maga nem részese, de megállapítható, hogy a vállalkozás aktívan és szándékosan közreműködött a más vállalkozások között létrejött megállapodásban. A Versenytanács (az EU-s precedensre támaszkodva) azt is kimondta, hogy a felelősség az ilyen támogatói szerep esetén kizárólag akkor állapítható meg, ha az alábbi két feltétel együttesen fennáll:

(i) objektív feltétel: az érintett vállalkozásnak hozzá kell járulnia - akár feltételhez kötött, járulékos vagy passzív módon (pl. hallgatólagos jóváhagyással) - a kartell végrehajtásához, és

(ii) szubjektív feltétel: a vállalkozás saját magatartásával hozzá kívánt járulni az összes résztvevő által követett közös célokhoz, és tudomása volt a más vállalkozások által ugyanezen célok követése érdekében tervezett vagy végrehajtott tényleges magatartásokról, vagy azokat ésszerűen előre láthatta, és kész volt vállalni annak a kockázatát.

262. Álláspontja szerint az objektív feltétel hiánya áll fenn, mivel Szabó Péter a meghallgatásán azt állította, hogy nem tudott a Corax és a Gergely Air közötti területfelosztó megállapodásról, nem vett részt olyan találkozón, amelyek a „füle hallatára” megállapodtak volna. Szabó Péter azt sem ismerte el, hogy a találkozót a Corax és a Gergely Air által diktált túlzottan alacsony árakra tekintettel javasolta volna, valamint hogy a Corax és a Gergely Air vállalási ára zavarhatta volna a Szemp Air piaci magatartását.

263. Álláspontja szerint Gergely Gábor azon tanúvallomása, hogy „Szabó Péter valóban segített normalizálni a viszonyt” egyáltalán nem következik, hogy a viszony „normalizálása” valamely piacfelosztó magatartás támogatását jelentené.

264. Továbbá, állítása szerint Lőrincz Árpád tanúvallomásában kiemelte, hogy „*hallgatólagos megállapodás volt Gergely úr és a Corax között.*” Ezen nyilatkozat összeegyeztethetetlen a Versenytanács azon következtetésével, hogy a megállapodás a 2010. június 3-i megállapodás alkalmával, a Szemp Air közvetítésével jött volna létre. Hallgatólagos megállapodásról ugyanis a Szemp Air nem szerezhette tudomást, annak létrejöttét nem is segíthette, ez fogalmilag kizárt.

265. A Szemp Air nem állítja, hogy terület alapú egyeztetések folytak a Corax és a Gergely Air részvételével 2010. június 12-én az ÁNTSZ által összehívott megbeszélésen. Sokkal valószínűbb azt feltételezni, hogy, ha volt bármilyen megállapodás a Corax és a Gergely Air között, az leginkább az ÁNTSZ megbeszélésen vagy annak hatására alakulhatott ki a felekben, hiszen ennek témája és eredménye kifejezetten a munkálatok területi alapú felosztása volt. Ez a

²¹² AC-Treuhand AG vs. Európai Közösségek Bizottsága, T-99/04.

feltételezés jól összeegyeztethető Lőrincz Árpádnak a tanúvallomása során tett azon kijelentésével, hogy a területi felosztás egyfajta „hallgatóságos megállapodáson” alapult. Valószínűbb tehát azt feltételezni, hogy az ANT SZ megbeszélésen kialakult elveket tartották fenn a résztvevő felek hallgatóságos megállapodásukkal (ha volt ilyen). Ezen a megbeszélésen Szabó Péter nem volt jelen, arra meghívást sem kapott.

266. Lőrincz Árpád tanúvallomásában egy 2010. április 12-i operatív értekezletre, illetve az arról készült jegyzőkönyvre hivatkozott, amelynek tanúsága szerint a Corax és a Gergely Air már ekkor (azaz a június 3-i találkozót két hónappal megelőzően) együttműködtek. Ez azt jelenti, hogy nem volt szükség Szabó Péter közreműködésére ahhoz, hogy a felek bizonyos kérdésekben együttműködjenek, azaz az üzleti együttműködés feltételei egyértelműen megvoltak már tárgyév áprilisában, anélkül hogy abban a Szemp Air-nek bármilyen szerepe lett volna. Az ANT SZ tenderhez hasonlóan, ezen együttműködés is táptalaja lehetett a felek közötti „hallgatóságos megállapodásnak” (ha valóban történt ilyen).

267. Nem bizonyított az sem, hogy további találkozókra került volna sor a 2010. június 3-i találkozót követően. A GVH a 2010. novemberi találkozó létét csupán egy naplóbejegyzésre alapozza, amely állítólag Gergely Gábor utasítására került feljegyzésre. Az érintettek és más tanúk sem erősítették meg, hogy a találkozóra valóban sor került volna, és erre irati bizonyítékot sem hoz fel a GVH.

268. A fentiek alapján a Szemp Air álláspontja szerint a Treuhand ügyel kapcsolatban megfogalmazott objektív feltétel nem teljesül. Ugyanakkor szerinte a szubjektív feltétel sem teljesül, mivel valószínűtlen, hogy egy vállalkozás két másik versenytárs versenyzővel megállapodásában úgy vállaljon közvetítői szerepet, hogy maga nem válik ténylegesen a megállapodás hasznélvezőjévé, részesévé. Egy ilyen feltételezett megállapodás ugyanis nemcsak a fogyasztókat, hanem az abban részt nem vevő, jogszerűen működő vállalkozásokat is károsítja, piaci helyzetüket rontja. Minden vállalkozás ellenérdekelt abban, hogy versenytársai összejátsszanak. Ha ugyanis még sincs effajta megállapodás a két érintett cég között, az erős árverseny eredményeképp valószínű, hogy az egyik vagy mindkét fél meggyengül, amikor is a Szemp Air stabilabban működhetne a piacon. Sőt, a gyengébbik versenytárs (jelen helyzetben a Gergely Air) esetleges csődbe jutásával kiesne egy fontos versenytárs a piacról, amely éppen a Szemp Air piaci részesedésének potenciális növekedését eredményezhetné.

269. A Szemp Air nem lehetett továbbá közreműködőként egy jogsértő megállapodás részese, ha maga is csak ugyanúgy értesült az esetleges piacfelosztásról, mint a piac többi szereplője, amint azt a Versenytanács megállapítja: *„a két fél közötti viszony rendeződése nyilvánvaló volt a piac szereplői számára, így a Szemp Air is tisztában kellett, hogy legyen azzal, hogy az általa kezdeményezett egyeztetésen a két fél valamilyen kiegyezésre jutott.”* (Előzetes álláspont, 239. pont)

270. Előadja továbbá, hogy a Szemp Air esetében akár egy jelképes összegű bírság kiszabása is a cég ellehetetlenülését eredményezné. Különösen méltánytalan lenne ez egy olyan magatartás folyományaként, amely a Versenytanács által is elismerten csekély jelentőségű, illetve versenyjogi megítélésben is újszerű.

271. A Szemp Air, a 2014. szeptember 24-én benyújtott újabb beadványában²¹³ hangsúlyozza, hogy a 2010. június 3-i találkozóra a résztvevők teljesen más motivációkkal érkeztek a találkozóra. Gergely Gábor szándéka „a vízbázisú hatóanyagra való átállás technikai, piaci, gazdasági körülményei[nek]”²¹⁴ megvitatása, míg Lőrincz Árpád motivációi a zavaros tanúvallomásából nem ismerhetők meg²¹⁵, de ennek nincs is jelentősége, hiszen a megbeszélés másik két résztvevője nyilvánvalóan nem kívánt versenyszéktörő megállapodásról tárgyalni.

272. Előadja továbbá, hogy Gergely Gábor tanúvallomásában elmondta, hogy „2009-2011-ben nem volt áregyeztetés, csak arról egyeztetünk, hogy próbálunk megmaradni a saját területeinken, mert a terület ismerete nagyon fontos”.

273. A versenytanácsi tárgyalást követően egyértelműen bebizonyosodott számára, hogy a Versenytanács a Szemp Airrel szemben a jogsértés megállapítását egyetlen tanú, Lőrincz Árpád tanúvallomására kívánja alapozni.

274. Álláspontja szerint az egységes és folyamatos jogsértés megállapításának feltételei nem állnak fenn.

275. A bírság kiszabásának konkrét szempontjainak elmulasztása miatt szerinte is az Előzetes álláspont kiegészítésének lenne helye, illetve kéri, hogy a Versenytanács a Corax által előadott enyhítő körülményeket a Szemp Airre vonatkozóan is vegye figyelembe.

V.2.5. Farmmix

276. Az előzetes álláspontban megállapított, rá vonatkozó ténymegállapításokat (az eljárás alá vontak bemutatása 46-50. pont és a Corax és Farmmix közötti megállapodás 112-120. pont) elfogadja és az ott tett megállapításokat ténszerűnek és a vizsgálat során feltárt egyéb bizonyítékokkal egyezőnek tekinti.²¹⁶

277. A Corax és Farmmix közötti megállapodás értékelésére vonatkozó előzetes állásponttal (226-230. és 265. pont) azonban túlnyomó részben nem ért egyet. Az előzetes álláspont szerint a Corax-szal kötött megállapodás célja részükről is a szúnyogirtó-szerek piacának felosztása volt (228. pont). Szerinte a szerződés megkötésekor azonban ilyen cél nem vezette (a szerződés 3 pontjából 2 növényvédő szer témakört érint). Az előzetes álláspontban megjelölt egyéb piaci szereplők közötti megállapodásról társaságunknak semmilyen információja nem volt, így ahhoz kapcsolódóan nem volt célja az, hogy az ezzel kapcsolatos piacot felossza, hiszen az erre vonatkozó megállapodáshoz - álláspontunk szerint - akarategységre van szükség, amely a részünkről nem állt fenn.

278. A feltárt tényállás mellett hiányolja a szerepe megítélésénél annak kimondását, hogy a társaság az alapanyag beszerzése kapcsán kényszerhelyzetbe került 2010. tavaszára, azzal, hogy a Delta ULV márkanévű saját irtószerünk alapanyag-beszerzése megnehezült illetve belföldön gyakorlatilag csak a Corax-tól volt beszerezhető. Ezt a gazdasági

²¹³ Vj/73-404/2011.

²¹⁴ Ld. a 2014. szeptember 10-én tartott tárgyaláson tett nyilatkozatát, Vj/73-388/2011.

²¹⁵ Ebben a tekintetben osztja a Corax fentebb leírt véleményét, miszerint „Lőrincz Árpád tanúvallomása ellentmondásos, összekeveri az időben elkülönülő eseményeket, valamint a saját vízióját a valósággal.”

²¹⁶ Vj/73-367/2011.

kényszerhelyzetet támasztja alá a Corax képviselőjének (értsd: Lőrincz Árpád) nyilatkozata, amely szerint a szerződési kikötés az ő feltételük volt, másrészt figyelembe véve az egyéb időszakokra vonatkozó alapanyag beszerzéssel kapcsolatos megállapításokat is, ezek alátámasztják azt, hogy a Farmmix különböző időszakokban más-más cégtől szerezte be a szükséges alapanyagot.

279. A magatartás értékelésénél az is kimaradt az előzetes álláspontból, hogy társaságunk nem ezen megállapodás alapján járt el, mert nem tagadta meg az érintett piaci szereplők kiszolgálását, azok vagy nem keresték cégünket, illetve az egy cégtől történő megkeresés esetén pedig a kedvezőtlen ár okozta az üzletkötés hiányát. Ennek megfelelően a piaci szereplők tőlük történő elzárására vonatkozó megállapítás - álláspontja szerint – megalapozatlan.

280. Abban az esetben, ha a Versenytanács - véleményünkkel és érveinkkel szemben - mégis arra az álláspontra helyezkedik, hogy a megállapodással megsértették a Tpvt 11. § (2) bekezdésének d) pontjában megfogalmazott tilalmat akkor a jogsértés megállapítását bírság kiszabása nélkül tartaná megalapozottnak és méltányosnak gazdasági társaságunkkal szemben, hiszen az ügy fő tárgya tekintetében semmilyen szerepet nem játszottak, míg a kifogásolt megállapodás-rész elfogadására pedig gazdasági kényszerhelyzetben került sor részükről.

V.2.6. Bayer

281. A Bayer Hungária, a BCS (jelen határozatban: Bayer CropScience) és a BPL (Bayer Sp z o.o.) meglátása szerint²¹⁷ a Versenytanács Előzetes Álláspontjában előírányzott bírság a BCS és a BPL vállalkozásokkal szemben nem kapcsolódik semmilyen, a BCS és a BPL általi a magyarországi piacon folytatott gazdasági tevékenységhez, hanem a kizárólag a Bayer Hungária piaci magatartásához.

282. Mivel a) a BCS és BPL nincsenek jelen Magyarországon, és b) egy egyszerű munkajogi jogviszony nem minősül Magyarországra kiterjedő hatású piaci magatartásnak, így nem igazolja a Tpvt. hatályának kiterjesztését a BPL-re és a BCS-re; valamint c) Davies és Moissioner urak a Bayer Hungária javára tevékenykedtek, álláspontja szerint ezért a Tpvt. 1. § (1) értelmében nem esnek a Tpvt. hatálya alá.

283. E vonatkozásban felhívja a figyelmet arra a körülményre, hogy Davies úr munkaviszonya a BCS-nél és Moissonier úr munkaviszonya a BPL-nél kizárólag a Bayer csoporton belüli szervezeti-technikai és munkajogi kérdésnek minősül. Gerő Judit jelentési kötelezettsége évente változott a BCS-ről a BPL-re, majd a Bayer Hungáriára. Tehát munkájának nem volt üzleti (hanem csak szakmai) kapcsolata a BCS-szel és a BPL-lel. Az, hogy Gerő Judit olyan személyeknek jelentett, akik formailag a BCS vagy a BPL alkalmazásában álltak, nem elégséges ahhoz, hogy a BCS-t és a BPL-t egy olyan piacon történt jogsértéshez kapcsolja, amelyen egyikük sincs gazdaságilag (értékesítéssel, marketinggel stb.) jelen.

284. Davies és Moissioner urak cselekményei azért sem köthetőek álláspontja szerint a BCS-hez és a BPL-hez, mert tevékenységeiket nem munkáltatójuk javára, hanem a Bayer Hungária

²¹⁷ Vj/73-379/2011.

érdekében fejtették ki. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egy versenykorlátozó megállapodás létrejöttének megállapításánál a tartalmat kell vizsgálni, nem pedig a formai vagy technikai körülményeket. A megállapodáshoz szükséges a gazdasági szereplők részéről közös akarat valamely meghatározott magatartás vagy intézkedés elfogadására. Jelen ügyben világos, hogy a vállalkozások, amelyek egy bizonyos magatartás tanúsításában megállapodtak, a Bayer Hungária és a Corax voltak, amíg a BCS és a BPL nem állapodtak meg semmiben. Davies és Moissonier urak a Bayer Hungária javára jártak el, és az általuk kötött megállapodások a Bayer Hungáriát „kötelezték”, nem pedig a BCS-t vagy a BPL-t.

285. A Bayer a kiegészítő és módosított előzetes álláspontra adott válaszában²¹⁸ kifejtette, hogy nem szükséges a Bírságközlemény 39. pontjának alkalmazása az alábbi okok miatt:

- önmagában az a tény, hogy a Bayer egy nagyobb vállalatcsoport tagja, nem teszi valószínűbbé, hogy megsértik a versenyjogot, sőt az ilyen vállalkozások általában több erőfeszítéseket tesznek a versenyjogi megfelelés érdekében; a GVH előtt is ismert, hogy a Bayer komoly erőfeszítéseket tesz e téren, *miután jelen ügy napvilágra került*;
- a Bírságközlemény 40. pontja arra utal, hogy a 39. pont rendelkezését arra az esetre illesztették be, ha a vállalkozáscsoporton belül a bírság megfizetés elkerülése érdekében szerkezeti átalakítást hajtottak végre, amiről a Bayer esetében nincs szó;
- egy engedelkenységi kérelmező bírságának növelése ellentétes az engedelkenységi kérelmek benyújtásának ösztönzésével kapcsolatos jogalkotói szándékkal; a törvény indoklása szerint *az engedelkenységi politika csak akkor lehet eredményes, ha a vállalkozások biztosak lehetnek abban, hogy a kérelem eredményeképpen a bírságot tényleg csökkentik*; a Bayer előtt nem ismert olyan ügy, amelyben egy engedelkenységi kérelmet benyújtó vállalkozás bírságát az elrettentő hatás érdekében növelték volna;
- a Bizottság a vitarendezési (settlement) eljárásokról szóló közleménye²¹⁹ 32. szakasza értelmében amennyiben a Bizottság úgy dönt, hogy a vitarendezésért „megjutalmazza” valamelyik felet, a bírságnak az elrettentő hatás érdekében alkalmazott speciális növelése nem haladhatja meg a kétszeres szorzót;
- a Bayer nem egyszerűen csak beismert egy már bebizonyított cselekményt, hanem szorosán együttműködött a GVH-val a vizsgálat során és olyan bizonyítékokat szolgáltatott, amelyekre a GVH erősen támaszkodott; ezt mutatja, hogy a Bayer-Corax közti megállapodásokkal kapcsolatban az előzetes álláspont szinte kizárólag a Bayer engedelkenységi kérelmében benyújtott bizonyítékokra hivatkozik (beleértve a kiegészítő és módosító előzetes álláspontot is);
- ha Sylvain Moissonier és Austin Davies nem működtek volna együtt a Bayer Hungáriával, akkor a Bayer UK és a Bayer PL szerepe a jogsértéssel kapcsolatban fel sem merült volna; ebből következően ez a kérdés csak a jogsértés megállapíthatóságával kapcsolatban értékelhető, nem pedig a két Bayer tagvállalattal kapcsolatos szankciókkal összefüggésben;

²¹⁸ Vj/73-440/2011.

²¹⁹ A Bizottság közleménye az 1/2003/EK tanácsi rendelet 7. és 23. cikke szerint kartellügyekben hozott határozatok elfogadása érdekében folytatott vitarendezési eljárások lefolytatásáról (EGT-vonatkozású szöveg) (2008/C 167/01)

- a Bayerre kiszabandó bírság mértéke nem függhet a Corax méretétől.

286. A Bayer álláspontja szerint a fentiek miatt nem csak szükségtelen a bírság emelése jelen ügyben, hanem vitatható az a mód is, ahogyan a Versenytanács az emelés mértékét kiszámítani tervezi, amely nem alapul jogszabályon vagy közleményen, és ésszerűtlen.

V.3. Az új előzetes álláspontra tett észrevételek

V.3.1. Bayer²²⁰

287. Az új előzetes álláspont által kilátásban helyezett engedékenységi keretében adható bírságmérséklés csökkentésének kilátásba helyezésével kapcsolatban előadta, hogy a Tpv. a bírság engedékenységi politika keretében történő mérséklésének feltételeként a következőt írja elő: „... a vállalkozás a jogsértésre vonatkozó olyan bizonyítékot szolgáltat a GVH-nak, amely jelentős többletértéket képvisel a bizonyíték szolgáltatásának időpontjában a GVH rendelkezésére álló bizonyítékokhoz képest.” E feltételnek a Bayer eleget tett. Álláspontja szerint az engedékenységi politika a tények felfedésére és bizonyítékok szolgáltatására irányul, nem pedig a GVH jogi értékelésének elfogadására. Erre tekintettel a BCS és a BPL vonatkozásában pusztán arra tekintettel, hogy azok vitatták a GVH tényállással kapcsolatos jogi értékelését nem alkalmazhat kisebb bírságcsökkentést.

288. Álláspontja szerint a BCS és a BPL külön-külön bírságolása nincs összhangban az Európai Bíróság és az Európai Bizottság gyakorlatával. E fórumok gyakorlata szerint a döntés címzettje egy vállalkozás lenne (T-11/89. sz. ügy, valamint a T-109/02. sz. ügy és COMP 36212 sz. 2010. június 23-i Bizottsági Határozat Bolloréra vonatkozó részében), vagy egyetemleges felelősség terhelné a BCS-t és a BPL-t a Bayer Hungáriára kirótt bírságért (COMP 39129 sz. 2009. október 7-i Bizottsági Határozat Hitachi Ltd-re és Hitachi Europe Ltd-re vonatkozó részében).

289. Álláspontja szerint nem megalapozott az új előzetes álláspont azon kitétele, amely új súlyosbító körülményt nevezett meg, mégpedig azt, hogy a Bayer és a Corax közötti megállapodást a Bayer „igazgatói” hozták létre. Szemben a GVH állításával, Austin Davies és Sylvain Moissonnier nem voltak a BCS, illetőleg a BPL igazgatói. Ennek bizonyítására benyújtja a BCS és a BPL erre vonatkozó nyilatkozatait. Hozzáteszi, nem ismer olyan esetjogi döntést sem (sem hazait, sem európai), amelyben a versenykorlátozó tárgyalásokat lefolytató személy beosztását súlyosbító körülményként értékelték volna, noha sok versenykorlátozó megállapodást a vállalkozás tényleges igazgatói kötnek meg.

V.3.2. Corax²²¹

290. Az Új Előzetes Álláspont egyetlen elemében sem vizsgálja a piacra lépés jogi, időbeli és anyagi feltételeit, ennek hiányában pedig a Társaság versenyjogi felelősségének megállapítására nem kerülhet sor²²². Tekintettel erre, a Corax a kifogásolt megállapodás megkötésekor nem volt a Bayer versenytársa. Emiatt a Társaság horizontális versenykorlátozó megállapodás

²²⁰ Vj/73-479/2011.

²²¹ A korábban benyújtott beadványokban már kifejtett és itt megismételt érveléseket nem feltétlenül jeleníti meg ehelyen az eljáró versenytanács.

²²² Vj/73-487/2011.

megkötéséért versenyjogi felelősségre semmiképpen sem vonható, magatartása legfeljebb vertikális keretben lehetne értékelhető (ez utóbbi esetben az nem minősülne jogsértőnek), ezt azonban a Versenytanács jelen ügyben nem tette meg.

291. A Bayer és a Corax közötti megállapodás — még ha feltételeznénk is, hogy az értékelhető horizontális keretben (amit határozottan vitat) — nem esik a Tpv. 11. §-ában foglalt tilalom hatálya alá, ugyanis a piacra lépés reális gyakorlati lehetősége hiányában az nyilvánvalóan nem tekinthető a felek valós akarata leképeződésének. Ennek oka, hogy a Társaság nem szándékozhatott olyan magatartást tanúsítani, amire gazdasági / piaci szempontból objektíve nem is lett volna képes. Hivatkozik a Vj/102/2004. sz. ügyben hozott döntésre, amelyben a Versenytanács kimondta, hogy „[a]z egyeztetés, illetve megállapodás szándékára vonatkozó megbeszélés csak abban az esetben minősül tartalmától függetlenül jogsértőnek, ha ez a szándék mindkét fél részéről megfelelő komolyságúnak, a megállapodásra, illetve az információcserére irányuló valódi célnak minősíthető.”

292. A Gergely Air és a Corax közötti tárgyalásokra vonatkozóan az új előzetes álláspont kizárólag Lőrincz Árpád vallomására és Gergely Gábor naplóbejegyzéseire támaszkodik. A mosonmagyaróvári tender esetében azonban ezek az iratok nem tartalmaznak olyan tényt vagy utalást, ami alapján egy versenykorlátozó megállapodás létrejötte megállapítható lehetne. Még Lőrincz Árpád — a Társaságra nézve egyebekben terhelő tanúvallomásában — is egyértelműen kijelentette, hogy a mosonmagyaróvári tenderrel kapcsolatos megállapodásról nem volt tudomása, ilyenben nem vett részt, ugyanakkor azt is egyértelműen kijelenti, hogy csak ő tárgyalhatott bármilyen együttműködésről. A Gergely Air ügyvezetőjének naptára is csupán annyit rögzít, hogy a Gergely Air részéről tervezve volt valamilyen, a Társasággal folytatott áregyeztetés, az azonban nem derül ki belőle, hogy (i) az egyeztetésre ténylegesen sor került-e, és (ii) az milyen árra vonatkozott volna. Tekintettel arra, hogy a Társaság szűnyogirtó szer is értékesít / értékesíthet a Gergely-Air részére, a vonatkozó naptárbejegyzés ésszerű magyarázata, hogy a felek ezen szűnyogirtó szer áráról tárgyaltak volna. Ebben a tekintetben a kétséget kizáró bizonyítás terhe a Versenytanács vállán nyugszik, ennek hiányában pedig jogsértés a mosonmagyaróvári tenderrel összefüggésben nem állapítható meg.

293. Az új előzetes álláspont 533-537. pontjai a Corax-Farmmix megállapodás állítólagos jogsértésének piaci hatása kapcsán a „potenciális versenyhatás lehetőségét” a Társaság hátrányára kívánja figyelembe venni. Ennek kapcsán elsőként az 1/2012-es Bírágközlemény 25. pontjára hivatkozik, amely alapján a „jogsértés GVH által valószínűsített hatását is értékeli a GVH, értelemszerűen kisebb súllyal”. Erre vonatkozóan mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a versenyjog büntetőjogias jellegére is tekintettel bármely állítólagos versenyhatás valószínűsítése kapcsán alkotmányos keretek között bizonyosan nem lehet megfelelőnek tekinteni a versenyhatások vélelmezését, vagy arra vonatkozó bizonyítatlan feltételezéseket, spekulációkat. Márpedig jelen ügyben a potenciális versenyhatások bekövetkezésének lehetőségére semmilyen tény nem utal, sőt, épen ellenkezőleg: a Farmmix nyilatkozata egyértelműen cáfolja, hogy ilyen hatások objektíve bekövetkezhetek volna. A Farmmix az értékesítési tilalommal érintett vállalkozásokat nem is ismerte, részükre nem kívánt értékesíteni, sőt, a megállapodás megkötéskor már mindkét vállalkozás letárgyalta szerződéseit törzsvevőivel.

294. Az új előzetes álláspont 542. pontja a felróhatóság körében a Társaság hátrányára tervezi figyelembe venni a Társaság és a Gergely Air közötti ellentétek megszűnését, ami állítólag azt

eredményezte, hogy a Corax beszüntette az önköltség alatti értékesítését. Ebben a körben rögzíti, hogy a Bírágközlemény a bírság meghatározása kapcsán releváns „előnyként” a „jogsértéssel elért előnyt” tekinti. A Bírágközlemény megfogalmazásából világosan kiderül, hogy az előnynek közvetlenül a jogsértésből kell következnie ahhoz, hogy a bírságmérlegelés szempontjából relevanciával bírjon. Nem bizonyított, hogy a Társaság és a Gergely Air személyes/üzleti előéletének megváltozása az állítólagos jogsértés következményének volna tekinthető. A személyes/üzleti kapcsolatok pusztán megváltozása nem lehet versenyjogi szempontból releváns körülmény, hacsak magában nem rejt valamilyen versenyjogilag releváns tényállást. Az ellentétek megszűnése ekként semmiképp sem tulajdonítható az állítólagos jogsértésnek. Továbbá bizonyítatlan, hogy személyes/üzleti ellentétek megszűnése eredményezhette-e a Corax árazási politikájának megváltozását, illetve történt-e bármilyen tényleges változás az árazási politikában. Márpedig kétséget kizáróan nem bizonyított tények a Társaság hátrányára nem vehetők figyelembe versenyügyekben. Következésképpen nem állapítható meg, hogy az állítólagos jogsértésből a Társaságnak bármilyen előnye vagy „haszna” származott volna, a felróhatóság körében így ezt a körülményt nem lehet a Társaság hátrányára értékelni.

V.3.3. SzempAir

295. A SzempAir 2015. július 31-i dátummal²²³ egy új beadványban fejtette ki az előzetes állásponttal kapcsolatos álláspontját. Ebben kifejti, hogy, az új előzetes álláspont nem tartalmazza a bizonyítási mércével kapcsolatos alábbi fontos követelményeket:

- a) Az Alkotmánybíróság nemrégiben hozott határozatában²²⁴ kiemelte, hogy
 - a kétséget kizáróan nem bizonyított tényeknek a terhelt terhére való értékelésének tilalma — az ártatlanság vélelmének részeként — a versenyfelügyeleti ügyekben is köti a hatóságot, illetve felülvizsgálatot végző bíróságokat.
 - a versenyjogi felelősséget megalapozó összes jelentős tény a GVH-nak kell bizonyítania, azon tények pedig, melyek valósága tekintetében kétség merül fel, az eljárás alá vont javára veendő figyelembe.
- b) A Kúria Kfv. 111. 37.690/2013/29. számú ítéletében rögzítette, hogy a „vállalkozásoknak elegendő azt bizonyítaniuk, hogy létezik egy okszerűbb magyarázat a bizonyítékokra.”
- c) A Kúria Kfv. 11.37. 076/2012/28. számú ítéletében hangsúlyozta, hogy az egységes, folyamatos jogsértés esetén nem szükséges, hogy az átfogó tervben részes valamennyi vállalkozás minden tenderen részt vegyen, mert passzív részvétel esetén is megállapítható egységes, folyamatos jogsértés, amennyiben az érintett vállalkozás az átfogó terv, a megállapodás fennállását elfogadja, a megvalósításában a későbbiekben részt vesz, a megállapodást elfogadva cselekszik.
- d) A Kúria Kfv. 11.37. 076/2012/28. számú ítéletében szintén kiemelte, hogy az egységes, folyamatos jogsértés megállapításának nem feltétele, hogy az érintett piac meghatározásán túl az alperes valamennyi, a piacon kiírt tendert megvizsgálja, mert az

²²³ Vj/73-485/2011.

²²⁴ Lásd például a 30/2014. (IX. 30.) AB határozat 70. és 71. pontjait

átfogó terv mentén kell a jogsértést bizonyítani, nem az egyes magatartásokat kell külön-külön jogsértőnek minősíteni. Az út- és hídépítési, felújítási tendereket érintően a "gyanúba keveredett" tendereket kellett vizsgálni, nem kellett valamennyi, az adott időszakban kiírt tendert a jogsértés szempontjából vizsgálni.

e) A Fővárosi Törvényszék 2.KE650.01812015/14. számú ítélete szerint az egységes és folyamatos, komplex jogsértés esetén valóban nem kell külön-külön minden mozzanatot minden vállalkozás tekintetében igazolni, ez azonban nem járhat azzal a következménnyel, hogy az egyik vállalkozás pusztán egyetlen egy találkozón való részvételével, egyéb bizonyíték hiányában, egy több évig tartó legsúlyosabb versenyjogi jogsértésnek részesévé váljon, azért felelősséget viseljen.

296. Álláspontja szerint jelen a Versenytanács előzetes álláspontja a korábban említett bizonyítási mércének nem megfelelő módon értékelte a bizonyítékokat a fenti következtetéseinek kialakítása során. E megállapítások még a valószínűsítés szintjén sem állnak meg és a megfogalmazott jogsértés valamennyi lényegi eleme bizonyítatlan maradt. Különösen okszerűtlen a bizonyítékok értékelése kapcsán követett módszer, mely egy olyan esetben, amikor szinte kizárólag nyilatkozatokra támaszkodva állapítja meg a tényállást, a nyilatkozatok egy részét egyszerűen figyelmen kívül hagyja. Ennek ékes példája Lőrincz Árpád nyilatkozatának értékelése, melyre a Versenytanács a jogsértést javarészt alapítja, azonban a nyilatkozat egyes részeit nem értékeli egyáltalán, részben nem pontosan idézi, és nem megfelelő tartalommal ruhazza fel. Emellett, a Versenytanács teljesen figyelmen kívül hagyta a Szemp Air versenyzői magatartására utaló bizonyítékokat és az összejátszásban való részvételre vonatkozó ösztönzöttségének hiányát.

297. Az alábbiakban azon elemeket mutatta be, melyeket a Versenytanácsnak mindenképpen bizonyítania kellett volna, ám ez elmaradt, vagy tévesen került értékelésre.

a) A Szemp Air piaci magatartása versenyzői magatartásra utal. Ilyen pl. hogy a megállapodásban történt feltételezett részvételének ideje alatt a Szemp Air szűnyogirtásból származó árbevétele harmadára csökkent. Továbbá, a Szemp Air által 2009 és 2012 közötti időszakban kiszolgált területek és az ott alkalmazott árak érdemben nem változtak, annak ellenére, hogy a költségek jelentősen emelkedtek. Látható tehát, hogy az emelkedő költségeket a Szemp Air nem volt képes áthárítani ügyfeleire, ami teljesen ellentmond a Versenytanács kartellhipotézisének.

b) A Szemp Air-nek egyébként ösztönzöttsége sem volt 2010-2011-es évre vonatkozó piacfelosztó magatartás megkötésére, hiszen kapacitásai a 2008-2012-es időszakra lényegében teljes egészében le voltak kötve. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy 2008-ban több megrendelő áttért az éves tenderekről a több (jellemzően öt) éves tenderekre, így 2008 után a Szemp Air érdemben csak a 2013-as évtől indult újra szűnyogirtási közbeszerzésen.

c) Semmilyen irat vagy nyilatkozat nem támasztja alá azt, hogy a felek között megállapodás jött volna létre a Versenytanács által feltételezett időpontban, 2010. június 3-án. A megállapodás időpontjára irati bizonyíték nincs, a megállapodás időpontjára vonatkozóan sem Szabó Péter, sem Gergely Gábor nem tett nyilatkozatot, a védett tanú nyilatkozata szerint a Corax és a Gergely Air rossz viszonya 2009-2010 között javult meg, a Corax és a Gergely Air között már 2010 júniusa előtt már folytattak megbeszélést,

amint azt Gergely Gábor 2010. május 7-i („10” Lőrincz + Kondács találkozó az irodában”) naptár bejegyzése is utal, cáfolja a Versenytanács feltevését az is, hogy Gergely Gábor naptárjában még szerepel egy 2011. január 5-i, feltételezésük szerint Corax-szal szembeni peres eljárásához kapcsolódó bejegyzés, azaz a Corax és a Gergely 2011 elején még perben álltak egymással, annak ellenére, hogy a Versenytanács hipotézise szerint ekkor már fél éve rendezték viszonyukat. Továbbá, jogsértés időtartamát cáfolja továbbá az is, hogy egy olyan piacon, melyen a Versenytanács szerint a megrendelések tenderek formájában voltak megszerezhetőek, hogyan lehetséges, hogy egy két éves jogsértés pusztán három (lényegében ugyanabban a pár hónapos időszakban) folyó tenderre terjed ki, miközben a Versenytanácsnak nyilvánvalóan vizsgálnia kellett a többi tendert is, hiszen egy teljes körű, két évre szóló piacfelosztás vádja esetén több tendernek is gyanúba kellett keveredni.²²⁵ Kiemeljük továbbá, hogy a 2011. június 16-ig tartó jogsértés egyik bizonyítéka a Versenytanács szerint, a 2011. november 17-i találkozó, mely kívül esik a jogsértés időtartamán (és egyébként a szűnyogirtási szezonon is). Nem érhető számunkra, hogy miképpen lehet, egy a jogsértés megszűnését hónapokkal követő találkozó a jogsértés bizonyítéka.

d) A Szemp Air-re azonban nem állapítható meg az egységes, folyamatos jogsértés, hiszen nem bizonyított, hogy az átfogó terv, a megállapodás fennállását elfogadta, a megvalósításában a későbbiekben részt vett, illetve a megállapodást elfogadva cselekedett volna. Sőt Lőrincz Árpád kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a megállapodásnak nem volt részese, csak „közvetített”. A megbeszélésen résztvevő Lőrincz Árpád és Szabó Peter nyilatkozatai legfeljebb előzetes egyeztetésekről (és nem megállapodásról) beszél a Szemp Air kapcsán, illetve ezen nyilatkozatok is inkább kétoldalú megbeszélésre és nem háromoldalú megállapodásra) utalnak.

298. A Szemp Air tudomásszerzésével kapcsolatban előadja, hogy nem bizonyított, hogy a Szemp Air tudott volna arról, hogy a másik két vállalkozás tendereket oszt fel, hiszen a nyilatkozatok egyike sem utal erre, és semmi olyan bizonyíték nincs, mely alátámasztaná, hogy a feltételezett három tenderre vonatkozó egyeztetésről a Szemp Air tudott volna. A Versenytanács feltételezése szerint a Szemp Air azért vett részt a feltételezett piacfelosztó megállapodásban, hogy az önköltségi ár alatti versenyt megszüntesse. Még ha ez igaz is lenne, az abban való esetleges megállapodás, hogy a vállalkozások önköltség alatt nem áraznak, nem foglalja magában azt, hogy további egyeztetések, illetve területfelosztás lennének szükségszerűek, hiszen mindenki önállóan árazhat a saját önköltsége felett. Ez az érvelés tehát ismételten nem támasztja alá azt, hogy a Szemp Air piacfelosztó megállapodás részese lenne.

299. A bírsággal összefüggésben előadja, hogy az előzetes álláspont 531. pontja szerint a Versenytanács a maximális pontszámot kívánja alkalmazni a feltételezett jogsértéssel súlyával összefüggésben, mivel az Corax és a Gergely Air közötti egységes, komplex es folyamatos jogsértés — melynek egyes elemei közbeszerzési eljárásokat is érintettek — nemcsak piacfelosztási elemet, hanem áregyeztetéseket is tartalmazott, tehát megvalósította a kőkemény kartellek mindkét lehetséges változatát, továbbá mindezekre közbeszerzéses eljárások keretében került sor. A Szemp Air szerint az eljáró versenytanács megsérti az egyenlő bánásmód elvét, amely szerint tilos a hasonló helyzeteket eltérő módon, illetve a különböző helyzeteket azonos

²²⁵ Lásd a Kialia Kfv. 11.37. 076/2012/28. számú ítéletét.

módon kezelni. Számos korábbi ügyben „pontozott” a jelenlegivel azonos jogsértést, és egy esetben sem szabta ki a maximumot. A Vj-27/2003., illetve a Vj-56/2004. számú határozatokban, a piacfelosztó és árögzítő közbeszerzési kartellekért a verseny veszélyeztetettsége keretében csak 25 pontot szabott ki. Nyilvánvaló, hogy egy adott típusú jogsértés esetében a verseny veszélyeztetettségének mértéke nem változhat eljárásról eljárásra, hiszen az egyedi körülmények értékelésére nem ebben, hanem a többi lépcsőben kerül sor.

300. Álláspontja szerint nem értelmezhető az előzetes álláspont 536. pontja, mely szerint a Corax-Gergely Air megállapodás piaci hatása különösen jelentős, hiszen nemcsak a már létező, területi felosztást segített fenntartani, hanem az ehhez szükséges nyertes ajánlati ár növekedését is eredményezte. Ez a megállapítás valamiféle másik jogsértésre utal, melyre ugyanakkor az előzetes álláspont nem tér ki. Rögzíteni szükséges, hogy a feltételezett megállapodás a 1,5 milliárd Ft-os szűnyogirtási piac töredékét, mintegy 20 millió Ft-ot tett ki (előzetes álláspont 525. pont), azaz piaci hatása valójában teljes mértékben elhanyagolható.

301. Az előzetes álláspont 548. pontja szerint a Szemp Air esetében súlyosbító körülményként vehető figyelembe az, hogy kezdeményezője és szervezője volt a szigetszentmiklósi találkozónak. Emlékeztet arra, hogy szervezői szerep nem súlyosító körülmény (lásd. pl. a Vj-56/2004. számú és a Vj/74/2011. sz. határozatokat, valamint a Bírságközlemény 20-22. pontjait).

302. Nem értékelte a Versenytanács azt a speciális körülményt, hogy a Szemp Air nem vett részt a tényleges jogsértésben, pusztán egy megbeszélésen való részvétel a marasztalás alapja.

303. A bírság körében előadja még, hogy álláspontja szerint értékelendő a Szemp Air javára, hogy a jogsértés újszerű jellegű, a magatartás értékelésében a Versenytanács is eltérő álláspontokat fogalmazott meg, ami az értékelés bizonytalanságára utal, valamint hogy a Szemp Air versenyjogsértésért soha el nem marasztalt KKV. A Tpv. 78.§ (8) bekezdésének 2015. június 19-től hatályos szövege szerint kis- és középvállalkozásokkal szemben az első esetben előforduló jogsértés esetén bírság kiszabása helyett az eljáró versenytanács figyelmeztetést is alkalmazhat.

304. A 2015. augusztus 5-i tárgyaláson felmerült kérdésekkel kapcsolatban a Vj/73-489/2011. sz. beadványában előadja, hogy 2010-ben és 2011-ben a Szemp Air tudomása szerint lezajlott több mint 100 szűnyogirtási tenderszám fényében nem tartja megalapozottnak, hogy a Versenytanács két éven át tartó egységes és folyamatos jogsértést kíván megállapítani úgy, hogy lényegében három, azonos időpontban (2011 áprilisa és júniusa között) lefolytatott regionális tendert vél jogsértőnek és ezekből kiindulva jut el az egész országot átfogó, egységes és folyamatos jogsértés megállapításáig.

305. Az aktív elhatárolódással kapcsolatban fentebb ismertetett előadását azzal egészíti ki, hogy elképzelhető, hogy az általa leírt tényállás nem illeszkedik az „aktív elhatárolódás” jól megszokott példaesetei közé, hiszen az elhatárolódás mozzanatáról nem áll rendelkezésünkre „pillanatkép”, azonban ha a jogintézmény lényegét tekintjük, annak minden kritériuma teljesül. Az aktív elhatárolódás lényege ugyanis, hogy a jogsértő megállapodás megkötésekor jelenlévő, de abban részt nem vevő vállalkozásról a megállapodást kötő vállalkozásoknak egyértelműen tudniuk kell, hogy nem részese a konspirációnak, ugyanis „amennyiben az adott vállalkozás úgy vett részt a hivatkozott találkozón, hogy annak tartalmától nem határolódott el nyilvánosan, a többi résztvevő arra következtethetett, hogy annak eredményét jóváhagyja, és annak megfelelő

magatartást fog tanúsítani²²⁶. Jelen esetben a jogintézmény a Versenytanács által is ismertetett célja teljesült, az aktív elhatárolódás eredményesen megvalósult, hiszen a többi feltételezett résztvevőben nem alakult ki az a benyomás, hogy a Szemp Air részese lenne bármilyen megállapodásnak.

VI. Jogi háttér

306. A Tpvt. 1. §-a szerint a törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak – ideértve a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepét is a VI. fejezetben szabályozott magatartások kivételével (a továbbiakban az előzőek együtt: vállalkozás) a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására, kivéve, ha törvény eltérően rendelkezik.

307. A Tpvt. 11. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztestületnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre.

308. A Tpvt. 11.§ (2) bekezdése szerint ez a tilalom vonatkozik különösen:

- a) a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására;
- d) a piac felosztására, az értékesítésből történő kizárásra, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozására.

309. A Tpvt. 13. §-a értelmében nem esik a tilalom alá a megállapodás, ha csekély jelentőségű. Csekély jelentőségű a megállapodás, ha a megállapodást kötő feleknek és az azoktól nem független vállalkozásoknak az együttes részesedése az érintett piacon a tíz százalékot nem haladja meg, kivéve, ha az

- a) a vételi vagy az eladási árak versenytársak közötti közvetlen vagy közvetett meghatározására, vagy
- b) a piac versenytársak által történő felosztására vonatkozik.

310. A Tpvt. 15. §-a alapján nem függetlenek az egy vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozások, valamint azok a vállalkozások, amelyeket ugyanazok a vállalkozások irányítanak. Egy vállalkozáscsoportba tartozik a vállalkozás azokkal a vállalkozásokkal,

- a) amelyeket a 23. § (2) vagy (3) bekezdésében foglaltak szerint önállóan irányít;
- b) amelyek az a) pont szerint irányítják;
- c) amelyeket a b) pont szerinti vállalkozás az a) pont szerint irányít;

²²⁶ Előzetes álláspont. 461. pont

d) amelyeket az a)-c) pont szerinti vállalkozások és a vállalkozás közül kettő vagy több közösen irányít.

311. A Tpv. 17. §-a szerint mentesül a 11. §-ban foglalt tilalom alól a megállapodás, ha

a) az hozzájárul a termelés vagy a forgalmazás ésszerűbb megszervezéséhez, vagy a műszaki vagy a gazdasági fejlődés előmozdításához, vagy a környezetvédelmi helyzet vagy a versenyképesség javulásához;

b) a megállapodásból származó előnyök méltányos része a fogyasztóhoz, illetve az üzletfélhez jut;

c) a gazdasági verseny velejárol korlátozása vagy kizárása a gazdaságilag indokolt közös célok eléréséhez szükséges mértéket nem haladja meg; és

d) nem teszi lehetővé az érintett áruk jelentős részével kapcsolatban a verseny kizárását.

312. A Tpv. 20. §-a szerint annak bizonyítása, hogy a megállapodás a tilalom alól a 16. § vagy a 17. § alapján mentesül, azt terheli, aki a mentesülésre hivatkozik.

313. Az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárás érdemét érintően a következő döntéseket hozhatja:

- A Tpv. 77. § (1) bekezdése értelmében az eljáró versenytanács

d) megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését,

e) elrendelheti a törvénybe ütköző állapot megszüntetését,

f) megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását,

g) a törvénybe ütközés megállapítása esetén kötelezettséget írhat elő, így különösen az ügylet jellegének megfelelő üzleti kapcsolat létrehozásától vagy további fenntartásától való indokolatlan elzárkózás esetén [21. § c) pont] szerződéskötésre kötelezhet,

i) megállapíthatja, hogy a magatartás nem ütközik a törvénybe,

j) korábbi határozatát visszavonhatja vagy megváltoztathatja.

314. A Tpv. jelen eljárás szempontjából irányadó 72. §-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentésének kézhezvételét követően az eljárást végzéssel megszünteti, ha a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénytörés, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

315. A Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanács bírságot szabhat ki azzal szemben, aki e törvény rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak a – határozatban azonosított – vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (2) bekezdés alapján ha az (1) bekezdés szerinti vállalkozásoknak, illetve vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hitelesnek tekinthető információ, a bírság maximumának meghatározásakor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év árbevétele az irányadó. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése értelmében a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a

jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg. Az (5) bekezdés kimondja, hogy ha a bírságot a vállalkozáscsoport jogsértést megvalósító tagja önként nem fizeti meg, és a végrehajtás sem vezet eredményre, az eljáró versenytanács külön végzéssel a vállalkozáscsoportnak a határozatban nevesített tagjait egyetemlegesen kötelezi a bírság, illetve annak be nem hajtott része megfizetésére.

316. A Tpvt. 78/A. § (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanács a bírság kiszabását mellőzi vagy a bírságot csökkenti azzal a vállalkozással szemben, amely e törvényben meghatározott módon felfedi a GVH-nak a 11. §-ba vagy az EK-Szerződés 81. cikkébe ütköző olyan versenytársak közötti megállapodást vagy összehangolt magatartást, amely közvetlenül vagy közvetve vételi vagy az eladási árak rögzítésére, a piac felosztására – beleértve a versenytárgyalási összejátszást is –, vagy termelési, eladási kvóták meghatározására irányul (a továbbiakban a 78/A. és 78/B. § alkalmazásában: jogsértés).

317. A Tpvt. 78/A. § (3) bekezdése szerint a kérelem alapján a bírság csökkentésének van helye, ha a vállalkozással szemben a bírság kiszabása nem mellőzhető és a vállalkozás olyan, a jogsértésre vonatkozó bizonyítékot ad át a GVH-nak, amely jelentős többletértéket képvisel a kérelem benyújtásának időpontjában a GVH rendelkezésére álló bizonyítékokhoz képest. A kérelem előterjesztésére legkésőbb az előzetes álláspont közlését, illetve az iratbetekintés bármelyik ügyfélre nézve irányadó kezdő napját megelőző nap közül a korábban bekövetkező napon kerülhet sor. A (4) bekezdés értelmében a bírság csökkentésének mértéke a (3) bekezdés szerinti feltételnek

- a) elsőként megfelelő vállalkozás esetén 30–50%-ig;
- b) másodikként megfelelő vállalkozás esetén 20–30%-ig;
- c) harmadikként vagy többediként megfelelő további vállalkozás esetén 20%-ig terjedhet.

318. A Tpvt. 78/A. § (6) bekezdése alapján a bírság mellőzésének, csökkentésének, illetve az (5) bekezdés alapján való meghatározásának további feltétele, hogy a vállalkozás

- a) a jogsértésben való részvételét azonnal megszüntesse a kérelme benyújtását, illetve az (5) bekezdés szerinti esetben a bizonyíték szolgáltatását követően, kivéve az olyan jellegű és mértékű részvételét a jogsértésben, amely a GVH-nak a vállalkozással végzésben közölt álláspontja szerint szükséges lehet a 65/A. §-a szerinti vizsgálati cselekmény eredményes lefolytatásához; és
- b) jóhiszeműen, teljes mértékben és folyamatosan együttműködik a GVH-vall a versenyfelügyeleti eljárás befejezéséig.

VII.

Jogi értékelés

VII.1. A jogi értékelés keretei

319. Az eljáró versenytanács elsőként általános jelleggel ismerteti a jogi értékelés kereteit, mely során – bár a jelen eljárás csak magyar jogalapon folyik – számos esetben hivatkozik az uniós állandó ítélkezési gyakorlatra, tekintettel arra, hogy következetes gyakorlata értelmében azokat – a magyar és uniós versenyjogi normák nagyfokú harmonizációja okán – a Tpvt. alkalmazása során is irányadónak tekinti. Az eljáró versenytanács ezen értelmezését támasztja alá a C-32/11. sz. Allianz Hungária Biztosító Zrt. és társai kontra GVH ügyben az Európai Bíróság 2013. március 14-én hozott ítéletének 15. pontja is, mely szerint a Kúria az alábbiak szerint foglalt állást az EUMSZ. 101. cikkének és a Tpvt. 11. §-ának viszonya kapcsán:

„A Legfelsőbb Bíróság először is megállapítja, hogy a Tpvt. 11. §-a (1) bekezdésének szövege szinte teljesen megegyezik az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdésének szövegével, és a Tpvt. 11. §-ának értelmezése – amely rendelkezés a szóban forgó megállapodások tekintetében irányadó- a jövőben ugyancsak hatással lesz az EUMSZ. 101. cikk e tagállamban történő értelmezésére. E bíróság egyébiránt kiemeli, hogy nyilvánvaló érdek fűződik ahhoz, hogy az uniós jog rendelkezései vagy fogalmai egységes értelmezést kapjanak.”²²⁷

320. Az eljáró versenytanács a rendelkezésére álló bizonyítékokat – a Ket. 50. §-a (6) bekezdésének megfelelően – egyenként és összességükben értékelte.

321. A II. fejezetben kifejtettek alapján megállapítható továbbá, hogy az eljárás alá vontak Bayer csoporton kívüli tagjai a Tpvt. értelmében egymástól, illetve a Bayer-csoport eljárás alá vont tagjaitól függetlennek minősültek, mivel nem álltak ugyanazon vállalkozás közvetlen vagy közvetett egyedüli irányítása alatt.

VII.1.1. A versenykorlátozó megállapodás tilalma

322. A versenyjogi értékelés kapcsán leszögezendő az a – számtalan versenytanácsi határozatban és több jogerős bírósági ítéletben²²⁸ megállapított – tétel, miszerint a vállalkozások közötti megállapodások és összehangolt magatartások versenyjogi megítélésének kiindulópontja azon követelmény, hogy a vállalkozások piaci döntéseiket önállóan hozzák meg, mellőzve a versenytársaikkal akarategységben tanúsított piaci magatartást.

323. A Tpvt. 11. §-a szerinti megállapodás – összhangban az uniós gyakorlattal – nem esik egybe a polgári jogi vagy társasági jogi értelemben vett megállapodással. A versenyjogi értelemben vett megállapodás nemcsak írásos szerződés formájában, hanem egyéb módon is létrejöhet. Szükséges és egyben elegendő feltétele, ha az érintett felek akarategyezsége megállapítható, vagy a felek megállapodásra utaló magatartást tanúsítanak.²²⁹

324. A versenyjog által tilalmazott, két vagy több független piaci szereplő közötti megállapodás bizonyításához az szükséges, hogy megállapítható legyen arra vonatkozó akarategyezségük, hogy a piacon egy meghatározott módon kívánnak viselkedni. A megállapodás nemcsak közvetlen (pl. szerződés), hanem közvetett bizonyítékokkal is

²²⁷ C-32/11. sz. Allianz Hungária Biztosító Zrt. és társai kontra Gazdasági Versenyhivatal ügyben 2013. március 14-én hozott ítélet [EBHT-ban még nem tették közzé] 15. pont

²²⁸ Ld. pl. a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.798/2006/7., 2.Kf.27.232/2007/14., 2.Kf.27.052/2007/22. számú ítéleteit.

²²⁹ Ld. pl. a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.564/2007/18. számú ítéletét, vagy az Elsőfokú Bíróságnak a T-41/96. sz. Bayer kontra Európai Bizottság ügyben 2000. október 26-án hozott ítéletét, és a T-49/02. és T-51/02. sz. Brasserie Nationale SA és társai kontra Európai Bizottság ügyekben 2005. július 27-én hozott ítéletet.

bizonyítható. Mint azt a bírói gyakorlat is megerősíti, a versenyjogi értelemben vett megállapodás körülményei nem minden esetben tárhatók fel egyetlen szabályosan írásba foglalt dokumentum révén, a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen azonban igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését, a versenyjogba ütköző akarategyezés létrejöttéhez tartozó körülményeket.²³⁰

VII.1.2. Az összehangolt magatartás

325. A versenyjog nemcsak a megállapodás révén, hanem az összehangolt magatartással megvalósuló versenykorlátozásokat is tiltja annak érdekében, hogy a versenykorlátozás tilalma a megállapodás szintjét (és formáját) el nem érő, de ugyanúgy tudatos versenykorlátozást magában hordozó összehangolt vagy egyeztetett magatartásokra is kiterjedjen. A versenyjog így tilalmazza a vállalkozások közötti koordináció azon fokát is, amely ugyan nem éri el a megállapodás szintjét, de a gyakorlatban a vállalkozások versenyt veszélyeztető kooperációját jelenti, a vállalkozások közötti együttműködés olyan formáját, amely a verseny, a verseny kockázatainak (azok egy részének) helyébe lép.²³¹

326. Az összehangolt magatartás esetén a piac résztvevői egymásra tekintettel azonos piaci magatartást tanúsítanak, és az összehangolás, egyeztetés révén tudatosan kizárják a piaci magatartással kapcsolatos bizonytalanságot. Az összehangolt magatartás természeténél fogva nem tartalmazza a megállapodás minden egyes elemét, de például ilyenek minősülhet a résztvevők magatartásában megnyilvánuló koordináció. Az összehangolt magatartás így – mint vállalkozások közötti koordináció – a vállalkozások versenyből fakadó kockázatainak elkerülése, illetőleg kezelhetővé tétele érdekében juttatja szerephez a vállalkozások gyakorlati együttműködését.

327. Az összehangolt magatartás megállapításához elegendő a vállalkozások közötti olyan kapcsolatfelvétel, amelynek célja vagy hatása a vállalkozások jövőbeni piaci magatartásának befolyásolása oly módon, hogy a vállalkozások közül egyesek vagy valamennyi vállalkozás felfedi(k) a jövőben követendő piaci magatartásukat, csökkentve ezáltal a versenyfolyamatban rejlő bizonytalanságot, ami a hatékony verseny egyik meghatározó mozgatórugója. Összehangolt magatartásnak minősül különösen a vállalkozás olyan összejövetele való részvétele, amelyen a résztvevő vállalkozások jövőbeni piaci magatartásukra vonatkozó bizalmas információkat közölnek, cserélnek ki egymással, mivel a versenytársak tudomására hozott információkat azok szükségszerűen figyelembe veszik piaci magatartásuk meghatározásakor. A múltbéli adatok cseréje is bírhat ilyen hatással, ha azok nem minősülnek „történelminek”, ha közelmúltbéli adatok cseréjére kerül sor.²³²

328. Összehangolt magatartásnak minősül tehát, ha egy bizonyos magatartás tanúsítása előtt az érintett vállalkozások közvetlen találkozt szerveznek, azon részt vesznek, és ott a magatartások lehetséges módzatairól tárgyalnak és megállapodnak. Ez ugyanis lehetővé teszi, hogy a versenytársak által követendő magatartás számításba vételével határozzák meg piaci

²³⁰ Ld. pl. a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf.27.232/2007/14. és 2.Kf.27.167/2008/22. sz. ítéleteit, illetve a Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.39.259/2006/4. sz. ítéletét.

²³¹ Ld. pl. 48/69. sz. ügy (ICI kontra Bizottság) EBHT 1972, 619. o.

²³² Vö. A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának a Tpv-t-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2013 (a továbbiakban: Elvi jelentőségű döntések) 11.43. pontja.

magatartásukat, így hozott döntéseik függetlennek és spontánnak nem tekinthetők.²³³ Jóllehet a függetlenség követelménye nem fosztja meg a vállalkozásokat attól, hogy intelligens módon alkalmazkodjanak versenytársaik tényleges vagy feltételezett jövőbeli magatartásához, szigorúan kizár e versenytársak között minden olyan közvetlen vagy közvetett kapcsolatot, amelynek célja vagy hatása akár valamely tényleges vagy potenciális versenytárs magatartásának befolyásolása, akár pedig e versenytárs számára annak feltárása, hogy ő maga milyen piaci magatartás tanúsításáról döntött, vagy milyen magatartást fontolgat.²³⁴

329. Bár az összehangolt magatartás fogalma feltételezi nemcsak az egyeztetésnek, hanem valamilyen ebből fakadó piaci magatartásnak a megvalósítását és a kettő közötti okozati kapcsolatot is, vélelmezhető, hogy az egyeztetésen résztvevő, majd a piacon továbbra is jelen lévő vállalkozások figyelembe veszik a versenytársakkal kicserélt információkat a saját piaci magatartásuk alakítása során. Különösen igaz ez, ha az egyeztetés hosszú időn keresztül, rendszeres jelleggel folytatódik. Az ilyen összehangolt magatartás a törvényi tilalomba ütközik akkor is, ha nem azonosítható a versenykorlátozó hatása a piacon.²³⁵

VII.1.3. A versenykorlátozó cél illetve hatás

330. Egy megállapodás vagy összehangolt magatartás versenykorlátozó célúnak minősül, amennyiben jellege alapján a verseny korlátozására alkalmas. Mind magyar, mind az európai joggyakorlat szerint nem szükséges megvizsgálni a megállapodás, illetve az összehangolt magatartás versenyre gyakorolt tényleges vagy potenciális hatásait, amennyiben a versenykorlátozó cél bizonyítást nyert.

331. A Tpv. 11. §-a három, egymástól külön választható magatartást rögzít olyanként, amely alapja lehet versenyjogi jogsértés megállapításának. A Tpv. 11. § (1) bekezdése értelmében „tilos az a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza (első magatartás), vagy ilyen hatást fejthet ki (második magatartás), illetve fejt ki (harmadik magatartás). A törvény tehát egyaránt jogellenesnek minősíti a versenykorlátozás célzatát, az arra való alkalmasságot, vagyis a potenciális hatást, illetve a tényleges hatást is. Amennyiben a versenyfelügyeleti eljárás során megállapítást nyert, hogy a gazdasági szereplők megállapodtak, és ez a megállapodás a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását akár csak célozza is, már megvalósul a versenyjogi jogsértés. Éppen ezért, [...] a jogsértés megállapításához a megállapodás tényleges piaci hatásának vizsgálata szükségtelen volt. Nem a jogsértés megállapítására, hanem esetleg a szankció, így a bírság mértékének megállapítására tartozó kérdés lehet az, hogy a versenytorzító célú, vagy erre alkalmas megállapodás konkrétan ki is fejtett-e ilyen hatást.”

332. A joggyakorlat alapján versenykorlátozás a célja az olyan magatartásnak, amely természeténél fogva magában hordozza a versenykorlátozás lehetőségét. Ilyen magatartásnak minősül például az árögzítés, a piacfelosztás vagy a kibocsátás korlátozása, hiszen ezen

²³³ Főv. Ítéletábra 2.Kf. 27.798/2006/7.

²³⁴ A 40-48/73. sz. Suiker Unie és mások kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet [EBHT 1975] 1663. o.

²³⁵ Ld. még a C-199/92 P. sz. Hüls kontra Bizottság ügyben hozott ítélet [EBHT 1999.] I-4287. o., 158-166. pontjait.

magatartások az erőforrások nem megfelelő elosztását eredményezik és csökkentik a fogyasztói jólétet.²³⁶

333. Az európai uniós és magyar joggyakorlat szerint a versenykorlátozó célzat keretén belül elsősorban a megállapodás, döntés természetét kell vizsgálni, nem pedig a felek szubjektív szándékait bizonyítani. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy a szándékok ismertsége esetén ne lehetne azokat a célzat kapcsán bizonyítékként felhasználni. A gazdasági kontextus feltárásának egyik eleme lehet a felek motiváltságának tisztázása. Továbbá, az Európai Unió Bírósága ítélezésének elismert tétele szerint az, hogy egy megállapodásnak a versenykorlátozó célzaton túl más, legitim célja is van, nem jelenti azt, hogy a jogsértés célzat alapon ne lenne megállapítható.²³⁷

334. Számos tényezőtől függ, hogy egy megállapodásnak vagy döntésnek célja volt-e a verseny korlátozása. A megállapodás, döntés célja levezethető annak szövegéből, a felek objektív törekvéseiből, jogi és gazdasági környezetéből, valamint a felek magatartásából, nem a felek szubjektív akaratát kell figyelembe venni.²³⁸ A végrehajtás módja is felfedheti a versenykorlátozó célt, még ha a megállapodás, döntés nem is tartalmaz erre utaló kifejezett rendelkezést.²³⁹ Egy versenykorlátozó céllal rendelkező megállapodás, döntés akkor is tiltott, ha a részes felek vagy azok egyike soha nem szándékozott azt betartani, vagy végrehajtani.²⁴⁰

335. A versenyjogi gyakorlat szerint amennyiben a versenyellenes cél megállapítható, a jogsértés megállapításának nem feltétele annak vizsgálata, hogy a felek a megállapodásban foglaltaknak megfelelően cselekedtek-e. A Tpv. 11. §-ának helyes értelmezése szerint „*a jogsértés megállapítása szempontjából nincs relevanciája annak, hogy a versenykorlátozó célú megállapodás ténylegesen kifejti-e a piacon ezen hatását, ugyanis a jogsértés abban az esetben is megvalósul, ha valamely megállapodás lehetőséget biztosít, vagyis alkalmas a versenykorlátozó hatás kifejtésére. Ebből következően nem terhelte a versenyhatóságot azon kötelezettség, vagy vizsgálat tárgyává tegye, hogy a szerződéses kikötés alkalmas-e arra, hogy a*

²³⁶ Ld. pl. a T-374/94., T-375/94., T-384/94. és T-388/94. sz. egyesített ügyek European Night Services Ltd (ENS), Eurostar (UK) Ltd, korábban European Passenger Services Ltd (EPS), Union internationale des chemins de fer (UIC), NV Nederlandse Spoorwegen (NS) and Société nationale des chemins de fer français (SNCF) kontra Bizottság [EBHT 1998., II-3141. o.] 136. pontját.

²³⁷ 96-102, 104, 105, 108 és 110/82 sz. egyesített ügyek, NV IAZ International Belgium és mások kontra Bizottság [(1983) ECR 3369]

²³⁸ Ld. pl. a 96-102, 104, 105, 108 és 110/82 egyesített ügyek IAZ International Belgium NV kontra Bizottság [EBHT 1983. 3369. o.] 22-25. pontját; a 29 és 30/83 egyesített ügyek Compagnie Royale Asturienne des Mines SA és Rheinink GmbH kontra Bizottság [EBHT 1984. 1679. o.] 25-26. pontjait; a Bizottság 2004. június 24-i 2005/8/EK határozata (COMP/38.549 – Belga Építész Kamara) 80. bekezdését.

²³⁹ Ld. pl. az Európai Bizottságnak az EUMSZ. 101. cikke (3) bekezdésének alkalmazásáról szóló iránymutatásának (a továbbiakban: Egyedi mentesülési iránymutatás) 22. pontját. (HL C 101, 2004.4.27., 97–118. o.)

²⁴⁰ C-209-215. és 218/78. sz. egyesített ügyek Van Landewyck kontra Bizottság [EBHT. 1980., 3125. o.]; T-304/02. sz. ügy Hoek Loos NV kontra Bizottság [EBHT. 2006., II-1887. o.]; 56. és 58/64. sz. ügy Consten and Grundig kontra Bizottság [EBHT. 1966., 299. o.]; C-238/99. P., C-244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99. P-C-252/99. P. és C-254/99. P. sz. egyesített ügyek, Limburgse Vinyl Maatschappij NV (LVM) és mások kontra Bizottság [EBHT 2002., I-8375. o.] 509. pont; T-39/92. és T-40/92. sz. egyesített ügyek, Groupement des cartes bancaires "CB" et Europay International SA kontra Bizottság, [EBHT 1994., II-49. o.] 87. pont; T-18/03. sz. ügy CD-Contact Data GmbH kontra Bizottság [EBHT 2009. II-01021].

teljes releváns piacon értékelhető módon fejtsen ki versenykorlátozó hatást; így e tekintetben indokolási kötelezettség sem terhelte.”²⁴¹

336. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint „annak értékeléséhez, hogy egy megállapodás versenykorlátozó célú-e, figyelembe kell venni a megállapodást, az általa elérni kívánt célokat és azokat a gazdasági és jogi összefüggéseket, amelyeknek részét képezi.”

337. A Versenytanács 2014. évi 11.47. sz. elvi állásfoglalása szerint a joggyakorlat alapján a „... versenykorlátozás a célja az olyan magatartásnak, amely természeténél fogva magában hordozza a versenykorlátozás lehetőségét. Ilyen magatartásnak minősül például az árrögztetés, a piacfelosztás vagy a kibocsátás korlátozása, hiszen ezen magatartások az erőforrások nem megfelelő elosztását eredményezik és csökkentik a fogyasztói jólétet. Számos tényezőtől függ, hogy egy megállapodásnak célja volt-e a verseny korlátozása. [...] Az európai uniós és magyar joggyakorlat szerint a versenykorlátozó cél keretén belül elsősorban a megállapodás természetét kell vizsgálni, nem pedig a vállalkozások szubjektív szándékait bizonyítani. A gazdasági kontextus feltárásának egyik eleme lehet a felek motiváltságának tisztázása. Különösen igaz ez a Tpv. szövegezése esetén (cél, hatással lehet, hatás). Továbbá az Európai Unió Bírósága ítélkezésének elismert tétele szerint az, hogy egy megállapodásnak a versenykorlátozó célon túl más, legitim célja is van, nem jelenti azt, hogy a jogsértés cél alapon ne lenne megállapítható.”²⁴²

VII.1.4. A versenyeztetés során tanúsított összejátszás

338. A versenyjogi gyakorlat szerint a versenyeztetéssel kapcsolatos összejátszás során a közvetlen bizonyítékokban szereplő adatok (korlátokat, alapárakat tartalmazó táblázatok, a feltüntetett százalékarányok, a sorrendiség, az ezen elemekhez fűzött megjegyzésekkel, maga a szóhasználat) a ténylegesen elért pályázati eredmények ismeretében a vállalkozások közötti egyeztetés tényét tükrözik. A közvetett és közvetlen bizonyítékokkal szemben a vállalkozásoknak „a végeredmény előre látható” körülményére való hivatkozása – a gazdasági ésszerűség, üzleti indokoltóság, valószínűsíthető piaci transzparencia, földrajzi és gazdasági adottságok – sem adja ésszerű magyarázatát annak, hogy a vállalkozások valóban egymástól függetlenül határozták meg piaci magatartásukat. A verseny tisztaságának követelménye kizár minden olyan közvetlen, vagy közvetett kapcsolatot a piaci szereplők között, amelynek célja, vagy hatása a versenytársak piaci magatartásának befolyásolása, vagy a követendő magatartás feltárása a versenytársak előtt. A vállalkozások az általuk kötött megállapodásokkal és az ennek ismeretében meghozott döntéseik keretében kizárták a magatartásuk autonóm, egymástól függetlenül tanúsított spontán, párhuzamos jellegének megállapíthatóságát.²⁴³

339. A közbeszerzési törvény szabályozási célját tekintve - rámutat a másodfokú bíróság, hogy az egymással a közbeszerzési pályázaton versenyben lévő vállalkozások között tilos a kapcsolatfelvétel, ha az nem konzorcium létrehozását és nem alvállalkozói munka elosztását célozza. A vállalkozások magatartásának egymástól való függetlensége követelménye ugyanis kizár minden olyan közvetlen vagy közvetett kapcsolatot a piaci szereplők között, amelynek célja vagy hatása a versenytársak piaci magatartásának befolyásolása vagy a saját maga által

²⁴¹ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.314/2005/6. sz. ítélete a Vj/193/2001. sz. ügyben.

²⁴² A Versenytanács határozata a Vj/3/2008. sz. ügyben.

²⁴³ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.360/2006/29. sz. ítélete a Vj/27/2003. sz. ügyben.

követendő magatartás feltárása a versenytársak előtt. Tényszerűen a felperesek a megbeszéléseken nem csak a saját magatartásukkal ismertették meg a versenytársakat, hanem a későbbi közös piaci magatartás tanúsítása tekintetében is konszenzusra jutottak. Tették ezt annak ellenére, hogy a közbeszerzési eljárás alapvető célja a közpénzek ésszerű felhasználása, átláthatóságának és széles körű nyilvános ellenőrizhetőségének megteremtése, továbbá a közbeszerzések során a verseny tisztaságának biztosítása. Ezt a törekvést alapvetően sérti, ha a versenytárs vállalkozások megállapodásukkal tovább csökkentik a verseny kockázatát ezen a sajátos piacon (ahol már a törvényi szabályozás miatt is korlátozottabb a verseny), illetőleg a versenyhelyzetet ténylegesen minimálisra redukálják a munkák felosztásával (irrelevánsná válik ki nyer, ki veszít). A tények és rendelkezésre álló adatok, a tanúsított magatartások egyenkénti és összességében való értékelése alapján kétséget kizáró módon megállapítható volt, hogy a megbeszélések célja az volt, hogy az érintettek a tenderek kapcsán a versenynyomást csökkentsék, korlátozzák a vesztes kockázatát, biztosítsák a közbeszerzési eljárás lefolytatását és befejezését, a munkák elosztását, és az árakat, továbbá a haszonból való részesedést²⁴⁴.

VII.1.5. A bizonyítékok értékelésének keretei

340. A feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését. Ezért nincs relevanciája annak, hogy az utóbb bekövetkezett események nem teljes körűen fedik le a feljegyzésekben vázolt megállapodásokat, egyes esetekben a vállalkozásokon kívül eső objektív okok (de akár a vállalkozások közötti újabb, fel nem tárt megbeszélésen) azt megváltoztatták.²⁴⁵

341. A kartelljogsértések bizonyítása során az eljáró versenytanács a bírói gyakorlat alapján az alábbi elveket követi:

- a. szabad bizonyítási rendszer érvényesül a versenyhatósági eljárásokban,²⁴⁶
- b. önmagában közvetett bizonyítékok alapján is megállapítható a versenyjogsértés,²⁴⁷

²⁴⁴ A Fővárosi Ítéltábla 2. Kf. 27. 167/2008/22. sz. ítélete a Vj/56/2004. sz. ügyben.

²⁴⁵ A Fővárosi Ítéltábla 2. Kf. 27. 167/2008/22. sz. ítélete a Vj/56/2004. sz. ügyben.

²⁴⁶ „Vállalkozások közötti tiltott összehangolt magatartás miatt indult ügyben a tényállás megállapítása szabad bizonyítási rendszerben meghatározott bizonyítékokon alapul. [...] Az egyes bizonyítási eszközök bizonyító ereje az adott ügy tényállásának megállapításánál azonos, közöttük súlyuk szerinti sorrendiség nincs. Annak sincs jogi jelentősége, hogy közvetlen vagy közvetett bizonyíték kerül felhasználásra, értékelésre a tényállás megállapításához. A feljegyzések, iratokról készült fénymásolatok adott esetben éppen olyan bizonyító erővel rendelkeznek, mint más bizonyítékok, éppen úgy alkalmasak a tényállás megállapítására.” (2102/2009. sz. közigazgatási elvi határozat, Legfelsőbb Bíróság Kfv.III.37.084/2009. sz. ítélete a Vj/56/2004. sz. ügyben.)

„E körben a másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy főszabályként mind az Áe., mind a Pp. a szabad bizonyítási rendszer talaján áll, ami azt jelenti, hogy a közigazgatási hatóság és a közigazgatási per bírósága is felhasználhat minden olyan bizonyítékot, amely a tényállás tisztázására, felderítésére alkalmas.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj/162/2004. sz. ügyben.)

²⁴⁷ „A közvetett bizonyítékok alapján sem kizárt egy jogsértő magatartás megállapítása, ha a közvetett bizonyítékok olyan bizonyító erővel bírnak, olyan logikai láncot alkotnak, amelynek révén a jogsértés elkövetését tanúsítják.” (A Legfelsőbb Bíróság Kfv.II. 39. 259/2006/4. sz. ítélete a Vj/70/2002. sz. ügyben.)

„A Tptv. 11. §-ába ütköző megállapodás és összehangolt magatartás az alperes által szankcionálandó, ezért az abban részes felek rendszerint igyekeznek azt titokban tartani. Általában nem verik nagydobra, hogy a verseny korlátozásában, egy sajátos piacfelosztásban állapodtak meg, céljuk a versenynyomás csökkentése, a munkák elosztása és a haszonból való közös részesedés. Éppen ezért nem várható el, hogy az alperes egy konkrét, vagy több,

- c. a vállalkozások irati bizonyítékkal ellentétes magyarázata önmagában nem elegendő a jogsértés alól történő mentesüléshez;²⁴⁸
- d. a feltárt tények logikai láncolata elegendő a jogsértés megállapításához;²⁴⁹
- e. a feltárt levelezés „belső” jellegére hivatkozással a vállalkozások nem mentesülhetnek a versenyjogi felelősségre vonás alól;²⁵⁰
- f. a jogsértés megállapításának nem akadályja valamely kartelltalálkozóról való távolmaradás, ha ésszerűen következtetni lehet arra, hogy az adott vállalkozás a megbeszélésről értesült és attól nem határolódott el;²⁵¹
- g. nem elegendő kimentési ok, ha valamely levelet az egyik résztvevő nem kapott meg;²⁵²

pontosan meghatározott írásbeli bizonyítékra alapozza döntését, amely mindenki számára világosan, egyértelműen igazolja a felek titkos megállapodáson alapuló versenyjog-sértő magatartását. A tiltott kartellezés jellegéből fakadóan tehát a közvetett bizonyítéknak is lehet döntő súlya; az egyes elektronikus levelek meghatározott részei, a levelek útja (feladó, címzett, továbbító, továbbítást fogadó stb.), egyéb levelek, jegyzetek, iratrészletek is alkalmasak lehetnek a tényállás megállapítására és ezért a versenyjogsértés igazolására.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj/162/2004. sz. ügyben.)

²⁴⁸ *„A bíróság továbbá úgy látta, hogy az alperes helyesen járt el akkor, amikor az egyes tárgyalásokon résztvevőket meghallgatta, és az általuk a tárgyalás tartalmáról tett nyilatkozatukat, egyéb azt alátámasztó, objektív bizonyíték hiányában, nem fogadta el, ha az az írásos feljegyzésekkel ellentétben állt, és az előadás nem tudott elfogadható és koherens magyarázatot adni az írásos feljegyzésben foglaltak értelmezésére.”(A Fővárosi Bíróság Legfelsőbb Bíróság által helybenhagyott 7.K.31091/2007/16. sz. ítélete.)*

²⁴⁹ *„Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy a jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését. Ezért nincs perbeli relevanciája annak, hogy az utóbb bekövetkezett események nem teljes körűen fedik le a feljegyzésekben vázolt megállapodásokat, egyes esetekben a vállalkozásokon kívül eső objektív okok (de akár a vállalkozások közötti újabb, fel nem tárt megbeszélésen) azt megváltoztatták.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.167/2008/22. sz. ítélete a Vj/56/2004. sz. ügyben.)*

„A jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen azonban igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.232/2007/14. sz. ítélete a Vj/28/2003. sz. ügyben.)

²⁵⁰ *„A tényállást megalapozó belső levelek nem minősülnek magánleveleknek, azok mind a felperesi vállalkozások tevékenységéhez kapcsolódtak, az ő érdekükben merültek fel, ezért azok a felperesi magatartásokat igazolják. A levelek „belső” jellegére való hivatkozással tehát a felperesek nem mentesülhetnek a jogsértés következményei alól. Az üzenet továbbított jellegének ugyancsak nincs jelentősége, mert aki azt megkapta, nem furcsállotta, nem kérdezte a továbbítás célját, okát, attól el nem határolódott, viszont annak tartalmát megismerhette. Az pedig, hogy egy levél valamely jogsértéshez képest később készül, még nem zárja ki azt, hogy tartalmilag igazolja a korábbi magatartást.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj/162/2004. sz. ügyben.)*

²⁵¹ *„A jogsértés megállapításának a kartellezéssel összefüggő megbeszélésről való távolmaradás sem lehet akadályja, ha a távolmaradó a megbeszélésről szóló üzenetet megkapta, azt nem kért ki, azon nem csodálkozott.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj/162/2004. sz. ügyben.)*

h. más személyek levelezése is igazolhatja a konkrét levelezésben részt nem vevő fél jogsértését.²⁵³

342. Következésképpen a jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. Ugyanakkor a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen azonban igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését.²⁵⁴

343. Tekintettel arra, hogy jelen versenyfelügyeleti eljárásban a Bayer engedékenységi kérelemmel fordult a GVH-hoz, az eljáró versenytanács összegzi azokat, kifejezetten az engedékenységi nyilatkozatokkal és iratokkal kapcsolatos legfontosabb esetjogi szempontokat, amelyeket a bizonyítékok értékelése során figyelembe vesz:

- Egy forrásból származó engedékenységi bizonyítékok is alkalmasak lehetnek a jogsértés megalapozására, ha azokat egyéb tényállási elemek összességében alátámasztanak és e bizonyítékok egyébként kellően konzisztensek és pontosak.²⁵⁵
- Különösen jelentős bizonyító erőt lehet tulajdonítani azon nyilatkozatoknak, amelyek megbízhatók, egy vállalkozás nevében tették őket, olyan személytől származnak, akinek szakmai kötelessége e vállalkozás érdekei alapján eljárni, a nyilatkozó érdekeit sértik, a körülmények közvetlen tanújától származnak, és írásban, megfontoltan és jól átgondolva teszik őket.²⁵⁶
- *„Ha egy személy jogsértés elkövetését ismeri be, és így a kérdéses dokumentumokból közvetlenül kikövetkeztethető tényeken túli körülményeket vall be, ez – az ennek ellenkezőjére utaló különleges körülmények hiányában – eleve azt jelzi, hogy e személy elhatározta az igazság feltárását. Ezen túlmenően általában különösen megbízható bizonyítéknak kell tekinteni azt a nyilatkozatot, amely a nyilatkozattevő érdekei ellen irányul.”*²⁵⁷

²⁵² „Nem zárja ki a sem a kartellezést, sem a tiltott kartellezésben való részvételt önmagában az sem, hogy a más személyek közötti, ám a kartellezéssel kapcsolatos megbeszéléssel összefüggő üzenetet valamelyik részes fél nem kapta meg.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj/162/2004. sz. ügyben.)

²⁵³ „A más személyek, köztük egyes kartelltagok levelezése, annak tartalma igazolhatja a levelezésben részt nem vevő harmadik személy részvételét is.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj/162/2004. sz. ügyben.)

²⁵⁴ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.232/2007/14. sz. ítélete a Vj/28/2003. sz. ügyben.

²⁵⁵ Ld. a Kúria Kfv.III.37.690/2013/29. számú ítéletét a Vj/174/2007. sz. ügyben.

²⁵⁶ Ld. a fentebb hivatkozott Hitachi és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 71. pontját; és a szintén fentebb hivatkozott JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 205–210. pontjait.

²⁵⁷ Ld. a Törvényszék fentebb hivatkozott JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének 211. és 212. pontjait; a T-109/02., T-118/02., T-122/02., T-125/02., T-126/02., T-128/02., T-129/02., T-132/02. és T-136/02. sz., Bolloré és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2007. április 26-án hozott ítéletének [EBHT 2007., II-947. o.] 166. pontját, valamint a T-54/03. sz., Lafarge kontra Bizottság ügyben 2008. július 8-án hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 59. pontját..

- Egy dokumentum hitelessége és ennél fogva bizonyító ereje az eredetétől, készítésének körülményeitől, címzettjétől és tartalmától függ.²⁵⁸ A hitelesség mellett szóló körülmény, hogy a téves információszolgáltatás az engedékenységi kedvezmény megvonásával járhat.²⁵⁹
- A jogsértés idején keletkezett irat esetén, ha „kizárható annak szándékos, a versenytársak ellen irányuló szándékból készítése, [...], akkor az egyéb lehetőségek kizárásához elegendő az egyéb bizonyítékokkal és körülményekkel való összevetése, annak megállapítása, hogy az kellően konzisztens és pontos-e”²⁶⁰
- Az okirati bizonyítékok bizonyító erejének értékelésekor nagy jelentőséget kell tulajdonítani annak a körülménynek, hogy valamely dokumentumot a tényekkel közvetlen összefüggésben készítették²⁶¹, vagy hogy azt e tények közvetlen tanúja készítette.²⁶²

VII.1.6. Egységes, komplex, folyamatos jogsértés

344. A Kúria a Kfv. II.31.076/2012/28. sz. ítéletében a következőképpen értelmezte az egységes, folyamatos jogsértés jogintézményét: „az egységes és folyamatos jogsértés akkor állapítható meg, ha az egységes cél, az átfogó terv és a folyamatos magatartás együttesen fennáll. [...] egységes, folyamatos jogsértés esetén nem egyenként, külön-külön kell a versenyjogsértő magatartásokat értékelni, hanem összességükben és összefüggésükben kell vizsgálni, különösen, ha azok sorozatban, időben és tartalmilag összefüggően valósulnak meg az adott tenderek megnyerését, egymás közti felosztását, egymásra tekintettel valósítják meg, maguk között az adott piacot felosztva és az árakat meghatározva járnak el. [...] egységes, folyamatos jogsértés esetén nem kell bizonyítani, hogy az egységes jogsértés minden eleme a megállapodással érintett tenderek esetében külön-külön fennállt, ugyanis a jogsértés minősítésénél annak van jelentősége, hogy a folyamatos magatartás egy átfogó, egységes tervnek a részeként valósult meg, közös cél érdekében működtek együtt az érintett vállalkozások. Az egységes, folyamatos jogsértés esetében nem feltétel, hogy minden vállalkozás azonosan vegyen részt a közös cél megvalósításában, minden tender esetében árajánlatot tevő legyen, vagy részt vegyen az elnyert tender beruházási munkájában. A jogsértés megvalósulhat úgy is, hogy az

²⁵⁸ Ld. a Törvényszék T-25/95., T-26/95., T-30/95–T-32/95., T-34/95–T-39/95., T-42/95–T-46/95., T-48/95., T-50/95–T-65/95., T-68/95–T-71/95., T-87/95., T-88/95., T-103/95. és T-104/95. sz., Cimenteries CBR és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2000. március 15-én hozott ítéletének [EBHT 2000., II-491. o.] 1053. és 1838. pontjait.

²⁵⁹ Ld. a fentebb hivatkozott Hitachi és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 72. pontját és a Törvényszék T-120/04. sz., Peróxidos Orgánicos kontra Bizottság ügyben 2006. november 16-án hozott ítéletének [EBHT 2006., II-4441. o.] 74. pontját.

²⁶⁰ Ld. a Kúria Kfv.III.37.690/2013/29. számú ítéletét a Vj/174/2007. sz. ügyben.

²⁶¹ Ld. a Törvényszék T-157/94. sz., Ensidesa kontra Bizottság ügyben 1999. március 11-én hozott ítéletének [EBHT 1999., II-707. o.] 312. pontját, valamint T-5/00. és T-6/00. sz., Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied és Technische Unie kontra Bizottság egyesített ügyekben 2003. december 16-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-5761. o.] 181. pontját.

²⁶² Ld. a fentebb hivatkozott JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 207. pontját, illetve a Törvényszék T-541/08. sz. Sasol és társai kontra Bizottság ügyben 2014. július 11-én hozott ítéletének 231. pontját.

egyres tenderekben az adott vállalkozás nem vett részt, de ez a passzivitása nem a megállapodás felmondásából fakadt. Az átfogó terv megléte – ahogy arra az alperes helyállón utalt és ezt közösségi (uniós) ítéletekkel is alátámasztotta – megállapítható a résztvevők körének nagymértékű azonossága, az érintett termékek közelsége, az alkalmazott eszközök és mechanizmusok hasonlósága alapján. A perbeli ügyben az egyeztetési módszer és a résztvevők körének azonossága megállapítható volt.”

345. A versenyjog általában azon versenykorlátozó jogsértéseket tekinti egységesnek, amelyekben résztvevő vállalkozások minden intézkedése ugyanazon versenyellenes célt vagy hatást szolgálja. Az ilyen típusú jogsértések akkor minősülnek komplexnek, ha versenykorlátozó megállapodások és összehangolt magatartások útján egyaránt megvalósították.

346. Az egységes és komplex jogsértések bizonyítása szempontjából kulcsfontosságú jelentőséggel bír azon tény, amely szerint a hosszú időtartamot felölelő komplex jogsértések esetén a versenyhatóságnak nem szükséges ezeket az illegális attitűdök kizárólag egy vagy több formáival jellemeznie. Éppen ezért egy kartell ugyanazon időben egyszerre leírható a megállapodás és az összehangolt magatartás elkövetési formájával egyaránt. Egy komplex kartell tulajdonképpen egy egységes és folyamatos jogsértésnek tekinthető arra az időszakra vonatkozóan, amikor fennállt. Megállapítható, hogy a felek megállapodása időről időre változhat, vagy annak működése során a felek figyelembe vehetnek új fejleményeket. Hangsúlyozandó, hogy az értékelés érvényét nem befolyásolja az az eshetőség, hogy a felek által tanúsított cselekménysorok egy vagy több eleme, illetőleg egy magatartás folyamatos tanúsítása egyedileg és önmagában a kartelljogi szabályok sérelméhez vezet.²⁶³

347. Azon tény, hogy az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdése valamint a Tpv. 11. §-a szerinti jogsértés akkor válik befejezetté, amikor a jogszerűtlen megállapodást kötötték, nem jelenti egyben azt, hogy a megállapodás ne lehetne folyamatos, ha a felek eszerint cselekszenek a piacon addig, amíg ezzel fel nem hagynak. Amint arra az Európai Bíróság is rámutatott a *Commission vs. Anic Partecipazioni SpA* ügyben²⁶⁴ az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdésének szövegéből következik, hogy egy megállapodás nemcsak elkülönült aktusokból, hanem aktusok sorából vagy magatartások tanúsításából is állhat.

348. A luxemburgi Törvényszék az egységes és folyamatos jogsértés bizonyításával kapcsolatban kifejezésre jutatta, hogy

„Emlékeztetni kell, hogy az esetek nagy részében a versenyellenes magatartás vagy megállapodás létezését bizonyos egybeesésekből és jelekből kell kikövetkeztetni, amelyek együtt figyelembe véve, más összefüggő magyarázat hiányában a versenyjogi szabályok megsértésének bizonyítékául szolgálhatnak. Ez az ítélkezési gyakorlat az egységes és folyamatos jogsértés fogalmára is átültethető. Ugyanis amikor összetett, egységes és folyamatos jogsértés áll fenn, minden egyes megnyilvánulás azt erősíti, hogy e jogsértés valóban létrejött. A felperes állításával szemben tehát a kérdéses jogsértés különböző megnyilvánulásait abban az átfogó szöveggörnyezetben kell értelmezni, amely magyarázatot ad fennállásuk indokára. Ilyen esetben nem körkörös érvelésről van szó, hanem a bizonyítékok olyan értékeléséről, amely során a különböző tényelemek bizonyító

²⁶³ COMP/IV.35.691/E-4 számú ügy, Pre-Insulated Pipe cartel, 1999/60/EC határozat, OJ [1999] L 24/1, para 134

²⁶⁴ C-49/92 P Commission vs. Anic Partecipazioni SpA [1999] ECR I-4125, para 81

*erejét más létező tényelemek megerősítik vagy cáfolják, és amelyek együttesen bizonyíthatják az egységes jogsértés fennállását.*²⁶⁵

VII.1.7. Az egységes, átfogó terv

349. Egy a felek közötti megállapodás létéről beszélhetünk, amikor a vállalkozások egy közös tervben állapodnak meg, amely korlátozza vagy alkalmas arra, hogy korlátozza az autonóm piaci magatartásukat azáltal, hogy meghatározza a piacon történő közös fellépésüknek az irányvonalát, vagy az attól való tartózkodást. Nem szükséges, hogy a felek által kötött megállapodás írott formát öltjön, vagy egyéb formai követelményeknek megfeleljen, illetőleg annak megszegéséhez szerződésben rögzített szankciókat, kényszerítő intézkedéseket fűzzenek a felek.²⁶⁶

350. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint *„Az EK 81. cikk (1) bekezdésének megsértése nem csak egy elszigetelt magatartás eredménye lehet, hanem egy magatartássorozat vagy még inkább egy folytatólagos magatartás eredménye is. Ez az értelmezés nem vitatható azon az alapon, hogy a magatartássorozat vagy még a folytatólagos magatartás egyes elemei önmagukban is a fenti rendelkezés megsértésének minősülhetnek. Amennyiben a különböző magatartások – azonos, közös piacon belül versenykorlátozó tárgyuk alapján – egy „átfogó terv” keretébe illeszkednek, a Bizottság a fenti cselekmények miatti felelősségét jogszerűen róhatja fel az összességében figyelembe vett jogsértésben való részvétel alapján.*²⁶⁷

351. A joggyakorlat szerint, annak ellenére, hogy egy kartell a benne résztvevők közös cselekménye, minden egyes félnek sajátos szerepe van a megállapodásban. A résztvevők közül némelyik vállalkozás domináns piaci szereplő lévén vezérszerepet tölt be. A kartellben résztvevő felek között gyakoriak a belső konfliktusok, versengések, csalások, amelyek azonban többnyire nem gátolják meg, hogy a felek közötti egyetértés megállapodássá vagy összehangolt magatartássá formálódjon az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdése alapján, amelynek egységes, közös és folytatólagos célja van.²⁶⁸

VII.1.8. Piacfelosztás

352. A Versenytanács 2014. évi 11.36. sz. elvi állásfoglalása szerint a vállalkozásokat jobb teljesítményre ösztönző kockázatok egyik fontos eleme, hogy nem ismerik a tényleges és lehetséges piaci szereplők szándékait, terveit. A potenciális versenytársak közötti, arra irányuló egyeztetés, hogy mikortól, vagy éppen meddig nem lépnek be egymás hagyományos piacaira, piacfelosztó megállapodásnak minősülve a spontán piaci folyamatok versenyjog-ellenes önértékelő szabályozását jelenti.²⁶⁹

VII.1.9. Versenytársak közötti vertikális megállapodások értékelése

353. A vizsgált időszakban hatályos 55/2002. (III. 26.) Korm. rendelet 1. § (4) pontja szerint a csoportmentesség akkor alkalmazható, amikor a versenytársak között nem kölcsönös

²⁶⁵ T-53/03. sz. BPB plc kontra Európai Közösségek Bizottsága ügyben 2008. július 8-án hozott ítélet [EBHT 2008., II-1333 oldal] 249-250. pontok

²⁶⁶ COMP/IV.35.691/E-4 számú ügy, Pre-Insulated Pipe cartel, 1999/60/EC határozat, OJ [1999] L 24/1, para 129

²⁶⁷ C-113/04. P. sz. Technische Unie BV kontra Európai Közösségek Bizottsága ügyben 2006. szeptember 21-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-8831] 178., 183. pont

²⁶⁸ COMP/IV.35.691/E-4 számú ügy, Pre-Insulated Pipe cartel, 1999/60/EC határozat, OJ [1999] L 24/1, para 134

²⁶⁹ A Versenytanács határozata a Vj-140/2006. sz. ügyben.

megállapodás születik és a szállító a termékek gyártója és forgalmazója, a vevő pedig forgalmazó, és a gyártás szintjén nem versengő vállalkozás, vagy a szállító a kereskedelem különböző szintjein nyújt szolgáltatásokat, míg a vevő kiskereskedelmi szinten nyújtja áruait vagy szolgáltatásait, és nem versenytárs vállalkozás a kereskedelemnek azon a szintjén, ahol igénybe veszi a szerződés szerinti szolgáltatásokat. Az ilyen megállapodások általában a vertikális csoportmentességi rendelet alapján értékelhetők. Mivel azonban a Corax és a Bayer a szűnyogirtó anyagok piacán egymás potenciális versenytársai, illetve a Farmmix és a Corax a szűnyogirtó szerek gyártása és nagykereskedelmi forgalmazásának piacán egymás versenytársai, mindkét esetben megállapítható, hogy a gyártás szintjén versengő vállalkozások közötti horizontális megállapodásokról van szó, amely miatt a csoportmentesség nem vonatkozik a köztük létrejött vertikális megállapodásra.

VII.1.10. Az elhatárolódás

354. Az egységes ítélkezési gyakorlat szerint amennyiben egy vállalkozás részt vesz egy versenyellenes célú találkozón, a jogsértésért való felelőssége megállapítható.²⁷⁰ Az eljáró versenytanács – a joggyakorlattal összhangban – megállapíthatónak tartja az adott vállalkozás felelősségét akkor is, ha a jogsértés adott elemében a vállalkozás részéről eljáró személy nem a törvényes képviselő vagy egyéb vezető állású munkavállaló volt.

355. A versenyjogi gyakorlat szerint „*a jogsértés szempontjából közömbös a résztvevők tudatossága, ilyen tényállási elemet a Tpv. 11. §-a nem tartalmaz. Ennél fogva nincs jelentősége annak, hogy az egyes felperesek milyen célból vettek részt a tagozati ülésen, és nem értékelhető az sem, hogy volt-e szándékuk a verseny korlátozása vagy sem. A passzív magatartás a jogsértés megállapítása alól nem mentesít, pusztán a jelenlét, az elhangzott információk befogadása már kifejezi a többiekkel való együttműködést, azaz a jogsértésben való részvételt. Amely vállalkozás a közösség sorsában nem akar osztozni, annak erről hangot kell adnia, nyíltan a többiek tudomására kell hozni, hogy a közösségtől elzárkózik, velük nem akar azonosulni. Ilyen nyílt, elzárkózó magatartásra azonban egyik felperes sem hivatkozott, ilyet nem bizonyított. Ennél fogva az alperesnek nem kellett vizsgálnia és bizonyítania azt, hogy ténylegesen melyik felperes milyen információt és milyen céllal osztott meg a többiekkel.*”²⁷¹

356. Következésképpen a versenyjogi gyakorlat szerint a vállalkozás passzív részvétele, amelybe önmagában az e-mail fogadása is beleértendő, nem minősül elhatárolódásnak, így módon nem alkalmas a versenyjogsértés miatti felelősség alóli mentesülésre. Az eljáró versenytanács következetes gyakorlata szerint az elhatárolódást abban az esetben tartja megállapíthatónak, amennyiben az adott vállalkozás kifejezett, a többi résztvevő tudomására hozott nyilatkozatában közölte, hogy az adott találkozó vagy levelezés tartalmával nem ért egyet, abban nem kíván részt venni.

²⁷⁰ C-235/92. P. Montecantini kontra Európai Bizottság [ECR 1999, I-4539] 177-181. pontok

²⁷¹ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.260/2011/13. sz. ítélete a Vj/57/2007. sz. ügyben.

VII.2. Az érintett piac(ok)

357. A Tpv. 14. §-a alapján az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. A megállapodás tárgyát alkotó árun kívül figyelembe kell venni a – felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesíthető árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi terület az, amelyen kívül a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

358. A Versenytanács és a bíróságok következetes gyakorlata²⁷² értelmében kartellügyekben az érintett piacok meghatározása nem központi jelentőségű, versenykorlátozó célú megállapodások és összehangolt magatartások esetében jellemzően csak a csekély jelentőség megállapítása szempontjából bír relevanciával. Éppen ezért a piacmeghatározás kérdésében az eljáró versenytanácsnak nem feltétlenül kell végleges következtetésre jutnia, elegendő a piacok olyan szintű definiálása, amely alapján a de minimis szabály alkalmazhatósága megítélhető.

359. Ezen túlmenően, az érintett piacok meghatározásának a szankciók, különösen a bírság alapösszegének meghatározása szempontjából is lehet jelentősége. Ez azonban továbbra sem jelenti az érintett piacok minden lehetséges szempontra kiterjedő meghatározásának kötelezettségét, mert ehhez elegendő a vizsgált és jogsértőnek talált megállapodással, illetve összehangolt magatartással közvetlenül érintett termékkörből kiinduló piacmeghatározás, és nem szükséges vizsgálni ezen termékek és a megállapodásban, illetve összehangolt magatartásban nem részes vállalkozások termékei közötti esetleges helyettesítési viszonyokat, hacsak a vizsgált magatartás jogszerűségének megállapításához érdemben szükséges a magatartás tényleges vagy potenciális piaci hatásainak vizsgálata. Tipikusan nem ez a helyzet akkor, ha a jogsértést a hatóság cél- és nem hatásalapon kívánja megállapítani.

360. A jelen eljárásban vizsgált magatartások a széles értelemben vett szúnyogirtás teljes piaci vertikumát érintik, ezen belül

- a légi kémiai szúnyogirtáshoz szükséges szúnyogirtó anyagok gyártását forgalmazását;
 - o ezen a vertikumon belül van olyan vállalkozás, amely csak a hígítatlan szúnyogirtó anyagot gyártja és forgalmazza (Bayer-csoport);
 - o illetve olyan vállalkozás, amely gyártja a szúnyogirtó anyagot és azt maga hígítja szúnyogirtó szerré (Bábolna Bio);
- a deltamerin hatóanyagú anyagból olajos hígítással készülő szúnyogirtó szer készítése és forgalmazása (Corax, Farmmix, Bábolna Bio);
- a szúnyogirtó szer kiszórása révén történő szúnyoggyérítési szolgáltatás (Corax, Gergely Air, Szemp Air, Komplex Air, KOBO-Coop, RSZ-Coop).

361. A jelen eljárásban érintett egyik deltametrin alapú készítménye a Bayer olajos hígítást igénylő K-Othrin 10 ULV terméke, amely a fenti vertikumon keresztül jut el a szúnyoggyérítő cégekhez, amelyek azután azt kiszórják. A Bayer termékével versenyző

²⁷² Ld. pl. a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. számú ítéletét.

készítmény a Bábolna Bio által gyártott és Mosquitox fantázianéven forgalmazott termékcsalád. A Bayertől vásárolt K-Othrin 10 anyagból készített szúnyogirtó szert a Corax K-Othrin ULV, a Farmmix pedig Delta néven hozta forgalomba.

362. A Bayer 2010-től már forgalmazza az ugyancsak deltametrin hatóanyagot tartalmazó, de olajos helyett vizes hígítást igénylő Aqua K-Othrin termékét is.
363. A jelen eljárásban érintett termékeket a fentiek szerint meghatározott szúnyogirtó anyagok és szerek, valamint a szúnyoggyérítő szolgáltatások képezik.
364. Az érintett földrajzi piac Magyarország területe.

VII.3. A vizsgált magatartások versenyjogi megítélése

VII.3.1. Piacfelosztás a Bayer és a Corax között

A megállapodás tartalma

365. A IV.1. pontban részletesen ismertetett irati bizonyítékok és nyilatkozatok bizonyítják, hogy a Bayer és a Corax 2010. március 3-án versenykorlátozó megállapodást kötöttek egymással. Ennek értelmében a Bayer sávosan meghatározott mennyiségi kedvezményeket adott a Coraxnak az általa gyártott *K-Othrin 10 ULV* elnevezésű, illetve *AQUA K-Othrin* elnevezésű szúnyogirtó anyagok vételárából az eladás során. A megállapodás szerint a Corax vállalta, hogy ennek fejében nem lép be a szúnyogirtó anyagok piaci szegmensére, azaz nem kezdi el saját szúnyogirtó anyagok gyártását. A megállapodás a 2010. és a 2011. évekre terjedt ki.

366. A két évre kötött megállapodást 2011-ben újratárgyalták. Mivel azonban mindkét megállapodás ugyanarra a két évre vonatkozott, az eljáró versenytanács az eredeti megállapodást és annak újratárgyalását nem két külön megállapodásként, hanem ugyanazon megállapodás két változataként, együttesen értékelte.

367. A 2010. március 3-én két évre megkötött megállapodást kölcsönös egyeztetés előzte meg, amelyben részt vett a Bayer-csoport részéről Gerő Judit, Gáspár Gabriella és Austin Davies, valamint a Corax részéről Lőrincz Árpád. Az egyeztetést bizonyítják a Bayer tényállásban ismertetett belső levelezései, valamint Lőrincz Árpád tanúvallomása.

368. A 2010-es megállapodás megkötését bizonyítják különösen a Bayer belső célra készült emlékeztetői és feljegyzései. A Bayer részéről készült egy belső jelentés „Corax és a Bayer Environmental Science között 2010. március 3-án megállapodott árak 2010-re és 2011-re (Austin Davies-sel történő tárgyalás alapján)”,²⁷³ címmel. További bizonyítéka a megállapodásnak Lőrincz Árpád (Corax) 2010. március 6-i levele Gerő Judit részére, amelyben kifejezetten hivatkozik a „köztük lévő megállapodásra” és ennek alapján küld megrendelést a 2010. évre.

369. A 2010-es megállapodás tartalma a deltametrin hatóanyagú szúnyogirtó anyag 2010-2011-ben történő, kedvezményes árú értékesítése volt.²⁷⁴ A Bayer nyilatkozata²⁷⁵ szerint a

²⁷³ Vj 73/60/2011. számú irat Vj/73/2011/BY/3 melléklete

²⁷⁴ Bayer 2013. március 8. engedékenységi kérelem (8. oldal)

²⁷⁵ Bayer 2013. március 8. engedékenységi kérelem (8. oldal)

megállapodás kifejezetten ugyan csak azt rögzítette, hogy a Bayer kedvezményesen adja a K-Othrin 10 ULV és az Aqua K-Othrin szúnyogirtó anyagot a Corax részére 2010. és a 2011. években, de a piacfelosztásra, a piacralépés megelőzésére vonatkozó megegyezést a felek egyértelműen a megállapodás részének tekintették és tiszteletben is tartották. Lőrincz Árpád megerősítette,²⁷⁶ hogy a megállapodás lényege az volt, hogy a Bayer a rendkívül kedvező árú mennyiségi kedvezmény alkalmazásának feltételül szabta, hogy a Corax nem kezd saját szúnyogirtó anyag gyártásába.

370. A 2010-es megállapodás ugyan két évre (2010 és 2011) szólt, de a Bayer által 2011 januárjában és februárjában a Coraxnak megküldött árajánlat vonatkozásában a felek között értelmezési vita támadt. A Corax visszautasította az ajánlatot és további egyeztetést javasolt.

371. 2011. március 7-én a Corax belső operatív ülést tartott, amelyről készült emlékeztetőből egyértelműen kitűnik, hogy a kialakult nézetkülönbségek miatt a Corax előkészületeket folytatott a saját deltametrin hatóanyagú szúnyogirtó szer gyártására arra az esetre, ha nem jönne létre megállapodás. Az emlékeztető kifejezetten utal a gyártáshoz szükséges alapanyagok közötti árkülönbségre.

372. Ezt követően Bayer és a Corax közötti 2010-ben kötött két éves megállapodás újratárgyalására került sor. Az eredeti megállapodás létrejöttének és az újratárgyalásnak a tényét bizonyítják a Bayeren belül 2011. március 9. és 15. között keletkezett belső e-mailek. Az újratárgyalt megállapodás már kifejezetten rögzítette, hogy a felek a Corax javaslatára abban állapodtak meg, hogy a Corax 25%-os kedvezményt kap, feltéve hogy nem kezd saját termék gyártásába.

373. A március elején előkészített tárgyalást 2011. március 18-án tartották a Bayer központjában. A tárgyaláson Gerő Judit (Bayer), Sylvain Moissoner (Bayer Sp. z o.o.), valamint Lőrincz Árpád és Petri István (Corax) vettek részt. A találkozó kezdeményezője Lőrincz Árpád volt. A megállapodás tartalmáról mindkét fél készített feljegyzést, amelyek egyértelműen bizonyítják a megállapodás tartalmát. A Corax feljegyzésében²⁷⁷ rögzíti, hogy a Corax *2010-ben elfogadta „a Bayer kérését miszerint: két évre állapodunk meg, a saját fejlesztésű termékét az adott időszakban nem hozza piacra.”* Ugyanez a feljegyzés már egyértelműen utal arra, hogy *„A két éves megállapodás keretében a CB Zrt. vállalja, hogy nem vásárol a Bábolna Bio termékéből.”* (113. pont, különösen az aláhúzott rész) A Bábolna Bio termékeire vonatkozó vásárlási tilalmat az újratárgyalt megállapodás 2010-re vonatkozóan nem említi. Ugyanezt támasztja alá a Bayer Emlékeztetője²⁷⁸ is, amiben megemlíti egy bizonyos kiegészítő megállapodást, amelyben a Corax vállalja, hogy 2011-ben nem vásárol a Bábolna Bio-tól kémiai irtószert, nem jelenik meg a piacon saját gyártású irtószerral.²⁷⁹

374. A fentebb hivatkozott irati bizonyítékok tartalmának megfelelő megállapodás létrejöttét a Bayer és a Lőrincz Árpád (Corax) is elismerte. A Corax előzetes álláspontra tett nyilatkozatában kifejtette, hogy szerinte a felek közötti nyilatkozatváltások nem érték el az akarategység szintjét (kifejezett elfogadó vagy ráutaló magatartás hiányában). Álláspontját arra alapozza, hogy a

²⁷⁶ Vj/73-251/2011. számú irat 4. oldal

²⁷⁷ Vj/73-003/2011 számú . irat Vj/73/2011/CORAX/2. és Vj/73/2011/CORAX/3 mellékletéből leválogatott, és az ügyfélnek a Vj/73-96/2011. számú jegyzőkönyv mellékleteként átadott dokumentum.

²⁷⁸ Vj/73-60/2011. számú irat Vj-73/2011/BY/22 melléklete

²⁷⁹ Vj/73-60/2011. számú irat Vj-73/2011/BY/22 melléklete 2. oldal

Coraxnak a 2010-2011-es időszakban egész egyszerűen nem volt gyakorlati lehetősége sem saját gyártású koncentrátum, sem pedig a Bayer hatóanyagától eltérő (mástól beszerzett hatóanyagú) szűnyogirtó anyag gyártására. A Corax nem vitatja, hogy a piacralépésre vonatkozó jelzés/szándék a tárgyalások során valóban elhangozhatott a képviselője részéről. A fentiek fényében azonban ez csak az üzleti tárgyalás technikájával, annak taktikai okaival magyarázható.

375. A bizonyítékok azonban kellőképpen alátámasztják, hogy a Corax piacralépési szándéka nagyon is valóságos volt a Bayer-rel való tárgyalások idején, lásd erről a két bekezdéssel lejjebb írottakat.

A megállapodás időbeli hatálya

376. A 2010-ben megkötött, majd 2011-ben a fentiek szerint újrakötött megállapodás Gerő Judit nyilatkozata szerint kiterjedhetett volna 2012-re, mivel a deltametrin ekkor még az unión kívülről behozható volt, a deltametrin behozatala csak 2013-tól kezdte tiltani az uniós szabályozás. Ennek megfelelően arról tájékoztatta a munkatársait 2012. októberében (121. pont), hogy a tilalom ellenére „a Coraxnak 2013-ban még mindig lett volna lehetősége, hogy a unión kívülről hozzon be deltametrin hatóanyagot, ezért a Bayernek érdeke volt, hogy megtartsa a Coraxot, mint a K-Othrin fő vevőjét. 2013-ra nézve azonban nem jött létre megállapodás a Corax-szal”.²⁸⁰

377. A 2011. márciusában megkötött megállapodás minden kétséget kizáróan csak 2011-re, illetve 2010-re vonatkozóan tartalmazza a Corax piacra lépését kizáró kikötés fennállását.

A Corax piacra lépésének lehetősége

378. A Corax szerint a 2010-2011-es időszakban nem volt gyakorlati lehetősége sem saját gyártású koncentrátum, sem pedig a Bayer hatóanyagától eltérő (mástól beszerzett hatóanyagú) szűnyogirtó anyag gyártására, mert a gyártáshoz szükséges engedély megszerzése igen jelentős költségekkel járt volna, és csak hosszú idő alatt lett volna kivitelezhető. Emiatt a 2010-2011. években a Coraxnak nem volt reális piacra lépési lehetősége, még abban az esetben sem, hogy ha ilyen szándéka lett volna.

379. A Corax nem vitatja a kifogásolt megállapodás létrejöttét, és azt sem, hogy a piacralépésre vonatkozó szándék jelzése valóban elhangozhatott a Corax részéről. Ezt azonban pusztán tárgyalástechnikai eszköznek minősíti, amely láthatóan a Bayer „érzékeny pontját” találta el és ezért komoly árengedményeket tett. A Corax szerint a piacralépés nem reális szándékának felvetése azonban nem tükrözte a Corax valódi szándékát, miszerint nem is szándékozott piacra lépni, mivel az nem volt számára reális alternatíva. Nincs a GVH-nak semmiféle bizonyítéka arra, hogy a piacralépés a Corax „valós akaratának leképeződését” alátámasztaná. Álláspontja szerint erre nem alkalmas kizárólag az egyik fél, nevezetesen a Bayer által szolgáltatott bizonyíték az „unus testis, nullus testis”²⁸¹ elve alapján — különösen figyelemmel a versenyjog büntetőjogias jellegéből fakadó magas bizonyítási sztenderdre és ártatlanság vélelmének elvére.

380. A Corax és a Bayer közötti megállapodás versenyjogilag kifogásolható kikötése a szűnyogirtó anyag előállításától való tartózkodás ígérete volt. E cél tekintetében az akarategyezőség nyilvánvalóan megállapítható, még akkor is, ha a Corax a szűnyogirtó anyagok

²⁸⁰ Vj/73-110/2011. számú irat 5. oldal

²⁸¹ „Egy tanú, nem tanú”.

gyártására a megállapodás megkötésekor nem volt teljesen felkészülve. A feltárt bizonyítékok azonban nem támasztják alá a Corax azon állítását, hogy a Bayerrel való egyeztetés során a Corax piacralépésével való fenyegetőzés nem volt több, mint minden reális alapot nélkülöző tárgyalási technika. Az eljáró versenytanács ebben a körben az alábbi tényállási elemeket emeli ki:

- a 2011. március 7-én megtartott Corax belső operatív ülésről készült Emlékeztető szerint *„folyik az előkészület saját gyártásunkra is, ha nem sikerülne megállapodni a Bayerrel. Alapanyag beszerzése, komoly árkülönbségek vannak a piacon (Deltametrin Bayer ára: 137000Ft/kg, kínai cég ajánlata: 125 USD/kg).”*²⁸²
- Gerő Judit 2011. április 6-i e-mailjében konkrét lehetőségként számol a Corax piacra lépésével: *„Aki él és mozog, itt Magyarországon összelötykölheti a Kínából megvásárolt deltametrin valamivel, és piacra dobhat szúnyogirtó szert. Jelenleg hazai konkurenciánk van, ez a Bábolna Bio, de a Corax is kb. 1000 ft/liter áron gyárthatna, ha akarna szúnyogirtó szert. Jelenleg hazai konkurenciánk van, ez a Bábolna Bio, de a Corax is kb. 1000 ft/liter áron gyárthatna, ha akarna szúnyogirtó szert.”* A fentiek alapján egyáltalán nem alaptalan ez a lehetőség, amint azt a Corax állítja.
- Ezt támasztja alá továbbá az a körülmény is, hogy a Corax-nak van Magyarországon engedélye szúnyogirtó szer előállítására (olajos hígítására), amelyet a budaörsi üzemükben végeznek és amelyet a vizsgált időszakban kezdtek el fejleszteni.

Mindezek alapján életszerűtlen és az irati bizonyítékok megcáfolására alkalmatlan a Corax azon állítása, hogy ne lett volna képes szúnyogirtó anyagok előállítására és ezért az ettől való tartózkodás ígérete pusztán tárgyalás-technikai fogás lett volna. Erre utal, hogy egyrészt a Corax saját belső megbeszélésén is elhangzott, hogy folynak az előkészületek a saját gyártásra, másrészt olyan áron, amely versenyképes lehetett volna a többi versenytársakéval, negyedrészt a budaörsi üzem rendelkezett az ehhez szükséges technológiával. Mindezekre tekintettel az eljáró versenytanács nem fogadta el a Corax erre alapozott állításait. A fentiekből látható, hogy a Corax piacralépési lehetőségét nem egyedül a Bayer által szolgáltatott bizonyítékok támasztják alá, hanem – egyebek mellett – a Corax saját belső anyaga is. Ha viszont egyértelműen megállapítható, hogy a Corax képes volt az adott időszakban saját szúnyogirtó anyag előállítására, akkor a versenyjogi értékelés szempontjából nincs relevanciája annak, hogy mennyire költséges vagy hosszadalmas egy esetleges engedélyezési eljárás. Nem az a releváns kérdés ugyanis, hogy a Corax ténylegesen piacra akart-e lépni vagy sem, hanem, hogy erre képes volt-e. A fentiek alapján ez egyértelműen megállapítható.

381. A fentiek mellett az eljáró versenytanács utal arra is, hogy a kialakult versenyjogi gyakorlat szerint egy versenykorlátozó célú megállapodás akkor is tiltott, ha a megállapodásban részes felek vagy azok egyike soha nem szándékozott azt betartani vagy végrehajtani.²⁸³ A fentiek alapján az eljáró versenytanács szerint nem kétséges, hogy a Corax-nak nem csak a lehetősége volt meg arra, hogy deltametrin bázisú saját szúnyogirtó szerrel rendelkezzen, illetve ennek kifejllesztését a vizsgált időszakban elkezdje. Az erre vonatkozó szándékot a Bayer – a

²⁸² Ez az akkor kb. 238 HUF/USD árfolyamon számolva mintegy 30.000 HUF/kg-os árat jelentett.

²⁸³ Ld. a Versenytanács Vj/3/2008. számú elvi jelentőségű ügyben született döntését (A GVH Versenytanácsának Tpv-tel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései, 2013., 11.50 pont)

deltametrin gyártását érintően a világ egyik vezető cége – és a fenti objektív körülmények alapján komolyan vette, holott nyilván tisztában lehetett az anyag/szer engedélyezésének magyarországi körülményeivel. A Corax belső anyaga kifejezetten utal a gyártási előkészületek megkezdésére, ha nem sikerülne megállapodni a Bayerrel. Ennek alapján az a döntés, hogy a Corax nem kezdi el az előkészületeket a gyártásra, megfelelő komolyságúnak tekinthető és egyértelmű összefüggésbe hozható a Bayer-Corax megállapodással.

382. A fentiek alapján megállapítható, hogy a szúnyogirtó anyagok piacára való belépés a Corax részéről nem csak a versenytárs részéről komolyan vehető szándék, hanem annak lehetősége – legalább a gyártási előkészületek megkezdésére vonatkozóan – is fennállt. Ennek alapján versenyjogi szempontból a Corax a Bayer potenciális versenytársának minősül a vizsgált időszakban, a piacralépési szándékáról való lemondás pedig piacfelosztásnak.

A Bábolna Bio kizorításának szándéka

383. A piacralépési korlátozást a Corax elfogadta, ezáltal átengedte a szúnyogirtó anyagok piacát a Bayernek, amely tartalmilag piacfelosztásnak minősül. A Corax védekezésében előadta, hogy az a tény, hogy a Bábolna Bio-tól is vásárolt szúnyogirtó anyagot a Bayerrel való megállapodás hiányát támasztja alá.²⁸⁴ A Corax által becsatolt számlák azonban 2010-es vásárlásokra vonatkoznak. A Bayer-Corax megállapodás tartalmáról azonban 2010-re vonatkozóan nem volt egyértelműen megállapítható, hogy az – a Corax piacralépési tilalmán túlmenően – tartalmazta volna a Corax azon kötelezettség-vállalását is, hogy nem vásárol a Bábolna Bio-tól irtóanyagot. Ez a körülmény csak a megállapodás 2011-es újratárgyalása során vált egyértelművé, és az eljáró versenytanács az ezzel kapcsolatos jogsértést csak 2011-re vonatkozóan állapította meg. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy még amennyiben a Corax a piacralépési tilalom alatt vásárolt is a Bábolna Bio-tól, az a jogsértés cél alapon történő megállapíthatóságát nem érinti, és legfeljebb annak megvalósulása körében értékelhető.

A megállapodás megvalósulásának értékelése

384. A Corax-Bayer megállapodás elsődleges célja az volt, hogy *a Corax-ot visszatartsa a szúnyogirtó anyagok piacára való belépéstől azaz attól, hogy saját irtóanyag gyártásába kezdjen.* Tényszerűen megállapítható, hogy Corax a vizsgált időszakban nem kezdett saját, deltametrin alapú irtóanyag gyártásába, e vonatkozásban tehát *a megállapodás megvalósult.*

385. A Corax-Bayer megállapodáshoz kapcsolódott a Coraxnak azon vállalása, hogy nem vásárol irtóanyagot a Bayer versenytársától, a Bábolna Bio-tól. A tényállás alapján azonban megállapítható, hogy a megállapodással a Bayer fő célja annak megakadályozása volt, hogy a Corax saját szúnyogirtó anyag gyártásába kezdjen. Ennek a célnak az eléréséhez azonban nem volt elengedhetetlen a Bábolna Bio-ra vonatkozó vásárlási tilalom Corax általi vállalása. A megállapodással kapcsolatos egyeztetések ugyan utaltak a Bábolna Bio piacról való kizorítási szándékra, de a megállapodásba ez a cél csak a 2011. márciusi újratárgyalás során elfogadott szövegbe, 2011-re vonatkozóan került bele.

386. Mindazonáltal megállapítható, hogy a Bábolna Bio saját irtóanyagot gyárt, emiatt a Bayer versenytársának számít. Ugyanakkor az irtóanyagból a maga által gyártott irtószeret forgalmazza,

²⁸⁴ Vj/73-381/2011. 8. o.

minek következtében a Corax versenytársának is minősül. Ezért mindkét félnek érdekében állt a Bábolna Bio piacról való kiszorítása..

387. A Corax vásárlás tilalmi vállalása alkalmas a Bábolna Bio piaci részesedésének csökkentésére, amennyiben a Corax korábban jelentős tételben vásárolt irtóanyagot vagy szert a Bábolnától. 2010-ben a Corax 13,8 millió forint értékben vásárolt irtószert a Bábolnától²⁸⁵, viszont nem vásárolt a Bábolnától egyáltalában 2011-ben és 2012-ben.²⁸⁶ Ennek alapján megállapítható, hogy *a Corax Bábolna Bio-t érintő vásárlási tilalmi vállalása ugyancsak megvalósult.*

A Corax-Bayer megállapodás vertikális korlátozásként való értelmezése

388. A Corax a Vj/73-381/2011. sz. beadványának 32. pontjában előadja, hogy amennyiben megállapítható is lenne az, hogy a Corax a kérdéses időszakban kizárólag a Bayertől vásárolt irtóanyagot a megállapodásban vállalt kötelezettség szerint, az ilyen eladói kizárólagosság versenyjogi szempontból vertikális korlátozásként értékelendő, és mint ilyen célja szerint nem minősíthető súlyos versenykorlátozásnak. Ez az egyik olyan kikötés, amely a vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alóli mentesítéséről 205/2011. (X. 7.) Korm. rendelet (illetve annak a kérdéses megállapodás megkötésekor hatályos megfelelője) alapján minden további nélkül csoportos mentesülésben, vagy egyedi mentesülésben részesülhet. Indítványozza, hogy az eljáró versenytanács a megállapodás csoportmentesség alá eshetőségével kapcsolatos értékelést végezze el.

389. A vertikális megállapodásokat alapvetően valóban a vonatkozó kormányrendelet alapján kell értékelni, kivéve ha azt versenytársak kötik, mivel a megállapodás piaci hatásai és a versennyel kapcsolatos lehetséges problémák hasonlóak lehetnek a horizontális megállapodásoknál jelentkező problémákhoz. Figyelemmel a 352. pontban leírtakra - a versenytársak közötti vertikális megállapodások az EUMSZ. 101. cikke (3) bekezdésének a horizontális együttműködési megállapodásokra való alkalmazhatóságáról szóló 2011/C 11/01 sz. iránymutatás szerint is értékelhető.

390. A vonatkozó csoportmentességi rendeletet kell alkalmazni abban az esetben, ha a versenytársak között kötött megállapodás szerint a szállító a termékek gyártója és forgalmazója, a *vevő pedig* forgalmazó és *a gyártás szintjén nem versengő vállalkozás.*²⁸⁷ E tekintetben irányadónak tekinthető Vertikális Iránymutatás²⁸⁸ (27) pontja szerint a csoportmentességi rendelet 2. cikkének (4) bekezdése kifejezetten kizárja alkalmazási köréből a „versenytárs vállalkozások között létrejött vertikális megállapodásokat”. A csoportmentességi rendelet 1. cikke (1) bekezdésének c) pontja a versenytárs vállalkozásokat a következőképpen határozza meg: „a tényleges vagy lehetséges versenytárs”. Két vállalat akkor minősül tényleges versenytársnak, ha ugyanazon az érintett piacon folytat tevékenységet. Valamely vállalat akkor minősül egy másik vállalat lehetséges versenytársának, ha megállapodás hiányában a relatív árak kismértékű, de tartós emelkedése esetében valószínűsíthető, hogy az első vállalat normális esetben egy évet meg nem haladó rövid időszakon belül felvállalja a szükséges kiegészítő beruházásokat vagy más szükséges váltási költségeket annak érdekében, hogy belépjen arra a

²⁸⁵ Vj/73-89/2011.

²⁸⁶ Lásd a Bábolna adatszolgáltatását, Vj/73-123/2011.

²⁸⁷ Lásd erről a 55/2002. (III. 26.) Korm. rendelet 1. § (4) pontját.

²⁸⁸ Guidelines on Vertical Restraints, (OJ C 130/1, 19.5.2010)

piacra, ahol a másik vállalat tevékeny. Ezt az értékelést reális alapon kell elvégezni; a piacrálépés pusztán elméleti lehetősége nem elegendő.

391. Az eljáró versenytanács a Corax esetében állapította meg, hogy esetében a piacrálépés nem pusztán elméleti lehetőség, hanem a piaci, gazdasági és technikai körülmények alapján valódi lehetőség volt. Erre tekintettel nincs szükség a Bayer-Corax megállapodás vertikális megállapodás szerinti további külön értékelésére, mivel a Corax a Bayer valódi versenytársa, és a Bábolna Bió-tól való vásárlási tilalom kötelezettségét a versenytársi minőségében, a piacrálépéstől való elzárkózásról szóló horizontális megállapodás részeként vállalta. Erre tekintettel a Corax álláspontját az eljáró versenytanács nem osztotta.

A Bayer-Corax megállapodás összefoglaló értékelése

392. A versenykorlátozó célú megállapodás létrejötte, illetőleg az ezt megvalósító akaratosság annak ellenére megállapítható, hogy a versenykorlátozó tartalom szerződéses formában nem került írásban rögzítésre. A bizonyítékok (feljegyzések, belső iratok, e-mailek) és a nyilatkozatok azonban egyértelműen utalnak a megállapodás céljára: a Corax a kedvezmények fejében nem szándékozott belépni az alapanyagok gyártásának piacára, nem tett érdemi lépéseket a gyártásra való felkészülésre, holott erre valódi lehetősége lett volna.

393. A megállapodást számos egyeztetés előzte meg, illetve követte. Az eljáró versenytanács a 2010-es megállapodással kapcsolatban 2011 elején, a két fél között kialakult értelmezési és árvitát, az ezzel összefüggésben lefolytatott újratárgyalási folyamatot, majd az ennek eredményeként létrejött 2011. március 18-i megbeszélésen kialakult megállapodást nem két külön megállapodásnak, hanem a két fél között évente megvalósuló versenykorlátozó egyeztetés eredményének tekintette, amely egy jogellenes cél (a Corax piacra lépésének megakadályozása) elérését ténylegesen eredményezte is, hiszen a Corax nem lépett a piacra.

394. A megállapodás a szúnyogirtó anyagok piacát két vonatkozásban is érintette: egyrészt a Corax nem lép be a piacra, másrészt nem vásárol a Bayer versenytársától, a Bábolna Bio-tól szúnyogirtó anyagot. Versenyjogi szempontból a horizontális hatással bíró megállapodások általában súlyosabb megítélés alá esnek. A Corax és a Bayer közötti 2010-es és 2011-es megállapodások egyik célja kifejezetten az volt, hogy a Corax ne gyártson szúnyogirtó anyagot, ezáltal ne léphessen fel a Bayer versenytársaként a gyártási piacon. A megállapodások közvetlen célja tehát a szúnyogirtó anyag gyártás piacán lévő potenciális verseny kizárása, azaz a piac felosztása volt. Ez a cél ténylegesen meg is valósult, a Corax a vizsgált időszakban valóban nem kezdte el saját szúnyogirtó anyag gyártását.

395. A Corax és a Bayer közötti megállapodásoknak azonban egy további célja volt az is, hogy a Corax kizárólag a Bayertől vásároljon szúnyogirtó anyagot. Ennek alapján megállapítható, hogy a megállapodás alkalmas volt a Bábolna Bio piaci részesedésének visszaszorítására, mivel 2010-hez képest a Corax 2011-ben vállalta, hogy nem vásárol szúnyogirtó anyagot a vállalkozástól és ténylegesen nem is vásárolt tőle.

396. A Bayer és a Corax közötti 2010-es megállapodás, majd annak 2011-es újratárgyalása az alábbi célokra irányultak: a) Corax piacrálépésének elkerülésére mindkét év vonatkozásában, illetve b) a Bábolna Bio piaci részesedésének csökkentésére 2011. év vonatkozásában, mely magatartások meg is valósultak. Ez a magatartás a Tpv. 11. (2) d) pontjába ütközően sérti a 11. § (1) bekezdése szerinti tilalmat.

VII.3.2. A Corax és a Farmmix közötti megállapodás

A megállapodás körülményei

397. 2010-ben a Corax szúnyogirtószer nagykereskedői minőségében, kiemelt (VIP) vevőivel, egy évre szóló, mennyiségi kedvezményt biztosító egyedi megállapodásokat kötött a Bayertől vásárolt K-Othrin 1 ULV szúnyogirtó szer értékesítésre vonatkozóan.

398. 2010. április 16-i dátummal a Corax, új versenytársával a Farmmix-szal is aláírt VIP jellegű egyedi megállapodást 2010-re. A megállapodás nagy része a növényvédőszer értékesítésének, kisebb része a szúnyogirtó anyagok értékesítésének feltételeire vonatkozott. Utóbbi keretében a megállapodás kiterjedt a Bayer által gyártott K-Othrin koncentrátum, valamint az Aqua K-Othrin kémiai szúnyogirtó anyag és a Corabac L szúnyoglárvairtó szer Farmmix részére történő, a piaci árnál kedvezőbb értékesítési feltételeire. A megállapodás szerint a Farmmix kifejezetten kötelezte magát, hogy a kedvezményes ár ellenében nem értékesít szúnyogirtó szert a Corax törzsvevői, így az eljárás alá vont szúnyogirtó vállalkozások részére.

399. A megállapodás a szúnyogirtó szerek gyártásának és forgalmazásának piaci vertikumában a „közbülső” vertikum két szereplője között jött létre. Ezen a piaci szegmensen a piaci szereplők a deltamerin hatóanyagból olajos hígítással szúnyogirtó szert készítenek és forgalmaznak a szúnyoggyérítő szolgáltatást végző vállalkozások számára. A piacon három vállalkozás van jelen: a Corax a Bayertől vásárolt K-Othrin anyagból készített szerrel, a Farmmix, amely ugyancsak a Bayer által gyártott K-Othrin anyagból készített szert értékesíti azzal a különbséggel, hogy az anyagot és/vagy a szert elsősorban nem a Bayertől, hanem a Coraxtól vásárolja²⁸⁹. A piac harmadik szereplője a Bábolna Bio, amely az általa gyártott anyagból készített szert forgalmazza.

A megállapodás tartalma

400. A Corax és a Farmmix közötti megállapodást írásba foglalták. A megállapodás szövege szerint „[a] Farmmix Kft. „Delta” márkanevű irtószer gyártásához a Corax-Bioneer Zrt. a Bayer Hungaria Kft. által gyártott K-Othrin 10 ULV koncentrátumot biztosít [...] Ft/liter +ÁFA rendkívüli áron, mennyiségi kikötés nélkül, 30 napos fizetési határidővel. Ennek fejében pedig a Farmmix Kft. nem ad ajánlatot a Corax Kft. évtizedes törzsvevőinek; Szemp Air Kft., RSZ-COOP, KOBO-COOP Kft., Gergely-Air Kft., Komplex Air Kft. részére. Az Aqua K-Othrin kémiai szúnyogirtó szer árát a Felek [...] Ft/liter +ÁFA, a Corabac L szúnyoglárvairtó szer árát a Felek [...] Ft/liter +ÁFA egységárban határozzák meg.”

401. A szerződés megkötését és a megállapodás tartalmát Lőrincz Árpád tanúvallomása szerint a Corax indítványozta, azt a Farmmix változtatás nélkül fogadta el.²⁹¹ A Corax törzsvevőinek kiszolgálását tiltó kikötést azért vették bele a megállapodásba, mert a Corax ezzel akarta megakadályozni, hogy a Farmmix a Corax által szállított irtószerrel szolgálja ki annak

²⁸⁹ A 2007-2012 között értékesített szúnyogirtó szerek eladási adatait a Vj/73-83/2011. számú irat 1. számú melléklete tartalmazza.

²⁹⁰ A Corax és a Farmmix üzleti titkai

²⁹¹ Lőrinc Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-251/2011 számú. irat 4. oldal utolsó bekezdés, Frommer Lajos meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-227/2011. számú irat 3. oldal

vevőit, és így letörje az árait.²⁹² A megállapodásban meghatározott irtóanyag árak 5-6%-kal voltak alacsonyabbak a normál piaci árnál.²⁹³

402. A Corax és a Farmmix közötti megállapodással kapcsolatban a Farmmix előadta,²⁹⁴ hogy több alkalommal is volt találkozó a Corax-szal, a szúnyogirtáshoz nem kapcsolódó témákban. A Corax-szal kapcsolatban a Farmmixot elsődlegesen egy, a növényvédő szerekre vonatkozó megállapodás érdekelte, mert a Farmmix tevékenysége szinte kizárólag e területre fókuszál. A Farmmix által gyártott Delta Fog szúnyogirtó anyag előállításához szükséges szúnyogirtó anyag értékesítésének feltételeit a Farmmix szerint Lőrincz Árpád indítványozta, a megállapodás tartalmát is Lőrincz Árpád határozta meg. A megállapodásban nevesített cégeket a Farmmix nem is ismerte, azokkal korábban sem volt üzleti kapcsolata. A Farmmix célja a hosszú távú együttműködés kialakítása volt, és egyfajta gesztusnak vélték, hogy eleget tesznek a Corax értékesítést korlátozó feltételének.

403. A megállapodás megkötése után a Farmmix egyik megjelölt vállalkozásnak sem szállított, és azok – egy kivétellel²⁹⁵ - nem is keresték meg irtószer vagy irtóanyag vásárlása céljából. Az egy megkeresésnél sem a megtagadás, hanem a kedvezőtlen ár miatt nem jött létre üzletkötés. Ez a megkeresés azonban még jóval a megállapodás előtt történt a Farmmix Delta Fog nevű termékére vonatkozóan a Szemp Air részéről. A Szemp Air nyilatkozata szerint rögtön a szer megjelenése (2009) után kereste meg a Farmmix-ot, amint azt tette minden új szer megjelenésekor.²⁹⁶

A megállapodás időtartama

404. A megállapodás 2010-re terjedt ki. A két fél által 2011-re nézve kötött újabb megállapodást, amely azonban már nem tartalmazta azt a szerződéses kikötést, hogy a Farmmix nem szolgálja ki a Corax törzsvevőit.

A megállapodás versenyjogi értékelése

405. A Corax és a Farmmix egymás versenytársai a szúnyogirtó szerek forgalmazásának piaci szegmensén. A közöttük létrejött megállapodás tehát versenytársak közötti megállapodásnak minősül. Tartalmát tekintve nem minősül vertikális megállapodásnak, mert a vertikum ugyanazon szintjén működő két vállalkozás között arra a termékre vonatkozik, amelyet mindkét vállalkozás a Bayertől vásárol és továbbértékesít a szúnyoggyérítési szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára. Lényegét tekintve a megállapodás keretében a Corax átengedi a továbbértékesítésre szolgáló szúnyogirtó szerek és anyagok egy részét a Farmmix-nak, hogy ő értékesítse tovább. A Vertikális Iránymutatás 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint „vertikális megállapodás” olyan megállapodás vagy összehangolt magatartás amely a megállapodás vagy az összehangolt magatartás szempontjából *a termelési vagy értékesítési lánc különböző szintjein* tevékenykedő két vagy több vállalkozás között jön létre. Tekintettel arra, hogy a Corax és a Farmmix a termelési és értékesítési lánc ugyanazon szintjén működik,

²⁹² Lőrincz Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-251/2011. számú irat 4. oldal utolsó bekezdés

²⁹³ Frommer Lajos meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-227/2011. számú irat 3. oldal

²⁹⁴ Vj/73-227/2011. számú irat 3. oldal

²⁹⁵ Lásd a 278. pontot.

²⁹⁶ Vj/73-262/2011.

megállapítható, hogy a közöttük Bayer által gyártott és forgalmazott irtószerek és –anyagok átadására vonatkozó megállapodás nem minősül vertikális megállapodásnak.

406. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy ha a Corax-Farmmix megállapodást vertikális megállapodásnak tekintenénk is, a 389. pontban kifejtettek alapján a megállapodást horizontális megállapodásként kellene értékelni, mivel jelen esetben a versenytársak között kötött megállapodás szerint a *szállító a termékek gyártója és forgalmazója, a vevő pedig forgalmazó és a gyártás szintjén versengő vállalkozás*, amely körülmény kizárja a vonatkozó csoportmentességi rendelet alkalmazását.

A megállapodás célja

407. A Corax kifejti, hogy a megállapodás nem volt alkalmas a verseny korlátozására, mivel annak megkötése időpontjában lényegében már megállapodott azokkal a törzsvevőivel a 2010. évi irtószerek szállítások tekintetében. Alátámasztásul becsatolt három megállapodást, amelyek közül a Szemp Air-rel kötött megállapodáson dátum nem látható, az RSZ-Coop-al kötött megállapodás dátuma 2010. április 12., a Gergely Airrel kötött megállapodás dátuma 2010. április 21. Nem csatolt be szerződést a Corax-Farmmix megállapodásban felsorolt KOBO-Coop és Komplex Air vállalkozások vonatkozásában. Állítását (miszerint a törzsvevőivel való megállapodásokat a Corax-Farmmix megállapodás megkötése – 2010. április 16. - előtt írták alá) tehát mindössze egy szerződés (RSZ-Coop) támasztja alá.

408. A törzsvevőivel a Corax 2010-re vonatkozóan ún. VIP-megállapodásokat kötött, és ebbe a körbe bevonta a Farmmix-ot is. Mivel az ezekkel kapcsolatos egyeztetések feltehetően időben párhuzamosan folytak, nincs különösebb jelentősége annak, hogy pontosan melyik napokon történt a megelőzően kialakult akarategységet kifejező szerződés/megállapodás írásba foglalása.

409. A Corax előzetes álláspontra adott érvelésének ellentmond Lőrincz Árpád eljárás során tett azon nyilatkozata is, mely szerint a versenykorlátozó kikötés célja az volt, hogy a Farmmix „ne rontsa el” a Corax árait.

410. A tényállás alapján az eljáró versenytanács nem zárja ki annak lehetőségét sem, hogy a Corax-Farmmix megállapodás megkötése mögött a megállapodásban meg nem jelenő szándékok húzódtak meg. A Farmmix részéről lényeges körülmény, hogy a társaság az alapanyag beszerzése kapcsán kényszerhelyzetbe került 2010. tavaszára azáltal, hogy a Delta ULV márkanévű saját irtószerek alapanyag-beszerzése megnehezült, illetve belföldön gyakorlatilag csak a Corax-tól volt beszerezhető.²⁹⁷ Ugyanakkor hozzátette²⁹⁸, hogy a Farmmix különböző időszakokban más-más cégtől szerezte be a szükséges alapanyagot. A Farmmix – álláspontja szerint – kényszerhelyzetbe került 2010 elején, mert a Corax felvásárolta a Bayer teljes irtószerek és –anyagkészletét. A Farmmix motivációja tehát nagy valószínűséggel e kényszerhelyzet megoldása volt, amelyet a Corax-Farmmix megállapodás megkötése biztosított számára. Versenyjogi szempontból nincs relevanciája annak, hogy a Farmmix-nak a megállapodás megkötése előtt voltak-e szándékai, amelyek a Corax törzsvevői felé történő eladásra vonatkoztak. Elegendő annak a ténynek a rögzítése, hogy ennek lehetősége nem volt kizárható, különösen egy nem régen piacra lépett vállalkozás

²⁹⁷ v.ö. 283. pont

²⁹⁸ Vj/73-367/2011.

esetében. Az, hogy ezek a szándékok ténylegesen milyen erősek voltak, legfeljebb a jogsértés súlya körében értékelhetők.

411. A Corax motivációjával kapcsolatban általa előadottakat az eljáró versenytanács életszerűtlennek és a tényleges gyakorlatával össze nem egyeztethetőnek tartotta. A Corax azt állította, hogy a Farmmix-szal kötött megállapodásának az volt a célja, hogy egy versenytársa részére lehetővé tegye a piacon való részvételét, méghozzá „rendkívül” kedvező áron. A versenytárs megsegítésének komolyságát megkérdőjelezi a Corax azon magatartása, hogy felvásárolta a Bayer teljes készletét. Ha ezzel nem az volt a célja, hogy új vevőket (nem a versenytársát) célozza meg, akkor gazdaságilag értelmetlen volt az a készletfelhalmozás. Sokkal életszerűbb az a magyarázat, hogy a készletfelhalmozásban már eleve számolt azzal, hogy a Farmmix is kénytelen lesz tőle vásárolni. Ezt támasztja alá az is, hogy a Farmmixot is bevonta a VIP-vevőivel történő egyeztetések személyi körébe.

412. A versenytárs megsegítésére irányuló szándék hiányára utal az a körülmény is, hogy a saját törzsvevőivel kötött VIP szerződésekben rögzített árak jóval kedvezőbbek voltak, mint amelyekkel a Farmmix később – a Coraxtól a VIP szerződés keretében – megvásárolt alapanyag felhasználásával megjelent a piacon.²⁹⁹ A Corax - az általa is nehéz helyzetbe hozott - versenytárs megsegítésére vonatkozó magyarázatával szemben az eljáró versenytanács sokkal inkább azt a körülményt emeli ki, hogy a Corax – vezérigazgatójának nyilatkozata szerint – a Bayer termékeinek kizárólagos forgalmazója akart lenni, és a teljes készlet felvásárlásának motivációjára ez az eljáró versenytanács szerint sokkal inkább életszerű és üzletileg logikus magyarázat a Corax 2010-es felvásárlásaira, amellyel de facto próbált egy hasonló piaci helyzetet létrehozni. Más kérdés, és a jogsértés szempontjából érdektelen, hogy ezt a próbálkozást a Bayer 2011-ben elutasította. (117. pont)

413. Az eljáró versenytanács a megállapodás versenyjogi értékelése során az európai és a magyar joggyakorlatból indult ki. A kialakult joggyakorlat szerint a versenykorlátozó célzat keretén belül elsősorban a megállapodás, döntés természetét kell vizsgálni, nem pedig a felek szubjektív szándékait bizonyítani. Számos tényezőtől függ, hogy egy megállapodásnak vagy döntésnek célja volt-e a verseny korlátozása. A megállapodás, döntés célja levezethető annak szövegéből, objektív törekvéseiből, jogi és gazdasági környezetéből, valamint a felek magatartásából, nem a felek szubjektív akaratát kell figyelembe venni.³⁰⁰ A végrehajtás módja is felfedheti a versenykorlátozó célt, még ha a megállapodás, döntés nem is tartalmaz erre utaló kifejezett rendelkezést. Egy versenykorlátozó céllal rendelkező megállapodás, döntés akkor is tiltott, ha a részes felek vagy azok egyike soha nem szándékozott azt betartani, vagy végrehajtani.

414. Jelen esetben a megállapodás objektív célja annak szövegéből egyértelműen kiviláglik: a Corax meghatározott irtószerek eladásához nyújtott kedvezményeket ad a Farmmixnek, annak fejében, hogy az utóbbi kötelezi magát arra, hogy nem ad ajánlatot a Corax „évtizedes törzsvevőinek”, mely vállalkozások név szerint is felsorolásra kerültek a megállapodásban. A

²⁹⁹ Vj/73-381/2011. 49. pont

³⁰⁰ Ld. pl. a 96-102, 104, 105, 108 és 110/82 egyesített ügyek IAZ International Belgium NV kontra Bizottság [EBHT 1983. 3369. o.] 22-25. pontját; a 29 és 30/83 egyesített ügyek Compagnie Royale Asturienne des Mines SA és Rheinzink GmbH kontra Bizottság [EBHT 1984. 1679. o.] 25-26. pontjait; a Bizottság 2004. június 24-i 2005/8/EK határozata (COMP/38.549 – Belga Építész Kamara) 80. bekezdését.

Corax szubjektív szándéka a fentebb kifejtettek alapján nyilvánvalóan az volt, amit a szerződés szövege is tartalmaz, nevezetesen a törzsvevőinek védelme a piacon megjelent új versenytárstól.

415. A Farmmix esetében a jogsértés megállapíthatóságát nem érinti az a körülmény, hogy az adott körülmények között nem is volt olyan szándéka, hogy ajánlatot tesz a Corax felsorolt törzsvevőinek. Versenytársak között egy ilyen szándék versenytárs számára való kinyilvánítása önmagában is jogsértő, nemhogy az erre vonatkozó kötelezettség megállapodásban történő vállalása. A Corax Bayer teljes készletének felvásárlásából eredő kényszerhelyzetet a Farmmix esetében legfeljebb a jogsértés szankciói, ezen belül a felróhatóság körében lehet értékelni.

A megállapodás megvalósulásának értékelése

416. A megállapodás célja az volt, hogy a Farmmix ne adjon ajánlatot a Corax megnevezett törzsvevőinek a megállapodás időtartama alatt. Ennek megvalósulása a tényállás alapján egyértelműen nem állapítható meg, hiszen volt egy megkeresés, amire adott ajánlatot a Farmmix, de az üzlet nem jött létre. A megvalósulás szempontjából nincs jelentősége annak, hogy Farmmix-nak nem is volt olyan szándéka, hogy megtámadja a Corax törzsvevőit.

417. A megállapodás célja és objektív tartalma szerint egy meglévő piaci helyzet stabilizálására irányult, ezért a megvalósulást éppen az tudná cáfolni, ha történt volna a Farmmix részéről a Corax törzsvevőit célzó ajánlat. A megállapodást követően a Corax törzsvevőinek részéről a Farmmix fel nem történt. Ezért az eljáró versenytanács nem fogadja el a Corax azon érvelését, hogy a megállapodás eleve nem is volt alkalmas a piaci verseny befolyásolására. Az viszont, hogy milyen mértékben korlátozta a versenyt, a szankcionálással összefüggésben, a megállapodás piaci hatásainak körében értékelendő. Ebben a körben kerül értékelésre az a körülmény is, hogy a Farmmix ténylegesen nem utasított vissza ajánlatkérést a Corax törzsvevői felé, minthogy alkalma sem lett volna rá.

A Corax-Farmmix megállapodás összefoglaló értékelése

418. A Corax és a Farmmix között 2010. április 16-án megkötött megállapodás az eljáró versenytanács szerint versenykorlátozó célú megállapodásnak minősül, mely szerint a Corax meghatározott irtószerek eladásához nyújtott kedvezményeket ad a Farmmixnek, annak fejében, hogy az utóbbi kötelezi magát arra, hogy nem ad ajánlatot a Corax „évtizedes törzsvevőinek”. A megállapodás a 2010-es évre vonatkozott.

419. A Corax és a Farmmix közötti megállapodás a Tpv. 11. § (2) bekezdés d) pontjába ütközően sérti a 11. § (1) bekezdése szerinti tilalmat.

VII.3.3. Piacfelosztás a Corax és a Gergely Air között

A szigetszentmiklósi találkozó előzményei

420. A találkozót megelőzően a Corax és a Gergely között igen erős árversenyben (is) megnyilvánuló rivalizálás volt. Gergely Gábor nyilatkozatában megerősítette, hogy a szúnyogirtással (jelen határozat fogalomhasználata szerint: szúnyoggyérítéssel) foglalkozó

vállalkozások közötti erős verseny miatt már az irtóanyag árát sem fedező, 500 forintos vállalási árakat ígértek.³⁰¹

421. Szabó Péter (Szemp Air)³⁰² elmondása szerint azért akart találkozni a két vállalkozással, hogy kiderítse, azok valóban önköltség alatti árakon versenyeznek, vagy pedig ő kapja túlzottan magas áron a szúnyogirtó anyagot. A találkozón meggyőződött arról, hogy a két cég valóban költség alatti árazást folytatott.

422. Előadta és példákkal is alátámasztotta, hogy a két ügyvezető közötti személyes gyűlölet egymás rendszeres és alaptalan feljelentgetésében, egymásra „kigyót-békát kiabálásban” nyilvánult meg (ÁNTSZ, légügyi hatóság, önkormányzatok előtti példátlan viselkedés a két ügyvezető között), amely már olyan szintet ért el, hogy az iparágban is zavaró tényezővé vált. A kölcsönös vádaskodásokba és feljelentésekbe torkollott személyes vita az önkormányzatok tendereztetési gyakorlatát is befolyásolta. Tudomásuk szerint több önkormányzat amiatt tért át az éves tenderekről a hosszabb idejű, jellemzően öt éves szerződésekre, mert megelégtéltek, hogy a közbeszerzési eljárásokat folyamatosan a két ügyvezető ellenségeskedése terheli, a közbeszerzési eljárások ritkításával pedig az ilyen konfliktushelyzetek is ritkábbá válhattak.

423. Szabó Péter törekvése, amelyet a tanúvallomások „békítő szerepként” említenek, arra irányult, hogy az elmérgesedett, az iparág számára is zavaró személyes viszonyt emberileg elviselhető mederbe terelje azért, hogy a versenytársak közötti elkerülhetetlen találkozásokat (pl. tenderbontás, konferencia) ne a – Szabó Péter megfogalmazásában – „személyeskedő viták uralják” és ezáltal ne fordulhasson elő, hogy a felek közötti elmérgesedett viszony eredményeképpen az egész iparágat „hátrányosan” befolyásoló események (költség alatti ajánlati árak, a tenderek eredményének megtámadása) uralkodnak el a piacon.

424. Lőrincz Árpád tanúvallomásában a két vállalkozás közötti „évtizedes” rossz viszony okaként a peres eljárásokat és személyes gyűlöletet jelölte meg, amely egyebek között abban nyilvánult meg, hogy a Gergely Air rendszeresen megtámadta a közbeszerzési eljárásokat. A Corax a Vj/73-381/2011. sz. beadványában a Corax és a Gergely Air közötti viszonyt a két fél képviselői közötti elmérgesedett, a „végsőkéig elfajult” személyes indulat jellemezte.

A szigetszentmiklósi találkozó körülményei

425. A Corax és a Gergely Air közötti megállapodással kapcsolatban Lőrincz Árpád előadta,³⁰³ hogy a találkozót a Szemp Air ügyvezetője, Szabó Péter kezdeményezte. A közvetítésre azért volt szükség, mert addigra a Gergely Airrel való viszony már nagyon feszült volt, és az árverseny irreális mértéket öltött.

426. A Corax és a Gergely Air az egy évtizeden át tartó feszült piaci viszonyt³⁰⁴ követően, 2009 végén-2010 elején „rendezte” viszonyát.³⁰⁵ A Gergely Gábor és Lőrincz Árpád közötti

³⁰¹ Vj/73-114/201.1 számú irat

³⁰² Vj/73-262/2011. számú irat 3. oldal. Szabó Péter, tévesen 2011-re teszi a találkozói időpontját.

³⁰³ Vj/73-251/2011 számú irat

³⁰⁴ Lőrinc Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-251/2011. számú irat 3. oldal 3. bekezdés

³⁰⁵ A két akkori cégvezető, Lőrincz Árpád és Gergely Gábor is megerősítette, hogy a két vállalkozás évek óta egymás árai alá ígérve, a végén már az önköltségi ár alatt tett ajánlatokat. Lásd: Lőrinc Árpád meghallgatási

viszony rendezésében Szabó Péter, a Szemp Air ügyvezetője vállalt kezdeményező szerepet, mert számára is zavaró volt a két cég piaci viszonyok alakulását (különösen az önköltségi ár alatti árazást) eredményező versenye.³⁰⁶

427. 2010. június 3-án, a Corax, a Gergely Air és a Szemp Air találkozón vett részt az M0-ás mentén. A találkozót igazolja a Gergely Airnél lefoglalt naptárbejegyzés,³⁰⁷ amely e nap kapcsán azt a bejegyzést tartalmazza, hogy: „3 cég találkozó Corax, Gergely, SzempAir”. A bejegyzés az akkor titkársági feladatokban besegítő Gergely Gábornétól származik.³⁰⁸ Lőrinc Árpád tanúvallomásában elismeri³⁰⁹ a találkozó tényét. A találkozó helyszínét nem tudta megerősíteni, de azt igen, hogy valamikor volt az M0-ás mentén, Szigetszentmiklóson egy ilyen találkozó.

A szigetszentmiklósi megállapodás tartalma

428. A Corax és a Gergely Air közötti megállapodás arra irányult, hogy a szúnyoggyérítő vállalkozások „lehetőség szerint hagyományosnak mondható” működési területeiken vállaljanak munkát,³¹⁰ egymás területeit ne zavarják, a tendereken ne lépjenek fel egymás versenytársaként.³¹¹

429. A megállapodás tartalmát írásban nem rögzítették a felek, annak tartalma Lőrincz Árpád tanúvallomása alapján rekonstruálható, aki a felek egyikét, a Corax-ot képviselte a találkozón. Elmondása szerint a 2010. június 3-i találkozó egy békekötési kísérlet volt, amelyet még több találkozó is követett. A Gergely Air ügyvezetője „hallgatott Szabó Péterre,” aki így „elhozta a békét” a két vállalkozás között. A Gergely Air-rel létrejött megállapodás alapján a viszony rendezése abban állt, hogy azokat a területeket, ahol a Gergely Air dolgozott, a Corax nem támadta meg. Ez azt jelentette, hogy vagy nem adott árajánlatot, vagy pedig mesterségesen magas, ún. segítő ajánlatot adott. A cél az volt, hogy „normális” árakat kérjenek a vállalkozások a szolgáltatásért. Lőrincz Árpád (Corax) szerint a megállapodással érintett terület a Velencei-tó, a Tisza-tó és a szigetközi régió volt. A megállapodás eredményeként 800-1000 forintos hektáronkénti árak alakultak ki a korábban egyes esetekben kínált 500 forintos ár helyett. A Corax megőrizte stabil területeit, így a (már 30 éve általa ellátott) Balatont, Budapestet, a Dunakanyart, Miskolcot és Pécsét. Lőrincz Árpád szerint a Szemp Air nem lett részese a létrejött megállapodásnak.

430. A Gergely Air nyilatkozatában³¹² valószínűsíti, hogy a kérdéses napon létrejött találkozó a három vállalkozás között, de fenntartja, hogy annak tárgya vegyszerekre is vonatkozhatott, illetőleg hogy légügyi és repülési kérdésekben rendszeresen találkoznak a szúnyogirtással foglalkozó vállalkozások. Megerősíti ugyanakkor, hogy az erős verseny miatt, már az irtóanyag

jegyzőkönyve Vj/73-251/2011. számú irat 5. oldal 5. bekezdését, Gergely Gábor meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-261/2011 számú irat 3. oldal 3. bekezdését

³⁰⁶ Lőrinc Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-251/2011. számú irat 5. oldal 7-8. bekezdés, Szabó Péter meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-262/2011. számú irat 3. oldal

³⁰⁷ Vj/73/2011/005 sz. irat. Vj 73/2011/Gergely Air/001 számú melléklete, 06.03. napján bejegyzés, Vj/73/2011/005 sz. irat. Vj/73/2011/Gergely Air/003 számú melléklete, 06.03. napján bejegyzés

³⁰⁸ Vj/73-220/2011. számú irat, a betekintheső változat iratszámja Vj/73-332/2011.

³⁰⁹ Vj/73-251/2011. számú irat

³¹⁰ Lőrinc Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-251/2011. 6. oldal, Gergely Gábor meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-261/2011 3. oldal 5-6. bekezdés

³¹¹ Gergely Gábor meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-261/2011 4. oldal 2. bekezdés

³¹² Vj/73-114/2011. számú irat

árát sem fedező, 500 forintos vállalási árakat ígértek, és hogy a kiegyezést a gazdasági racionalitás és a józan ész diktálta. Elismeri, hogy „tűzszünet” jött létre a Corax és a Gergely Air között, „de nem ültek le soha, hogy megegyezzenek a területfelosztásról”. Elmondása szerint Szabó Péter valóban segítette normalizálni a viszonyt a Corax-szal.

431. Szabó Péter állítása szerint, az ő „füle hallatára” megállapodás nem jött létre a Corax és a Gergely Air között, és tagadja, hogy a Szemp Air ilyen megállapodás részese lett volna.³¹³

432. A védett tanú megerősítette,³¹⁴ hogy Lőrincz Árpádtól származott az az információ, hogy az irtást végző vállalkozások nem mennek más területére. A védett tanú szerint erről a konferencia³¹⁵ résztvevők közül mindenkinek beszélt Lőrincz Árpád. Hangsúlyozta, hogy nem azt mondta Lőrincz Árpád, hogy leírták, ki hol fog irtani, hanem „köztudomású volt”, hogy „ha a Gergely Air irt valahol, akkor irtson ott”. Lőrincz Árpád szerette volna, ha minden K-Othrin termék rajta keresztül került volna piacra, de ez nem volt így. Lőrincz Árpád egy ideálisnak gondolt helyzetet vázolt fel, amelyben mindenki a saját területén dolgozik, és minden szert a Coraxtól vásárolnak. A védett tanú nem tudott arról, hogy a Corax és a Szemp Air között lettek volna egyeztetések vagy megállapodások.

433. A Bayer és a Corax közötti kétéves megállapodás mellékletében a Corax és a Gergely Air közötti együttműködésre vonatkozó rész kapcsán a Bayer előadta, hogy az információ alkalmazottjától, Gerő Judittól származik, aki a Corax-szal történt megbeszélések alapján tudta, hogy a vállalkozások piaci békére törekednek. Lőrincz Árpád ezzel kapcsolatban annyit mondott neki, hogy szeretne békét a szúnyogirtó cégek között, hogy mindenki a saját területéhez közel eső működései területén végezze a munkát. A Corax nagyon régi partnere volt a Bayerek, így velük többször tárgyalt és emlékezete szerint a feljegyzésekben leírtakat valamelyik tárgyalás során hallhatta.³¹⁶

434. A Bayer³¹⁷ utalt a három vállalkozás közötti együttműködésre a 2011. március 9. és 15. között keletkezett e-mailekben, a 2010 évi két éves megállapodásra és az abban rögzített árak folyamatban lévő újratárgyalásával kapcsolatban. A 2011. március 15-én Gerő Judit (Bayer) által Austin Davies (Bayer Sp. z o.o.) és Gáspár Gabriella (Bayer) részére megküldött e-mailjében kitért az említett három vállalkozás szerepére is. Eszerint „...*Három nagy vállalkozás van Magyarországon, akik a piac 80%-át lefedik: Corax, Gergely-Air, Semp-Air. Corax manapság jó viszonyban a másik két vállalkozással (30 évig versenytársai voltak egymásnak), akik megállapodtak – azzal a kikötéssel, hogy mindegyik a Corax Kft.-től vásárolja a terméket - speciális részesedésükben, hogy egymást ne zavarják. A múltban a Bayer piaci részesedése [...]%, míg a Bábolna részesedése [...]% volt. Az elmúlt két évben a piaci részesedésünk [...]% lett a Bábolna [...]%-val szemben, mert a Gergely-Air és a Semp-Air csak Corax (Bayer) terméket használt.*”^{318 319}

³¹³ Vj/73-262/2011. számú irat 3. oldal. Szabó Péter, tévesen 2011-re teszi a találkozó időpontját.

³¹⁴ Vj/73-297/2011. számú irat, betekintheső változatának iratszama Vj/73-333/2011.

³¹⁵ A 2010. december 15-én, a MAKOSZ által megtartott konferenciára utal.

³¹⁶ Vj/73-110 /2011. számú irat

³¹⁷ Vj/73-110 /2011 számú irat 4. oldal

³¹⁸ Vj/73-60/2011 számú irat Vj/73/2011/BY/28 melléklete 3. oldal utolsó előtti bekezdés

³¹⁹ „ There are three big companies in Hungary which give around 80% of mosquito control: Corax, Gergely Air (who is in favour of the Aqua K othrin) and Semp Air. Practically Corax nowadays has good relationships with

435. Lőrincz Árpád tagadta³²⁰, hogy ötöle származnak a Gerő Judit e-mailjében megjelenő, a Corax-Gergely Air-Szemp Air közötti piacfelosztásra vonatkozó információk. Megállapodtak a Gergely Air-rel abban, hogy egymást nem zavarják, de a Szemp Air-rel és más vállalkozással nem volt ilyen kapcsolata a Corax-nak. Ennek oka az volt, hogy a Szemp Airrel és a többi vállalkozással nem állt fenn a Gergely Air-hez hasonló vita, ezért nem volt szükség velük megállapodásra sem.

A szigetszentmiklósi megállapodás versenyjogi értékelése

436. A szigetszentmiklósi találkozó előzményei, létrejöttének körülményei, valamint a találkozón történetekre vonatkozó fentebb összefoglalt, a tényállásban részletesen leírt tényállási elemek Lőrincz Árpád tanúvallomását támasztják alá. A találkozó előzményéről több piaci szereplő is egybehangzóan megerősítette, hogy a két vállalkozás közötti viszony eredményeképpen önköltség alatti ajánlati árak alakultak ki. Ezt – Lőrincz Árpádon kívül - Gergely Gábor és Szabó Péter (vagyis a találkozó minden résztvevője) egyaránt megerősítette. Lőrincz Árpád is utalt arra, hogy a két vállalkozás közötti tartós rossz viszony peres eljárásokban is megnyilvánult. Utalt arra is, hogy emögött a közte és Gergely Gábor közötti személyes viszony elfajulása is közrejátszott.

437. A Corax utólagos magyarázata szerint a találkozóra azért került sor, hogy Lőrincz Árpád és Gergely Gábor „rendezze a személyes jellegű nézeteltéréseit”. Az eljáró versenytanács szerint életszerűtlen és hiteltelen annak állítása, hogy az egyébként egymást személyesen „gyűlölő” piaci szereplő azért fog találkozni, hogy környezetbarát technológiák elterjesztésében való közreműködésről egyeztessenek. Versenyjogi szempontból azonban közömbös, hogy egy piaci helyzet megváltoztatására irányuló megállapodás mögött milyen személyes motivációk húzódtak meg. A találkozón résztvevők személyes motivációja akár lehetett az is, hogy Lőrincz Árpád és Gergely Gábor személyes viszonyát normalizálják, de emögött az a versenyjogi szempontból releváns szándék húzódott meg, hogy az elmérgesedett viszonyból eredő piaci helyzet megváltozását elérjék. Ez a piaci cél pedig nem lehetett más, mint a minden résztvevő érdekében álló olyan megállapodás, amely az önköltség alatti árakban megnyilvánuló piaci helyzetet megszünteti. Ezt a célt nemcsak Lőrincz Árpád nyilatkozata támasztja alá, hanem közvetve Szabó Péter nyilatkozata is, amelyben kifejezetten utal arra, hogy a találkozó során meggyőződött arról, hogy a felek valóban önköltség alatt áraznak³²¹. Még egyértelműbben utal Gergely Gábor is a találkozó célja és az önköltség alatti árazás kapcsolatára. A felek „...az erős verseny miatt, már az irtóanyag árát sem fedező, 500 forintos vállalási árakat ígértek, és hogy a kiegyezést a gazdasági racionalitás és a józan ész diktálta” (429. pont). Ennek alapján a versenytanács szerint egyértelműen megállapítható, hogy a találkozóra elsősorban az önköltség alatti árakban megnyilvánuló piaci helyzet megszüntetése érdekében került sor. E cél megvalósítására alkalmas a megállapodás Lőrincz Árpád által leírt tartalma szerint, amely

these two other companies (they were competing for 30 years) and they agreed on special shares of the relevant territories in Hungary, so not bothering each other, but the only condition was to buy all products from Corax. In the past my market share was about 60% of the mosquito market, as Babolna took the rest 40%. For the last two years it went up to 80% and 20% to Babolna, as these Gergely Air and Semp Air companies used only Corax (Bayer) product.

³²⁰ Lásd erről a Corax és a Gergely Air között létrejött „megbékélésről” szóló megállapodást Vj/73-251/2011. számú irat.

³²¹ Lőrincz Árpád meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-251/2011. számú irat 5. oldal 7-8. bekezdés, Szabó Péter meghallgatási jegyzőkönyve Vj/73-262/2011. számú irat 3. oldal

konkrétan megjelöli, hogy ezt a célt miképpen fogják elérni. Ha pusztán az történt volna, amit Gergely Gábor, Szabó Péter és a Corax állít, azaz Gergely Gábor és Lőrincz Árpád „rendezte személyes jellegű nézeteltéréseit”, akkor ebből nem következhetett volna egyenesen az, hogy megváltoztatják piaci magatartásaikat.

438. A fent megjelölt cél megvalósítására a szűnyogyérítő vállalkozások közötti kölcsönös meg nem támadási megállapodás viszont alkalmas a találkozó valódi céljának megvalósítására abban a konkrét formájában, ahogyan azt Lőrincz Árpád tanúvallomásában leírta: azokat a területeket, ahol a Gergely Air dolgozott, a Corax nem támadja meg azáltal, hogy vagy nem adott árajánlatot, vagy pedig mesterségesen magas, ún. segítő ajánlatot adott. Ez pedig nyilvánvalóan igényelte a négy érintett gyérítő pályázatra vonatkozóan a két magatartás összehangolását. Ebből az is következik, hogy a szigetszentmiklósi megállapodás formája nem lehetett „hallgatólagos” megállapodás annak szó szerint fogalma szerint. A Corax Gergely Air területeinek meg nem támadására, illetve a Gergely Air tendenyerését elősegítő segítő ajánlatokra vonatkozó kitételeknek el kellett hangozniuk a megbeszélés során, ily módon Szabó Péternek is lehetett ezekről tudomása. Lőrincz Árpád 264. pontban említett megfogalmazása („*hallgatólagos megállapodás volt Gergely úr és a Corax között.*”) tehát csak azt jelenthette, hogy „kifelé” nem beszélnek róla, és különösen nem fektetik írásba.

439. Az egymás területeinek meg nem támadására vonatkozó tartalmú megállapodásról Lőrincz Árpád a MAKOSZ 2010. december 15-i konferenciáján az alábbi formában számolt be: „...*két nagy célt tűzött maga elé. Legyen béke a nagyobb szakkivállalatok között, találja meg mindenki a helyét a piacon és dolgozzon tisztességesen, lehetőleg saját székhelyéhez közel, hogy ne kérdőjelezhessék meg a gyérítés szükségességét. Ez úgy néz ki, sikerült.*”

440. Az eljáró versenytanács a fentiek alapján a 2010. június 3-i szigetszentmiklósi megállapodás tartalmával kapcsolatban életszerűnek és hitelesnek fogadta el Lőrincz Árpád leírását. Ebben a tekintetben nincs jelentősége annak, hogy a tanúvallomása időpontjában Lőrincz Árpád már nem állt a Corax alkalmazásában. A találkozó létrejöttét érdemben nem kérdőjelezte meg egyetlen érintett sem, valamint az a tény sem volt vitatott, hogy a találkozón Lőrincz Árpád a Corax képviseletében vett részt. Következésképpen az általa elmondottak közvetlen bizonyítéknak tekinthetők. A másik két résztvevőnek a megállapodás tartalmával kapcsolatban előadottakat az eljáró versenytanács nem tartja összeegyeztethetőnek a találkozó előzményeivel, ezen belül is különösen a költség alatti árazásra vonatkozó, általuk sem cáfolt információval. A két fél általuk előadott „összeborulása” önmagában sem életszerű, pusztán egy találkozó révén, tekintettel a közöttük kialakult több mint tíz éves „gyűlölködésre”, még kevésbé eredményezhette a költség alatti árakkal kapcsolatos problémák megszűntét. Lőrincz Árpád által előadott tartalmában a megállapodás nem csak világosan kapcsolatba hozható a költségalatti árazás problémájával, hanem arra konkrét megoldást is felvázol („mindenki csak a saját területén irtson”), és ehhez még segítő ajánlatok adásának lehetőségét is felkínálja, amely a megállapodás komolyságát a másik („haragos”) fél számára nyilvánvalóan emelte.

441. A kialakult joggyakorlat szerint a megállapodás célja levezethető annak szövegéből, a felek objektív törekvéseiből, a megállapodás jogi és gazdasági környezetéből, valamint a felek magatartásából is. Jelen esetben a megállapodást nem foglalták írásba. Ilyen esetben a felek ténylegesen követett magatartásából, azaz a megállapodás megvalósulásából is vissza lehet következtetni a versenykorlátozó célra. A találkozó előzményeiből, illetve létrejöttének

körülményeiből egyértelműen megállapítható a felek objektív törekvése: megszüntetni azt az állapotot, amely a költség alatti ajánlati árakat eredményezi. Ebből értelemszerűen következik az az ugyancsak a Gergely Gábor és Szemp Air által sem egyértelműen kizárt vagy visszautasított cél, hogy „mindenki ott irtson, ahol irt”. Ez versenyjogi kategóriákra lefordítva a piac területi felosztását jelenti, amelyre irányuló cél a fentiek alapján megállapítható.

A szigetszentmiklósi megállapodás megvalósulása (pályázatok során történő egyeztetések)

442. A szigetszentmiklósi találkozón született megállapodás azt is rögzítette, hogy a Corax mely területeken nem fog árajánlatot tenni vagy pedig mesterségesen magas, ún. segítő ajánlatot ad a Gergely Air „normális” árakon történő tendernyerésének elősegítése érdekében.³²²

443. A megállapodás megvalósulását a két vállalkozás magatartásának összehangolása segítette elő. Lőrincz Árpád a megállapodás megvalósulása kapcsán kifejtette, a két cég közötti viszony rendezése abban állt, hogy azokat a területeket, ahol hagyományosan a Gergely Air dolgozott, a Corax nem támadja meg, azaz vagy nem ad árajánlatot, vagy segítő ajánlatot ad. „Kérjél egy normális árat” mondták a Gergely Airnek, és ezzel segítették a pályázati indulását. E területek voltak a Velencei-tó, a Tisza-tó és a szigetközi régió. Az együttműködés eredményeként „normális” 800-1000 forintos hektáronkénti árak alakultak ki. Lőrincz Árpád szóhasználata szerint „ha ez versenyellenes volt, akkor ezt elkövettük, ezt be kell vallani”. Két-három olyan esetre tudott visszaemlékezni a 2011-es évben, amikor kérésre segítő ajánlatot adott a Corax a Gergely Airnek.³²³

A Tisza-tavi tender

444. Az eljáró versenytanács a Tisza-tavi tenderrel kapcsolatos egyeztetést jelen határozat IV.3.1.2. pontjában leírt tényállás alább felsorolt elemei alapján értékelte:

- 2011. április 12-án a Corax és a Gergely Air találkozott egymással, amelynek tárgya a Tisza-tavi Területfejlesztési Önkormányzati Társulás által 2011. március 30-án a Tisza-tó térségére vonatkozó szűnyogirtási tenderen követett magatartás egyeztetése volt;
- a Gergely Air ügyintézés során használt jegyzetfüzetben szereplő kapcsolódó bejegyzésekből pedig kitűnik az is, hogy a felek a találkozón egyeztették a beadandó árakat;
- A „Tisza Tó árakat küldeni Gáspár Jani, Corax 1300 +ÁFA LK, 1050 +ÁFA FK, 3200+ÁFA LB, Gergely nettó 1200 – LK, 1000 – FK, 2900 LB” bejegyzésben szereplő Corax árak – a 148. pontban leírt korrekció után - megegyeznek a Corax által ténylegesen beadott nettó ajánlati árakkal³²⁴;
- A védett tanú³²⁵ a jegyzetfüzetben található Corax árak kapcsán elmondta, hogy minden, a füzetben szereplő ár adat, csak közvetlenül Gergely Gábortól származhatott. Nem tudta megmondani, hogy honnan származnak az árak, de feltehetőleg valami történt, aminek a

³²² Vj/73-251/2011.

³²³ Vj/73-251/2011 számú irat 7. oldal

³²⁴ A Corax 232. pontban jelzett kifogása alapos volt, amelyet az eljáró versenytanács a módosító és kiegészítő előzetes álláspontjában korrigált.

³²⁵ Vj/73-220/2011 számú irat. 3. oldal

révén Gergely Gábor megtudta az árakat. Azt meg tudta erősíteni, hogy *egyébként rendszeres kapcsolat volt a két cég, a Gergely Air és a Corax között;*

- A Tisza-tó szúnyoggyérítését 2008 óta mindig a Gergely Air végezte, ezért került külön említésre a szigetszentmiklósi megállapodásban.

445. Gáspár János, a Corax gázmesterének a feladata volt az ajánlati lapok kitöltése és a pályázati anyagok összeállítása. Ezért kellett a Gergely Airnek Gáspár János számára megküldeni a megegyezés tárgyát képező árakat, hogy azt ő be tudja építeni a Corax ajánlatába. Nincs jelentősége annak, hogy az árak tekintetében nincs döntési joga, hiszen azt Lőrincz Árpád és Gergely Gábor már megállapította az egyeztetés során.

446. Nincs relevanciája a Corax kifogásának arra vonatkozóan, hogy Lőrincz Árpád meghallgatásakor nyugdíjas volt, és esetleg nem emlékezett pontosan arra, hogy a Tisza-tavi tenderen adtak-e segítő ajánlatot, hiszen az eljáró versenytanács a fentiekben felsorolt tényállási elemekre alapozta az álláspontját, amelyek között nem szerepel Lőrincz Árpád erre vonatkozó nyilatkozata, amint Gáspár Jánosé sem. A jogsértés szempontjából annak sincs jelentősége, hogy a Corax igazgatósága nem tudott a megállapodásról. Lőrincz Árpád a Corax ügyvezető igazgatója volt, és ebben a körben felelős döntéseket tudott hozni a vállalkozás nevében.³²⁶

447. A Corax állításával ellentétben a védett tanú nem feltételes módon nyilatkozott arról, hogy a Corax árakra vonatkozó bejegyzés a jegyzetfüzetben Gergely Gábortól származott. Megfogalmazása szerint ...” minden, a füzetben szereplő ár adat, csak közvetlenül Gergely Gábortól származhatott.”³²⁷ Ezt a mondatot nem lehet másképpen értelmezni, minthogy mástól nem származhatott.

448. A fentiek alapján az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a Gergely Air és a Corax a kérdéses ajánlati tenderárait egyeztetette oly módon, hogy a Corax a Gergely Air által kért ajánlati árakat ténylegesen benyújtotta, és ezzel elősegítette a Gergely Air tendernyerését. Megállapítható továbbá az is, hogy a fent leírt magatartás közvetlen kapcsolatba hozható a szigetszentmiklósi megállapodással, amit ily módon a felek ténylegesen követett magatartása is alátámaszt.

A Velencei-tavi projektek

449. A Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás 2011. áprilisában és 2011. júniusában is meghirdetett szúnyoggyérítési tendert, mivel az áprilisi sikertelenül zárult.

450. Az első Velencei-tavi tenderre a Fly-Coopot, a Coraxot és a Gergely Airt hívták meg, ám a Fly-Coop végül nem adott be árajánlatot.

451. Az eljáró versenytanács az első Velencei-tavi tenderrel kapcsolatos egyeztetést jelen határozat IV.3.1.2. pontjában leírt tényállás alább felsorolt elemei alapján értékelte:

- A Gergely Air ügyintézési célokra használt naptáraiban a Velencei-tavi projekt kapcsán április 26-ánál megjelölve az alábbi bejegyzések találhatók: „*Velence leadási*

³²⁶ Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy meghallgatásának idején Lőrincz Árpád a Corax felügyelő bizottságának tagja volt.

³²⁷ Vj/73-220/2011 számú irat. 3. oldal, anonimizált változat Vj/73-332/2011., jelen határozat 148. pontja

határidő”,³²⁸ illetve „*Velencei tó árajánlat leadás*”.³²⁹ A Gergely Air ügyintézési célokra 2011-ben használt jegyzetfüzetében pedig a „*Velence megegyezés, ha nem megy magas áron, akkor mindketten visszalépünk, 1250 LK, 3000 LB Velence, 8* kémiai, 3*biológiai*”³³⁰ bejegyzés olvasható;

- Az első Velencei-tavi tenderrel kapcsolatban Lőrincz Árpád azt nyilatkozta³³¹, hogy a „*ha nem megy magas áron, mindketten visszalépünk*” bejegyzés arra vonatkozott, hogy a Corax nem akart a Velencei tónál dolgozni, de kellett a Gergely Airnek egy partner. Ezért a Corax azt mondta, hogy támogatásul benyújtanak egy pályázatot, csak mondja meg a Gergely Air, hogy milyen árakat írjon be a Corax saját pályázatába. Lőrincz Árpád szerint a Gergely Air határozta meg, hogy mi legyen az ár, amit beadnak.
- A védett tanú³³² megerősítette, hogy a jegyzetfüzet azon bejegyzése, hogy „*ha nem megy magas áron, akkor mindketten visszalépünk*” a Gergely Airre és a Corax-ra vonatkozott;

452. A pályázat alapján végül nem hirdettek győztest és az önkormányzat új pályázatot írt ki, (lásd a második Velence-tavi tendert). Az első kiírás sikertelen volt, mert az eljárás végére nem maradt pályázó. Ez a kimenetel összecseng Lőrincz Árpád és a védett tanú nyilatkozatával, vagyis a Gergely Air és a Corax visszalépésére azért került sor, mert „*nem ment magas áron*”. A Corax részéről a szigetszentmiklói megállapodásból fakadó együttműködési szándék megvolt, a Gergely Air által a Corax-nak megadott árak mellett azonban nem sikerült a Gergely Air tendernyerését elősegíteni, ezért került sor a visszalépésre. Ezzel elérték, hogy a tender újra kiírásra kerüljön.

453. Az eljáró versenytanács a második Velencei-tavi tenderrel kapcsolatos egyeztetést a leírt tényállás alább felsorolt elemei alapján értékelte:

- A Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás 2011. júniusában újra meghirdette korábban sikertelen szűnyogyérintés tárgyú tenderét. Az ajánlatkérő a Fly-Coop Kft.-t, a Coraxot, valamint a Gergely Airt hívta fel ajánlattételre. Az ajánlatok benyújtásának határideje és bontásának napja 2011. június 10-e volt. A tenderen csak a Gergely Air nyújtott be ajánlatot, így az ajánlatkérő a június 16-i eredményhirdetésen a Gergely Airt hirdette ki nyertesnek.³³³
- Egy, a Gergely Air által készített, utoljára 2011. június 1-jén módosított „*Pályázatok megoszlása cégenként.xls*” dokumentumban³³⁴ a Velencei-tavi projekt kapcsán az alábbi bejegyzés szerepel: „*Velence Gergely, Corax, Fly Coop kapott meghívást, Corax nem indul*”;

³²⁸ Vj/73-2011/005 számú irat Vj/73/2011/Gergely Air /004 számú melléklete április 26. napján bejegyzés.

³²⁹ Vj/73-2011/005 számú irat Vj/73/2011/Gergely Air /002 számú melléklete április 26. napján bejegyzés.

³³⁰ Vj/73-2011/005 számú irat Vj/73/2011/Gergely Air /007 számú melléklete 14. oldal.

³³¹ Vj/73-251/2011 számú irat 7. oldal

³³² Vj/73-220/2011 számú irat 4. oldal, betekinhető változatának iratszama Vj/73-332/2011.

³³³ Vj/73-311/2011. számú irat a Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás adatközlése

³³⁴ Vj/73-005/2011. számú irat, Vj/73/2011/Gergely Air/010/1.-3. elektronikus dokumentum, amiből a leválogatott dokumentumokat a Vj/73-97/2011 számú jegyzőkönyv mellékleteként nyújtott át a vizsgálat az ügyfélnek

- A Gergely Air adminisztrációs célokra használt jegyzetfüzeteiben a projekt kapcsán az alábbi bejegyzések szerepelnek: „*Gáspárt hívni, ne vegye meg a Velencét*”,³³⁵ „*Velencét a Corax nem veszi meg*”,³³⁶ „*Lőrincz Árpai egyeztetni a holnapi találkozót*”.³³⁷
- A védett tanú³³⁸ elmondta, hogy a „*Gáspárt hívni, ne vegye meg a Velencét*” azt jelenthette, hogy fel kell hívnia Gáspár Jánost, hogy a Corax ne vegye meg a velencei pályázat anyagát. A „*Velencét a Corax nem veszi meg*” bejegyzéssel kapcsolatban elmondta, hogy az még június 10-e előtt készülhetett.
- A második Velencei-tavi tenderrel kapcsolatban Lőrincz Árpád nyilatkozatában³³⁹ elmondta, hogy két-három olyan eset volt a 2011-es évben, amikor kérésre segítő ajánlatot adtak. A „*Gáspárt hívni, ne vegye meg Velencét*” bejegyzés arra utal, hogy a Velencei-tavi tender második kiírásra is kiterjedt a korábbi megállapodás. Feleslegesen nem akartak már dolgozni, nem is adtak be ajánlatot, ez volt a megállapodás.

454. A fentiek alapján az eljáró versenytanács megállapította, hogy a két Velencei-tavi tenderrel kapcsolatos magatartását a Gergely Air és a Corax egyeztetette. Az első tenderen a Corax a Gergely Air által kért „magas” árat tartalmazó pályázat benyújtásával hajlandó lett volna támogatni a Gergely Air tendernyerését. Mivel azonban ez nem sikerült, mindketten visszaléptek. A második tenderen a Gergely Air már csak azt kérte a Corax-tól, hogy ne induljon, aki ezt meg is tette. A tenderen így egyedüli pályázóként a Gergely Air nyert. Megállapítható az is, hogy a két tenderen a két érintett vállalkozás által kifejtett magatartás közvetlen kapcsolatba hozható a szigetszentmiklósi megállapodással, amit ezáltal a felek tényleges követett magatartása is alátámaszt.

455. A Corax szerint az első Velencei-tavi projektre vonatkozóan „nem konklúzív” az a Gergely Air jegyzetfüzetében található megjegyzés, miszerint „ha nem megy magas áron, akkor mindketten visszalépünk”, mert Gergely Gábor tagadja, hogy ilyen egyeztetés lett volna. Ezzel szemben a védett tanú megerősítette, hogy a bejegyzés a Gergely Air-re és a Coraxra vonatkozott. Lőrincz Árpád pedig részletesen kifejtette, hogy miképpen kell ezt a bejegyzést értékelni, illetve milyen tartalmú egyeztetés folyt a két cég között. Mindez az eljáró versenytanács szerint nagyon is „konklúzív”, és ezek alapján levonható az a következtetés, hogy az első Velencei-tavi tenderre vonatkozóan egyeztetés zajlott a Gergely Air és a Corax között.

456. A Corax a második Velencei-tavi tenderrel kapcsolatban előadta, hogy „*Pályázatok megoszlása cégenként.xls*” c. Excel dokumentumban található, Corax-ra vonatkozó bejegyzésről nem bizonyított, hogy az a Corax-tól származik. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a szóban forgó dokumentum a Gergely Air-nél került lefoglalásra, megállapíthatóan a cég által készített és módosított dokumentum, amelyben található feljegyzések nyilván a cégtől származnak, és az eljárás során senki nem állította azt, hogy az a Corax-tól származik. Azt viszont igen, hogy a Corax-ra vonatkozik. Bizonyítékként pedig azért használható fel, mert az utolsó módosítás dátuma alapján megállapítható, hogy a bejegyzés jóval az ajánlatok beadási

³³⁵ Vj/73/2011/005 sz. irat. Vj/73/2011/Gergely Air/008 számú melléklete, 16. oldalán bejegyzés

³³⁶ Vj/73/2011/005 sz. irat. Vj/73/2011/Gergely Air/008 számú melléklete, 16. oldalán bejegyzés

³³⁷ Vj/73/2011/007 sz. irat. Vj/73/2011/Gergely Air/007 számú melléklete, 17. oldalán bejegyzés

³³⁸ Vj/73-220/2011. sz. irat. 4. oldal, betekinhető változatának iratszama Vj/73-332/2011.

³³⁹ Vj/73-251/2011. számú irat 7. oldal

határideje előtt készült. Vagyis a Gergely Air csak úgy lehetett ezen információ birtokában és tüntethette fel a táblázatában a Corax-nál, hogy az nem indul, hogyha erről egyeztetés volt.

457. A Corax szerint a „Gáspárt hívni, ne vegye meg Velencét” jövőre vonatkozó felhívás, ezért versenyjogi relevanciája nincs. Az eljáró versenytanács szerint pedig éppen ez utal arra, hogy korábban egyeztetés történt, aminek alapján kell a Corax gázmesterét tájékoztatni arról, hogy ne vegye meg a tender dokumentációját. A korábbi egyeztetésre utal a „Lőrincz Árpai egyeztetni a holnapi találkozót” bejegyzés. A védett tanú nem volt jelen ezen az egyeztetésen, ezért nem nyilatkozhatott kijelentő formában annak jelentéséről. Az egyeztetés megtörténtéről és tartalmáról Lőrincz Árpád nyilatkozott. A „Velencét a Corax nem veszi meg” bejegyzés pedig már az egyeztetés eredményére utal. A bizonyítékok ezen logikai lánc az eljáró versenytanács szerint alátámasztja azt, hogy Gergely Air és a Corax közötti egyeztetés a második Velencei-tavi projekttel kapcsolatban is megtörtént.

A mosonmagyaróvári tender

458. A Mosonmagyaróvári Térségi Társulás adatszolgáltatása³⁴⁰ szerint a szigetközi térségben való szűnyogyérítési munkák elvégzésére, 2011. május 23-án ajánlati felhívást küldött a Corax, a Gergely Air, valamint a Kobo Coop részére összesen 6259 hektárra vonatkozóan. A pályázatok benyújtásának határideje 2011. június 8-a volt, az ajánlatok bontását és értékelését 2011. június 10-én tartották. A tendert a Gergely Air nyerte meg 1.375 HUF/ha áru ajánlattal. Ténylegesen azonban csak 1865 hektáron történt kémiai gyérítés. A Corax a nyertes áránál jóval nagyobb árat adott be.³⁴¹

459. A Kobo-Coop nyilatkozata szerint szintén régebb óta a Gergely Air volt a nyertes szolgáltató ezen a területen. A Mosonmagyaróvár Térségi Társulás adatközlése szerint 2009-2010-ben is a Gergely Air volt a pályázaton nyertes szolgáltató.

460. A projekt kapcsán sor került ugyan egyeztetésre, de az nem Gergely Gábor és Lőrincz Árpád között történt, hanem a Corax részéről Gáspár János, gázmester működött közre. Gáspár János erre nem emlékszik, és hangsúlyozza, hogy neki nem volt döntési jogosultsága.³⁴² Lőrincz Árpád szerint Mosonmagyaróvár „... a Gáspárnak lett kiadva”.³⁴³ Ezt bizonyítja a Gergely Air adminisztrációs célokra használt jegyzetfüzetének bejegyzése a mosonmagyaróvári projekt kapcsán: „*Mmóvár jún 8, Gáspárral árat egyeztetni*”.³⁴⁴ A védett tanú szerint ezt Gergely Gábor diktálta a titkárnőjének.³⁴⁵

461. Az eljáró versenytanács – a joggyakorlattal összhangban – megállapíthatónak tartja az adott vállalkozás felelősségét akkor is, ha a jogsértés adott elemében a vállalkozás részéről eljáró

³⁴⁰ Vj/73-222/2011 számú irat. A Szigetközi Önkormányzatok Szövetsége (Vj/73-309/2011) és Dunaszigeti Önkormányzat (Vj/73-217/2011) adatszolgáltatásukban megerősítették, hogy a vizsgált időszakban a térségben egyedül a Mosonmagyaróvári Térségi Társulás folytatott le eljárást.

³⁴¹ A Mosonmagyaróvári Önkormányzat a 2009. és a 2010. években is írt ki pályázatot szűnyogyérítés tárgyában. 2009. évben a Corax (950 HUF/ha) és a Gergely Air (800 HUF/ha) nyújtott be ajánlatot, de a pályázatot a Gergely Air nyerte meg a jóval kedvezőbb ajánlatával. 2010. évben kizárólag a Gergely Air nyújtott be ajánlatot (950 HUF/ha) áron.

³⁴² Vj/73-240/2011 számú irat 4. oldal

³⁴³ Vj/73-251/2011 számú irat 7. oldal

³⁴⁴ Vj/73/2011/005 sz. irat. Vj/73/2011/Gergely Air/008 számú melléklete, 16. oldal tetején bejegyzés

³⁴⁵ Vj/73-220/2011 számú irat, betekintheső változatának iratszama Vj/73-332/2011.

személy nem a törvényes képviselő vagy egyéb vezető állású munkavállaló volt.³⁴⁶ Jelen esetben Gáspár János feladata volt, hogy a Gergely Air által kért segítő ajánlatot összeállítsa, ami abból állt, hogy nem kellett ajánlatot tenni. A bizonyítékok logikai láncolata és a pályázat tényleges adatai alapján azonban nem lehet más következtetésre jutni, mint hogy egyeztetett a Corax és a Gergely Air akkor is, ha ezt a felek kifejezetten tagadják.

A szigetszentmiklói megállapodás és az ennek megvalósulását bizonyító tenderek egységes, komplex és folyamatos jogsértésként való értékelése

462. A tényállásban részletesen leírt irati bizonyítékok és nyilatkozatok, valamint a fentebb külön értékelt megállapodások és egyeztetések vonatkozásában az eljáró versenytanács megállapította, hogy a Corax és a Gergely Air Szigetszentmiklóson 2010. június 3-án olyan, két szűnyogirtási szezonot érintő versenykorlátozó célú megállapodást kötöttek, amelynek alapján egyes tendereken a Corax a Gergely Air tendernyerését elősegítő magatartást fog tanúsítani. Ez a megállapodás egy *egységes piacfelosztási célt szolgált*, nevezetesen, hogy egymás hagyományos területein ne lépjenek fel egymást versenytársaként és ezáltal a zavaróan alacsony piaci árak alkalmazását megszüntessék.

463. A tényállás, illetve az egyes nyilatkozatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a Corax és a Gergely Air a korábban közöttük lévő éles versenyhelyzet „normalizálásának”, azaz kiküszöbölésének szándékával egyeztetett egymással, amelynek eredményeként valóban megszűnt közöttük a verseny, „tűzszünet” jött létre. Ez nem történhetett másképpen, mint ahogyan azt Lőrincz Árpád nyilatkozta. A „tűzszünet” versenyjogi értelemben meg nem támadási egyezmény, azaz piacfelosztás. Az erre vonatkozó akarategység nyilvánvalóan csak akkor jár a felek számára hasznot hozó tartalommal, ha megállapodnak abban, hogy kinek melyek lesznek a „felségterületei”.

464. A megállapodást megvalósító *átfogó terv* tartalma az volt, hogy azokat a területeket, ahol a Gergely Air dolgozott, a Corax nem támadta meg. Ez azt jelentette, hogy vagy nem adott árajánlatot, vagy pedig mesterségesen magas, ún. támogató ajánlatot adott, amelyek ugyanazon versenyellenes célt szolgálták. A megállapodással érintett terület a Velencei-tó, a Tisza-tó és a szigetközi régió volt.

465. Mivel a szűnyoggyérítési piacon a megrendelések közbeszerzési tenderek formájában voltak megszerezhetőek, abban is meg kellett állapodniuk, hogy ezeken a tendereken magatartásaikat össze fogják hangolni annak érdekében, hogy eleget tegyenek a piacfelosztási megállapodásnak. A bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a Corax három közbeszerzési eljáráson (Tisza-tó, első Velencei-tavi és a mosonmagyaróvári) a Gergely Air kérésére annak tendernyerését elősegítő, előzetesen egyeztetett támogató ajánlatokat tett. Ugyancsak a Gergely Air tendernyerését segítette elő a Corax azon, ugyancsak kettőjük között egyeztetett magatartása, hogy nem indul a második Velencei-tavi tenderen.

466. A Gergely Air megállapodással érintett területei a Velencei-tó, a Tisza-tó és a szigetközi régió volt. Ennek megfelelően az erre a területre vonatkozóan kiírt két Velencei-tavi, a Tisza-tavi és a mosonmagyaróvári tendereken történtek a felek a megállapodásban lefektetettnek megfelelően jártak el. Ezeken a tendereken a Gergely Air és a Corax között a tender kimenetelére, az ajánlati árakra, illetve az indulástól való tartózkodásra vonatkozóan *folyamatos*

³⁴⁶ C-235/92. P. Montecantini kontra Európai Bizottság [ECR 1999, I-4539] 177-181. pontok

egyeztetéseket folytatott. A két vállalkozás képviselői között, a létrejött megállapodás kiteljesítése során számos személyes egyeztetés is történt. A négy érintett tender kapcsán a felek összehangolták magatartásaikat, elősegítve ezzel a Gergely Air tendernyeréseit, összefüggésben a szigetszentmiklói megállapodással.

467. Az egységes bírói gyakorlat szerint ... „Az EK 81. cikk (1) bekezdésének megsértése nem csupán egyetlen elkülönült aktussal valósulhat meg, hanem egy cselekménysorral, sőt folytatólagos magatartással is. Ezt az értelmezést nem vonja kétségbe az, hogy e cselekménysor vagy folytatólagos magatartás egy vagy több tényezője önmagában és elkülönülten véve is alkalmas a szóban forgó rendelkezés megsértésére. Ily módon az egységes és folytatólagos jogsértés gyakran időrendben egymást követő cselekmények sorát foglalja magában, és amelyek elkövetésük időpontjában maguk is a versenyszabályok megsértésének minősülhetnek. E cselekmények sajátossága abban a tényben áll, hogy ezek egységes stratégiát alkotnak. Márpedig az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy amennyiben valamely vállalkozás egy több elemből álló versenyellenes jogsértésben olyan sajátos magatartással vesz részt, amely az EK 81. cikk (1) bekezdése értelmében vett versenykorlátozó célú megállapodásban vagy összehangolt magatartásban való részvételre enged következtetni, amelyek célja a jogsértés egészében való megvalósítása, ez a vállalkozás felelős lehet az ugyanazon jogsértés során a részvétele időtartama alatt a többi vállalkozás által folytatott magatartásért, amennyiben bizonyítást nyer, hogy tudott a többi vállalkozás jogsértő magatartásáról, vagy azt ésszerű módon feltételezhette volna, és hajlandó volt ennek kockázatát elfogadni.”³⁴⁷

468. Az eljáró versenytanács szerint a versenyjogsértés 2010. június 3-án, a szigetszentmiklói találkozóval vette kezdetét a Corax, a Gergely Air és a Szemp Air képviselőinek részvételével, amelyet a felek két év szünyogirtási szezonjaira kötöttek. Nem ismert, hogy a 2010-es szünyogirtási szezont ténylegesen miképpen érintette a megállapodás. Ismert, hogy Lőrincz Árpád a 2010. december 15-i MAKOSZ konferencián széles nyilvánosság előtt beszélt arról, hogy sikerült annak a célnak a megvalósítása, hogy [...] a nagyobb szakvállalatok [...] lehetőleg saját székhelyéhez közel [dolgozhassanak]. Ismert, hogy a megállapodás miképpen érintette a 2011. évi szünyogirtási szezont. Ennek alapján az eljáró versenytanács a céljában versenykorlátozó megállapodást és összehangolt magatartásokat 2010 és 2011 évek szünyogirtó szezonjára vonatkozóan tartja megállapíthatónak, amely a 2011. év szünyogirtó szezonjára vonatkozóan ténylegesen meg is valósult. A folyamatosság a cél tekintetében két szezonra vonatkozóan megállapítható, amelynek második évében az megvalósulásba ment át. A jogsértés kezdő időpontja 2010. június 3-a, záróidőpontja pedig 2011. június 16., az utolsó, bizonyítottan a felosztás tárgyát képező Velencei-tavi tender eredményhirdetésének, azaz a megállapodás tényleges alkalmazása bejeződésének napja.

469. A jogsértés megállapíthatósága szempontjából nem releváns az a körülmény, hogy a szigetszentmiklói megállapodás megvalósulásával összefüggésben csak három (plusz egy érvénytelen) pályázat került feltárássra a vizsgálat során. A megállapodás ugyanis nem nevezte meg, hogy a Coraxnak a Gergely Air mely konkrét pályázatai vonatkozásában kell segítő magatartást kifejtenie, hanem csak egy fajta „rendelkezésre állási kötelezettséget” fogalmazott meg, amely potenciálisan valamennyi olyan tendert érinthetett volna, amelyen a Gergely Air

³⁴⁷ (T-456/05. és T-457/05. sz. Gütermann AG és Zwicky & Co. AG kontra Európai Bizottság egyesített ügyekben 2010. április 28-án hozott ítélet [EBHT-ban még nem tették közzé] 45.-46., 50., 53. pontok

elindult a jogsértés időtartama alatt. A tendertől való távolmaradás és a védő ajánlat tétele vagylagos vállalás volt. Az együttműködés megvalósulásához nem kellett feltétlenül védő ajánlatot benyújtani. Erre csak olyan esetekben volt szükség, amikor azt a Gergely Air igényelte, pl. azért, mert nem volt elegendő pályázó.

470. Az eljáró versenytanács szerint a Corax és a Gergely Air 2010. június 3. és 2011. június 16. között egységes, komplex és folyamatos jogsértést követtek el azáltal, hogy 2010. június 3-án versenykorlátozó céllal a szűnyogyérintési piacot és ennek keretében a velencei-tavi, a tiszai-tavi és a szigetközi régióban érintett közbeszerzési eljárásokat felosztották egymás között, illetve árakat is egyeztettek, amely jogsértésükkel a Tptv. 11. § (2) bekezdés a) és d) pontjának megvalósításával megsértették a Tptv. 11. § (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

A Szemp Air felelőssége

471. A Szemp Air felelősségével kapcsolatban az alábbi információk álltak az eljáró versenytanács rendelkezésére:

- a. Lőrincz Árpád előadta, hogy a szigetszentmiklósi találkozót a Szemp Air ügyvezetője, Szabó Péter kezdeményezte. A közvetítésre azért volt szükség, mert addigra a Gergely Airrel való viszony már nagyon feszült volt, és az árverseny irreális mértéket öltött. A 2010. június 3-i találkozó egy békekötési kísérlet volt, amelyet még több találkozó is követett. A Gergely Air ügyvezetője „hallgatott Szabó Péterre,” aki így „elhozta a békét” a két vállalkozás között.
- b. A 2010. június 3-i szigetszentmiklósi találkozót Szabó Péter, a Szemp Air ügyvezetője szervezte meg és találkozón részt is vett.
- c. Nincs bizonyíték arra, hogy a Szabó Péter csatlakozott volna a találkozón elhatározott átfogó tervhez és részese lett volna a Corax és a Gergely Air közötti egységes és folyamatos jogsértésnek.

472. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az érintett által sem tagadottan megállapítható, hogy a 2010. június 3-i szigetszentmiklósi találkozót Szabó Péter kezdeményezte, szervezte meg és hívta meg a Corax és a Gergely Air képviselőjét. Tudott arról, hogy a két cég „rossz viszonyban van egymással”, amely Szabó Péter szóhasználatában³⁴⁸ azt jelentette, hogy „normális ár” (értsd: önköltség) alatti ajánlati árakon versenyeztek egymással. Szabó Péter állítása szerint a találkozót csak azért kezdeményezte, hogy erről meggyőződjön.

473. A fentiek alapján az eljáró versenytanács megállapíthatónak tartja, hogy a szigetszentmiklósi találkozót Szabó Péter, a Szemp Air képviseletében azzal a céllal hívta össze, hogy a Corax és a Gergely Air véget vessen az önköltség alatti árversenynek.

474. Az eljáró versenytanács szerint Szabó Péter úgy „hozta el a békét” az egymással önköltség alatti árversenyt folytató cég számára, hogy a szigetszentmiklósi találkozón született egy olyan megállapodás, amely alkalmas volt arra, hogy az önköltség alatti árverseny megszűnjön a Corax és a Gergely Air között.

475. Ugyanakkor a Szemp Airnek tudnia kellett arról, hogy a Corax és a Gergely Air mint versenytársak közötti találkozó olyan egyeztetésre és/vagy megállapodásra kerül sor, amely

³⁴⁸ v.ö. a Vj/73-262/2011. sz. meghallgatásának jegyzőkönyvével.

megvalósít egy versenyjog által tilalmazott magatartást. Arról is tudomása volt, hogy milyen „piaci anomália” (a költség alatti árazás) váltotta ki a találkozó létrejöttének szükségességét. Tekintettel a találkozón való részvételére, azzal is tisztában volt, hogy a 2010. június 3-i találkozón mik hangzottak el, ezen belül különösen, hogy a Corax és a Gergely Air között milyen megállapodásra került. Tudomása volt a megállapodásról, és attól nem határolódott el.

476. Nem bizonyítható ugyanakkor az, hogy a Szemp Air-nek szerepe lett volna a Corax és a Gergely Air között egységes, folyamatos, komplex jogsértésben. Erre utal Lőrincz Árpád azon megjegyzése, hogy a Szemp Air nem volt részese a megállapodásnak abban az értelemben, hogy a megállapodás a Corax és a Gergely Air között jött létre és a megállapodásban foglaltak végrehajtása már nem igényelte a Szemp Air közreműködését.

477. A Szemp Air jogsértést követett el a kartell találkozó megszervezésével és az azon való részvétellel, amelynek versenykorlátozó céljával (az önköltség alatti árazás céljából történő piacfelosztás) tisztában volt, de attól nem határolódott el. Ez a magatartása a Tpv. 11. § (1) bekezdésének d) pontja által tiltott magatartást valósítja meg.

VII.4. Az eljárás megszüntetése

VII.4.1. A 2010-es tiszai árvíz utáni szúnyoggyérítési projekttel kapcsolatos egyeztetés

478. A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei árvízi helyzetre tekintettel, 2010. június 9-én kormánydöntés született a szúnyoggyérítés azonnali megkezdéséről. Az ajánlatkérő ÁNTSZ 2010. június 12-én ajánlattételi felhívást küldött a Komplex Air, a Corax és a Gergely Air részére.³⁴⁹ A kiválasztás alapja az volt, hogy e három cégnek volt érvényes szórási engedélye a megye területére. Az ÁNTSZ előző nap telefonon értesítette a vállalkozásokat, hogy másnap jelenjenek meg az ÁNTSZ-nél 11 órakor és azonnal el kell kezdeni az irtást.

479. Gáspár János tanúként tett nyilatkozata szerint, úgy történt a területek kijelölése, hogy a térkép előtt álltak a három cég képviselői és az ÁNTSZ, és közösen bejelölték azt, hogy melyik területen ki fog dolgozni. Ennek alapja a korábbi működési terület volt a helyismeret miatt, illetve az, hogy egybefüggő területeket hozzanak létre. Így alakult ki a konszenzus, ezt foglalták írásba.³⁵⁰

480. A vállalási ár az ÁNTSZ és a három vállalkozás közötti nyílt áralku keretében dőlt el, amelynek során a vállalkozások azonos árakat ajánlottak. Az ajánlattevők végül elfogadták az ÁNTSZ érveit és a végső ajánlati dokumentumban egységesen nettó 950/ft/hektár/alkalom árat ajánlottak, melyet az ajánlatkérő elfogadott.

481. A 2010-es tiszai árvíz utáni szúnyoggyérítési projekttel kapcsolatban Lőrincz Árpád nyilatkozata³⁵¹ szerint „*ott a helyszínen döntöttek, hogy kinek hol kell irtania, és másnap meg is kellett kezdeni az irtást.*” Elmondása szerint a légi irtás engedélyezése hosszú, két-három hetes folyamat, ezért minden vállalkozás ott tudott csak irtani, ahol már volt engedélye a cégnek. Másnapi munkakezdés mellett lehetetlenség volt eltérni a területi felosztástól. Szerinte az árakat a kiíró határozta meg, ezért a vállalkozásoknak annyi döntésük volt, hogy vállalják-e vagy sem.

³⁴⁹ Vj/73-48/2011. számú irat 03. melléklet.

³⁵⁰ Vj /73-240 /2011. számú irat 3. oldal

³⁵¹ Vj/73-251/2011. számú irat 7. oldal

Az állam egy szerve irreális ár mellett, lényegében egy szívességet kért, s a vállalkozások csak elfogadták a speciális, állam által diktált feltételeket.

482. Az érintett vállalkozások egybehangzóan arra hivatkoztak, hogy az adott körülmények között a szűnyogyérítő vállalkozásoknak nem volt lehetőségük arra, hogy egymástól függetlenül tegyenek ajánlatokat a területekre, illetve az árakra. A gyérítési feladat különleges sürgőssége miatt az ÁNTSZ nem tudta és feltehetően nem is akarta megteremteni az autonóm verseny kialakulásának feltételeit. Ezért a projekttel kapcsolatos egyeztetés az állami ráhatás közvetlen következményeként történt.

483. Az érintett vállalkozások versenyjogi felelőssége ettől függetlenül fennállhat, ha a bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a vállalkozásoknak az állami ráhatástól függetlenül is volt döntési autonómiájuk, ill. ha igen, akkor mikor és milyen vonatkozásban.

484. A rendelkezésre álló, egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján az eljáró versenytanács szerint nem rekonstruálható egyértelműen a tényállás a tekintetben, hogy az eljárás alá vontak és az ÁNTSZ milyen szerepet töltek be a közbeszerzési eljárás eredményének kialakításában. Így az sem dönthető el, hogy az eljárás alá vontak az ÁNTSZ utasításának megfelelően adták be ajánlataikat, vagy egymással egyeztettek e tekintetben.

485. Mindezek alapján az eljáró versenytanács a 2010-es tiszai árvíz utáni szűnyogyérítési projekttel kapcsolatos egyeztetés tárgyában az eljárást a Tpv. 72. § (1) bekezdésének a) pontja alapján megszünteti, mert a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

VII.4.2. Az eljárás megszüntetése a sárospataki szűnyogyirtási pályázattal kapcsolatban

486. A tényállás alapján megállapítható volt, hogy Sárospataki Önkormányzat által 2009 és 2012 között lebonyolított pályázatokon minden évben csak az általa meghívott ajánlattevők tehettek ajánlatokat. A Gergely Air Kft. egyik évben sem szerepelt a meghívott ajánlattevők között.

487. A pályázatokat minden évben a Komplex Air nyerte. A jelen eljárás tárgyát képező 2011. évi pályázatra a Komplex Air, Rotor Air Kft., Repülőgépes Növényvédelmi Szolgálat Kft. adott be ajánlatot. Az ajánlati árak között eltérés a hektáronkénti ajánlati árakban nettó 120, illetve 140 Ft volt azaz igen csekély volt.

488. Nem lehetett egyértelműen bizonyítani, hogy a Gergely Air ügyintézés során használt jegyzetfüzetében található alábbi bejegyzés, miszerint: „*Komplex Air Kft. Kozák Sárospatak, Baranyi Istvánné egyeztetni vele [telefonszám]*”³⁵² mire vonatkozott, illetve kapcsolatban állt-e a vizsgált beszerzési pályázattal, különösen azért, mert a bejegyzés dátuma nem volt ismert.

489. A bejegyzés és a pályázat közötti kapcsolat egyedül a védett tanú nyilatkozatára alapítható, amely az árvízi helyzet miatti előző évi események miatt következtetett arra, hogy a sárospataki pályázat része valamilyen piacfelosztó megállapodásnak. Ezen megállapodás létezésére azonban semmilyen más bizonyíték nincs, minden érintett tagadta ennek létezését.

³⁵² A védett tanú vallomása szerint a jegyzetfüzetben azt jegyezték fel, amit Gergely Gábor diktált, vagy egyébként feljegyeztetett. Vj/73-212/2011. számú irat 2. oldal, betekinhető változatának iratszám Vj/73-331/2011.

490. Mindezek alapján az eljáró versenytanács arra a következtetésre jutott, hogy e vállalkozások jogsértésben való részvétele a rendelkezésre álló adatok alapján nem bizonyítható, és e tekintetben az eljárás folytatásától sem várható eredmény, ezért e vonatkozásban a versenyfelügyeleti eljárást a Tpv. 72. § (1) bekezdés a) pontja alapján megszüntette.

VII.4.3. Az eljárás megszüntetése a Bayer SAS (France), az RSZ COOP '96 Kft. és a Kobo-Coop Kft. vállalkozásokkal szemben

491. Az eljáró versenytanács az eljárás megszüntetését látja indokoltnak a Tpv. 72. §-a (1) bekezdésének a) pontja második fordulatra figyelemmel, a Bayer SAS (France), az RSZ COOP '96 Kft. és a Kobo-Coop Kft. vállalkozások tekintetében, mert e vállalkozások jogsértésben való részvétele a rendelkezésre álló adatok alapján nem bizonyítható, és e tekintetben az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

VII.4. 4. Az eljárás megszüntetése a 2007-2009. közötti időszakban vizsgált magatartások vonatkozásában

492. Az eljáró versenytanács az eljárás megszüntetését látja indokoltnak a 2007-2009. közötti időszakban vizsgált magatartások vonatkozásában arra tekintettel, hogy a vizsgálat nem tárt fel olyan információkat, amelyek a jogsértés gyanújának igazolására alkalmasak lettek volna. ...

VII.5. Csekély jelentőségű megállapodásokra vonatkozó szabály alkalmazása

493. A Tpv. 13. §-a szerint nem esik tilalom alá a megállapodás, ha csekély jelentőségű. Csekély jelentőségű a megállapodás, ha a megállapodást kötő feleknek és az azoktól nem független vállalkozásoknak az együttes részesedése az érintett piacon a tíz százalékot nem haladja meg, kivéve, ha az a) a vételi vagy az eladási árak versenytársak közötti közvetlen vagy közvetett meghatározására, vagy b) a piac versenytársak által történő felosztására vonatkozik.

494. Mivel a fentiek alapján az eljárás alá vontak mint (potenciális) versenytársak versenykorlátozó megállapodása kiterjedt a piac felosztására, illetve egyes jogsértések esetén az árakkal kapcsolatos összehangolt magatartásra is, így a Tpv. 13. §-a alapján a csekély jelentőségre tekintettel történő mentesülés kedvezménye jelen esetben kizárt.

VII.6. Mentésülés lehetősége

VII.6.1. Csoportmentesség

495. A Bayer-Corax, ill. a Corax-Farmmix megállapodások vertikális megállapodások, felmerült, hogy vonatkozhat-e rájuk a csoportmentességi rendelet. Mivel azonban a Corax a Bayer potenciális versenytársa, illetve a Farmmix a Corax versenytársa, mindkét esetben megállapítható, hogy a gyártás szintjén versengő vállalkozások közötti megállapodásokról van szó, amely miatt a csoportmentesség nem vonatkozik a köztük létrejött vertikális megállapodásra. Továbbá, ugyanezen körülmény miatt versenytársak között kötött megállapodások piaci hatásai és a versennyel kapcsolatos lehetséges problémák hasonlóak a horizontális megállapodásoknál jelentkező problémákhoz. Ezért a versenytársak közötti vertikális megállapodások az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3)

bekezdésének a horizontális együttműködési megállapodásokra való alkalmazhatóságáról szóló 2011/C 11/01 sz. iránymutatás hatálya szerint horizontális megállapodásként értékelendők.

VII.6.2. Egyedi mentesség

496. A Tpv. 17. §-a értelmében mentesül a 11. §-ban foglalt tilalom alól a megállapodás, ha

- a) az hozzájárul a termelés vagy a forgalmazás ésszerűbb megszervezéséhez, vagy a műszaki vagy a gazdasági fejlődés előmozdításához, vagy a környezetvédelmi helyzet vagy a versenyképesség javulásához;
- b) a megállapodásból származó előnyök méltányos része a fogyasztóhoz, illetve az üzletfélhez jut;
- c) a gazdasági verseny velejáró korlátozása vagy kizárása a gazdaságilag indokolt közös célok eléréséhez szükséges mértéket nem haladja meg; és
- d) nem teszi lehetővé az érintett áruk jelentős részével kapcsolatban a verseny kizárását.

497. A Tpv. 20. §-a alapján annak bizonyítása, hogy a megállapodás a tilalom alól a 17. § alapján mentesül, azt terheli, aki a mentesülésre hivatkozik. Előjáróban szükséges leszögezni, hogy a joggyakorlat szerint elméletileg ugyan bármely megállapodás mentesülhet a Tpv. 17. §-a alapján, így a versenykorlátozó céllal rendelkező magatartások is, azonban minél súlyosabb korlátozást jelent a versenyre egy magatartás, annál kisebb a valószínűsége annak, hogy a magatartás képes teljesíteni a tilalom alóli mentesülés valamennyi feltételét.³⁵³ Szintén kiemelendő, hogy az egyedi mentesülés feltételei kumulatívak, azaz bármely feltétel nem teljesülése esetén az egyedi mentesség kedvezménye nem alkalmazható. Ennek megfelelően a gyakorlatban az egyes feltételek elemzésének szükségessége, jelentősége eltérő lehet, az adott ügy körülményei által meghatározott módon.

498. A jelen eljárásban az eljárás alá vontak nem terjesztettek elő a jogsértések egyedi mentesülésére vonatkozó érveket. A Corax Vj/73-81/2011. sz. beadványának 32. pontjában hivatkozik ugyan a Corax-Bayer megállapodás vertikális megállapodásként való értékelésének szükségességére, és egyben erre vonatkozó indítvánnyal élt. A fentiek szerint azonban a megállapodás horizontális megállapodásként értékelhető, ezért az eljáró versenytanácsnak nem kellett azt vertikális megállapodásként értékelnie.

VII.7. Összegzés

499. A VII.3.1.-VII.3.3. pontokban részletesen kifejtettek szerint az eljáró versenytanács megállapította, hogy

- a Bayer és a Corax 2010. március 3-tól 2011. december 31-ig időszak vonatkozásában a verseny korlátozását célzó és ilyen hatást kiváltó megállapodást kötöttek a szűnyogirtó anyagok piacára történő belépés korlátozása, illetve egyben 2011. március 18-tól 2011.

³⁵³ Lásd például a T-17/93. sz. Matra Hachette kontra Bizottság ügy [EBHT II-595. o.] 85. pontját, illetve az Európai Bizottság gyakorlatában a COMP/39.396 sz., az acél- és a gáziparban használt kalcium-karbid- és magnéziumalapú reagensek ügyben hozott döntés 203. pontját, valamint a COMP/B-1/39.401 sz. E.ON/GDF ügyben hozott döntés 264-268. pontjait.

december 31-ig a versenytárs kiszorítása céljából is, amely megállapodásnak részesei voltak a Bayer CropScience Limited és a Bayer Sp. z o.o vállalkozások is. E magatartás a Tpv. 11. § (2) bekezdés d) pontjába ütközően sérti a Tpv. 11. § (1) bekezdése szerinti tilalmat;

- a Corax és a Farmmix 2010. április 16-án egyes szúnyogirtó szerekre vonatkozó, e szúnyogirtó szerek piacának felosztását célzó megállapodást kötöttek egymással a 2010. év vonatkozásában E megállapodás Tpv. 11. § (2) bekezdés d) pontjába ütközően sérti a 11. § (1) bekezdése szerinti tilalmat;
- a Corax és a Gergely Air 2010. június 3-a és 2011. június 16-a között egységes, komplex és folyamatos jogsértést követtek el azáltal, hogy 2010. június 3-án versenykorlátozó céllal a szúnyoggyérítési piacot és ennek keretében a velencei-tavi, a tiszai-tavi és a szigetközi régióban érintett közbeszerzési eljárásokat felosztották egymás között, illetve a tiszai-tavi eljárás kapcsán áregyeztetést is folytattak. A Szemp Air is jogsértést követett el a kartell találkozó megszervezésével és az azon való részvétellel, amelynek versenykorlátozó céljával (az önköltség alatti árazás céljából történő piacfelosztás) tisztában volt, de attól nem határolódott el. E magatartások a Tpv. 11. § (2) bekezdés a) és d) pontjaiba ütközően sértik a 11. § (1) bekezdése szerinti tilalmat;

500. Az eljáró versenytanács a KOMPLEX AIR, a Gergely Air, valamint a Corax vállalkozásokkal szemben, a 2010. június 12-én az ÁNTSZ által szervezett, a 2010-es tiszai árvíz követő szúnyoggyérítési projekt keretében a piac felosztására vonatkozó egyeztetés tárgyában az eljárást megszüntette a Tpv. 72. § (1) bekezdésének a) pontja alapján, mivel a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás további folytatásától sem várható eredmény.

501. Az eljáró versenytanács a KOMPLEX AIR és a Gergely Air vállalkozások vonatkozásában a Sárospataki Önkormányzat által 2011. március 31-én kiírt szúnyoggyérítési pályázat keretében a piac felosztását célzó és ilyen hatású egyeztetés tekintetében az eljárást megszüntette a Tpv. 72. § (1) bekezdésének a) pontja alapján, mivel a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás további folytatásától sem várható eredmény. Az eljáró versenytanács a KOBO-COOP-'96 Ipari, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft., az RSZ-COOP Légiszolgáltató és Kereskedelmi Kft., valamint a Bayer SAS vállalkozásokkal szemben, illetve a 2007-2009 között vizsgált magatartások tekintetében az eljárást megszüntette a Tpv. 72. § (1) bekezdésének a) pontja alapján, mivel a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás további folytatásától sem várható eredmény.

VII.8. Az eljárás alá vontak felelőségének értékelése

VII.8.1. A Bayer-csoport

502. A Bayer-csoport eljárás alá vont egyes vállalkozásai, így a Bayer, a Bayer CropScience Limited és a Bayer Sp. z o.o közvetlenül részt vett a 2010., illetve a 2011. évi Bayer-Corax megállapodások előkészítésében és megkötésében.

503. Ennek megállapításához fontos az a tény, hogy Gerő Judit az üzletágon belül 2010. december 31-ig Austin Daviesnek, 2011. január 1-jétől 2012. január 8-ig Sylvain Moissoner-nek, majd 2012. január 9-től Andrasevits Zoltánnak tartozott beszámolási kötelezettséggel. A beszámolási kötelezettség időszaka alatt Austin Davies a Bayer CropScience Limiteddel, Sylvain Moissonnier a Bayer Sp.z.o.o-val, Andrasevits Zoltán a Bayerrel állt munkaviszonyban.

504. A Bayer CropScience Limited részéről Austin Davies vett részt a 2010-es Bayer-Corax megállapodás előkészítésében és megkötésében. 2011-ben Gerő Judit már a Bayer Sp. z o.o (Bayer Sp. z o.o.) felé tartozott beszámolási kötelezettséggel, ezért a Corax-szal folytatott tárgyalásokon már a Bayer-csoport lengyel leányvállalata a Bayer Sp. z o.o vett részt a Bayer CropScience Limited helyett. A Bayer Sp. z o.o-t (Bayer Sp. z o.o.) Sylvain Moissonnier képviselte a 2010-es Bayer-Corax megállapodás újratárgyalásakor és a 2011-es megállapodás megkötésekor is. Ennek alapján megállapítható a mind a Bayer CropScience Limited, mind pedig a Bayer Sp. z o.o közvetlen felelőssége a vizsgált jogsértésért.

505. A Bayer SAS részéről Stefan Wifvesson – a tényállás 108. pontjában leírtak szerint – tudomással bírt a Bayer és a Corax közötti tárgyalásokról. Az általa írt levél azonban ebben a tekintetben nem utal egyértelműen a Corax-szal való tárgyalásokon való részvételére. Egyéb bizonyíték vagy nyilatkozat nem kapcsolja őt, ill. a Bayer SAS-t a Bayer-Corax egyeztetésekhez. Ezért az eljáró versenytanács a Bayer SAS-sal szemben az eljárást megszüntette tekintettel arra, hogy a jogsértés a vállalkozással szemben a beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg és e tekintetben az eljárás folytatásáról sem várható eredmény.

506. A Bayer részéről Gerő Judit üzleti igazgató és Gáspár Gabriella vett részt a vizsgált 2010-es és 2011-es Bayer–Corax megállapodások tartalmának kidolgozásában. Gerő Judit rendszeresen folytatott egyeztetéseket Lőrincz Árpáddal, a Corax vezérigazgatójával. Gerő Judit jelen volt a 2010. és a 2011. évi megállapodások megkötésénél is. Ennek alapján megállapítható a Bayer közvetlen felelőssége a vizsgált jogsértésért.

507. A Bayer felelősségét a vizsgált jogsértésért az eljáró versenytanács 2010. március 3-tól 2011. december 31-ig tartja megállapíthatónak. A jogsértés kezdő időpontját a 2010-ben kötött megállapodás dátumában, záró időpontját pedig a 2011-2012-re vonatkozó új megállapodásnak a Corax piacra lépését kizáró kikötés fennállásának végében állapítja meg. Ez utóbbi korlátozást a felek csak 2011-re kötötték ki, ezért állapította meg az eljáró versenytanács a fennállás záró időpontját 2011 végében. A Bayer CropScience Limited részvételét közvetlenül a 2010. márciusi tárgyalásokhoz, a Bayer Sp. z o.o részvételét pedig közvetlenül a 2010-es megállapodás 2011. évi újratárgyalásával összefüggésben tartja megállapíthatónak. A két vállalkozás felelőssége azonban a jogsértés teljes időtartamára kiterjed, hiszen mindkét megállapodás ugyanarra a két évre vonatkozott.

508. A Bayer-csoport eljárás alá vont vállalatai – az engedékenységi kérelem benyújtásával közvetve - elismerték a Bayer-Corax közötti kartellmegállapodásban való részvételüket, azzal a kiegészítéssel³⁵⁴, hogy a Bayer CropScience Limited és a Bayer Sp. z o.o. nem esnek a Tpv. hatálya alá. Álláspontjukat azzal támasztották alá, hogy a két vállalkozás nincs jelen Magyarországon, nem folytatnak gazdasági tevékenységet. Hivatkoznak továbbá arra, hogy Austin Davies (Bayer CropScience Limited) és Sylvain Moissonier (Bayer Sp. z o.o.) ugyan

³⁵⁴ Vj/73-379/2011.

Gerő Judit felettesei, de nem a hazai Bayer leányvállalat alkalmazottai. Munkajogi viszonyuk Gerő Judittal, illetve a Bayer-rel pusztán a Bayer-csoporton belüli szervezeti-technikai és munkajogi kérdés és ez önmagában nem kapcsolja a Bayer CropScience Limited-t és a Bayer Sp. z o.o.-t a jogsértéshez, ami a Bayer-nek tudható be.

509. A Bayer véleménye szerint Austin Davies és Sylvain Moissioner cselekményei azért sem köthetőek a Bayer CropScience Limited és a Bayer Sp. z o.o. vállalkozásokhoz, mert világos, hogy tevékenységüket nem munkáltatójuk javára, hanem a Bayer érdekében fejtették ki. Az eljárás alá vontak továbbá utaltak arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egy versenykorlátozó megállapodás létrejöttének megállapításánál a tartalmat kell vizsgálni, nem pedig a formai vagy technikai körülményeket. A megállapodáshoz szükséges a gazdasági szereplők részéről közös akarat valamely meghatározott magatartás vagy intézkedés elfogadására. Jelen ügyben a vállalkozások amelyek egy bizonyos magatartás tanúsításában megállapodtak, a Bayer és a Corax voltak, amíg a Bayer CropScience Limited és a Bayer Sp. z o.o. nem állapodtak meg semmiben. Austin Davies és Sylvain Moissonier urak a Bayer Hungária javára jártak el, és az általuk kötött megállapodások a Bayer-t „kötelezték”.

510. Az eljáró versenytanács szerint a Bayer fenti álláspontja nem megalapozott. Austin Davies és Sylvain Moissioner nem csak egyszerűen tudtak – Gerő Judit jelentéseiből – a jogsértő magatartásról, hanem maguk is tevékenyen közreműködtek a megállapodás létrehozásában: a 2010. március 3-i megállapodást Austin Davies tárgyalásai készítették elő és a megállapodást is ő írta alá. Hasonló szerepe volt Sylvain Moissonier-nek a 2011. márciusi tárgyalásokon.

511. Egyébiránt pedig az említett személyek nem a saját nevükben, nem is a Bayer Hungária nevében jártak el, hanem annak a Bayer-vállalatnak a nevében, amelynek alkalmazottai voltak és amelyhez a munkaszerződésük kötötte. A Bayer-csoport szűnyogirtó anyag tevékenységét az ún. CropScience/Environmental Science üzletágon belül fejtik ki, amelynek több országban is vannak érdekeltségei. A vállalaton belül a különböző üzletágak többször is átalakításra kerültek. Jelen ügy szempontjából kizárólag annak van relevanciája, hogy 2010-ig Austin Davies (Bayer CropScience Limited) feladata volt a magyarországi tevékenység felügyelete. 2011-től Sylvain Moissonier, a Bayer Sp. z o.o. alkalmazottja, a közép-európai és oroszországi régió BCS/ES üzletágának vezetője, akinek ugyan nincs önálló üzletpolitikai döntések meghozatalára joga a magyarországi szűnyogirtó anyag/szer forgalmazásában, de a részleg pénzügyi teljesítményét érintő döntésekkel kapcsolatban konzultációs joga van. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 101. cikk nem az érintett vállalkozás tulajdonosainak vagy főbb vezetőinek a részvételét, vagy erről való tudomását feltételezi, hanem annak a személynek a részvételét, aki jogosult e vállalkozás nevében eljárni³⁵⁵. Továbbá, a versenykorlátozó megállapodás létezésének megállapításához nem szükséges a vállalkozás törvényes képviselője személyes magatartásának, vagy meghatalmazás útján kinyilvánított olyan személyes egyetértésének a bizonyítása, amellyel e képviselő jóváhagyta azon alkalmazottjának magatartását, aki versenyellenes találkozón vett részt.³⁵⁶ Austin Davies és Sylvain Moissonier jogosult volt a vállalkozásaik nevében a Bayer

³⁵⁵ Ld. a 100/80–103/80. sz., Musique Diffusion française és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1983. június 7-én hozott ítélet [EBHT 1983., 1825. o.] 97. pontját.

³⁵⁶ Ld. a C-68/12. sz., Protimonopolný úrad Slovenskej republiky és a Slovenská sporiteľňa a.s. között folyamatban lévő eljárásban 2013. február 7-én hozott ítélet 28. pontját

Hungária üzleti ügyeiben eljárni, és a felelősség megállapításához nem szükséges az, hogy a vállalkozásaik tulajdonosai vagy vezető tisztségviselői legyenek.

512. Mindezek alapján az eljáró versenytanács szerint egyértelmű, hogy a Bayer-csoport magyarországi szűnyogirtó anyag/szer forgalmazásában a Bayer Hungárián kívül a másik két Bayer-cég is érintett, mivel a jogsértő megállapodás létrehozásában a Bayer CropScience Limited és a Bayer Sp. z o.o. tárgyalások vitelére feljogosított alkalmazottai vettek részt az érintett vállalkozások nevében eljárva. Ezért a két vállalkozás felelőssége egyértelműen megállapítható.

513. Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. § (5) bekezdésének alkalmazásával határozatának rendelkező részében nevesítette a Bayer CropScience Limited és a Bayer Sp. z o.o. vállalkozások által elkövetett jogsértés kapcsán a velük egy vállalkozáscsoportba tartozó Bayer Hungária Kft-t a Bayer CropScience Limited és a Bayer Sp. z o.o. vállalkozásokkal szemben kiszabott bírság mögöttes felelőseként annak érdekében, hogy az elsődleges kötelezettek nem fizetése esetén kötelezze őt a bírság, illetve annak be nem hajtott részének megfizetésére.

VII.8.2. A Corax

514. A Corax akkori vezérigazgatója, Lőrincz Árpád révén közvetlenül részt vett a 2010-es és 2011-es Bayer-Corax megállapodások, a Farmmix-szel létrejött 2010-es megállapodás megkötésében és Corax-Gergely Air egységes, folyamatos, komplex jogsértésben. Petri István akkori vezérigazgató helyettes szintén részt vett a Corax-Farmmix és a 2011. évi Bayer-Corax megállapodás megkötésében. Gáspár János a Corax gázmestere részt vett a Tisza-tavi és a mosonmagyaróvári szűnyogirtási tendereken való egyeztetésben. Ennek alapján megállapítható a fent nevezett személyeken keresztül a Corax közvetlen felelőssége a Corax és a Bayer közötti megállapodás, illetve az ezzel kapcsolatos későbbi egyeztetésekkel kapcsolatos jogsértésben, a Corax és a Farmmix közötti 2010-es megállapodásban. Felelőség terheli továbbá a Corax-ot a Corax-Gergely közötti megállapodással, illetve a kapcsolódó négy (a két Velence-tavi, a Tiszatói és a mosonmagyaróvári) tenderen a Gergely Air tendernyerését támogató ajánlat benyújtásáért, illetve ezért, mert ugyanezen célból a második velencei tavi tenderre nem nyújtott be ajánlatot.

515. A Corax részvételét a vizsgált jogellenes Bayer-Corax megállapodásban az eljáró versenytanács 2010. március 3-tól 2011. december 31-ig tartja megállapíthatónak. A jogsértés kezdő időpontját a 2010-ben kötött megállapodás dátumában (2010. március 13.), záró időpontját pedig a 2011-re vonatkozó új megállapodás versenykorlátozó kikötése fennállásának végében állapítja meg (2011. december 31). A 2011. március 18-án újrakötött megállapodás már a Bábolna Bio piacról való kiszorítására irányuló jogsértő célt is megfogalmazott, amely jogsértés ugyancsak 2011. december 31-ig állapítható meg.

516. A Corax részvételét a jogellenes Corax-Farmmix megállapodásban 2010. április 16-tól 2010. december 31-ig tartja megállapíthatónak. A jogsértés kezdő időpontját a 2010-ben kötött megállapodás dátumában, záró időpontját pedig az adott évre vonatkozó megállapodás fennállásának végében állapítja meg.

517. A Corax részvételét a Corax-Gergely Air egységes, folyamatos, komplex jogsértés tekintetében az eljáró versenytanács 2010. június 3. és 2011. június 16. között tartja

megállapíthatónak. A jogsértés kezdő időpontja a két cég és a szervező Szemp Air azon találkozásának időpontja, amelyen a felek közötti akarategyezés létrejött, záró időpontja pedig az utolsó, bizonyítottan a felosztás tárgyát képező Velencei-tavi tender eredményhirdetésének, azaz a megállapodás tényleges alkalmazása befejeződésének napja.

518. A Corax nem ismeri el a jogsértő magatartásokban való részvételét.

VII.8.3. A Farmmix

519. A Farmmix részéről Frommer Lajos ügyvezető vett részt a 2010. évi Corax-Farmmix megállapodás megkötésében. Ennek alapján megállapítható a Farmmix jogsértésben való közvetlen részvétele. A Farmmix a kérdéses megállapodás megkötésétől, 2010. április 16-tól, a megállapodás érvényességének végéig, 2010. december 30-ig vett részt a jogellenes magatartásban. A Farmmix a megállapodást a gyakorlatban végrehajtotta. A Farmmix nem ismeri el a kérdéses megállapodás jogsértő jellegét.

520. Arra hivatkozik³⁵⁷, hogy nem volt célja a piac felosztása, ésszerűtlen is lett volna, hiszen új szereplő révén miért zárná el magától a piac 80 %-át. A megállapodásban megjelölt piaci szereplőkkel semmiféle kapcsolata nem volt. A megállapodást kényszerből írta alá, mert az alapanyag gyakorlatilag csak a Corax-tól volt beszerezhető.

521. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy egy versenykorlátozó céllal rendelkező megállapodás, döntés akkor is tiltott, ha a részes felek vagy azok egyike soha nem szándékozott azt betartani, vagy végrehajtani.³⁵⁸ Jelen esetben a megállapodás célja levezethető annak szövegéből: a Farmmix vállalta, hogy nem ad ajánlatot a Corax felsorolt törzsvevőinek.

VII.8.4. A Gergely Air

522. A Gergely Air részéről Gergely Gábor ügyvezető, illetve utasításai alapján eljárva a cég adminisztratív személyzete vett részt a jogsértő magatartásban. Ennek alapján megállapítható a Gergely Air felelőssége a Szemp Air kezdeményezésére a Corax-szal létrejött, és több tenderen keresztül tartó megállapodásért. A Gergely Air részvételét az egységes, folyamatos, komplex jogsértés tekintetében az eljáró versenytanács 2010. június 3. és 2011. június 16. között tartja megállapíthatónak. A jogsértés kezdő időpontja a két cég és a szervező Szemp Air azon találkozásának időpontja, amelyen a felek közötti akarategyezés létrejött, záró időpontja pedig az utolsó, bizonyítottan a felosztás tárgyát képező Velencei-tavi tender eredményhirdetésének, azaz a megállapodás tényleges alkalmazása bejeződésének napja.

523. A Gergely Air nem ismerte el a jogsértő magatartásokban való részvételét.

³⁵⁷ Vj/73-367/2011.

³⁵⁸ C-209-215. és 218/78. sz. egyesített ügyek Van Landewyck kontra Bizottság [EBHT. 1980., 3125. o.]; T-304/02. sz. ügy Hoek Loos NV kontra Bizottság [EBHT. 2006., II-1887. o.]; 56. és 58/64. sz. ügy Consten and Grundig kontra Bizottság [EBHT. 1966., 299. o.]; C-238/99. P., C-244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99. P.-C-252/99. P. és C-254/99. P. sz. egyesített ügyek, Limburgse Vinyl Maatschappij NV (LVM) és mások kontra Bizottság [EBHT 2002., I-8375. o.] 509. pont; T-39/92. és T-40/92. sz. egyesített ügyek, Groupement des cartes bancaires "CB" et Europay International SA kontra Bizottság, [EBHT 1994., II-49. o.] 87. pont; T-18/03. sz. ügy CD-Contact Data GmbH kontra Bizottság [EBHT 2009. II-01021].

VII.8.5. A Szemp Air

524. A Szemp Air jogsértést követett el azért, hogy megszervezője, résztvevője volt a Corax- és a Gergely Air közötti 2010. június 3-ai találkozóknak, amelynek versenykorlátozó céljától nem határolódott el.

525. A Szemp Air Kft. nem ismeri el, hogy magatartása jogsértést valósított volna meg.

VIII.

A jogsértés szankciói

526. A Tpvt. – jelen eljárásban alkalmazandó³⁵⁹ 72. § (1) bekezdésének a) pontja szerint az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentésének kézhezvételét követően az eljárást megszünteti, ha a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

527. Az eljáró versenytanács a Tpvt. 77. § (1) bekezdése alapján megállapítja a magatartás törvénybe ütközését. A Tpvt. 78. § (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanács bírságot szabhat ki azzal szemben, aki e törvény rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja.

528. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése értelmében a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

529. A bírság kiszabásának szempontjait – a törvényi kereteken belül – a GVH elnökének és a GVH Versenytanácsa elnökének a Tpvt. 11. és 21. §-a, illetve az EUMSZ. 101. és 102. cikke szerinti tilalmakba ütköző magatartások esetén a bírság megállapításának összegéről szóló 1/2012. számú közleménye (a továbbiakban: Bírságközlemény) tartalmazza részletesen. A Bírságközlemény a 48. pontjában foglaltak értelmében azon eljárásokban alkalmazandó, amelyekben a Tpvt. 73. §-a szerinti előzetes álláspont a Bírságközlemény közzétételkor még nem került a feleknek megküldésre.

530. A Bírságközlemény 12. pontja értelmében a „bírság meghatározásakor figyelembe vett enyhítő és súlyosító körülmények nem közvetlenül a közleményben foglalt módszer alkalmazásából adódó bírságösszeget módosítják, hanem az alapösszeg meghatározása során komplex módon, az alább ismertetett mérlegelési szempontok körében kerülnek figyelembe vételre úgy, hogy a súlyosító körülmények megléte a végül kialakuló bírságösszeg növekedésének irányába (például egy adott szemponthoz tartozó pontszám növekedése révén),

³⁵⁹ A Tpvt. 72. § (1) bekezdésének a) pontját a 2011. évi CLXXIV. törvény 2012. február 1-jétől hatályon kívül helyezte, azonban csak az azt követően indult és megismételt eljárásokra nézve.

míg az enyhítő körülmények megléte a csökkenés irányába hat. Súlyosító körülmények hiánya önmagában nem minősül enyhítő körülménynek”.

VIII.1. A releváns forgalom

531. Az eljáró versenytanács az előzőek figyelembevételével bírságot szabott ki az eljárás alá vontakkal szemben. A bírság kiszabása során a Bírságközlemény értelmében az alapösszeg meghatározásakor az eljárás alá vontak érintett piaci forgalmából indult ki a rendelkező rész I. és II. pontjában meghatározott jogsértések esetén, a III. pontban szereplő jogsértés esetén pedig a jogsértéssel érintett tenderek értékének háromszorosát tekintette kiindulópontnak.

532. A Bayer-Corax megállapodás tekintetében releváns forgalomként, a bírság kiszabásának alapjául a Bayer Hungária esetében a teljes K-Othrin 10 ULV koncentrátum és Aqua K-Othrin koncentrátum forgalmát, a Corax esetében pedig ugyanezen termékekből a Bayernél elért forgalmát vette figyelembe. A Bayer Hungária a jogsértés időtartama alatt (2010. március 3.-2011. december 31.) e termékeken realizált forgalma **83.304.701 HUF** volt.³⁶⁰ A Corax a jogsértés időtartama alatt e terméket **72.576.936 HUF** értékben szerezte be³⁶¹.³⁶²

533. A Bayer CropScience Limited, illetve a Bayer Sp. z o.o, esetében releváns forgalomként, a bírság kiszabásának alapjául (saját érintett piaci forgalmuk nem lévén és más figyelembe vehető árbevétel hiányában) a Bayer Hungária előző pont szerint meghatározott teljes K-Othrin 10 ULV koncentrátum és Aqua K-Othrin koncentrátum forgalmát vette alapul.

534. A Corax-Farmmix megállapodás tekintetében az eljáró versenytanács a bírság kiszabásának alapjául a Corax által az irtószer nagykereskedelmi piacon a K-Othrin 10 ULV terméken realizált forgalmát, a Farmmix esetében pedig a Coraxnál e terméken elért forgalmát vette figyelembe. A Corax a jogsértés időtartama (2010. április 16.-2010. december 31.) alatt e terméken elért forgalma **9.903.193 HUF** volt.³⁶³ A Farmmix a jogsértés időtartama alatt e terméket **9.900.000 HUF** értékben szerezte be.³⁶⁴

535. A szűnyogirtó vállalkozások közötti megállapodás tekintetében a Corax és a Gergely Air esetében az eljáró versenytanács azt látta szükségesnek, hogy a bírság kiszabásának alapja a jogsértő megállapodásokkal érintett tenderek kiírási/ajánlatkérési értékének háromszorosa legyen.³⁶⁵ A jogsértéssel érintett tendereken tett nyertes árajánlatok az alábbiak voltak:

³⁶⁰ Az érintett forgalom számításakor a 2011-es teljes évi bevétel mellett a 2010-es töredékév forgalmát arányosítva vettük figyelembe, kiszámítva a napi forgalmi átlag alapján a jogsértés időtartamával érintett arányos bevételt. Az adatok forrása Vj/73-85/2011. sz. irat.

³⁶¹ Az adat forrása Vj/73-83/2011. sz. irat, amely a Bayer szűnyogirtószer eladásait adatait tartalmazza.

³⁶² A Corax a Vj/73-119/2011. sz. adatszolgáltatása alapján ugyanezek a számok adódnak, csak a Corax a Vj/73-381/2011. sz. beadványában a forgalomba nem számítja be a 2010. évi 71.549.000 Ft-nyi forgalmat, azon az alapon, hogy 2010-ben a Corax még nyilvánvalóan nem volt képes szűnyogirtó szert gyártani. Ezt az érvet az eljáró versenytanács korábban már cáfolta.

³⁶³ Az érintett forgalom számításakor a Corax Farmmix felé realizált teljes értékesítését figyelembe vettük, mert ez teljes egészében a jogsértő megállapodást követően realizálódott. A Corax egyéb vevők felé eszközölt értékesítései esetében viszont a napi forgalmi átlagot számítottunk, és azt felszoroztuk a jogsértéssel érintett napok számával. Az adatok forrása Vj/73-127/2011.

³⁶⁴ Az érintett forgalom számításakor a Farmmix Coraxnál eszközölt vásárlásai teljes értékét figyelembe vettük figyelembe, mert ez teljes egészében a jogsértő megállapodást követően realizálódott. Az adatok forrása Vj/73-76/2011.

³⁶⁵ Lásd a Bírságközlemény 17. pontját.

Velencei-tó (második kör): 3.385.200 HUF, Tisza-tó: 8.430.000 HUF, Mosonmagyaróvár: 8.606.125 HUF. Ezek értéke összesen 20.421.325 HUF, amelynek háromszorosa lesz a releváns forgalom: **61.263.975 HUF**.

536. A Szemp Air esetében a szigetszentmiklósi találkozóval kapcsolatos egyszeri alkalomra vonatkozó jogsértő magatartása vonatkozásában az eljáró versenytanács a Közleménytől eltérő megfontolások alapján állapította meg a bírságot.

VIII.2. A jogsérelem súlya

537. A jogsérelem súlyának mérlegelése keretében az eljáró versenytanács a Bírságközlemény szerint két dolgot vizsgál: a verseny veszélyeztetését és a jogsértés piaci hatását. Mindkét tényező esetében maximum 30 pont adható.

VIII.2.1. A verseny veszélyeztetettsége

538. A verseny veszélyeztetettségének megítélésekor szerepet játszik, hogy az adott magatartás természeténél fogva, a verseny milyen fokú csökkenésével fenyeget, esetleg fenyeget-e a verseny teljes megszűnésével. A verseny veszélyeztetettségének keretében vizsgálandó továbbá, hogy a magatartás az adott eset körülményei szerint fontosabb, illetve meghatározó versenyméretű (pl. árverseny, minőségi verseny, innovációs verseny) közül melyeket érinti, esetleg valamennyit érinti-e.

539. A Bayer-Corax megállapodással kapcsolatban az eljáró versenytanács súlyosító körülményként értékelte, hogy az piacfelosztási célú volt, mely kőkemény kartellnak minősül. Az eljárás alá vont vállalkozások ezen jogsértő célú magatartásai különösen nagy veszélyt jelentenek a versenyre, jelen esetben gyakorlatilag kizárták az egymás közötti verseny lehetőségét. Ebben a körben az érintett pontszámok ezért a maximumhoz közel helyezkednek el. Mivel a megállapodás közvetlenül a verseny kiemelt dimenzióit közvetlenül nem érintette, az eljáró versenytanács a verseny veszélyeztetettségére 25 pontot látott indokoltnak a Bayer, a Bayer Sp z o.o., a Bayer CropScience és a Corax vállalkozásoknak.

540. A fentiek alapján a Bayer-Corax megállapodással összefüggésben az eljárás alá vontaknak egyaránt 25-25 pontot tartott indokoltnak az eljáró versenytanács valamennyi érintett vállalkozásnak, beleértve a Corax-ot is. Értékelhető enyhítő körülményt az eljáró versenytanács nem tudott figyelembe venni.

541. A Corax-Farmmix megállapodással kapcsolatban az eljáró versenytanács súlyosító körülményként értékelte, hogy az piacfelosztási célú volt, mely kőkemény kartellnak minősül. A Corax-Farmmix megállapodással összefüggésben a fentiek alapján 20-20 pontot látott indokoltnak az eljáró versenytanács. A jogsértés súlyát nem csökkenti az a körülmény, hogy a megállapodás időpontja körül a Corax már megkötötte legtöbb törzs vevőjével a megállapodást, illetve azt sem, hogy a Farmmix-nak nem állt szándékában e törzsvevőknek ajánlatot tenni. Ezt a körülményt az eljáró versenytanács a piaci hatással összefüggésben vette figyelembe.

542. A Corax-Gergely Air megállapodással kapcsolatban az eljáró versenytanács súlyosító körülményként értékelte, hogy az piacfelosztási célú volt, mely kőkemény kartellnak minősül.

543. Az eljáró versenytanács szerint a Corax és a Gergely Air megállapodással összefüggésben további súlyosító tényező, hogy az érintett tenderek között volt közbeszerzési eljárás is, valamint olyan is, amely közvetlenül az árat is érintette.

544. A Corax és a Gergely Air közötti egységes, komplex és folyamatos jogsértés nemcsak piacfelosztási elemet, hanem egyes tendereken áregyeztetéseket is tartalmazott, tehát megvalósította a kőkemény kartellek mindkét lehetséges változatát. Súlyosító körülmény továbbá az is, hogy a jogsértéssel érintett pályázatok között volt közbeszerzési eljárás is. Erre tekintettel az eljáró versenytanács 27-27 pontot tartotta indokoltnak a jogsértéssel súlyával összefüggésben. Értékelhető enyhítő körülményt az eljáró versenytanács nem tudott figyelembe venni.

VIII.2.2. A jogsértés piaci hatása

545. A jogsértés piaci hatása szoros összefüggésben áll a vállalkozás piaci helyzetével, ami alapvetően a szóban forgó vállalkozás, a Tptv. 11. §-ába, illetve a EuMSz 101. cikkébe ütköző magatartás esetén a vállalkozások együttes érintett piaci részesedésétől függ. A GVH súlyosabban szankcionálja a nagyobb piaci részesedésű vállalkozásokat. Kisebb súllyal ugyan, de a GVH ugyancsak figyelembe vesz egyéb tényezőket is, így a vállalkozás piaci erejét meghatározó egyéb körülményeket (például a piac támadhatóságát vagy azt, hogy új belépő-e a vállalkozás), és a releváns piac, a termék és a vevők egyéb jellemzőit (a vevők számára alapvető fontosságú termékről van-e szó, érintett-e valamilyen különösen sebezhető vevői csoport, van-e más piacok irányába tovagyűrűző hatás). A piaci hatás értékelése során nemcsak az eljárás időpontjában már ténylegesen bekövetkezett piaci hatást, hanem a jogsértés GVH által valószínűsített hatását is értékeli a GVH, értelemszerűen kisebb súllyal. E körben veszi figyelembe a GVH azt is, hogy a magatartás (pl. egy a felek által elhatározott árrögzítés) milyen mértékben valósult meg ténylegesen.

546. A Bayer-Corax megállapodás jelentős piaci hatású tekintettel arra, hogy az érintett piac kétszereplős (Bayer, Bábolna), ahol a Bayernek kb. 80 %-os részesedése volt. Továbbá, az eljáró versenytanács azt is figyelembe vette, hogy 2011-re vonatkozóan a megállapodás kifejezetten a Bábolna piacról történő kiszorítását is célozta. A piacfelosztás ténylegesen meg is valósult, hiszen a Corax nem kezdte el a gyártási előkészületeket. Az eljáró versenytanács nem értékelte enyhítő körülményként a Corax azon álláspontját, hogy a megállapodás nem vezetett a piaci koncentráció növekedéséhez. Éppen az ellenkezője valószínűsíthető, hiszen az általa becsatolt szerződések szerint 2010-ben még vásárolt irtószert a Bábolna Biótól, de 2011-ben már nem. Ez a körülmény annyiban tekinthető a megállapodás megvalósulásának, hogy a Bábolna Bio piaci részesedése ennek következtében csökkent, amint arra egyes piaci szereplők is utaltak. Ugyancsak nem vehető enyhítő körülményként figyelembe az a Corax által felvetett körülmény, hogy a megállapodás miatt nem lett magasabb a termék/szolgáltató váltás költsége. A megállapodás miatt eggyel kevesebb lett a piaci szereplők száma, amelynek „normális” körülmények között az ár csökkenéséhez kellett volna vezetnie, különös tekintettel a Bayer által említett „kínai alapanyag” különösen alacsony árára, lásd a 121. pontot. Ennek megvalósulása potenciálisan magában hordozta volna az árcsökkenés lehetőségét egy esetleges új termék vagy szolgáltatóváltás esetére. A Corax 233. pontban előadott érvével kapcsolatban elmondható, hogy a megállapodás éppen lényegénél fogva nem módosította az érintett piac struktúráját, hiszen elmaradt egy lehetséges piacrálépés. A fentiek miatt a maximálishoz közeli pontszám (28 pont) indokolt valamennyi részes vállalkozásnak. Figyelembe vehető enyhítő körülményt az eljáró versenytanács nem azonosított.

547. A Corax-Farmmix megállapodás számottevő piaci hatással nem járt, tekintettel arra, hogy a Farmmix nem szándékozott a Corax ügyfeleinek ajánlatot tenni, továbbá a 2010-es szezonra vonatkozóan a Corax már megkötötte a törzsvevőinek többségével a szerződéseket vagy azok már előrehaladott állapotban voltak. Az 541. pontban említettekre is figyelemmel 5-5 pontot adott az eljárás alá vontaknak az megállapodással összefüggésben az eljáró versenytanács.

548. A Corax-Gergely Air megállapodás piaci hatása jelentős, hiszen egy már létező területi felosztást segített fenntartani. Nem került ugyanakkor bizonyításra, hogy a magatartás a nyertes ajánlati árak növekedését is eredményezték volna a korábbi, önköltség alatti árakhoz képest. Emiatt az eljáró versenytanács 20-20 pont megállapítását tartotta indokoltnak az érintett vállalkozások számára.

VIII.3. Viszonyulás a jogsértéshez

549. Az alapösszeg kiszámításának további tényezője a vállalkozások viszonyulása a jogsértéshez. Ennek megítélése során az eljáró versenytanács az esetleges tevőleges jóvátételt, a vállalkozások magatartásának felróhatóságát, egyéb, a jogsértéshez való viszonyulást befolyásoló tényezőket, valamint a jogsértésben betöltött szerepet veszi figyelembe. Ennek keretében a jogsérelem súlya alapján adódó pontszám maximum 40 ponttal növekedhet vagy csökkenhet.

A) Felróhatóság

550. A Bírságközlemény szerint felróható az adott magatartás, ha az eltér a társadalmilag általában elvárható és elfogadott magatartástól. Felróhatóság abban az esetben állapítható meg, ha az eljárás alá vont fél a magatartásának jogsértő voltával tisztában volt, illetve ha ez tőle elvárható lett volna.

551. A jogsértéshez való viszony kapcsán az eljáró versenytanács – az előzetes álláspontjában leírtakkal megegyezően - az alábbi szempontokat vette figyelembe:

- a felróhatóság kapcsán azt, hogy a jogsértés az eljárás alá vontaknak felróható volt, mivel nem felelt meg a társadalom értékítéletének, és magatartásuk jogsértő jellegének tudatában kellett legyenek;
- tevőleges jóvátételre, illetve az adatszolgáltatáson túlmutató együttműködésre utaló körülményt az eljáró versenytanács nem azonosított (ide nem értve az engedékenységi politika keretében szolgáltatott információkat);
- az eljárás alá vontak magatartásának alakítását befolyásoló külső körülmény ugyancsak nem jutott az eljáró versenytanács tudomására.

552. A Bayer-Corax megállapodással összefüggésben további súlyosító vagy enyhítő körülményt az eljáró versenytanács nem talált. Ennek alapján a jogsértéshez való viszonyulásra a felróhatóság tekintetében valamennyi érintett vállalkozásnak 20-20 pontot látott indokoltnak.

553. A Corax-Farmmix megállapodással kapcsolatban az eljáró versenytanács nem értékelte enyhítő körülményként a Corax által a Vj/73-381/2011. sz. beadványának 108. pontjában felhozott érveket, mert a jogsértés szempontjából irreleváns az árkedvezmények továbbadása a vevőinek, miközben a Farmmix vállalta, hogy nem tesz nekik ajánlatot.

554. A Farmmix esetében kisebb súlyú enyhítő körülményként értékelte az eljáró versenytanács azt a kényszerhelyzetet, amelybe a vállalkozás 2010-ben került az alapanyagok beszerzése tekintetében, illetve azt, hogy a Corax felvásárolta a Bayer teljes irtóanyag készletét, amelyet a Farmmix is használt a saját irtószeréhez.

555. A fentiek alapján a felróhatóság körében az eljáró versenytanács a Corax-nak 15, a Farmmix-nek 10 pontot látott indokoltnak.

556. A Corax azt állította, hogy a szigetszentmiklósi megállapodásból a Corax-nak semmi haszna nem volt. Való igaz, hogy a megállapodásban nem volt kölcsönösség, és csak a Gergely Air számára tette lehetővé segítő ajánlatok, magatartások kérését a Corax-tól, viszont ugyanerre nem tett ígéretet. Ugyanakkor a megállapodásból a Coraxnak jelentős haszon származott abból, hogy megszűntek az önköltség alatti árazáshoz vezető ellentétek, megvalósult az általa áhított piacfelosztás („mindenki ott irtson, ahol irt”). Ezért e körülmény a felróhatóság körében nem értékelhető enyhítőként.

557. Az eljáró versenytanács a Corax és a Gergely Air fentiek szerint jogsértőnek minősített pályázatait során tanúsított magatartását, valamint az ezt lehetővé tevő szigetszentmiklósi megállapodás eredményeképpen tanúsított magatartását minden tekintetben felróhatónak ítélte, mert a versenyeztetésen való összejátszás olyan természetű jogsértés, amely nem felel meg a társadalom értékítéletének.

558. A fentiekre tekintettel a Corax és a Gergely Air szigetszentmiklósi megállapodással induló egységes, komplex és folyamatos jogsértés vonatkozásában a felróhatóság súlyosan közepes. Az eljáró versenytanács szerint 20-20 pont az indokolt, mert a három érintett tender között volt közbeszerzési eljárás is.

559. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a 2010 tiszai árvízét követő szúnyoggyérítési projekte vonatkozásában az eljáró versenytanács – elsősorban az állami ráhatás miatt kialakult kényszerhelyzet miatt – nem állapított meg jogsértést. Ugyanez vagy hasonló állami ráhatás mint külső körülmény a többi jogsértés vonatkozásában nem volt megállapítható.

B) Szerep a jogsértésben

560. A Bírságközlemény szerint az eljárás alá vontak jogsértésben betöltött szerepének mérlegelése a versenyt korlátozó megállapodások és a közös erőfölénnyel való visszaélések esetén releváns. A megállapodásokban résztvevők ugyanis gyakran eltérő szerepet játszanak, így lehetnek egyesek a megállapodásnak szervezői, vezetői, magatartásukkal aktívan hozzájárulva a megállapodás működéséhez és fennmaradásához.

561. A Bayer-Corax megállapodásban nem volt megállapítható egyik fél kezdeményező vagy kiszolgáltató szerepe. Erre tekintettel egyaránt 10-10 pontot tartott indokoltnak az eljáró versenytanács.

562. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Corax kezdeményező szerepe megállapítható a Corax-Farmmix megállapodások vonatkozásában, mert a Corax javaslatára kerültek a megállapodásba a versenykorlátozásra alkalmas kitételek. Ezért az eljáró versenytanács a Coraxnak 20, a Farmmixnek 10 pontot tartott megfelelőnek.

563. A szigetszentmiklósi megállapodás kezdeményezője a SzemAir volt, de az ő bírsága nem a Bírságközlemény alapján kerül megállapításra. A Corax és a Gergely Air tekintetében

kezdeményező vagy kiszolgáltató szerep nem volt azonosítható. Ennek alapján a Corax és a Gergely Air egyaránt 10-10 pontot kapott.

564. Mindezek alapján az eljárás alá vontak pontszámainak összességét az alábbi táblázat szemlélteti:

Jogsértés	Részes vállalkozások	Verseny veszélyeztetése (0-30 pont)	Piaci hatás (0-30 pont)	Felróhatóság	Szerep a jogsértésben	Összpontszám
Bayer-Corax megállapodás	Bayer HU	25	28	20	10	83
	Bayer UK	25	28	20	10	83
	Bayer PL	25	28	20	10	83
	Corax	25	28	20	10	83
Corax-Farmmix megállapodás	Corax	20	5	15	20	65
	Farmmix	20	5	10	10	50
Corax-Gergely Air megállapodás	Corax	27	20	20	10	77
	Gergely Air	27	20	20	10	77

565. A fenti táblázat alapján a korábban meghatározott releváns forgalmak figyelembevételével az egyes jogsértések tekintetében az alábbi *bírság alapösszegek* adódtak (amelyek még nem tartalmazzák a Szemp Air bírságát):

Bírság alapösszegek (Ft)				
HU Forintban	Bayer-Corax megállapodás	Corax-Farmmix megállapodás	Corax-Gergely Air megállapodás	Összesen
Bayer HU	83.304.701x0,083≈ (6.914.290)			6.914.290
Bayer UK	83.304.701x0,083≈ (6.914.290)			6.914.290
Bayer PL	83.304.701x0,083≈ (6.914.290)			6.914.290
Corax	72.576.936x0,083≈ (6.023.885)	+9.903.193x0,065≈ (643.708)	+61.263.975x0,067≈ (4.717.326)	11.384.919
Farmmix		9.900.000x0,05≈ (495.000)		495.000
Gergely Air			61.263.975x0,067≈ (4.717.326)	4.717.326
Szemp Air			(500.000)	500.000
Mindösszesen	26.766.755	940.675	7.596.732	37.840.116

566. A Szemp Air a jogsértő szigetszentmiklósi találkozóval kapcsolatos szervezői szerepével és az azon való részvétel összefüggésében követett el neki felróható jogsértést. Erre tekintettel az eljáró versenytanács egy olyan mértékű bírságösszeget tartott indokoltnak, amely kifejezi e

magatartás viszonylag kis súlyát, de azt is, hogy egy piacfelosztó célú egységes és folyamatos jogsértő magatartás elindításában működött közre a szigetszetmiklósi találkozáson való részvételével, amely magatartásnak viszont a Szemp Air már nem volt részese. Minderre tekintettel a Szemp Air bírságát 500.000,-, azaz ötszázezer forintban állapította meg.

VIII.4. Az alapösszeg korrekciója

567. A Bírságközlemény szerint az alapösszeg kiszámítását követően kerül sor

- a jogsértés esetleges ismétlődésének,
- a jogsértéssel elért előnynek,
- az elrettentő hatásnak,
- a Tpv. 78. §-ában meghatározott bírság maximumának,
- az engedékenységi politika alkalmazásának, valamint
- a fizetési nehézségeknek a figyelembe vételére.

568. Az eljárás alá vontak egyikének sem róható a terhére ismételt jogsértés.

569. Az eljáró versenytanács szerint a jelen ügyben nem számszerűsíthető kellő megbízhatósággal a jogsértéssel elért előny, hiszen számos, nem vagy nehezen kvantifikálható tényező figyelembe vételére lenne szükség.

VIII.4.1. Az elrettentő hatás

Az elrettentő hatás miatti bírságkorrekció szükségessége

570. Az uniós és a magyar joggyakorlatból megállapítható, hogy a bírságösszeg megállapításakor biztosítani kell azt, hogy a bírság elérje a szükséges visszatartó hatást³⁶⁶. A visszatartó vagy elrettentő hatás a magyar joggyakorlatban is hasonló módon kerül figyelembevételre, amelyet a Bírságközlemény foglal össze.

571. A Bírságközlemény szerint a GVH kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a bírságok megfelelő visszatartó hatással bírjanak. Ennek érdekében az egyébként kiszámított bírság összegének növelésére kerülhet sor az olyan vállalkozások tekintetében, amelyek *a jogsértés által érintett piacon elért releváns árbevételén túlmenően különösen jelentős árbevétellel bírnak, és ezért számukra a releváns forgalom alapján számított bírság nem jelentene érzékelhető terhet.*

572. Az eljáró versenytanács szerint a Bírságközlemény 39. pontja a releváns forgalom alapján kiszámított bírság relatív érzékelhetőségének szempontját fogalmazza meg és nem többet, amint azt a Bayer 287. pontban részletezett álláspontja állítja. Ha ugyanis az így kiszámított bírság nem jelent érzékelhető terhet, akkor ez a bírságkiszabás értelmét általában vonná kétségbe.

Az elrettentő hatás miatti bírságnövelés összefüggése az engedékenységi politika alkalmazásával

573. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy az elrettentő hatás figyelembevétele szempontjából egyedül annak van jelentősége, hogy azok a bírságok, amely az eljárás során kiszabásra kerülnek kellő egyedi és generális visszatartó erővel rendelkezzenek, ehhez pedig az szükséges, hogy annak nagysága érzékelhető legyen az adott vállalat(ok) számára.

574. Nem helytálló a Bayer azon érvelése sem, miszerint a Bírságközlemény 39. pontjában foglalt rendelkezés csak a 40. ponttal összefüggésben értelmezendő. A 40. pont csak kiemel egy

³⁶⁶ (T-279/02. sz. Degussa AG kontra Európai Közösségek Bizottsága ügy)

olyan helyzetet (a vállalat-csoport átstrukturálását a bírságcsökkentést elkerülése miatt), amelyre – egyebek mellett – a 39. pont alkalmazható. A 39. pont ilyen értelemben generális szabályt fogalmaz meg, amelynek a 40. pont egy speciális esete.

575. Az eljáró versenytanács szerint a bírságközlemény szövegéből és szerkezeti elrendezéséből nem vezethető le olyan szabály vagy követendő elv, amely szerint az engedékenységi eljárás alkalmazása kizárná a 39. pont, azaz a bírság alapösszegének elrettentő hatás miatti növelésének lehetőségét. A 39. pont első mondata szerint a GVH *kiemelt figyelmet* fordít arra, hogy a bírságok megfelelő visszatartó (elrettentő) hatással bírjanak. Ez arra utal, hogy az elrettentő hatás figyelembevételére nem egyszerűen egyike a bírságkiszabás szempontjainak, hanem ezeken belül is kiemelt jelentőségű eleme azoknak. A Bírságközlemény 39. pontja azt is pontosan rögzíti, hogy milyen bírságösszeg az, amelynél az alapösszeg korrekciója szükséges: azon vállalatok esetében, amelyeknél a releváns forgalom alapján számított bírság nem jelentene érzékelhető terhet.

576. A Bírságközlemény az alapösszeg korrekciója körében a 32. pontjában felsorolt tényezőket nem véletlenül meghatározott szerkezeti rendben veszi figyelembe, azaz ezek alkalmazása nem történhet akármilyen sorrendben. Az engedékenységi politika alkalmazása előtt kell meghatározni a kiszabható bírság maximumát, hiszen ez utóbbi nem lehet nagyobb az előző évi nettó árbevétel 10 %-ánál, még akkor sem, ha az engedékenység hatására az alá csökkenne. Az elrettentő hatást éppen ezért kell az engedékenységi politika alkalmazása előtt értékelni, hogy ne fordulhasson elő olyan helyzet, hogy a már egyszer elengedett bírságot ilyen módon mégiscsak meg lehessen fizettetni az adott vállalkozással. A Bírságközlemény ilyen módon biztosítja azt, hogy az engedékenységen belül a valamennyi egyéb szempont figyelembevételével kiszámított bírság valóban csökkentésre kerüljön.

Az eljáró versenytanács szerint tehát a fentiekre figyelemmel a Bayer esetében a Bírságközlemény 39. pontjának alkalmazása nincs okszerű összefüggésben az engedékenységi politika alkalmazásával. A bírság alapösszegének az elrettentő hatás miatti korrekcióját az engedékenységi politikára való tekintet nélkül kell meghatározni a fentebb részletezett elvek alapján. Ezért a 39. pont alkalmazhatósága szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a vállalkozás mennyiben és hogyan tett eleget az elfogadott engedékenységi kérelmében foglaltaknak.

Az elrettentő hatás miatti korrekció mértéke

577. A Bizottság és az Európai bíróság gyakorlatából kiemelhető a Hoechst ügyben hozott bírósági ítélet³⁶⁷. Eszerint „...egyfelől a bírság kellő elrettentő ereje biztosításának szükségessége megköveteli, hogy a bírság összege annak figyelembevételével kerüljön megállapításra, hogy elérje az érintett vállalkozásra gyakorolni szándékozott hatást annak érdekében, hogy a bírság – különös tekintettel a kérdéses vállalkozás pénzügyi teljesítőképességére – ne legyen elhanyagolható, vagy ellenkezőleg, túlzó mértékű, egyrészt a bírság hatékonyságának biztosításából, másrészt pedig az arányosság elvének tiszteletben tartásából eredő követelményeknek megfelelően. A Bizottság figyelembe veheti azon tényt, hogy az érintett vállalkozás a kartell többi tagjaihoz képest megvalósított teljes forgalma miatt

³⁶⁷ T-410/03. Hoechst GmbH kontra Európai Közösségek Bizottsága ügyben 2008. június 18-án hozott ítélet [EBHT 2008., II-881. oldal] 374., 379., 382., 387. pont

könnyebben mozgósíthatja a bírság kifizetéséhez szükséges pénzeszközöket, ami a bírság kellő elrettentő erejére tekintettel jogossá teszi a szorzó alkalmazását. Ennek keretében fel kell mérni a vállalkozás pénzügyi forrásait az elrettentés céljának megfelelő elérése érdekében, és ezt az arányosság elvét tiszteletben tartva a bírság kiszabásának napjával kell megtenni. Ebben a vonatkozásban hasonló okokból meg kell jegyezni, hogy a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése keretében a bírságnak az érintett vállalkozás forgalmának 10%-ában meghatározott felső határa a határozatot megelőző üzleti év forgalmára vonatkozik. Másfelől a Bizottság a vállalkozások magatartása jogsértő jellegének értékelésekor figyelembe veheti, hogy a vállalkozások milyen jogi és gazdasági infrastruktúrával rendelkeznek. Ez elsősorban azokat a nagy vállalkozásokat kívánja büntetni, amelyekről feltételezhető, hogy rendelkeznek a magatartásuk jogsértő jellegének felismeréséhez és esetleges előnyei értékeléséhez szükséges ismeretekkel és strukturális eszközökkel. ... „A Bizottság által a bírság kiindulási összegére alkalmazott, az érintett vállalkozás méretét és összesített forrásait figyelembe vevő 100%-os szorzó nem haladja meg a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az iránymutatás által előírt felső határt.”³⁶⁸

578. A Bayer-csoport esetében az eljáró versenytanács figyelemmel volt az uniós joggyakorlat általános céljaira, illetve ezek konkrét esetekben való megnyilvánulásaira. E tekintetben irányadónak, a már említett Hoechst ügy mellett a Degussa ügyet vette alapul. Ez utóbbi ügyben a bíróság leszögezte, hogy ... „A jogsértés piacra gyakorolt hatásának terjedelmét és az ebből a kartell egyes résztvevőire háruló felelősségrészt illetően a jogsértés tárgyát képező árucikkekől származó üzleti forgalomrész a jellegénél fogva alkalmas arra, hogy pontosan kimutassa a jogsértésnek az érintett piacra gyakorolt hatásának mértékét. Valamely korlátozó magatartás tárgyát képező árukra vonatkozó üzleti forgalom olyan objektív tényezőnek tekinthető, amely mutatja e magatartás szabad versenyre gyakorolt káros hatásának pontos mértékét. Mindazonáltal a bírság kellő elrettentő ereje biztosításának szükségessége – ha az nem a bírság általános mértékének növelését indokolja a versenypolitika végrehajtása keretében – megköveteli, hogy a bírság összege annak figyelembevételével kerüljön megállapításra, hogy elérje a vállalkozásokkal szemben a kívánt hatást, amelyekre azt kiszabták, annak érdekében, hogy a bírság – különös tekintettel a kérdéses vállalkozás pénzügyi teljesítőképességére – ne legyen elhanyagolható, vagy ellenkezőleg túlzó mértékű, egyrészt a bírság hatékonyságának biztosításából, másrészt pedig az arányosság elvének tiszteletben tartásából eredő követelményeknek megfelelően. Az átruházási vagy összefonódási ügyletek miatt a vállalkozás összforrásai azonban viszonylag rövid időn belül jelentős mértékben változhatnak, csökkenhetnek vagy nőhetnek, különösen a jogsértés megszűnése és a bírságot kiszabó határozat elfogadása közötti időben. Ebből következik, hogy ezeket a forrásokat az elrettentés céljának pontos elérése érdekében, az arányosság elvének tiszteletben tartásával a bírság kiszabásának napján kell értékelni. Ebben a vonatkozásban hasonló okokból meg kell jegyezni, hogy a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése keretében a bírságnak az érintett vállalkozás üzleti forgalmának 10%-ban meghatározott felső határa a határozatot megelőző éves üzleti forgalomra vonatkozik. Ugyanakkor a bírságnak az elrettentő hatás biztosítása érdekében való esetleges növelésének meghatározása keretében a vállalkozás pénzügyi teljesítőképességét és tényleges forrásait a bírságkiszabás pillanatában, nem pedig a fiktív jellegű, az eredmény-kimutatásban megjelenő, az érintett vállalkozásra vonatkozó számviteli szabályok alkalmazásából eredő pro

³⁶⁸ Megjegyzendő, hogy sem a hivatkozott rendelet, sem pedig az iránymutatás már nem hatályos.

forma értékelést kell figyelembe venni. A második tényezőt, vagyis azt illetően, hogy a vállalkozások olyan jogi és gazdasági ismeretekkel, valamint infrastruktúrával rendelkeznek, amely lehetővé teszi számukra annak könnyebb felismerését, hogy jogsértő magatartást folytatnak, elsősorban azokat a nagy vállalkozásokat kívánja büntetni, amelyekről feltételezhető, hogy rendelkeznek a magatartásuk jogsértő jellegének felismeréséhez és esetleges előnyei értékeléséhez szükséges ismeretekkel és strukturális eszközökkel. E célból azon üzleti forgalomnak, amely alapján a Bizottság meghatározza a szóban forgó vállalkozás méretét, és ezáltal a magatartása jellegének és következményeinek felismerésére vonatkozó képességét, a jogsértés elkövetésének pillanatában fennálló helyzetre kell vonatkoznia.”³⁶⁹

579. A Bayer-csoport érintett vállalkozásainak pénzügyi teljesítőképességét, tényleges forrásait, illetve a fentebb hivatkozott infrastruktúrák meglétét vagy hiányát az eljáró versenytanács a rendelkezésére álló mérlegbeszámolók alapján vizsgálja meg. Ezek alapján – egyebek mellett – következtetni lehet arra, hogy mindhárom Bayer tagvállalat jövedelmi helyzete stabil, a CropScience üzletág jövedelmezősége jó, köszönhetően a rovarölő szer portfólió bővülésének is. A készletgazdálkodásán belül enyhén növekedett a készletérték 2014. év végére. Követelésgazdálkodását a fegyelmezett és pontos pénzügyi teljesítés jellemzi. 2015-ben az üzletág árbevétele tovább emelkedik, a jövedelmezősége javul, amelyről a társaság számol be az internetes portálján 2015. július 29-én.³⁷⁰

580. A Bayer Hungária jövedelmezősége (nettó árbevétele) 2012-ben és 2013-ban 42-44 milliárd forint között mozgott, adózott eredménye 2012-ben 2,3 milliárd, 2013-ban valamivel több mint 2 milliárd forint volt. A likviditási mutatói igen jók.

581. A Bayer CropScience Limited teljes kapitalizációja a 2012. évi 14,6 millió GBF-ről 2014-re 55,8 millióra emelkedett. Az éves profitja 2012-ben 4,3 millió GBF, 2013-ban 11,325 millió GBF volt. Az éves nettó árbevétele mindkét évben 300 millió GBF felett mozgott. A cég mérlegbeszámolóit – tőzsdei cég lévén – részletesek. A Bayer CropScience Limited 2014. évi nettó árbevétele 337.459.000 GBP volt,³⁷¹ amelynek az MNB által közzétett napi árfolyamok 2014. évi átlagán (382,93 HUF/GBP) számolt forintértéke 129.222.864.408,- Ft volt.

582. A Bayer Sp. z o.o. nettó nyeresége 2013-ban 24.376.854,- PLZ volt, amely 2012-höz képest jelentősen magasabb (8.601.954,- PLZ). A 2013. évi nettó árbevétel 1.499.260.415,- PLZ volt, ez is emelkedett 90 millió PLZ-vel 2012-höz képest. Saját tőkéje 2013-ban 190.715.524,- PLZ, ez is jelentősen növekedett kb. 24 millió PLZ-vel. A vállalatnak jelentős kintlévőségei vannak, likviditási problémái nincsenek. A 2014. évi nettó árbevétele PLZ 1.824.772.129,74 PLZ³⁷², amely a zloty 2014-es MNB napi forintárfolyamainak átlagán (73,77- Ft) számolva 134.613.440.010,92- Ft-nak felel meg.

³⁶⁹ T-279/02. sz. Degussa AG kontra Európai Közösségek Bizottsága ügyben 2006. április 5-én hozott ítélet [EBHT 2006., II-897. oldal] 95-96., 272-274., 278-280., 283., 285., 289-290., 302. pont, Megjegyzés: EB C-266/06. sz. alatti eljárásban helyben hagyta

³⁷⁰ „EBITDA before special items of CropScience came in 19.2 percent above the prior-year period at EUR 733 million (Q2 2014: EUR 615 million).” <http://www.cropscience.bayer.com/en/Media/Press-Releases/2015/9YV8DR-Bayer-significantly-improves-earnings.aspx?overviewId=D9A570FE-5851-47C6-9E58-F1BA8BD9C0D1>

³⁷¹ Vj/73-427/2011.

³⁷² Vj/73-465/2011.

583. A Bayer-csoport globális, multinacionális vállalat, amely fő tevékenységi területei az egészségügy, a mezőgazdaság és a high-tech polimer anyagok. A 2014. évi beszámolójuk szerint a CropScience az év során különösen jól teljesítve 11,2 %-os forgalom-növekedést ért el. 2014. évi konszolidált mérlegadatai alapján a cégcsoport 2014. évi nettó árbevétele 42,239 billió USD volt.³⁷³ Ez az előző évekhez képest 7 százalékos árbevétel-növekedést jelentett. Egyaránt javultak a cégcsoport pénzügyi mutatói, különösen az EBITDA 5 százalékkal, a nyereség pedig 7,6 százalékkal.

584. A fent leírtak alapján, valamint a vállalkozások gazdasági helyzetét jól tükröző mérlegbeszámolók alapján megállapítható, hogy mindhárom Bayer-tagvállalkozás, valamint az teljes vállalkozás-csoport pénzügyi teljesítőképessége kiemelkedő, gazdasági helyzetük stabil, tevékenységük profitábilis. Azt illetően, hogy a vállalkozások olyan jogi és gazdasági ismeretekkel, valamint infrastruktúrával rendelkeznek, amely lehetővé teszi számukra annak könnyebb felismerését, hogy jogsértő magatartást folytatnak, megállapítható, hogy olyan nagy vállalkozásokról van szó, amelyekről feltételezhető (jelen esetben az engedékenységi politika okán tudható), hogy rendelkeznek a magatartásuk jogsértő jellegének felismeréséhez és esetleges előnyei értékeléséhez szükséges ismeretekkel és strukturális eszközökkel.

585. Jelen esetben maga a jogsértés (jellege, tartalma, megvalósításának) módja is informálhatja a hatóságot arról, hogy az érintett vállalkozás „érzékenységi” küszöbszintje mekkora. Jelen esetben a Bayer-csoport három tagvállalata a – hozzájuk képest – szinte elhanyagolható nagyságúnak látszó szűnyogirtó anyagok magyar piacán elért releváns piaci forgalom volt annyira fontos a csoport tagvállalatainak, hogy a Corax piacralépésének megakadályozása céljából Magyarországra utazzanak, többször egyeztessenek a másik féllel, és végül a piacralépést korlátozó megállapodást kössenek vele.

586. Erre tekintettel az eljáró versenytanács elrettentés címén mindhárom Bayer tagvállalat esetében úgy korrigálta az alapösszeget, hogy annak mértékeként a releváns piaci forgalmat adta meg. Az eljáró versenytanács jelen ügy speciális körülményeit figyelembe véve az alapösszeg illetően korrekcióját azért tartotta indokoltnak, mert bár ezen összeg az eljárás alá vontak árbevételéhez képest csekély mértékű, mégis ezen összeg lefedi a jogsértéssel védeni kívánt piac nagyságát. Az eljáró versenytanács a releváns piaci forgalomhoz igazított egyösszegű bírságot ezt követően az egyes tagvállalatok teherviselőképességéhez igazított módon osztja meg közöttük.

587. Az eljáró versenytanács a fentiek alapján az elrettentő hatás keretében összesen 83 millió forint bírságemelését látott indokoltnak a három Bayer-tagvállalatra vonatkozóan együttesen, amelyből 30-30 milliót a Bayer CropScience Limited, illetve a Bayer Sp. z o.o. vállalkozásoknak, valamint 23 millió forintot a Bayer Hungária vállalkozásnak kell megfizetnie.

VIII.4.2. A Tpv. által meghatározott bírságmaximum

588. A kiszabott bírságösszegek egy érintett vállalkozás esetében haladják meg a Tpv. 78. §-ában meghatározott törvényi maximumot, a vállalkozás előző évi nettó árbevételének 10 %-át, a Gergely Air Kft. esetében. A Gergely Air Kft. 2014. évi nettó árbevétele 39.006.000,- Ft volt. A fentebb kiszámított bírság alap összeg esetében 4.717.326,- Ft volt. A törvényi maximum esetében 3.900.600,- Ft. Erre tekintettel az eljáró versenytanács a Gergely Air jelen eljárásban

³⁷³ https://www.google.hu/?gws_rd=ssl#q=bayer+ag+annual+report+2014+pdf

kiszabott bírságát 3.900.600,- Ft, azaz hárommillió-kilencszázezer-hatszáz forintban állapítja meg.

VIII.4.3. Az engedékenység politika alkalmazása

589. A versenyfelügyeleti eljárásban a Bayer-csoport tagjainak vonatkozásában a GVH engedékenységi politikájának alkalmazására került sor. Az eljáró versenytanács a 2013. július 11-én hozott végzésében³⁷⁴ megállapította, hogy a Bayer-csoport tagjaival szemben a bírság 30-50 százalékos csökkentésének van helye a határozat meghozatalakor, feltéve, hogy az a Tpv. 78/A. § (6) és (7) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelel. A végzés indoklása szerint az eljáró versenytanács a bírságcsökkentés mértékének majdani érdemi döntésben történő meghatározása során figyelembe fogja venni, hogy az engedékenységi kérelmezők által a GVH tudomására hozott információk nagy része már ismert volt a GVH előtt, viszont alkalmasak a már rendelkezésre álló bizonyítékok megerősítésére.

590. Az eljáró versenytanács a beszerzett bizonyítékok alapján megállapította, hogy a Bayer-csoport érintett tagvállalatai mint engedékenységi kérelmezők az eljárás során jóhiszeműen, teljes mértékben és folyamatosan együttműködtek a GVH-val, így a feltételes engedékenységi döntésben meghatározottak szerint sor kerülhet az engedékenységi politika keretében a bírság csökkentésére. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy a Bayer tagvállalatok engedékenységi kérelme keretében benyújtott bizonyítékok jelentős többletértéket képviseltek a kérelem benyújtásának időpontjában a GVH rendelkezésére álló bizonyítékokhoz képest. Az eljáró versenytanács a Tpv. 78/A. § (4) bekezdés a) pontja alapján a bírságcsökkentés pontos mértékének meghatározása során figyelembe tervezi venni, hogy a tagvállalatok az eljárás korai szakaszában, rajtaütést követően nyújtották be engedékenységi kérelmüket, így az eljárás legnagyobb része alatt együttműködő magatartásukkal segítették a tényállás feltárását. Mindezeket figyelembe véve az eljáró versenytanács a bírságcsökkentés mértékét mindhárom Bayer tagvállalat esetében 40 százalékban határozta meg.

591. Az alapösszeg korrekcióit követően az eljáró versenytanács által ténylegesen kiszabott bírságokat az alábbi táblázat foglalja össze.

³⁷⁴ Az engedékenységi kérelemből át nem emelt, ENG/001-13/2013. sz. irat

A ténylegesen kiszabott bírságösszegek (Ft)						
HU Forintban	Bayer-Corax megállapodás (alapösszeg)	Bayer-Corax megállapodás (elrettentő hatás)	Bayer-Corax megállapodás (engedékenységi politika) (kerekítve)	Corax-Farmmix megállapodás	Corax-Gergely Air megállapodás	Összesen (kerekítés után)
	(a)	(b)	[(a)+(b)]x0.6			
Bayer HU	6.914.290	23.000.000	18.000.000			18.000.000
Bayer UK	6.914.290	30.000.000	22.150.000			22.150.000
Bayer PL	6.914.290	30.000.000	22.150.000			22.150.000
Corax	6.023.885			643.708	4.717.326	11.385.000
Farmmix				495.000		495.000
Gergely Air					3.900.600	3.900.000
Szemp Air						500.000
Összesen						78.580.000

592. A VII.3.1.-VII.3.3. pontokban részletesen leírt és a VII.7. pontban összefoglalt jogsértések miatt, a fentiekben leírtak szerint az eljáró versenytanács a(z) a Bayer Hungária Kft.-re 18.000.000,- Ft, azaz (tizennyolcmilió forint), a Bayer CropScience Limited vállalkozásra 22.150.000,- Ft, azaz (huszonkétmilliószázötven forint), a Bayer Sp. z.o.o vállalkozásra 22.150.000,- Ft, azaz (huszonkétmilliószázötven forint), a Corax-Bioner Környezetvédelmi Zrt.-re 11.385.000,- Ft, azaz (tízegymillióháromszáznyolcvanötezer forint), a "FARMMIX" Kereskedelmi Kft.-re 495.000,- Ft., azaz (négy százkilencvenötezer forint), a GERGELY AIR Légiszolgáltató és Export-Import Kft.-re 3.900.000,- Ft, azaz (hárommilliókilencszázezer forint), a SZEMP AIR Légiszolgáltató Kft.-re pedig 500.000,- Ft, azaz (ötszázezer forint) versenyfelügyeleti bírságot szab ki.

IX. **Egyéb kérdések**

IX.1. Vizsgálati kifogások

593. Az ügyben az eljárás alá vont Farmmix Kft., 2012. november 23-án, vizsgálati kifogásként előadta, hogy a GVH a Farmmix Kft. székhelyén 2011. november 21-i helyszíni vizsgálata során megsértette a célhoz kötöttség elvét. Indoklásul előadta, hogy a GVH a tényállás tisztázása körében csupán az érdemi döntéshez szükséges adatokat szerezheti meg, illetve azokról készíthet csak másolatot. A vizsgálok azonban a számítástechnikai adathordozókon lévő iratokat nem a helyszínen vizsgálták át, hanem generálisan tükörmásolatot készítettek a dr. Frommer Lajos laptopján lévő levelezésről, a központi szerveren lévő teljes, 2007 és 2011 közötti levelezésről, valamint a Pók Mihály asztali számítógépén található teljes levelezéséről, és a tükörmásolatokat Vj/73/2011/Farmmix/004 és Vj/73/2011/Farmmix/005 számon birtokba vették.

594. Előadta továbbá, hogy a GVH a Vj/73/2011/Farmmix/001 számú iratot szabálytalanul és indokolatlanul foglalta le, és kérte a birtokbavétel végzéssel történő feloldását, valamint az irat

visszaszolgáltatását a vállalkozás részére. Indoklásul előadta, hogy a Tpvt. 65.§ (9) bekezdés lehetővé teszi a vizsgálat tárgyához nem kapcsolódó más okiratok lefoglalását is, amennyiben az a Tpvt. 11. vagy 21. §-nak illetve az EK szerződés 81. vagy 82. cikkére utaló bizonyítékot tartalmaz. Álláspontja szerint a Vj/73/2011/Farmmix/001 számú irat nem tartalmaz olyan adatot, ami a Tpvt. 11. vagy 21. §-ának illetve az EK szerződés 81. vagy 82. cikkében foglalt rendelkezések megsértésére utalna.

595. A GVH a Farmmix Kft. székhelyén 2011. november 21. napján tartott helyszíni vizsgálat során a Vj/73/2011/Farmmix/004 és Vj-73/2011/Farmmix/005 számon birtokba vett iratokat azért nem a helyszínen vizsgálta át, mert azt az iratok terjedelme nem tette lehetővé. Ezért a tükörmásolat készítése és birtokba vétele a Tpvt. 65.§ 5) bekezdése alapján szabályszerű volt. Ezt követően a vizsgáló a Tpvt. 65/A § és 65/B §-ában foglalt rendelkezések figyelembe vételével kizárólag azokat a felhasználni kívánt bizonyítékokat válogatta le és használta fel a versenyfelügyeleti eljárás során, amelyek az eljárás tárgyához kapcsolódnak. Ezért a GVH a helyszíni vizsgálat során nem sértette meg a célhoz kötöttség elvét.

596. A GVH a Tpvt. 65.§ (9) bekezdés alapján vette birtokba a Vj/73/2011/Farmmix/001. számú iratot. A Tpvt. 65.§ (9) bekezdése ugyanis lehetővé teszi a vizsgálat tárgyához nem kapcsolódó, ugyanakkor a Tpvt. 11. vagy 21. §-nak illetve az EK szerződés 81. vagy 82. cikkeiben foglalt rendelkezések megsértésére utaló bizonyítékokat is. Ebben az esetben a dokumentum birtokba vételéhez elegendő a megalapozott gyanú, hogy a dokumentum más jogsértésre utaló bizonyítékot tartalmaz. Jelen esetben a GVH a Vj/73/2011/Farmmix/001 számú iratot azért vette birtokba, mert megalapozott gyanú állt fenn arra vonatkozóan, hogy az irat más jogsértésre utaló bizonyítékot tartalmaz. Amennyiben a GVH ezeket a bizonyítékokat másik verseny-felügyeleti eljárásban felhasználja, akkor 30 napon belül bírói engedélyt kell kérnie. Mivel a GVH a dokumentumot nem kívánta felhasználni másik eljárásban, ezért arra vonatkozóan nem kért 30 napon belül utólagos bírói engedélyt. A fentiek figyelembe vételével szabályosan és indokoltan vette azt birtokba.

IX.2. További egyéb kérdések

597. A GVH hatáskörét a versenyfelügyeleti eljárásra a Tpv. 45. §-a, illetékességét a Tpv. 46. §-a állapítja meg.

598. A Tpv. 44. §-a alapján a Ket. 74. § (1) bekezdése szerint, ha a kötelezés jellege megengedi, a hatóság részletekben történő teljesítést is megállapíthat. A Ket. 74. § (2)-(5) bekezdései fizetési kedvezmény kérelmezésével és engedélyezésével kapcsolatos rendelkezéseinek alkalmazását ugyanakkor a Tpv. 44. §-a a versenyfelügyeleti eljárásban kizárja. Mindezekre tekintettel az eljáró versenytanács felhívja az eljárás alá vontak figyelmét arra, hogy a határozat meghozatalát követően nincs jogszabályi lehetőség a fizetési kedvezmény alkalmazására.

599. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő.

600. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 332. §-ának (2) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a végrehajtásra nincs halasztó hatálya, a felperes azonban a keresetlevélben a végrehajtás felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.

601. A bírásznak a GVH 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő: - az eljárás alá vont neve, - a versenyfelügyeleti eljárás száma, - a befizetés jogcíme (bírság).

602. A Ket. 140. §-ának (1) bekezdése értelmében a végrehajtást megindító hatóság vagy a bíróság függesztheti fel a végrehajtást. A Ket. 140. §-ának (3) bekezdése szerint a végrehajtást megindító hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.

603. A Ket. 132. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (2) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.

604. A bíróság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a GVH megindítja a határozat végrehajtását. Az eljáró versenytanács tájékoztatja a kötelezettet, hogy a Tpv. 90/A. §-ának (1) bekezdése alapján a GVH által kiszabott, teljesítési határidőben meg nem fizetett bírság (valamint a meg nem fizetett bírság után felszámítandó és meg nem fizetett késedelmi pótlék) behajtása iránt az állami adóhatóság intézkedik.

605. A Tpv. 48. § (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanács döntéseit háromtagú vagy öttagú tanácsban hozza meg. A (2) bekezdés értelmében, ha e törvény eljáró versenytanácsot említ, azon az (1) bekezdésben meghatározott tanácsot kell érteni. Egyéb esetekben a vizsgáló vagy az eljáró versenytanács tagja egyedül is eljárhat.

606. A Ket. 73. § (3) bekezdése értelmében egy okiratba foglalható a határozat és a végzés, illetve több határozat vagy végzés. Az egy okiratba foglalt döntések rendelkező részét és indokolását döntésenként önállóan kell megszövegezni. Az egybefoglalás az egyes döntések meghozatalára vonatkozó határidőket és a jogorvoslati szabályok alkalmazását nem érinti. Ha a

jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

607. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

608. A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 82. §-ának (1), (2) és (3) bekezdése, illetve a Ket. 98. §-a (3) bekezdésének c) pontja biztosítja.

Budapest, 2015. október 21.

Dr. Bara Zoltán s.k.
előadó versenytanács tag

dr. Miks Anna s.k.
versenytanács tag

Dr. Tóth András s.k.
a Versenytanács elnöke
versenytanács tagként eljárva

dr. Ruzshtiné dr. Juhász Dorina s.k.
versenytanács tag

Dr. Miskolczi-Bodnár Péter s.k.
versenytanács tag